

Branislav Droščák

70 rokov

Geodetického a kartografického ústavu Bratislava
(1950 - 2020)

Branislav Droščák

**70 rokov Geodetického a kartografického
ústavu Bratislava
(1950 - 2020)**

Bratislava 2020

© Branislav Droščák, 70 rokov Geodetického a kartografického ústavu Bratislava (1950 – 2020)

Vydavateľ: Geodetický a kartografický ústav Bratislava

Textové spracovanie: Ing. Branislav Droščák, PhD.

Grafická úprava: Ing. Branislav Droščák, PhD. a Ing. Karol Smolík (schémy)

Obálka: Ing. Karol Smolík a Ing. Branislav Droščák, PhD.

Lektori: Ing. Katarína Leitmannová a doc. Ing. Imrich Horňanský, CSc.

Obrázky a fotografie: vlastné fotografie a obrázky, fotografie a obrázky z uvedenej použitej literatúry a fotografie dodané kolegami z GKÚ

Tlač: Typocon s.r.o.

Vydanie: 1. vydanie, December 2020

Náklad: elektronická verzia (text je jemne doplnený oproti tlačenej verzii, ktorá má ISBN 978-80-972452-1-4)

Rukopis neprešiel jazykovou úpravou.

ISBN 978-80-972452-2-1

OBSAH

Predhovor	7
Zoznam použitých skratiek	8
1. Úvod	12
2. Od SLOVZAKÚ po GKÚ	13
2.1 Z histórie predchádzajúcej vzniku SLOVZAKÚ	13
2.2 SLOVZAKÚ bol prvý	13
2.2.1 Ing. Bartoš prvým prednostom, sídlo na Bezručovej, prevádzka aj v Martine	14
2.2.2 Pracovná náplň a činnosti SLOVZAKÚ	16
2.3 Pokračovanie v zjednocovaní zememeračských a kartografických činností.....	17
2.4 Geodetický, topografický a kartografický ústav v Bratislave	18
2.4.1 Zmeny vo vedení a hospodárskom charaktere GTKÚ	18
2.4.2 GTKÚ plynulo nadviazal na činnosti SLOVZAKÚ	19
2.5 Geodetický ústav v Bratislave po prvýkrát	20
2.5.1 Ing. Brnčal pokračuje vo vedení GÚ a organizácia prvý krát s logom	20
2.5.2 Viaceré zmeny vo vedení GÚ	20
2.5.3 Hlavé úlohy a činnosti prvého GÚ	21
2.5.4 Zlatá éra prvého GÚ	22
2.5.4.1 Úspechy pracovníkov prvého GÚ a ocenenie prezidentom republiky.....	22
2.5.4.2 Pamätná kniha GÚ	23
2.5.5 Zrušenie SGKS a aj GÚ	24
2.6 Tri roky Kartgeofondu	24
2.6.1 Vykonané práce výrobných útvarov Kartgeofondu	25
2.6.2 Zmeny v spôsobe hospodárenia Kartgeofondu a aj v jeho vedení.....	25
2.6.3 Rok pražskej jari a koniec Kartgeofondu	26
2.7 Geodetický ústav v Bratislave po druhýkrát	26
2.7.1 Prvé myšlienky o vlastnej budove.....	26
2.7.2 Hlavné činnosti GÚ a ich rozšírenie	27
2.7.3 Plnenie úloh v období rokov 1969 - 1972	27
2.8 Ustanovenie GÚ za národný podnik	28
2.8.1 Nový štatút a vedenie GÚ, n. p.	28
2.8.2 Predmet činnosti a hlavné úlohy GÚ, n. p.....	29
2.8.2.1 Aktivity a úlohy plnené prevádzkovými útvarmi GÚ, n. p. v rokoch 1973-89..	30
2.8.2.2 Medzinárodná spolupráca a zahraničné návštevy	34
2.8.3 Nová budova GÚ, n. p.....	36
2.8.4 Nové logo GÚ, n. p.	38
2.8.5 Športové a kultúrne vyžitie pracovníkov GÚ, n. p.....	38

2.8.5.1	Podniková chata Geodet.....	40
2.8.6	Ocenenia pre GÚ, n. p. a jeho jednotlivcov	41
2.9	GÚ, n. p. nakrátko Geodetickým podnikom	43
2.9.1	Turbulentný vývoj predmetu činnosti GP, š. p. s krátkou historickou zmenou	43
2.9.2	Hospodárske aktivity a zákazky GP, š. p.	44
2.9.3	Logo GP, š. p. bez výraznej zmeny	45
2.9.4	Zriadenie Ústredného archívu geodézie a kartografie.....	45
3.	Geodetický a kartografický ústav Bratislava od roku 1991 po dnes.....	47
3.1	Spoločenské zmeny po novembri 1989 a akčný program SÚGK	47
3.2	Zriadenie Geodetického a kartografického ústavu Bratislava.....	48
3.2.1	Vydanie štatútu a definovanie predmetu činnosti GKÚ	49
3.2.2	Nový riaditeľ a nové logo GKÚ na základe súťaže.....	51
3.2.3	GKÚ po novom s pracoviskami na viacerých miestach Bratislavy.....	52
3.3	Prvé roky činnosti GKÚ	53
3.3.1	Rozdelenie Československa a činnosti rozšírené o práce na štátnych hraniciach .	54
3.3.2	Presun niektorých činností z VÚGK na GKÚ	55
3.3.3	GKÚ rezortným skenovacím pracoviskom.....	56
3.4	Rok 1995 - GKÚ s novým štatútom a organizačnou štruktúrou	57
3.5	Očakávaná nová legislatíva a nečakane aj nová štruktúra rezortu	60
3.6	Činnosti prevádzok a odborov GKÚ na nosných úlohách v rokoch 1991 - 2000.....	61
3.6.1	Aktivity na úseku GZ.....	62
3.6.2	Aktivity na úseku automatizovaného spracovania informácií	65
3.6.2.1	Centrálne databáza KN s centrálnym výpočtovým strediskom	65
3.6.2.2	Skenovanie a tvorba ZBGIS.....	67
3.6.3	Aktivity na úseku mikrografie a ich koniec v roku 1998.....	68
3.6.4	Aktivity na úseku kartografie.....	69
3.6.5	Aktivity na úseku fotogrametrie	70
3.6.6	Aktivity na úseku štandardizácie geografického názvoslovía	70
3.6.7	Aktivity na úseku dokumentácie a sprístupňovania dokumentačných fondov	71
3.6.8	Medzinárodné aktivity GKÚ v období rokov 1991-2000.....	71
3.6.9	Propagácia produktov a aktivít GKÚ na medzinárodnej výstave INTERSTONE	72
3.7	Záver prvej dekády GKÚ (obdobie rokov 1999-2000)	72
3.7.1	Zavedenie internetu na GKÚ a zriadenie webovej stránky s vlastnou doménou...	73
3.7.2	Nový štatút a reorganizácia GKÚ na prahu milénia	73
3.7.3	Oslavy 50. výročia organizácie.....	76
3.8	Druhá dekáda GKÚ (roky 2001-2010).....	78
3.8.1	Delimitácia zamestnancov a polygrafických činností z KÚ v Žiline do GKÚ.....	78

3.8.2	Opätovné zjednotenie rezortu k 1.1.2002	78
3.8.3	Organizačné a personálne zmeny na poste riaditeľa GKÚ v rokoch 2001-2010...	79
3.8.4	Postupné rušenie mapových služieb	79
3.8.5	Začiatok elektronického poskytovania produktov a služieb	80
3.8.5.1	Prvý geoportál rezortu z dielne GKÚ	80
3.8.5.2	Kataster nehnuteľností dostupný na internete	83
3.8.6	GKÚ aj ako organizátor alebo spoluorganizátor významných podujatí	86
3.8.7	Prechod na digitálne spracovanie leteckých meračských snímok	88
3.8.8	ÚAGK zaradený medzi špecializované verejné archívy a OBIS naďalej súčasťou technických knižníc MK SR	90
3.8.9	Dlhoočakávané vybudovanie služby SKPOS	91
3.8.10	Nečakané zrušenie KÚ v Žiline a delimitácia jeho činností na GKÚ	92
3.8.11	Rok 2008 – GKÚ opäť s novým štatútom	93
3.8.12	Úspešné spustenie dvoch projektov OPIS	96
3.8.12.1	Založenie CERS a opätovná zmena štatútu GKÚ	96
3.8.12.2	Spustenie projektu ESKN-ZBGIS	100
3.8.13	Rok 2010 - rozsiahla rekonštrukcia dátového centra GKÚ	100
3.8.14	Prvýkrát spustenie automatizovanej transformačnej služby	101
3.8.15	Oslavy 60. výročia GKÚ a 20. výročia ÚAGK	101
3.9	Plnenie úloh odborov GKÚ na nosných úlohách v rokoch 2001 - 2010	103
3.9.1	Plnenie úloh na úseku GZ	103
3.9.2	Plnenie úloh na úseku centrálného KN a OKO	106
3.9.3	Plnenie úloh na úseku ZBGIS	107
3.10	Tretia dekáda GKÚ (roky 2011 – 2020)	112
3.10.1	Organizačné a personálne zmeny na GKÚ v rokoch 2011-2020	112
3.10.2	Legislatívne zavedenie JTSK03 a koniec ŠTS (na krátke obdobie)	113
3.10.3	Deň otvorených dverí ÚAGK	115
3.10.4	Pokračovanie v organizácii významných podujatí aj v tretej dekáde	116
3.10.5	Centralizácia miestnej štátnej správy a oddelenie katastrov od rezortu	117
3.10.6	Spustenie nového geoportálu ÚGKK SR a ďalších aplikácií	118
3.10.6.1	Mapový klient ZBGIS aj s ocenením	119
3.10.6.2	Nová rezortná transformačná služba	119
3.10.7	Nový portál produktov a služieb	120
3.10.8	Prvýkrát prepojenie priestorových údajov s katastrom (portál Mapka)	121
3.10.9	Oslavy 10. výročia SKPOS	121
3.10.10	Rok 2017 - nový mapový klient ZBGIS a opäť s ocenením	123
3.10.11	GKÚ vsadil v tretej dekáde aj na propagáciu	124

3.10.12	Rekonštrukcia priestorov GKÚ a obnova vozového parku.....	125
3.10.13	Športové vyžitie pracovníkov GKÚ	126
3.11	Plnenie úloh odborov GKÚ na nosných úlohách v rokoch 2011 - 2020	128
3.11.1	Plnenie úloh na úseku GZ	128
3.11.2	Plnenie úloh na úseku KN a OKO	133
3.11.3	Plnenie úloh na úseku ZBGIS	136
3.11.4	Plnenie úloh na úseku ŠMD, digitálnej kartografie a vizualizácie údajov	138
3.11.5	Plnenie úloh na úseku štandardizácie geografického názvoslovía	140
3.11.6	Aktivity GKÚ v rámci medzinárodných projektov.....	140
3.11.7	Plnenie úloh na úseku IKT	141
3.11.8	Plnenie úloh na úseku dokumentácie a poskytovania údajov	142
3.11.9	Plnenie úloh na úseku ÚAGK.....	144
3.11.10	Plnenie úloh na úseku CERS.....	144
4.	Tabuľky, schémy a štatistické sumáre.....	145
4.1	Prehľad vývoja organizácií, ich hospodárskeho charakteru a predmetu činností... ..	145
4.2	Historický prehľad riaditeľov a námestníkov	148
4.3	Prehľad sídiel a adries pracovísk	156
4.4	Vývoj organizačného členenia GKÚ a jeho predchodcov (organizačné schémy) ..	162
4.5	Vývoj počtu zamestnancov.....	190
4.6	Zoznam (menoslov) zamestnancov	190
4.7	Prehľad vývoja vizuálu webovej stránky GKÚ	207
4.8	Prehľad získaných ocenení a uznání.....	210
4.9	Zoznam podujatí zorganizovaných, alebo spoluorganizovaných GKÚ	217
4.10	Zoznam výstav a veľtrhov so stánkom GKÚ.....	218
	POUŽITÁ LITERATÚRA:.....	221

Predhovor

Napísať knižku o 70 ročnej histórii inštitúcie, akou je Geodetický a kartografický ústav Bratislava sa dá dvojako. Prvý spôsob predstavuje použiť posledné, na túto tému, napísané príspevky a doplniť k nim informácie z ostatných rokov. Druhou možnosťou je históriu prešetriť takpovediac nanovo, preštudovať všetky dostupné materiály, prehodnotiť ich a pozrieť na ne s odstupom času, rozšíriť ich o najnovšie informácie a neprezentované fakty a doplniť napr. o štatistické sumáre, ktoré môžu text zaujímavo obohatiť. Prezentovaná publikácia je napísaná touto druhou formou, teda aspoň taký bol zámer. Publikáciu som v skutočnosti v takomto rozsahu napísať neplánoval, ale nakoľko je rok 2020 nielen jubilejný pre Geodetický a kartografický ústav Bratislava, ale pre Slovensko a celý svet je prvýkrát v histórii súčasného ľudstva aj rokom pandémie korona vírusu COVID-19, najmä jeho jarná časť a viacdnový tzv. tvrdý lockdown Slovenska mi umožnil využiť voľný čas na jej napísanie. Lockdown sa skončil nakoniec skôr, ako bola publikácia dopísaná a jej dokončenie sa tak natiahlo až do začiatku novembra. K dokončeniu nakoniec našťastie prišlo, a preto si dovoľujem Vám ju predložiť. Pevne verím a dúfam, že z publikácie získate nový, ucelený pohľad na náš ústav, a že sa z nej dozviete aj niečo nové, než ste doteraz vedeli a bolo publikované. Pri písaní textu som len minimálne spolupracoval so staršími kolegami a bývalými zamestnancami a všetky uvedené informácie som čerpal najmä z dostupnej literatúry, z archívnych dokumentov (musím uznať, že tých máme v ústrednom archíve a knižnici skutočne veľa), ale aj z vlastných skúseností, ktoré čerpám na ústave od roku 2008. Na lektorstvo publikácie som poprosil dvojicu skúsených kolegov, bývalého dlhoročného predsedu Úradu geodézie, kartografie a katastra SR doc. Ing. Imricha Horňanského, CSc. a dlhoročnú zamestnankyňu Geodetického a kartografického ústavu Bratislava a súčasnú riaditeľku Odboru geodézie a medzinárodných vzťahov na Úrade geodézie, kartografie a katastra SR Ing. Katarínu Leitmannovú. Obaja našťastie moju ponuku prijali, prácu v krátkom čase dôsledne prečítali a následne mi poskytli veľmi cenné pripomienky, ale aj pár odporúčaní ako prácu skvalitniť. Aj touto formou si dovoľím obom ešte raz za vykonané lektorstvo poďakovať. Rovnako tak si dovoľím poďakovať aj Mgr. Ľuboslavovi Michalíkovi, ktorý publikáciu a najmä texty týkajúce sa ZBGIS prečítal, skontroloval a spripomienkoval. Ďakujem aj kolegom z GKÚ a najmä z Odboru geodetických základov, ktorí mi pomohli nafotiť ocenenia ústavu a vytvoriť schémy a obálku publikácie. Potešil ma aj súhlas všetkých zamestnancov GKÚ s uverejnením ich mien v zozname zamestnancov. Uvedeným zoznamom súčasných, ako aj bývalých zamestnancov, si im dovoľujem vzdať touto cestou hold, nakoľko boli, alebo stále sú súčasťou inštitúcie, ktorej miesto je v rámci rezortu geodézie a kartografie nezameniteľné. Ostáva mi už len veriť, že sa Vám publikácia bude páčiť, a že vhodne zapadne do Vašej knižnice.

Prajem Vám príjemné čítanie.

Ing. Branislav Droščák, PhD.

Zoznam použitých skratiek

AAT	Automatická aerotriangulácia
AGS	Astronomicko-geodetická sieť
AIS GaK	Automatizovaný informačný systém geodézie a kartografie
AIS GK	Automatizovaný informačný systém geodézie a kartografie
AIS GKK	Automatizovaný informačný systém geodézie, kartografie a katastra
AM	Administratívna mapa
ASR	Automatizované systémy riadenia
AWTS	Autorizovaná webová transformačná služba
Bpv	Baltský výškový systém po vyrovnaní
CD	Compact disk (kompaktný disk)
CDB KN	Centrálne databáza katastra nehnuteľností
CDDD	Geographical Data Description Directory
CERCO	Comité Européen des Responsables de la Cartographie Officielle
CERS	Centrálne elektronické registrátorne stredisko
CRD	Core reference dataset
ČSAGS	Československá astronomicko-geodetická sieť
ČSFR	Česká a Slovenská Federatívna Republika
ČSJNS	Československá jednotná nivelačná sieť
ČSR	Československá republika
ČSSR	Československá socialistická republika
ČSTS	Československá trigonometrická sieť
ČÚGK	Český úrad geodetický a kartografický
DMP	Digitálny model povrchu
DMR	Digitálny model reliéfu
DMR3	Digitálny model reliéfu 3. generácie
DMR4.0	Digitálny model reliéfu 4. generácie (z fotogrametrie)
DMR5.0	Digitálny model reliéfu 5. generácie (z laserového skenovania)
DPZ	Diaľková prieskum Zeme
DVRM	Digitálny výškový referenčný model (kvázigeoid)
EBM	EuroBoundaryMap
EGM	EuroGlobalMap
EGN	EuroGeoNames
E-GVAP	EUMETNET GNSS Water Vapour Programme
EK	Európska komisia
EN	Evidencia nehnuteľností
ERM	EuroRegionalMap
ESKN	Elektronické služby katastra nehnuteľností
ESRI	Environmental Systems Research Institute
ETRS89	Európsky terestrický referenčný systém 1989
EUPOS	European Position Determination System
EUREF	European Reference Frame
EVRS	Európsky vertikálny referenčný systém
GaK	Geodézia a kartografia
GaKO	Geodetický a kartografický obzor

GIS	Geografické informačné systémy
GKÚ	Geodetický a kartografický ústav Bratislava
GLONASS	Global'naja Navigacionnaja Sputnikovaja Sistema
GN	Geografické názvoslovie
GNSS	Globálne navigačné satelitné systémy
GP	Geometrický plán
GP, š. p.	Geodetický podnik, štátny podnik
GPS	Global Positioning System
GTKÚ	Geodetický, topografická a kartografický ústav v Bratislave
GTÚ	Geodetický a topografický ústav v Prahe
GÚ	Geodetickú ústav
GÚ, n. p.	Geodetický ústav, národný podnik
GZ	Geodetické základy
IAG	Medzinárodná geodetická asociácia
IGS	Medzinárodná GNSS služba
IKT	Informačno-komunikačné technológie
InSAR	Interferometric syntethic-aperture radar
INSPIRE	Infrastructure for spatial information in Europe
IS GKK	Informačný systém geodézie, kartografie a katastra
ISGBP	Informačný systém geodetických bodových polí
ISGK	Informačný systém geodézie a kartografie
ISGZ	Informačný systém geodetických základov
ISKN	Informačný systém katastra nehnuteľností
IT	Informačné technológie
JGS	Jednotná gravimetrická sieť
JTSK	Jednotná trigonometrická sieť katastrálna (pôvodná realizácia)
JTSK03	Jednotná trigonometrická sieť katastrálna 2003 (nová realizácia)
KaPor	Katastrálny portál
Kartgeofond	Kartografický a geodetický fond v Bratislave
KGB	Katalóg geodetických bodov
KGF	Kartografický a geodetický fond v Bratislave
KGK	Komora geodetov a kartografov
KN	Kataster nehnuteľností
KO	Katastrálny odbor
KO OÚ	Katastrálny odbor okresného úradu
KRÚ	Kartografický a reprodukčný ústav
KTO	Katalóg tried objektov
KÚ	Katastrálne územie
LGS	Lokálna geodetická sieť
LMS	Letecké meračské snímky
MAPKA	Mapový portál katastra nehnuteľností
MEGRIN	Multipurpose European Ground Related Information Network
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MK ZBGIS	Mapový klient základnej bázy geografických informačných systémov
ML	Mapový list

n. p.	Národný podnik
NIPI	Národná infraštruktúra pre priestorové informácie
NLC	Národné lesnícke centrum vo Zvolene
NMEA	National Marine Electronic Association
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
OB	Orientačný bod
OBIS	Odborové informačné stredisko
OKO	Obnova katastrálneho operátu
OPIS	Operačný program informatizácie spoločnosti
OSN	Organizácia spojených národov
PBPP	Pevné body polohového poľa
PETIT	Pathfinder Towards European Topographic Information Template
PO EN	Písomný operát evidencie nehnuteľností
RAUKN	Retrospektívna analýza údajov katastra nehnuteľností
REN	Registre evidencie nehnuteľností
RGB	Referenčné geodetické body
ROEP	Register obnovenej evidencie pozemkov
ROH	Revolučné odborové hnutie
RTS	Rezortná transformačná služba
RVHP	Rada vzájomnej hospodárskej pomoci
SABE	Seamless Administrative Boundaries of Europe
SBE	State Boundaries of Europe
SGI	Súbor geodetických informácií
SGK	Správa geodézie a kartografie v Bratislave
SGKS	Správa geodézie a kartografie na Slovensku
SGRN	Slovenský geodynamická referenčná sieť
S-JTSK	Súradnicový systém jednotnej trigonometrickej siete katastrálnej
SKPOS	Slovenská priestorová observačná služba
SLOVZAKÚ	Slovenský zememeračský a kartografický ústav v Bratislave
SNP	Slovenské národné povstanie
SPF	Slovenský pozemkový fond
SPI	Súbor popisných informácií
SPM	Súbor prevzatých meraní
SR	Slovenská republika
SSGK	Slovenská správa geodézie a kartografie
SSR	Slovenská socialistická republika
STU	Slovenská technická univerzita v Bratislave
SÚGK	Slovenský úrad geodézie a kartografie
SÚGKK	Slovenský úrad geodézie, kartografie a katastra
SvF	Stavebná fakulta
SVM50	Spojité vektorová mapa 1:50 000
SW	Softvér
SYMID	Systém metainformačnej databázy
SZKÚ	Štátni zeměměřický a kartografický ústav
š. p.	Štátny podnik
ŠGS	Štátna gravimetrická sieť

ŠMD	Štátne mapové dielo
ŠMO5	Štátna mapa odvodená 1:5 000
ŠNS	Štátna nivelačná sieť
ŠPS	Štátna priestorová sieť
ŠTS	Štátna trigonometrická sieť
TM	Topografická mapa
TOPÚ	Topografický ústav Banská Bystrica
ÚAGK	Ústredný archív geodézie a kartografie
UELN	United European Leveling Network
ÚGKK SR	Úrad geodézie, kartografie a katastra SR
ÚMIS	Ústavný metainformačný systém
UNGEGN	United nations Group of Experts on Geographical Names
ÚSGK	Ústredná správa geodézie a kartografie
VKM	Vektorová katastrálna mapa
VOSR	Veľká októbrová socialistická revolúcia
VPN	Veľmi presná nivelácia
VÚC	Vyšší územný celok
VÚGK	Výskumný ústav geodézie a kartografie v Bratislave
WAN	Wide area network
WCS	Web Coverage Service
WFS	Web Feature Service
WMS	Web Map Service
WMTS	Web Map Tile Service
ZBGIS	Základná báza údajov pre geografický informačný systém
ZM	Základná mapa
ZMVM	Základná mapa veľkej mierky
ZNB	Základná nivelačný bod
ZNS	Zvláštne nivelačné siete
ZSSR	Zväz sovietskych socialistických republík

1. Úvod

V roku 2020 si Geodetický a kartografický ústav Bratislava pripomína 70. výročie svojho založenia, aj keď je pravdou, že pod týmto názvom začal vystupovať až od roku 1991. Do tohto dátumu vystriedal svoje meno až 7-krát. Všetko sa to začalo v roku 1950, keď bol založený pod názvom Slovenský zememeračský a kartografický ústav v Bratislave. No už po pár rokoch po reorganizácii pokračoval ako Geodetický, topografický a kartografický ústav v Bratislave. Následne, po oddelení kartografickej zložky, ostal už iba ako Geodetický ústav v Bratislave. Ani s týmto názvom dlho nevydržal a bol premenovaný na Kartografický a geodetický fond v Bratislave a po krátkom čase (troch rokoch) sa vrátil opäť k pôvodnému názvu Geodetický ústav Bratislava, aby v roku 1973 k nemu pridal prívlastok národný podnik. S týmto názvom vydržal najdlhšie, no tesne pred nežnou revolúciou došlo k jeho ďalšiemu premenovaniu na Geodetický podnik, štátny podnik Bratislava. Ani táto zmena mu dlho nevydržala a od 1.1.1991 prijal meno Geodetický a kartografický ústav Bratislava, ktoré nesie dodnes, teda najdlhšie.

S každou zmenou názvu a zriadením novej nástupníckej organizácie bolo spojené aj plnohodnotné prebratie záväzkov a zamestnancov tej predchádzajúcej, čím sa udržalo nástupníctvo aj po právnej stránke v poriadku. Rovnako sa plnohodnotne pokračovalo aj vo výkone odborných prác a dokončovaní rozpracovaných úloh. So zmenou názvu boli častokrát spojené aj zmeny hospodárskeho charakteru organizácie, alebo zmeny v definovaných úlohách, ktoré bývali buď pridané, alebo odobraté. Priebežne dochádzalo napríklad aj k zmenám log jednotlivých organizácií. Čo si však po celú dobu svojej existencie všetky organizácie zachovávali a nemenili, bol udržiavaný vysoký štandard plnenia zverených úloh, ktorý bol, ale aj v súčasnosti stále je, preukazovaný napríklad získanými oceneniami, ktoré za svoju prácu a podané výkony a výstupy nejdennokrát obdržali.

Samotná história preukázala, že zo všetkých rezortných organizácií prežil Geodetický a kartografický ústav Bratislava spolu so svojimi predchodcami oprávnené najdlhšie, a že aj v súčasnosti naďalej vykonáva a zabezpečuje široké spektrum stanovených úloh bezkonkurenčne, vo vysokej kvalite a k všeobecnej spokojnosti.

2. Od SLOVZAKÚ po GKÚ

2.1 Z histórie predchádzajúcej vzniku SLOVZAKÚ

Založeniu prvého predchodcu GKÚ, a teda počiatku vzniku súčasnej organizácie, predchádzala nelichotivá situácia na území vtedajšieho Československa, ktorá vychádzala najmä z práve sa skončenej Druhej svetovej vojny. Československo bolo v dôsledku vojny poznačené po hospodárskej a následne i politickej stránke. Pri obnovovaní vojnou poznačeného štátu boli na zememeračskú obec kladené významné úlohy, akými bolo napríklad vytýčenie a zameranie novej hranice medzi Československom a Sovietskym zväzom, alebo pomoc pri obnove obcí (najmä z územia Slovenska) poškodených a zničených vojnou, ktoré začali zememerači nanovo mapovať a udržiavať ich katastrálne mapy. S pomocou zememeračov sa počítalo aj pri plnení úloh stanovených tzv. dvojročným plánom z roku 1946, v ktorom sa predpokladalo ich využitie pri osídľovaní pohraničia (práce na zaknihovávaní prídelov v pohraničí), pri vyhotovovaní regulačných plánov a podkladov na výstavbu, pri sceľovaní pozemkov, pri revízii prvej pozemkovej knihy, ale aj pri konfiškácii pôdy vo vnútrozemí a pri mnohých ďalších činnostiach. Na úlohy kladené na zememeračov pôsobila veľmi negatívne najmä ich roztrieštenosť medzi viacerými štátnymi inštitúciami, vtedy z pohľadu nastupujúceho komunistického režimu ešte stále existujúca súkromno-podnikateľská sféra, nevyhovujúce mapové podklady, ako aj nedostatok špecializovaných pracovníkov. Ihneď po skončení vojny sa preto do popredia začala dostávať otázka zjednotenia geodetických a kartografických pracovníkov. Proti sebe vystupovali dva tábory. Prvý bol za obnovenie stavu pred vojnou, druhý presadzoval revolučné myšlienky volajúce po zjednotení. Keďže Československo sa po vojne dostalo do sféry vplyvu Sovietskeho zväzu, vyhral tábor druhý. K zjednocovaniu významne prispel aj „vítazný február“ roku 1948, po ktorom sa podarilo prijať zememeračský zákon č. 82/1948 Sb., čím sa zememeračská služba Československa sústredila práve na Ministerstvo financií, kde bol zriadený X. odbor, ako samostatný odbor pre meračskú službu pozemkového katastra (pozn. od roku 1949 prešla táto výkonná funkcia na orgány ľudovej správy). K zmene tohto stavu došlo už o rok neskôr, keď zákonom č. 50/1949 Sb. prešla zememeračská služba z Ministerstva financií na Ministerstvo techniky. Podobne roztrieštená bola v tomto období aj kartografická služba, ktorej činnosti boli v pôsobnosti viacerých vydavateľstiev. Čo sa týka civilnej meračskej služby, tá bola po vojne najprv v rukách súkromných podnikateľov, no postupne vplyvom už spomínaného „vítazného februára“ kapitulovala a prihlásila sa k politickým a hospodárskym zmenám. Činnosť úradne autorizovaných civilných geometrov sa tak skončila a koncom novembra 1949 časť z nich vstúpila do ustanoveného družstva Geoplán a časť do projekčnej organizácie Stavoprojekt. Väčšina sa ale napokon dala do služieb novovznikajúcej zjednotenej zememeračskej služby [1] [26].

2.2 SLOVZAKÚ bol prvý

V tých časoch k tak veľmi žiadanému zjednoteniu zememeračskej služby došlo napokon v roku 1950. Nariadením vlády č. 43/1950 Sb. o organizácii a pôsobnosti Státniho zememeračského a kartografického ústavu a o technickom poradnom sboru vo veciach verejného vyměřování a mapování zo dňa 25.4.1950 bol zriadený Státní zememeračský a kartografický ústav so sídlom v Prahe (ďalej SZKÚ) a na území Slovenska Slovenský zememeračský a kartografický ústav so sídlom v Bratislave (ďalej SLOVZAKÚ) [3]. SZKÚ vznikol zlúčením Zememeračského úradu, Reprodukčného ústavu ministerstva financií a Územného archívu pozemkového katastra. SZKÚ vykonával práce na území Čiech a Moravy v

oblasti geodetických základov, mapovacie a fotogrametrické práce, kartografické a reprodukčné práce, ako aj práce na úseku výskumu a dokumentácie. SLOVZAKÚ, prvý predchodca dnešného Geodetického a kartografického ústavu Bratislava, vznikol zlúčením Triangulačnej kancelárie v Bratislave (zriadenej 16.7.1941 vyhláškou ministra financií č. 298/1941), Fotogrametrického ústavu pre Slovensko v Bratislave (zriadeného nariadením Slovenskej národnej rady č. 67/1946 Zb. n.) a Reprodukčného ústavu v Martine (zriadeného 16.7.1941 vyhláškou ministra financií č. 298/1941) [2]. Okrem toho boli do SLOVZAKÚ pribraté aj činnosti Archívu máp katastrálnych v Bratislave a hraničného a zememeračského oddelenia Povereníctva techniky [1] [15]. Uvedeným nariadením vlády č. 43/1950 Sb. vznikol SLOVZAKÚ po právnej stránke. K vykonaniu vládneho nariadenia bolo potrebné ešte vydať organizačný poriadok, ktorý mal definovať a špecifikovať štruktúru, vedenie, formu hospodárenia, úlohy a ministerskú príslušnosť novozriadenej organizácie. K vydaniu organizačného poriadku SZKÚ a SLOVZAKÚ došlo 25.7.1950 ministrom techniky ČSR formou vydania Úradného listu (I. diel, číslo 478) a organizačný poriadok začal platiť dňom 2.8.1950 [3]. Podľa Organizačného poriadku sa sídlom SLOVZAKÚ stala Bratislava, na jeho čele bol prednosta, ktorého menoval a odvolával povereník techniky. Úlohou prednostu bolo riadiť a dohliadať na činnosť ústavu, menovať prednostov jednotlivých odborov a pod ním fungujúcich oddelení a skupín. V prípade jeho neprítomnosti alebo zaneprázdnenosti bol zastupovaním poverený jeden z vymenovaných prednostov odborov. SLOVZAKÚ sa organizačne skladal zo sekretariátu a štyroch odborov nasledovne:

- Sekretariát
 - o kádrové oddelenie,
 - o plánovacie oddelenie,
 - o bezpečnostný a úsporný referent.
- I. meračský odbor
 - o triangulačné oddelenie,
 - o nivelačné oddelenie,
 - o delimitačné oddelenie,
 - o výskumné oddelenie.
- II. mapovací a kartografický odbor
 - o mapovacie oddelenie,
 - o fotogrametrické oddelenie,
 - o kartografické oddelenie,
 - o fotoletecké oddelenie.
- III. reprodukčný odbor
 - o prevádzkové oddelenie,
 - o grafické oddelenie,
 - o reprodukčné oddelenie,
 - o tlačiarenské oddelenie.
- IV. všeobecný odbor
 - o hospodársko-finančné oddelenie,
 - o archívne a dokumentačné oddelenie s učitárňou,
 - o oddelenie hmotného zásobovania.

2.2.1 Ing. Bartoš prvým prednostom, sídlo na Bezručovej, prevádzka aj v Martine

Po hospodárskej stránke bol SLOVZAKÚ rozpočtovou organizáciou so samostatným rozpočtom v rámci rozpočtu Povereníctva techniky. Navonok konal a rozhodoval samostatne, okrem rozhodovania vo významných veciach celoštátneho významu alebo s medzinárodným dopadom. Prvým prednostom SLOVZAKÚ bol menovaný Ing. Karol Bartoš, dovtedajší

prednosta Fotogrametrického ústavu pre Slovensko. Sídлом SLOVZAKÚ sa stala práve dokončená budova na Bezručovej ulici č. 7 v Bratislave (obr. 1), ktorú využívali dlhé roky aj jeho ďalšie následnícke inštitúcie. Okrem budovy na Bezručovej ulici využíval novozriadený ústav aj budovu bývalého Reprodukčného ústavu v Martine, v ktorom ostala celá prevádzka reprodukcie (reprodukčný odbor) SLOVZAKÚ. Tento stav netrval dlho, nakoľko už o rok neskôr, v roku 1951, došlo k zmene a celá prevádzka reprodukcie bola presunutá z Martina do Modry - Harmónie. Ďalším priestorom, ktorý SLOVZAKÚ využíval mimo budovy na Bezručovej ulici č. 7, bol suterén budovy na Martanovičovej ulici č. 2 (dnes budova Ministerstva vnútra SR na Pribinovej ulici č. 2), kde sídlila časť archívneho a dokumentačného oddelenia. Išlo o priestory a agendu, ktoré SLOVZAKÚ zdedil po jednom so svojich predchodcov, po Archíve máp katastrálnych v Bratislave.

Obr. 1 Budova a vstup do budovy na Bezručovej ulici č. 7 v Bratislave v roku 2020 a 1976 [2]

Zamestnanci SLOVZAKÚ boli štátnymi zamestnancami, čoho dôkazom je aj používanie okrúhlych pečiatok s vyobrazeným štátnym znakom. Ukážka obálky s okrúhlou pečaťou nivelačnej skupiny č. 2 SLOVZAKÚ sa nachádza na obr. 2.

Obr. 2 Obálka z obdobia SLOVZAKÚ s adresou a pečiatkami nivelačnej skupiny č. 2

2.2.2 Pracovná náplň a činnosti SLOVZAKÚ

Pracovná náplň SLOVZAKÚ vychádzala predovšetkým z prijatého organizačného poriadku, pričom zručnosti na výkon týchto prác si pracovníci preniesli z jednotlivých inštitúcií, v ktorých pracovali pred ich zlúčením do jedného ústavu. Všeobecne môžeme povedať, že išlo najmä o práce celoštátnej povahy. V rámci geodetických základov sa pracovníci SLOVZAKÚ venovali na úseku triangulácie dobudovávaniu Československej trigonometrickej siete (ďalej ČSTS) nižších rádov. Na úseku nivelácie pokračovali prácami na budovaní východnej časti Československej jednotnej nivelačnej siete (ďalej ČSJNS) v jadranskom výškovom systéme (nivelačné merania siete bodov I. a II. rádu), vykonávali spojenie ČSJNS so sieťami okolitých „spriatelenejších“ štátov a pokračovali v budovaní Základných nivelačných bodov (v roku 1953 napr. pripojili ZNB Bratislava a ZNB Trenčín) [1]. V rámci mapovania fotogrametrickými metódami sa práce týkali najmä celoštátneho mapovania a vyhotovovania máp stredných a veľkých mierok. Práce boli vykonávané na prístrojoch prevezených z bývalého Fotogrametrického ústavu pre Slovensko. Stereoplanigraf používaný v tomto období (obr. 3) je dodnes umiestnený ako muzeálie vo vstupnom vestibule budovy Geodetického a kartografického ústavu Bratislava na Chlumeckého ulici č. 4.

Obr. 3 Stereoplanigraf vystavený vo vstupnej vestibule budovy GKÚ [14]

Fotogrametria bola zo začiatku využívaná predovšetkým pre účely výstavby a evidencie katastra pri úlohe obnovy máp veľkým mierok vojnou zničených obcí v mierkach 1:1000, 1:2000 a 1:2880 resp. 1:5000. Používaná bola aj pozemná fotogrametria pri špeciálnych prácach, ako bolo určovanie kubatúr, alebo periodické meranie kameňolomov. SLOVZAKÚ do septembra 1951 využíval na zhotovovanie snímok aj vlastné lietadlo s pilotom (ako súčasť fototeleckého oddelenia). Bohužiaľ 8. septembra 1951 bolo lietadlo na letisku skonfiškované armádou a od tohto momentu zabezpečovala snímkovanie výlučne armáda. V súvislosti s touto skutočnosťou musel byť na SLOVZAKÚ zriadený na vyhotovovanie diazitivov a fotoplánov a najmä na sledovanie ich pohybu v rámci ústavu zvláštny referát s osobitným stupňom utajovania. Vyhotovované fotoplány slúžili najmä ako mapové podklady na rôzne projekčné účely alebo na hospodársko-technickú úpravu pozemkov [40]. Z iných činností bola v rámci SLOVZAKÚ zriadená a svoju činnosť aj vykonávala Slovenská názvoslovná komisia venujúca sa riešeniu úprav „miestneho názvoslovnia“, ako dôležitej súčasť všetkých máp [4]. Z osobitých činností možno ešte spomenúť aj vznik prvej geodetickej a kartografickej knižnice organizovanej podľa knižničných pravidiel v roku 1952. Podľa [1]

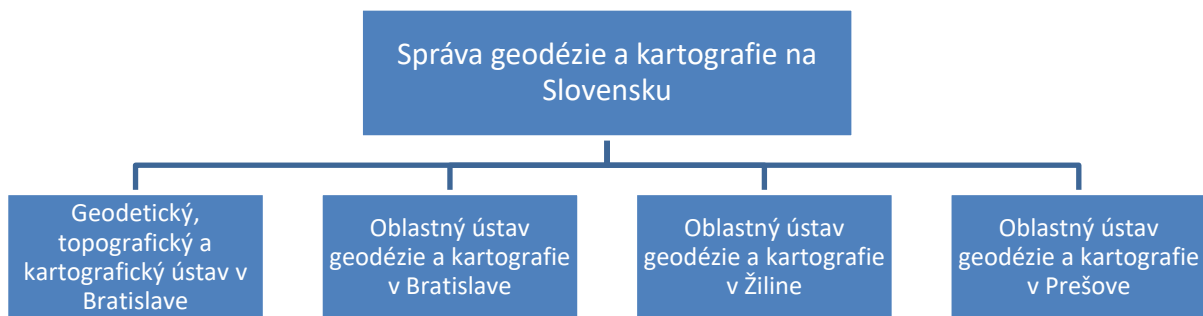
bol vznik knižnice spätý so vznikom výskumného oddelenia ústavu so zameraním ako vedecká knižnica. V knižnici boli sústredené publikácie a inventár zo všetkých inštitúcií konštituovaných SLOVZAKÚ. Pracovníci SLOVZAKÚ vykonávali aj špeciálne práce, ktoré by sme dnes zaradili medzi práce inžinierskej geodézie. Išlo napríklad o deformačné merania Oravskej priehrady a priehrad Mládeže (Nosice) a Palcmanská Maša. Spolupráca medzi odborními SLOVZAKÚ bolo vynikajúca a jednotlivé zložky ústavu bežne vykonávali práce pre druhé odbory, napr. pracovníci meračského odboru zabezpečovali plynulé polohové a výškové určovanie vlícovacích bodov pre fotogrametrické oddelenie a mapovacie skupiny sa napr. zúčastňovali na klasifikácii meračských snímok a na topografickej revízii fotogrametrického mapovania [40].

2.3 Pokračovanie v zjednocovaní zememeračských a kartografických činností

Z vyššie uvedených informácií možno vidieť, že v SLOVZAKÚ bolo zjednotené množstvo zememeračských a kartografických činností, no časť z nich bola aj naďalej v iných rezortoch (pozn. v čase zriadenia patrilo SLOVZAKÚ organizačne pod rezort Povereníctva techniky, z ktorého bolo v roku 1951 zriadené Povereníctvo stavebného priemyslu a v roku 1953 Povereníctvo stavebníctva), čo podľa slov vtedajších predstaviteľov spôsobovalo viacero problémov. Podľa prednostu zememeračského odboru Ministerstva stavebného priemyslu Ing. Jaroslava Průšu [5] si zememeračské a kartografické činnosti vyžadovali, najmä po vzore geodetickej služby ZSSR, ktorá bola podľa povojnového politického usporiadania krajín Európy logicky pre predstaviteľov vtedajšej ČSR „veľkým zdrojom poznatkov“, úplnú centralizáciu. Skutočnosť vo vtedajšom Československu bola taká, že okrem celoštátnych zememeračských a kartografických prác vykonávaných SZKÚ a SLOVZAKÚ, vykonávali obdobné práce na krajskej úrovni zememeračské oddelenia technických referátov Krajských národných výborov a na úrovni okresov zememeračské oddelenia technických referátov Okresných národných výborov patriace pod Ministerstvo vnútra, resp. na Slovensku pod Povereníctvo vnútra. Okrem toho pod Ministerstvom národnej obrany naďalej fungovala vojenská topografická služba a v rámci Ústrednej rady družstiev stále vykonávalo svoju činnosť družstvo Geoplán. Za týchto okolností bol v roku 1953 Ústrednému výboru Komunistickej strany Československa predložený návrh na reorganizáciu a úplnú centralizáciu zememeračskej služby štátu. Návrh bol Komunistickou stranou schválený a vláda ČSR ho následne 23.12.1953 prerokovala a taktiež schválila (vládne nariadenie č. 1/1954 Sb.) [6]. Uvedeným vládnym nariadením bola k 1. januáru 1954 zriadená Ústredná správa geodézie a kartografie (ďalej ÚSGK), historicky prvý ústredný orgán štátnej správy ČSR pre odbor geodézie a kartografie s celoštátnou pôsobnosťou. ÚSGK prešiel do pôsobnosti Ministerstva hospodárstva, riadil ho predseda a organizačne zodpovedal priamo vláde. Na Slovensku bolo vykonávanie činnosti ÚSGK zabezpečované prostredníctvom Správy geodézie a kartografie na Slovensku (ďalej SGKS) na čele taktiež s predsedom, ktorého menoval zbor povereníkov a podliehal povereníkovi miestneho hospodárstva (od roku 1958 povereníkovi vnútra). Prvým predsedom ÚSGK sa stal Ing. Jaroslav Průša a SGKS Ing. Karol Bartoš. Reorganizáciou celého rezortu došlo aj k zrušeniu SZKÚ a SLOVZAKÚ, ktoré nahradili nové organizácie zriadené ÚSGK resp. SGKS. Na Slovensku vznikol Geodetický, topografický a kartografický ústav v Bratislave (ďalej GTKÚ), ktorý mal celoslovenskú pôsobnosť a definovanými úlohami sa stal pokračovateľom a nástupcom zrušeného SLOVZAKÚ [1] [2].

2.4 Geodetický, topografický a kartografický ústav v Bratislave

Vznikom nového rezortného orgánu ÚSGK a na Slovensku SGKS prešli do ich pôsobnosti okrem celoštátnych geodetických a kartografických činností aj rovnaké činnosti na úrovni krajov. Celoštátnymi výkonnými a výrobnými činnosťami v rámci územia Slovenska bol poverený od 1. januára 1954 novozriadený GTKÚ. Krajské výkonné a výrobné činnosti boli vykonávané novozriadenými Oblasťnými ústavmi geodézie a kartografie v Bratislave, Žiline a Prešove, na ktoré prešla aj pôsobnosť národných výborov v oblasti verejného vymeriavania a mapovania. Začlenenie GTKÚ v novej štruktúre SGKS v rozmedzí rokov 1954-1956 vrátane, je zobrazené na obr. 4.

Obr. 4 Schéma začlenenia GTKÚ v rámci reorganizovanej Správy geodézie a kartografie na Slovensku v rokoch 1954-1956

V roku 1955 bolo ÚSGK a o rok neskôr v rámci zvýšenia právomoci slovenských národných orgánov aj SGKS priznané výhradné právo na tvorbu, vydávanie a tlač máp a kartografických diel regionálnej povahy pre všetku civilnú potrebu [1] [9]. Týmto krokom došlo prakticky k úplnému zavŕšeniu centralizácie všetkých geodetických a kartografických činností do jedného rezortu. Na Slovensku boli všetky tieto úlohy zverené novozriadenému GTKÚ. Nárast úloh a činností spojených s výhradnou tvorbou a vydávaním všetkých kartografických diel však paradoxne organizáciu obsahovo neupevnil, ale spôsobil jej rozdelenie. K 1. januáru 1957 na základe rozhodnutia povereníka miestneho hospodárstva GTKÚ pod touto značkou skončil a bol rozdelený na dva samostatné ústavy, na Geodetický ústav v Bratislave a Kartografický a reprodukčný ústav v Modre Harmónii (ďalej KRÚ). Inšpiráciou k tomuto kroku mohol byť aj fakt, že v Čechách fungoval a svoju činnosť samostatne vykonával už od roku 1954 Kartografický a reprodukčný ústav v Prahe. Životnosť novozriadeného GTKÚ tak bola iba 3 roky.

2.4.1 Zmeny vo vedení a hospodárskom charaktere GTKÚ

Podľa [1] sa GTKÚ stal tzv. brutto rozpočtovou organizáciou SGKS a tento charakter si udržal po celý čas. Na čele bol riaditeľ a sídlo GTKÚ bolo na rovnakej adrese ako mal jeho predchodca SLOVZAKÚ, t. j. na Bezručovej ulici č. 7 v Bratislave. GTKÚ aj naďalej okrem budovy na Bezručovej ulici využíval priestory na Martanovičovej č. 2 pre mapovú dokumentáciu a budovu v Modre Harmónii pre prevádzku reprodukcie. Po odchode Ing. Karola Bartoša za predsedu SGKS sa prvým riaditeľom GTKÚ stal Ing. Tibor Lukáč. Jeho vedenie GTKÚ netrvalo dlho, nakoľko ho už po roku vystriedal Ing. Alojz Brnčal. Zamestnanci GTKÚ po novom už neboli štátnymi zamestnancami a prestali tak pre nich platiť zákony o mzdovej politike pre štátnych zamestnancov. Po novom ich jednotnú mzdovú a platovú sústavu stanovila SGKS [7]. Organizačné členenie GTKÚ zostalo pravdepodobne

rovnaké ako bolo v rámci SLOVZAKÚ a pracovníci plynulo pokračovali na rozpracovaných úlohách. Predseda ÚSGK Ing. Průša v rámci pracovných porád často nabádal podriadené organizácie k čo najväčšiemu zefektívňovaniu vykonávaných prác, k intenzifikácii a k účinnejšiemu uplatňovaniu technickej normalizácie [8]. V rámci zlepšovacích opatrení navrhoval po vzore Prahy vybudovať v rámci GTKÚ mechanickú dielňu na vykonávanie bežných opráv meračskej techniky a na iné činnosti. Mechanická dielňa v rámci GTKÚ bola skutočne zriadená a ako bude aj neskôr spomenuté, jej vytvorenie bol vynikajúci nápad, nakoľko jej činnosť postupne prispela k viacerým zlepšovacím návrhom. Keďže GTKÚ nebol orgánom štátnej správy, jeho zamestnanci nepoužívali okrúhle pečiatky so štátnym znakom ale klasické hranaté. Ukážka novej pečiatky nivelačného oddielu GTKÚ je na obr. 5.

Obr. 5 Ukážka otlaku pečiatky nivelačného oddielu GTKÚ z roku 1954

2.4.2 GTKÚ plynulo nadviazal na činnosti SLOVZAKÚ

Pracovné činnosti GTKÚ boli totožné s pracovnými činnosťami jeho predchodcu SLOVZAKÚ. Plynule sa pokračovalo pod novou značkou v načatých prácach vo všetkých oblastiach, akými boli najmä geodetické základy, fotogrametria, kartografia, názvoslovie, knižničná činnosť atď. Z prác meračského odboru z oblasti geodetických základov možno spomenúť dobudovanie a domeranie ČSTS. V roku 1955 bola domeraná aj Jednotná trigonometrická sieť 1. rádu, ktorej budovanie sa začalo ešte v roku 1931. Išlo o dobudovanie pôvodnej siete, ktorá sa stala základom S-JTSK, no ktorá bola doplnená o 6 geodetických základníc a jej budovanie bolo vykonané na základe najnovších vedeckých a technických poznatkov. Táto sieť bola v rokoch 1956-57 súborne vyrovnaná so sieťami ostaných európskych socialistických štátov v systéme S-42 a dostala označenie Československá astronomicko-geodetická sieť (ďalej ČSAGS). Vo výškových základoch sa pokračovalo v presných nivelačných meraniach. Boli ukončené merania na bodoch I. a II. rádu ČSJNS a začali sa merania na bodoch III. rádu. Taktiež sa pokračovalo v pripájacích nivelačných meraniach za účelom spojenia ČSJNS s okolitými socialistickými štátmi (Poľsko, ZSSR) a pokračovali aj práce na budovaní a pripájaní Základných nivelačných bodov (bolo vykonané pripojenie ZNB Strečno, Šarišské Jastrabie a opakovane Bratislava) [1]. Prevádzka fotogrametrie pokračovala vo vyhotovovaní máp mierky 1:5 000 s cieľom ich využitia ako náhradných máp pre územia so zničenými katastrálnymi a písomnými operátmi v dôsledku vojny a začala pracovať aj na naliehavých rezortných úlohách akými bolo topografické mapovanie v mierkach 1:25 000 a 1:10 000. Prevádzka fotogrametrie taktiež spolupracovala na dominantnej úlohe - tvorbe štátnej mapy odvodenej 1:5 000, ako provízorneho mapového diela potrebného ako podklad pre územné plány, generálne projekty, technické úpravy a prieskum všetkého druhu. Rovnako tak pokračovali práce na pozemnej fotogrametrii využívanej pri periodických meraniach kameňolomov, alebo napríklad pri dokumentovaní pamiatkových objektov [40]. Úlohou reprodukčného odboru ústavu bolo vydávať mapy vytvorené mapovacím a kartografickým odborom a po priznaní výhradného práva na tvorbu, vydávanie a tlač máp a kartografických diel pre všetku civilnú potrebu aj táto činnosť. GTKÚ sa podarilo za pomoci českých kartografov prekonať rad problémov a po sprevádzkovaní dvojfarebného rýchlobežného ofsetového stroja bola v roku 1955 započatá aj tlač máp pre

školy a verejnosť. Prevádzkou polygrafie boli tlačené napr. aj zemepisné atlasy pre školy, nástenné mapy, turistické mapy, či prílohové mapy pre učebnice dejepisu [9].

2.5 Geodetický ústav v Bratislave po prvýkrát

2.5.1 Ing. Brnčal pokračuje vo vedení GÚ a organizácia prvý krát s logom

K 1. januáru 1957 došlo k spomenutému rozdeleniu GTKÚ na samostatný Geodetický ústav v Bratislave (ďalej GÚ) a Kartografický a reprodukčný ústav v Modre-Harmónii (ďalej KRÚ). V pozícii riaditeľa GÚ pokračoval naďalej Ing. Alojz Brnčal a riaditeľom oddeleného KRÚ sa stal JUDr. Pavol Parobek. Adresa sídla GÚ zostala rovnaká, akú využívali aj jeho predchodcovia SLOVZAKÚ a GTKÚ, t. j. Bezručova č. 7, Bratislava. V správe GÚ boli naďalej aj priestory suterénu budovy na Martanovičovej (dnes Pribinovej) ulici č. 2 využívané oddelením Mapovej dokumentácie a po novom (presnejšie už od roku 1954) bola súčasťou GÚ aj Mechanická dielňa vzdialená len pár metrov od sídla GÚ, ktorá na svoju činnosť využívala priestory v suteréne domu na Dobrovičovej ulici. Okrem toho využíval GÚ pre vozidlá pracovníkov vykonávajúcich terénne práce aj ďalší objekt. Išlo o nevelký dvor na garážovanie terénnych motorových vozidiel GÚ, nachádzajúci sa v mestskej časti Pálenisko (pravdepodobne na vtedajšej Alejovej ulici), v súčasnosti lokalizovaný približne v blízkosti budovy Slovenskej plavby a prístavov pod Prístavným mostom.

Zaujímavosťou toho obdobia bolo, že GÚ začal prezentovať svoju identitu aj prostredníctvom vlastného loga. Čo viedlo GÚ k tomuto kroku a kto bol autorom loga sa zistiť nepodarilo, ale zrejme išlo o zámer použitia grafického symbolu na lepšie identifikovanie činnosti organizácie. Ukážka loga používaného GÚ sa nachádza na obr. 6.

Obr. 6 Ukážka hlavičky listu GÚ s adresou, logom a telefónnym kontaktom z roku 1965

Ako si môžeme na obr.6 všimnúť, do loga GÚ sa dostali hlavné pracovné činnosti GÚ reprezentujúce oddelenie GZ - trianguláciu (vrchol meračskej veže, teodolit a symbol trigonometrického bodu) a oddelenie mapovania (Zem v tvare gule so svetadielmi a kartografickou sieťou).

2.5.2 Viaceré zmeny vo vedení GÚ

V roku 1958 prešiel celý rezort ÚSGK, a teda aj SGKS spod Ministerstva resp. Povereníctva techniky pod Ministerstvo resp. Povereníctvo vnútra (vládne nariadenie č. 10/1958 Sb.). Táto zmena spôsobila, že sa GÚ stal z hospodárskeho hľadiska tzv. osobitnou rozpočtovou organizáciou [1]. Podľa informácií od pamätníkov prebiehalo v tom čase s riaditeľom Ing. Alojzom Brnčalom súdne konanie, pravdepodobne v dôsledku ktorého na začiatku roka 1959 vo funkcií skončil a za nového riaditeľa GÚ bol vymenovaný Ing. Ladislav Šinka. Ten sa ešte koncom roka vrátil späť na SGKS a novým riaditeľom sa 7. októbra 1959 stal Ing. Ondrej Michalko. Aby zmien nebolo málo aj jeho, počas rokov 1962 až 1963, kedy bol povolaný na

východ Slovenska za účelom konsolidácie situácie v Ústave geodézie a kartografie v Prešove, dočasne nahradil Ing. Štefan Fekiač [10]. Po zrušení SGKS sa v roku 1961 na GÚ vrátil Ing. Ladislav Šinka a stal sa zástupcom (námestníkom) riaditeľa GÚ až do konca roku 1967.

2.5.3 Hlavné úlohy a činnosti prvého GÚ

Po oddelení kartografických a reprodukčných prác na KRÚ ostali GÚ úlohy najmä z oblasti geodetických základov a topografického mapovania fotogrametrickými metódami. Okrem týchto úloh GÚ naďalej vykonával mapovanie a dokumentáciu výsledkov prác, vykonával potrebný prevádzkový výskum, poradenskú a znaleckú činnosť a špeciálne meračské a výpočtové práce zamerané na región Slovenska [12]. V geodetických základoch pomohol v roku 1957 dobudovať trigonometrickú sieť na celom území štátu v priemernej hustote 1 bod na 2,7 km² (budovanie siete sa začalo v roku 1920). Ihneď po skončení týchto prác pokračovali pracovníci GÚ v revízii trigonometrických bodov (ďalej TB) a v rokoch 1961-64 v budovaní orientačných bodov (OB1 a OB2) k TB. Pri budovaní ČSJNS pokračovali pracovníci GÚ meraním nivelačných ťahov III. rádu a v prepájaní ČSJNS so sieťami okolitých štátov. V roku 1957 bol I. rád ČSJNS vyrovnaný v rámci súborného vyrovnania nivelačných sietí európskych socialistických štátov do Baltského výškového systému – po vyrovnaní (ďalej Bpv). Do konca roka 1961 boli následne do nového výškového systému Bpv prevedené všetky body ČSJNS, a tieto boli zostavené do katalógov. Od roku 1961 pokračovali pracovníci GÚ s prácami na zhusťovaní a skvalitňovaní stabilizácii a meraní nivelačných bodov v novovytvorenej sieti opakovaných nivelácií a taktiež v budovaní a meraní zvláštnych nivelačných sietí vo vybratých oblastiach (napr. na Podunajskej nížine). V oblasti topografického mapovania pomohli pracovníci GÚ v roku 1958 dokončiť Topografickú mapu 1:25 000 fotogrametrickou metódou a následne sa podieľali rovnakou metódou na tvorbe štátneho mapového diela mierky 1:10 000 s ukončením v roku 1965. V roku 1962 dostal rezort za úlohu tvorbu technicko-hospodárskych máp v mierkach 1:1 000, 1:2 000 a 1:5 000. Hlavnou mapovacou metódou sa stala univerzálna fotogrametrická metóda a pracovníci GÚ sa začali podieľať aj na tejto úlohe. Zo špeciálnych úloh spolupracovali pracovníci GÚ napríklad na budovaní širokorozchodnej trate pre Československé dráhy, alebo s Československou akadémiou vied na výskume metód merania polohových posunov objektov. Na zameriavanie vlíčovacích bodov používali progresívne metódy a využívali napríklad aj mikrovlnný elektronický diaľkomer tellurometer MRA-2 a na výpočty a transformáciu súradníc dokonca od cca 1964 počítač. Okrem mapovacích prác bola fotogrametria nasadzovaná aj na projekčnej príprave a dokumentácii. Pracovníci prevádzky fotogrametrie spolupracovali napríklad na príprave podkladov pre vybudovanie železničného uzla v Margecanoch, pri budovaní siete vysokého napätia pre Elektrovod, či pri tvorbe Jednotných železničných máp na východe Slovenska. V roku 1965 vyhodnocovali aj zátopovú čiaru počas veľkej povodne na Dunaji. V rokoch 1964-65 použili prvýkrát pozemnú fotogrametriu aj v architektúre, pri meraní pouličných priečelí hotela Carlton v Bratislave [40]. Výskumná činnosť na GÚ sa sústreďovala v tzv. vedeckovýskumnej základni a v rámci GÚ pokračovala aj bohatá knižničná činnosť, ktorá bola prevzatá od predchodcov z GTKÚ, resp. SLOVZAKÚ. Knižnica bola vedená progresívne ako technická knižnica s dokumentačnými a prekladateľskými službami. Jej činnosť bola ale postupne utlmovaná, nakoľko vedúcu pozíciu v tomto smere v rámci rezortu ÚSGK plnohodnotne cca od 60. rokov zabezpečoval Výskumný ústav geodetický, topografický a kartografický v Prahe. Knižnica napriek tomu úplne nezankla a v roku 1970 delimitovala svoje fondy novozriadenému Výskumnému ústavu geodézie a kartografie v Bratislave [1].

2.5.4 Zlatá éra prvého GÚ

2.5.4.1 Úspechy pracovníkov prvého GÚ a ocenenie prezidentom republiky

V roku 1958 prepožičal prezident republiky Antonín Zápotocký pracovným kolektívom Geodetického a topografického ústavu v Prahe a GÚ v Bratislave ocenenie s názvom „Vyznamenanie za zásluhy o výstavbu“ (obr. 7). Išlo o vyznamenanie za významné pracovné úspechy spojené najmä s dobudovaním trigonometrickej siete Československa v roku 1957, s dobudovaním ČSJNS I. a II. radu a s dokončením Topografickej mapy 1:25 000 [13]. Išlo v skutku o významné ocenenie, ktoré si pracovníci za svoju odbornosť a profesionalitu jednoznačne zaslúžili.

Obr. 7 Vyznamenanie GÚ od prezidenta ČSR z roku 1958 [2]

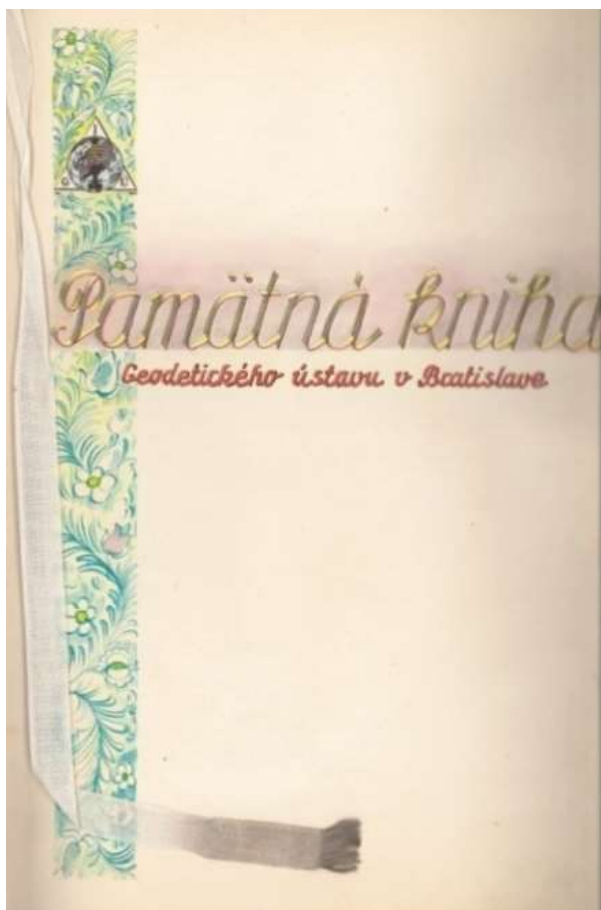
Okrem uvedeného ocenenia sa pracovníci GÚ zapájali aj do súťaže vyhlásenej pre ústavy rezortu geodézie a kartografie o ocenenie s názvom „Putovná červená zástava ÚSGK a odborového zväzu zamestnancov“. Ocenenie sa udeľovalo po kvartáloch za najlepšie hospodárske výsledky podľa vopred stanovených ukazovateľov. V tejto súťaži sa GÚ podarilo uspieť v rozmedzí rokov 1956-1965 spolu 5-krát (1x v roku 1956, 3x v roku 1960, 1x v roku 1963).

Zamestnanci GÚ sa aktívne zapájali aj do vyhlásených tematických súťaží pre zlepšovateľov a vynálezcov zastrešovaných rezortom geodézie a kartografie. Svoje zlepšovacie návrhy prihlasovali a následne častokrát aj publikovali v rezortnom časopise Geodetický a kartografický obzor. Motiváciou na zapájanie sa do riešenia tematických úloh bola aj možnosť zisku peňažnej odmeny, ktorou boli víťazi honorovaní. Šikovní v tomto smere boli aj pracovníci Mechanickej dielne, ktorá bola pár rokov súčasťou GÚ (od roku 1969 bola už súčasťou Inžinierskej geodézie, n. p., Bratislava, sídliacej na Peknej ceste).

Okrem odmien získavali pracovníci ústavu a následníckych organizácii aj rôzne uznania a rezortné vyznamenania typu „Najlepší pracovník rezortu geodézie a kartografie“, „Čestné uznanie za zásluhy a rozvoj geodézie a kartografie“ a rôzne vyznamenania udeľované napríklad pri príležitosti výročí vzniku rezortu. Podrobný menoslov nositeľov jednotlivých takýchto vyznamenaní od roku 1956 do roku 1989 je excelentne zadokumentovaný a nachádza v Kronike GÚ, n. p. [2].

2.5.4.2 Pamätná kniha GÚ

Prvá éra organizácie pod názvom GÚ trvala spolu 8 rokov (1957-1965). Túto éru GÚ môžeme označiť aj ako zlatú, nakoľko sa GÚ podarilo počas týchto rokov držať vysoký štandard plnenia úloh a rozvíjať sa po všetkých stránkach, čoho dôkazom sú spomenuté ocenenia v predchádzajúcej kapitole. Experti GÚ najmä z oblasti fotogrametrie, prednášali na rôznych odborných fórach a GÚ sa spolupodieľal napríklad aj na organizácii výstav. Pre časté zahraničné návštevy, majúce záujem o informácie o činnosti ústavu a jeho jednotlivých zložiek, bola na GÚ v roku 1957 zriadená aj Pamätná kniha GÚ (obr. 8). Návštevy do Pamätnej knihy písali okrem pozdravov aj svoje dojmy z návštev. Na základe tejto skutočnosti a archivovaných záznamov možno vnímať výkon činnosti pracovníkov GÚ ako vysoko nadštandardný.

Obr. 8 Titulná strana pamätnej knihy GÚ s detailom farebného loga

V tradícii zápisov a pozdravov zahraničných návštev sa pokračovalo aj po roku 1976 (až do roku 1989), kedy bola založená Kronika národného podniku GÚ [2] do ktorej sa rovnako vykonávali zápisy. V prvej Pamätnej knihe GÚ sa nachádza z rozmedzia rokov 1957 až 1961

spolu 18 záznamov, pričom ide o záznamy od zahraničných návštev z krajín Maďarsko, Poľsko, Sovietsky zväz, Bulharsko, Nemecká demokratická republika a jeden záznam je dokonca až z afrického Toga. Pamätná kniha GÚ je dnes uložená v Ústrednom archíve geodézie a kartografie na Chlumeckého ulici č. 4 v Bratislave.

2.5.5 Zrušenie SGKS a aj GÚ

Už v roku 1960 došlo v rámci Československa k novej územnej organizácii štátu a k novému usporiadaniu štátnych orgánov. V rezorte geodézie sa to prejavilo zrušením SGKS (vládne nariadenie č. 102/1960 Zb.), ktorej právomoci prevzala celoštátna ÚSGK. Následne boli k 1. júlu 1960 na základe rozhodnutia Ministerstva vnútra premenované dovtedajšie Oblastné ústavy geodézie a kartografie (obr. 4) na Ústavy geodézie a kartografie a spolu s GÚ a KRÚ pripadli do právomoci celoštátnej ÚSGK. Aby zmien nebolo málo, minister vnútra nariadením z roka 1965 zrušil k 1. januáru 1966 aj GTÚ v Prahe a GÚ v Bratislave a z oboch inštitúcií zriadil jednu inštitúciu, Kartografický a geodetický fond v Bratislave (ďalej Kartgeofond), ktorý mal pobočku v Prahe. Nová celoštátna inštitúcia prebrala práva, záväzky a majetok oboch zrušených organizácií, t.j. svojich predchodcov, čím sa stala ich právoplatným nástupcom [11].

2.6 Tri roky Kartgeofondu

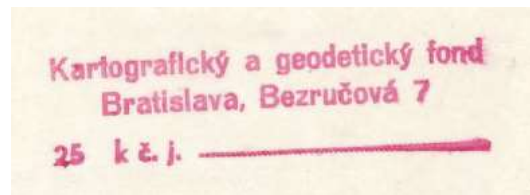
V priebehu 60. rokov prebiehali v Československu viaceré pokusy o zmenu usporiadania a kompetencií jednotlivých organizácií vybraných rezortov a o ich rovnomerné rozdelenie po celej republike. Podľa [14] vznikol aj v rezorte ÚSGK experiment, ktorého výsledkom bolo zrušenie Geodetického a topografického ústavu v Prahe a GÚ v Bratislave a vytvorenie z nich jednej celoštátnej rozpočtovej organizácie s názvom Kartografický a geodetický fond so sídlom v Bratislave (ďalej Kartgeofond) a s pobočkou v Prahe. Zrušenie Geodetického a topografického ústavu v Prahe a GÚ v Bratislave vychádzalo aj zo staršieho uznesenia vlády, ku ktorému malo dôjsť po dobudovaní geodetických základov (práce sa podarilo ukončiť ako bolo vyššie spomenuté v roku 1957) a po dokončení celoštátneho topografického mapovania (práce na topografickej mape mierky 1:25 000 boli ukončené v roku 1958 a na mape miery 1:10 000 v roku 1965) [21]. Kartgeofond bol zriadený ministrom vnútra k 1. januáru 1966. Kartgeofond prevzal práva, záväzky a majetok okrem aktív a pasív oboch zrušených organizácií a organizačne podliehal ÚSGK. Po novom patrilo do jeho pôsobnosti podľa [11]:

- a) budovanie, údržba a dokumentácia astronomicko-geodetickej siete,
- b) budovanie, dopĺňovanie a údržba triangulačnej siete a celoštátna dokumentácia triangulačných údajov,
- c) budovanie, údržba a dokumentácia gravimetrickej siete,
- d) budovanie, dopĺňovanie, údržba a dokumentovanie nivelačných sietí,
- e) vedenie celoštátnej mapovej a listinnej dokumentácie v odvetví geodézie a kartografie a archívne uchovávanie dokumentov,
- f) iné úlohy podobnej povahy, predovšetkým zvláštne úlohy vyplývajúce z medzinárodnej spolupráce na úseku geodézie a kartografie uložené ÚSGK.

Ako vidno, úlohy Kartgeofondu sa obmedzili iba na činnosti týkajúce sa geodetických základov, vedenie geodetickej dokumentácie a archivácie dokumentov. Ostatné úlohy jeho predchodcov, predovšetkým topografické mapovanie fotogrametrickým vyhodnocovaním a s ním spojené činnosti prešli podľa pokynov ministra vnútra na Ústavy geodézie a kartografie v Prahe a Bratislave, čím organizácia výrazne utrpela a stratila množstvo vynikajúcich

odborníkov. Na druhej strane, počas následného hodnotenia a posudzovania organizácii v rámci organizačno-ekonomickej reorganizácie rezortu (reorganizácia je podrobnejšie popísaná v nasledovných kapitolách) bolo zistené, že najvhodnejšie bude do Kartgeofondu previesť výpočtové stredisko práve z Ústavu geodézie a kartografie [16], čo bol vzhľadom na budúce vynikajúce výkony tohto pracoviska skutočne dobrý krok.

Riaditeľom novej celoštátnej organizácie Kartgeofond sa stal Ing. Ondrej Michalko a jeho námestníkom Ing. Štefan Fekiač. Obaja pokračovali v rovnakých funkciách, aké zastávali v zrušenom GÚ. Sídлом organizácie zostala naďalej budova na Bezručovej ulici č. 7 v Bratislave a mapová a listinná dokumentácia pokračovala v suteréne budovy na Martanovičovej ulici 2. Zmena názvu organizácie sa logicky prejavila aj na zmene textu pečiatok, ktorej ukážka je zobrazená na obr. 9.

Obr. 9 Ukážka otlaku pečiatky pracoviska ústrednej dokumentácie Kartgeofondu

2.6.1 Vykonané práce výrobných útvarov Kartgeofondu

Počas krátkej existencie Kartgeofondu pokračovali zamestnanci výrobného útvaru triangulácie v revízií trigonometrických bodov, obnove ČSTS metódami klasickej triangulácie a v zahusťovaní ČSTS tzv. zhusťovacími bodmi (v roku 1982 na Slovensku premenovanými na body PBPP 1.TP). Zamestnanci útvaru nivelácie pokračovali vo vykonávaní niveláčnych meraní v sieti opakovaných nivelácii (merania 1. československej opakovanej nivelácie) a v zvláštnych niveláčnych sieťach, pričom na merania využívali presné niveláčne prístroje Zeiss Ni004 a Zeiss Ni007. Zamestnanci gravimetrických oddielov pomáhali českým kolegom na základe medzinárodných dohôd založiť v geologicky stabilných oblastiach sieť tzv. vekových gravimetrických bodov [1].

O činnosť Kartgeofondu bol z pohľadu odbornej verejnosti aj naďalej záujem a pracovisko v Bratislave pravidelne navštevovali exkurzie študentov zo stredných priemyselných škôl stavebných a zememeračských z Brna, Bratislavy a Košíc, ale aj študenti zememeračského inžinierstva zo Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave [2].

2.6.2 Zmeny v spôsobe hospodárenia Kartgeofondu a aj v jeho vedení

V 60. rokoch sa začali v Československu vážnejšie prejavovať ekonomické ťažkosti socialistického zriadenia, na čo sa snažil reflektovať aj rezort geodézie a kartografie. Prejavilo sa to najprv v rokoch 1965-66, kedy bol uskutočnený organizačno-ekonomický experiment v podobe transformácie niektorých organizačných zložiek rezortu tak, že tieto boli viac hmotne zainteresované podielom na zisku, alebo na hrubom dôchodku. Experiment bol následne vyhodnotený a v druhej etape boli rezortné ústavy rozdelené na ústavy s prevahou výrobnnej činnosti (označované ako chozrasčotné) a ústavy s prevahou technicko-správnej činnosti (príspevkové). Podstatou bolo identifikovať a celý rezort od roku 1968 zreorganizovať tak, aby z organizácií s prevahou výrobnnej činnosti boli vytvorené hospodárske organizácie s cieľom dosahovania maximálneho hospodárskeho výsledku. Z ostatných rezortných organizácií, ktoré boli viac technicko-správnej povahy mali vzniknúť príspevkové organizácie s chozrasčotnými prvkami [16]. Kartgeofond, vzhľadom na charakter

svojich úloh, spadal do druhej skupiny organizácii a od roku 1967 sa stal príspevkovou organizáciou. Uvedené organizačno-ekonomické zmeny v rezorte sa preniesli aj do personálnych zmien na riadiacich pozíciách. Novým riaditeľom Kartgeofondu sa po odchode Ing. Ondreja Michalka na post predsedu Slovenskej správy geodézie a kartografie stal od 1. januára 1968 Ing. Ondrej Pastva a jeho novým námestníkom Ing. Ondrej Botto.

2.6.3 Rok pražskej jari a koniec Kartgeofondu

Počas roka 1968, t.j. počas obdobia „Pražskej jari“, došlo v rezorte geodézie a kartografie k ďalším turbulenciám. 25.-26. apríla 1968 sa v Prahe konala VI. geodetická konferencia Československej vedecko-technickej spoločnosti na tému „Československá geodézie a kartografie v lete 1918 až 1968“. Výsledkom konferencie boli uznesenia zo zasadania jednotlivých odborných skupín. Odborná skupina pre oblasť geodetických základov a mapovania na jednej strane pozitívne zhodnotila dosiahnuté úspechy rezortu za uvedené obdobie, ale na druhej strane kriticky pomenovala jeho najväčšie problémy. Členovia odbornej skupiny začali požadovať odtajnenie máp veľkých mierok, zavedenie Křovákovo súradnicového systému pre mapovanie, ale napríklad aj prešetrovanie okolností zrušenia GTÚ v Prahe a GÚ v Bratislave a potrebu vybudovania organizácie schopnej poskytovať aj najnáročnejšie práce v oblasti geodetických základov na báze Kartgeofondu [17]. Aj v súvislosti s týmito uzneseniami a v súlade s uzneseniami vlády ČSSR z mája 1968 o novom štátoprávnom usporiadaní Československa na princípe federácie, bol nakoniec rozhodnutím ministra vnútra zo dňa 21.12.1968 (číslo M-4896/1968) Kartgeofond ku 31. decembru 1968 zrušený a od 1. januára 1969 boli z neho opäť vytvorené Geodetický ústav v Prahe a Geodetický ústav v Bratislave [18].

2.7 Geodetický ústav v Bratislave po druhýkrát

Koncom roka 1968 nezanikol iba Kartgeofond, ale na základe nového federatívneho usporiadania štátu aj ÚSGK, ktorú od roku 1969 nahradili dva samostatné ústredné orgány štátnej správy pre oblasť geodézie a kartografie. Pre Slovenskú socialistickú republiku (ďalej SSR) bola zriadená Slovenská správa geodézie a kartografie (ďalej SSGK) a pre Českú socialistickú republiku Český úrad geodetický a kartografický (ďalej ČÚGK). ČÚGK na rozdiel od SSGK podliehal od svojho vzniku priamo vláde Českej socialistickej republike, pričom SSGK najprv Ministerstvu vnútra a vláde SSR až od roku 1973 [1]. Po druhýkrát zriadený GÚ si po zrušení Kartgeofonde zachoval hospodársky charakter príspevkovej organizácie a spolu s novozriadeným Oblastným ústavom geodézie v Bratislave sa stal orgánom štátnej správy SSGK. GÚ naďalej sídlil na Bezručovej ulici č. 7 v Bratislave a pre útvar geodetickej mapovej a listinnej dokumentácie naďalej využíval priestory na Martanovičovej ulici č. 2 [19]. V pozícii riaditeľa GÚ pokračoval Ing. Ondrej Pastva a v pozícii jeho námestníka Ing. Ondrej Botto. Tento stav trval až do júla 1972, keď došlo k zmene a riaditeľom sa stal Ing. Jozef Farkašovský.

2.7.1 Prvé myšlienky o vlastnej budove

Podľa [2] sa prvé diskusie zamerané na tému výstavby vlastnej výrobnoprevádzkovej budovy pre GÚ objavili už v rozmedzí rokov 1954-55, teda v období počiatku vzniku rezortu ÚSGK a jeho podriadenej organizácie GTKÚ. Diskusie sporadicky pokračovali aj v ďalších rokoch, pričom významnejšie sa priblížili k činom až v roku 1971. Nositeľmi myšlienok v tomto období boli najmä riaditeľ Kartgeofondu a GÚ Ing. Ondrej Pastva a Jozef Šťastný, vedúci útvaru zásobovania. Na základe súhlasu SSGK boli v roku 1971 vypracované prvé projekty

na výstavbu novej budovy, pričom od počiatku sa počítalo, že pôjde o spoločnú výstavbu troch inštitúcií: GÚ, v roku 1970 novozriadeného Výskumného ústavu geodézie a kartografie v Bratislave (ďalej VÚGK) a Zlatokovu, národného podniku, Trenčín. Riaditeľom VÚGK bol v tomto období Ing. Ján Kukuča, CSc. a Zlatokovu, n. p., Trenčín J. Zubor. Napriek existencii projektov bolo spustenie výstavby pre rôzne prekážky, najmä v súvislosti s nejasnosťami ohľadne dodávateľa neustále oddáľované a samotné práce sa začali až na jeseň roku 1976. Podrobnejšie o tom bude písané v ďalších kapitolách.

2.7.2 Hlavné činnosti GÚ a ich rozšírenie

Po zrušení Kartgeofondu pokračoval jeho nástupca GÚ od svojho zriadenia v roku 1969 v plnení nasledovných úloh [18]:

- a) v budovaní, údržbe a dokumentácii gravimetrickej siete,
- b) v budovaní, údržbe a dokumentácii astronomicko-geodetickej siete,
- c) v budovaní, dopĺňovaní a údržbe trigonometrickej siete a dokumentácii triangulačných údajov,
- d) v budovaní, údržbe a dokumentovaní štátnej nivelačnej siete,
- e) v prevádzaní údržby topografickej mapy,
- f) v prevádzaní mechanizácie a automatizácie (strojové spracovanie) výpočtových a zobrazovacích prác pre rezortné orgány a organizácie,
- g) v prevádzaní špeciálnych geodetických prác súvisiacich s geodetickými základmi,
- h) vo vedení mapovej a listinnej dokumentácie v odvetví geodézie, kartografie (Ústredná mapová dokumentácia),
- i) v plnení iných úloh podobnej povahy, predovšetkým zvláštnych úloh uložených nadriadeným orgánom geodézie a kartografie.

Okrem týchto úloh mal GÚ na starosti aj organizáciu vedecko-výskumnej základne v odbore geodézie a kartografie. Táto úloha mu ale dlho nevydržala, nakoľko už v roku 1970 bola presunutá do novozriadeného VÚGK. Pri porovnaní hlavných činností GÚ s hlavnými činnosťami jeho predchodcu Kartgeofondu si môžeme všimnúť, že do GÚ boli pridané nové úlohy z oblasti automatizácie výpočtových a zobrazovacích prác, z oblasti vykonávania špeciálnych geodetických prác a z oblasti aktualizácie topografickej mapy. Z ďalších úloh pribudla GÚ v zmysle oznámenia Ministerstva spravodlivosti SSR vydanom v úradnom vestníku pod číslom 8/1972 [31] od roku 1972 aj znalecká pôsobnosť so špecializáciou na štátne geodetické siete a na geodetickú a kartografickú dokumentáciu.

2.7.3 Plnenie úloh v období rokov 1969 - 1972

V roku 1969 bol zavedený v Československu v oboch rezortoch SSGK aj ČÚGK ako jediný polohový súradnicový systém S-JTSK, ktorý bol okrem rezortných organizácií záväzný aj pre všetky mimorezortné, t.j. civilné organizácie. Išlo o pôvodný súradnicový systém definovaný Ing. Josefom Křovákom. Body ČSTS boli prečíslované a ich výšky boli vedené v Bpv. Vysoko presná ČSAGS do S-JTSK bohužiaľ prevzatá nebola. Úlohou GÚ bolo po novom spravovať a vydávať informácie o polohových základoch v „novom“ (prečíslovanom) S-JTSK [1]. Z ďalších činností z oblasti GZ pokračovali pracovníci GÚ v periodickej údržbe trigonometrických bodov, v budovaní a meraní nivelačných ťahov III. rádu a ZNS (napr. Podunajská nížina, Nováky-Handlová-Cígel'), v údržbe a rekonštrukcii gravimetrickej siete a v budovaní gravimetrických základní. V rokoch 1970-73 pomohli pracovníci GÚ novozriadenému VÚGK vybudovať geodynamický polygón Bratislava, ktorý v ďalších rokoch pravidelne nivelačne a gravimetricky premeriavali. Na polygóne prebiehal v ďalších

rokoch intenzívny výskum recentných vertikálnych pohybov zemského povrchu. Kvôli prehľadnosti došlo od roku 1970 aj k zmene dokumentácie nivelačných údajov a výsledky meračských a výpočtových prác sa začali registrovať jednotne v tzv. Súbore nivelačných údajov. Novozriadené výpočtové stredisko na automatizované spracovanie máp veľkých mierok začalo postupne plniť úlohy uložené vládou SSR prostredníctvom SSGK v roku 1971. Úlohy sa týkali zabezpečenia dobudovania a obnovy máp veľkých mierok do roku 1985. Pracovníci výpočtového strediska čerpali zo začiatku skúsenosti od kolegov z GÚ Praha. Následne zriadili sami na pracovisku v Bratislave celú linku na tvorbu digitálne spracovanej mapy veľkej mierky, ktorá pozostávala z počítača ODRA 1013 a z automatického kresliaceho stolu Coragraph. GÚ touto formou zabezpečoval pre potreby vtedajšej evidencie nehnuteľností (ďalej EN) jej mapovú časť. Viac podrobnosti o začiatkoch, priekopníctve a úskaliach zavádzania novej výpočtovej a zobrazovacej techniky na GÚ sa možno dočítať v [41] alebo [42]. O všetky činnosti vykonávané na GÚ bol aj naďalej záujem nielen z radov odbornej verejnosti zo Slovenska, ale aj zo zahraničia a exkurzii na GÚ sa zúčastnili v roku 1970 napr. aj študenti z Alžírsku [2].

2.8 Ustanovenie GÚ za národný podnik

V nadväznosti na opätovné vytvorenie krajov na území SSR v roku 1970 a v dôsledku prijatia nového zákona č. 46/1971 Zb. o geodézii a kartografii v roku 1971 (pozn. zákon upevnil postavenie orgánov geodézie a kartografie po federálnom usporiadaní štátu a stanovil spôsob zabezpečenia všetkých odborných prác) a naň nadväzujúceho zákona Slovenskej národnej rady č. 39/1973 Zb. o orgánoch geodézie a kartografie, došlo na Slovensku k 1. júlu 1973 k zriadeniu krajských správ geodézie a kartografie ako územných orgánov štátnej správy. Zriadenie krajských správ bolo vyhodnotené ako najlepší model zodpovedajúci požiadavkám a potrebám efektívneho riadenia štátnej správy na úseku geodézie a kartografie. Súbežne s prípravou zákona o orgánoch geodézie a kartografie sa v rezorte SSGK pripravovala aj zmena organizačnej štruktúry, ktorá sa dotkla aj GÚ [22]. K 1. januáru 1973 došlo Rozhodnutím riaditeľa SSGK č. 294/1972 zo dňa 21. decembra 1972 k úprave hospodárskej formy GÚ z príspevkovej organizácie na štátnu hospodársku organizáciu a názov GÚ bol upravený na Geodetický ústav, národný podnik, Bratislava (ďalej GÚ, n. p.) [20]. Nadriadeným orgánom GÚ, n. p. sa stala SSGK, resp. od roku 1973 premenovaná na Slovenský úrad geodézie a kartografie (ďalej SÚGK), ktorý prostredníctvom štatútu definoval a upravoval zásady jeho riadenia a vnútornej organizácie. GÚ, n. p. podľa rozhodnutia predsedu SSGK prevzal všetok majetok, práva a záväzky svojho predchodcu GÚ a taktiež naňho rovnako prešli práva a záväzky týkajúce sa pracovnoprávných vzťahov zamestnancov zrušeného GÚ. GÚ pod novým názvom GÚ, n. p. vydržal historicky najdlhšie zo všetkých predchodcov GKÚ, a to od roku 1973 až do roku 1989, spolu 16 rokov.

2.8.1 Nový štatút a vedenie GÚ, n. p.

Novoprijatý štatút GÚ, n. p. zaviazal podnik hospodáriť podľa tzv. podnikového chozrasčotu, čo v zmysle nariadenia vlády č. 139/1971 Zb. ustanoveného pre štátne hospodárske organizácie znamenalo hospodáriť podľa určeného finančného plánu. Rozpis štátneho plánu a rozpočtu vypracovával SÚGK. V hospodárskych vzťahoch mal národný podnik naďalej právomoc vystupovať vo vlastnom mene a vo vlastnom mene mal aj majetkovú zodpovednosť. Na čele podniku stál riaditeľ, ktorý mal zodpovednosť za celú činnosť podniku. Do funkcie ho menoval predseda SÚGK. Podľa štatútu musel riaditeľ do rúk predsedu SÚGK zložiť sľub, že bude svedomito plniť svoje povinnosti v súlade so záujmami ČSSR, čo musel následne potvrdiť vlastnoručným podpisom [20].

Prvým riaditeľom GÚ, n. p. sa k 1. januáru 1973 stal Ing. Jozef Farkašovský. Vo funkcii vydržal až do konca roku 1987. V pozícii vystriedal Ing. Ondreja Pastvu, ktorý po zrušení GÚ odišiel na inú vedúcu pozíciu mimo rezortu geodézie a kartografie. Napriek skutočnosti, že nový štatút národného podniku definoval aj post námestníka, ako štatutárneho zástupcu riaditeľa, ostal tento post neobsadený a čiastočne úlohu zástupcu vykonávali pracovníci na pozíciách prevádzkových inžinierov alebo hlavného ekonóma [23]. V roku 1976 došlo k zmene a k 1. januáru 1976 nastúpil na pozíciu technického námestníka do rezortu sa vracajúci Ing. Ondrej Pastva. Na poste námestníka vydržal až do svojho náhleho skonania, ku ktorému došlo 18.5.1985. Na uvoľnené miesto námestníka nastúpil k 1. októbru 1985 Ing. Ladislav Gargalovič. Ten vo funkcii zostal do 1. januára 1988, kedy postúpil na post riaditeľa. Po jeho povýšení nastúpil na pozíciu námestníka Ing. Ján Dobeš, CSc. Z iných pozícií možno ešte spomenúť pozíciu hlavného ekonóma GÚ, n. p., resp. ekonomického námestníka, ktorú spočiatku vzniku GÚ, n. p. zastával p. Anton Jenčo a následne od 1. januára 1979 Ing. Ladislav Bábíček.

2.8.2 Predmet činnosti a hlavné úlohy GÚ, n. p.

Obdobie po roku 1968 bolo poznačené tzv. normalizáciou, ktorá sa prejavila aj v odbore geodézie a kartografie. Najmä po prijatí zákona č. 46/1971 Zb. o geodézii a kartografii a vykonávacej vyhlášky SÚGK č. 81/1973 Zb. o vykonávaní geodetických a kartografických prác a o kartografických dielach, bolo vykonávanie všetkých týchto činností inými orgánmi a organizáciami, aj keď len na vlastnú potrebu, významne obmedzené. V zmysle nových legislatívnych predpisov museli iné ako rezortné orgány a organizácie každú svoju geodetickú a kartografickú činnosť vopred oznamovať rezortným orgánom a výsledky týchto činností im museli zdarma poskytnúť. Pre mimorezortné organizácie to znamenalo príťaž, no pre rezort a najmä GÚ, n. p. to malo vysoko pozitívny prínos, nakoľko odovzdané výsledky boli použité na aktualizáciu štátnych mapových diel a na aktualizáciu spravovanej dokumentácie.

Predmet činnosti GÚ, n. p., ako novej štátnej hospodárskej organizácie, zadefinovala zriaďovacím rozhodnutím SSGK. Medzi hlavné úlohy GÚ, n. p. bolo zaradené:

- budovanie, udržiavanie a dokumentovanie geodetických základov (ČSAGS, ČSTS, ČSJNS, ČSGS),
- vykonávanie špeciálnych geodetických prác súvisiacich s geodetickými základmi,
- automatizované vykonávanie výpočtových a zobrazovacích prác,
- vykonávanie dokumentačných prác v ústrednej geodetickej a mapovej dokumentácii,
- pomocná výrobná činnosť, pokiaľ slúži na zabezpečovanie a rozvoj výrobnej činnosti,
- iné práce uložené zriaďovacím orgánom.

Od 1. decembra 1974 pribudla k týmto úlohám aj funkcia odvetvového pracoviska pre automatizované systémy riadenia (ďalej ASR) pridelená GÚ, n. p. rozhodnutím predsedu SÚGK č. P-313/1974 zo dňa 7.11.1974 a od 1. januára 1975 aj funkcia správcovstva Informačného systému geodézie a kartografie (ďalej ISGK) v rezorte SÚGK pridelená GÚ, n. p. rozhodnutím predsedu SÚGK č. P-348/1974 zo dňa 17.12.1974 [2]. Najmä druhá funkcia umožnila rozvoj činností výpočtového strediska národného podniku a v rámci rezortu vyzdvihla dôležitosť jeho aktivít. GÚ, n. p. v rámci nových úloh okrem iného sledoval vývoj ASR v celom rezorte a predkladal SÚGK námety na zaradenie výskumných úloh na poli ASR. Na úseku ISGK zabezpečoval sústredenie a overovanie kvality vstupných údajov získaných od organizácii rezortu a ich ukladanie do bázy údajov a zabezpečoval jednotné spracovanie registrov ISGK v celej SSR. Ďalšie úlohy pribudli GÚ, n. p. aj v roku 1986. Rozhodnutím predsedu SÚGK zo dňa 10. novembra 1986 č. P-329/1986 v ktorom predseda SÚGK poveril GÚ, n. p. niektorými úlohami pri výstavbe a prevádzke rýchlodráhy

v Bratislave, čím bol na GÚ, n. p. zriadený Útvar hlavného geodeta rýchlodráhy [24]. Tieto činnosti boli GÚ, n. p. nakoniec k 1. marcu 1989 odňaté a prenesené rozhodnutím predsedu SÚGK č. P-39/1989 na Správu geodézie a kartografie v Bratislave [25]. Ešte pred tým, na záver roka 1986, schválil predseda SÚGK formou rozhodnutia nový štatút GÚ, n. p., ktorý nadobudol platnosť k 1. januáru 1987. Nový štatút obsahoval všetky vyššie uvedené činnosti nariadené GÚ, n. p. v predchádzajúcich rokoch a rozšíril ich na úseku dokumentácie aj o archívniectvo a zhromažďovanie muzeálií a na úseku osobitných úloh v rámci vedecko-technického rozvoja o plnenie úloh aplikovaného výskumu v oblasti geodetických základov, automatizácie geodetických a kartografických prác a automatizovaného systému riadenia. Okrem toho sa GÚ, n. p. mal podieľať aj na tvorbe technických predpisov v pôsobnosti SÚGK a naďalej bol kvalifikovaný aj na znaleckú činnosť v oblastiach budovania a údržby štátnych geodetických sietí a geodetickej a kartografickej dokumentácie [24].

2.8.2.1 Aktivity a úlohy plnené prevádzkovými útvarmi GÚ, n. p. v rokoch 1973-89

Pracovníci GÚ, n. p. z prevádzky triangulácie vykonávali v uvedenom období systematicky periodickú údržbu bodov ČSTS z územia Slovenska, podľa požiadaviek zahusťovali trigonometrickú sieť pre účely výstavby veľkých diel (napr. vodného diela na Dunaji), alebo budovali podľa požiadaviek rôzne lokálne siete (napr. v rokoch 1978-80 testovací polygón Dubník (rozhranie okresov Pezinok a Trnava) pre VÚGK, alebo v roku 1987 Mestskú trigonometrickú sieť na území Bratislavy).

Obr. 10 Zriaďovanie chránených území bodom ČSAGS v rokoch 1979-80 [2]

Od roku 1984 určovali v rámci údržby bodov ČSTS súradnice orientačným bodom (ďalej OB), zriaďovali OB3, budovali zhusťovacie body (od roku 1982 premenované na PBPP I. triedy presnosti), obnovovali oznámenia o ochrane trigonometrických bodov a k najvýznamnejším bodom zriaďovali v teréne chránené územia (obr. 10). Pre VÚGK vykonávali aj merania na bodoch lokálnych sietí v okolí atómových elektrární.

Na úseku nivelácie pokračovali pracovníci GÚ, n. p. v budovaní a meraní nivelačných ťahov III. rádu a ZNS. Novými nivelačnými ťahmi boli pripájané výškové indikačné body a body významných lokálnych sietí a v nich boli vykonávané presné merania za účelom sledovania pohybov a deformácií. Niveláčne merania boli opakovane vykonávané aj na bodoch špeciálne sledovaných oblastí (body ZNS) a na bodoch geodynamického polygónu Bratislava. V rokoch 1973-78 bolo vykonané opakované meranie celej siete bodov I. rádu ČSJNS (meranie označené ako 2. československá opakovaná nivelácia), ktorého výsledky boli použité do nového súborného vyrovnania nivelačných sietí všetkých socialistických krajín Európy (vyrovnanie bolo vykonané v Moskve v roku 1982), ktorých výsledok poznáme ako výšky Balt83. V rokoch 1979-85 prebiehali nivelačné merania aj na bodoch nivelačných ťahov II. rádu ČSJNS, ktoré boli označené ako opakovaná nivelácia II. rádu. Všetky vykonané nivelačné merania boli priebežne spracované a použité na aktualizáciu katalógov nivelačných bodov. Ukážka činnosti nivelačných skupín pracovníkov GÚ, n. p. z uvedeného obdobia sa nachádza na obr. 11.

Obr. 11 Niveláčne merania oddelenia nivelácie a gravimetrie GÚ, n. p.[32]

Na úseku gravimetrie sa pracovníci GÚ, n. p. podieľali na údržbe a rekonštrukcii do značnej miery zničeného tiažového bodového poľa a na modernizácii gravimetrickej siete za účelom vybudovania Jednotnej gravimetrickej siete (ďalej JGS). V rámci tejto úlohy pomáhali pracovníci GÚ, n. p. zmerať sieť oporných gravimetrických bodov a body siete I. rádu ČSGS. Okrem týchto úloh vykonávali pracovníci GÚ, n. p. aj letecky merania na Karpatskom polygóne a opakovane gravimetricky zameriavali body geodynamického polygónu Bratislava (obr. 12).

Obr. 12 Gravimetrické merania oddelenia nivelácie a gravimetrie GÚ, n. p. [32]

Začiatkom 70. rokov bolo na GÚ, n. p. vybudované rezortné výpočtové stredisko na automatizovanú tvorbu a spracovanie máp veľkých mierok. Stredisko pracovalo najmä na vládou a rezortom stanovenej úlohe dobudovania a obnovy mapového fondu máp veľkých mierok s cieľom ukončenia úlohy v roku 1985. Išlo o dlhodobú činnosť, pri ktorej boli vyhotovované nové, alebo obnovované staré mapy veľkej mierky z územia Slovenska automatizovanou formou. Na túto úlohu bol v rokoch 1970-1980 využívaný počítač ODRA 1013 a koordinátograf Coragraph (obr. 13) [42].

Obr. 13 Pracovníci oddelenia zobrazovania GÚ, n. p. stojaci pred koordinátografom [2]

Od roku 1981, kedy začalo výpočtové stredisko GÚ, n. p. využívať nový, tzv. stredný počítač EC 1033, ktorý bol nainštalovaný v novostavbe budovy na Chlumeckého ulici, sa pracovníci strediska začali venovať aj spracovaniu písomného operátu EN pre celé územie Slovenska [41]. Na ústave sa zhromažďovali a ukladali údaje o územných jednotkách, užívateľoch, vlastníkoch, pozemkoch, pôdnych fondoch, budovách a parcelách s popisom využívania pôdy. Tieto údaje boli počas roka aktualizované, aby boli vždy k 1. januáru nového roka k dispozícii zainteresovaným organizáciám. Z uložených a aktualizovaných údajov sa poskytovali jednak štandardné výstupné zostavy, alebo účelové výstupné zostavy podľa požiadaviek odberateľov. Významnou oblasťou využívania tejto evidencie sa stala ochrana poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Výpočtové stredisko priebežne počas roka zaznamenávalo napr. zmeny úbytku poľnohospodárskej pôdy a v ročných správach o tom pravidelne informovalo svoje riadiace orgány. Tieto údaje boli spracovávané od roku 1986 úplne automatizovane. Výpočtové stredisko používalo na prácu na tú dobu výkonné počítače, automatické kresliace koordinátografy a digitalizátor. Tlač nových operátov pre EN zo súradníc nebola vykonávaná pravidelne, ale iba na základe požiadaviek, ktoré prichádzali až keď došlo k výrazným zmenám v operáte, t.j. v prípade zmien v rozsahu nad 40-50%. Výpočtové stredisko sa podieľalo aj na automatických kresliacich prácach pre iné inštitúcie a v rámci spolupráce s VÚGK pomohlo napr. obnoviť aj mapy veľkej mierky hlavného mesta Bratislavy [2].

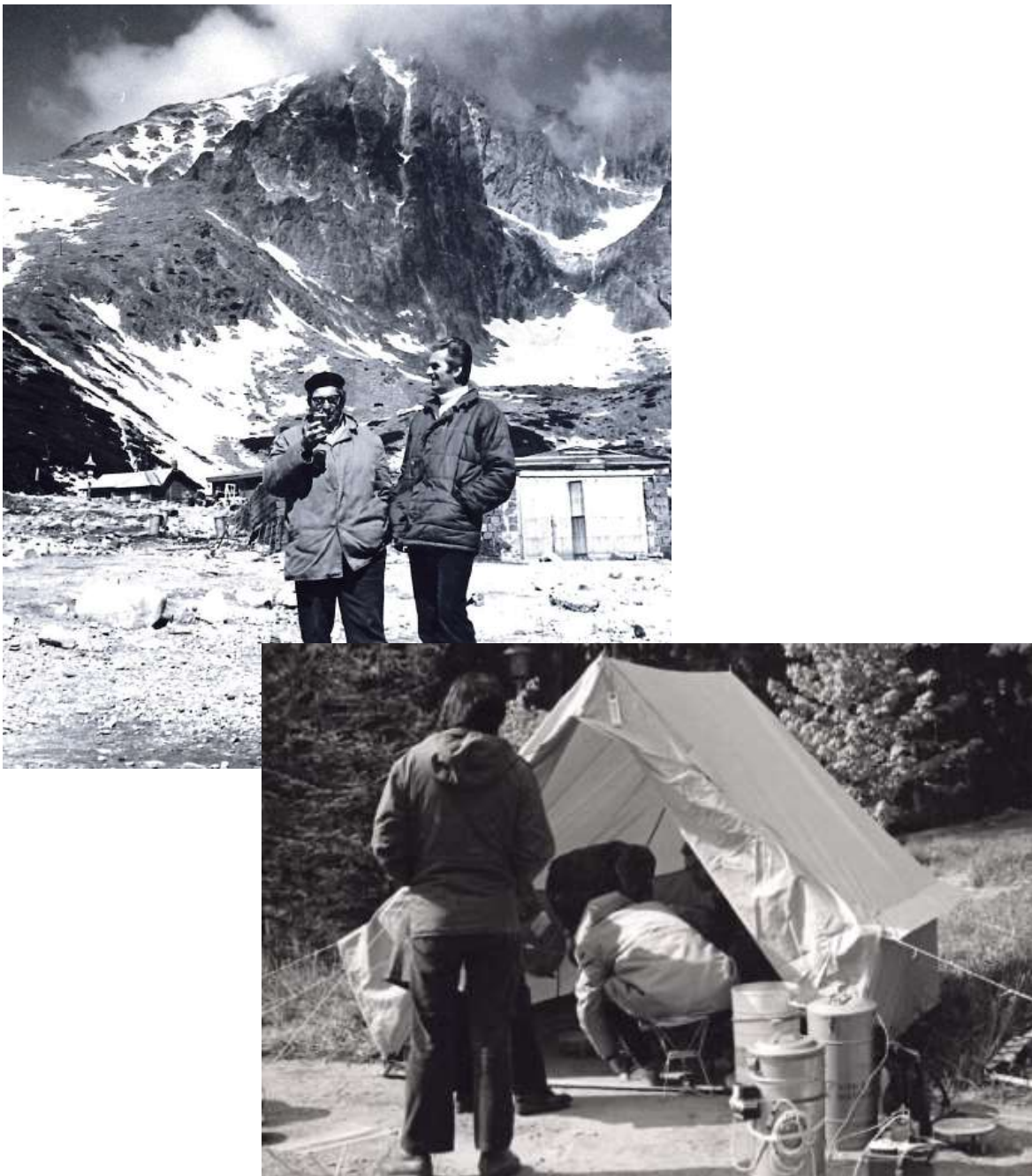
Pracovníci GÚ, n. p. sa počas celého obdobia podieľali aj na vykonávaní špeciálnych úloh z oblasti inžinierskej geodézie. Jednou z takýchto úloh bola aj aktivita na plánovanom budovaní rýchlodráhy v Bratislave. Na jej účel zriadili pracovníci GÚ, n. p. na požiadavku investora v požadovanom termíne pomocou najmodernejšej meracej a výpočtovej techniky vytyčovaciu sieť v mestskej časti Petržalka. Bohužiaľ, k výstavbe rýchlodráhy nakoniec nedošlo a nie je tak tomu dodnes.

V zmysle rozšírenia štatútu [24] spravoval GÚ, n. p. po novom od roku 1987 aj rezortný zabezpečovací mikrofilmový archív, dokumentoval všetky technické predpisy z odboru GaK, viedol archív osobitného významu a začal aj so zhromažďovaním geodetických a kartografických prístrojov a pomôcok za účelom ich uchovania ako exponátov muzeálnej hodnoty. Zabezpečovací mikrofilmový archív predstavoval správu mikrografickej

dokumentácie matričných negatívov vyhotovených centrálnym mikrografickým strediskom zriadeným pri Geodézii, n. p. Bratislava. Fyzicky bola zabezpečovaná mikrografická dokumentácia umiestnená v prenajatom priestore v Liptovskom Mikuláši. Na čítanie mal GÚ n. p. k dispozícii čítačku a spätno-rozmnožovací prístroj Meorex [34].

2.8.2.2 Medzinárodná spolupráca a zahraničné návštevy

Medzinárodná spolupráca počas obdobia GÚ, n. p. prebiehala najmä na úrovni gravimetrických prác. Jednou z úloh gravimetrického oddelenia bolo medzinárodné meranie veľkých rozdielov tiažového zrýchlenia na gravimetrickej základnici Lomnický štít, ktoré prebiehalo v roku 1976 za účasti expertov z Maďarska (obr. 14).

Obr. 14 Meranie tiažových rozdielov na bodoch gravimetrickej základnice Lomnický štít v roku 1976 [32]

V gravimetrických prácach prebiehala medzinárodná spolupráca aj s pracovníkmi geodetickej služby vtedajšieho Sovietskeho zväzu, ktorí svojim absolútnym laserovým balistickým gravimetrom GABL vykonali na gravimetrickom bode Žilina v období 12.-22.10.1978 prvé absolútne meranie tiažového zrýchlenia na území Slovenska. Návšteva sovietskych kolegov na GÚ, n. p. v Bratislave je fotograficky zdokumentovaná aj v podnikovej kronike (obr. 15) [2].

Obr. 15 Pracovníci sovietskej služby po vykonaní merania absolútnym gravimetrom GABL na bode Žilina na návšteve GÚ, n. p. v Bratislave v roku 1978 [2]

Okrem návštevy sovietskych gravimetrikov bol GÚ, n. p. pravidelne viac krát do roka navštevovaný aj množstvom ďalších odborníkov zo zahraničia, najmä z geodetických služieb vtedy spriaznených socialistických krajín združených v Rade vzájomnej a hospodárskej pomoci (ďalej RVHP). Okrem zahraničných návštev pokračovali na GÚ, n. p. naďalej aj exkurzie študentov zo stredných a vysokých škôl zameraných na odbor geodézie a kartografie z Československa alebo Sovietskeho zväzu. Všetky zahraničné návštevy a vykonané exkurzie sú podrobne zachytené v podnikovej kronike precízne vedenej do roku 1989 [2], v podobe pozdravných resp. ďakovných vyjadrení návštevníkov. Poďakovania sa častokrát týkali nielen odborného uznania, ale vo väčšej miere vyjadrovali aj záujem o udržiavanie spolupráce a súčasne prezentovali podporu politickému smerovaniu štátu. Zahraničným návštevám bola prezentovaná činnosť celého GÚ, n. p. a z odborných činností prevládal najväčší záujem o činnosť výpočtového strediska (automatizované spracovanie máp veľkých mierok) a o činnosť útvaru dokumentácie. Na porovnanie, v období pred založením GÚ, n. p. sa zahraničné návštevy zaujímali najmä o činnosť oddelenia fotogrametrie, o práce v geodetických sieťach a o činnosť oddelenia dokumentácie. Okrem typických zahraničných návštev z okolitých spriaznených socialistických štátov, nemal GÚ, n. p. núdzu ani na zahraničné návštevy zo vzdialenejších kútov sveta, medzi ktoré môžeme zaradiť napr. návštevy zástupcov geodetických služieb z Kuby, Vietnamu, Nepálu či Kórejskej ľudovodemokratickej republiky. Rokovacím jazykom, pokiaľ nebol na stretnutiach prítomný tlmočník, bol ruský jazyk.

Pre zaujímavosť možno ešte doplniť, že GÚ n. p. neobchádzali ani návštevy najvyšších predstaviteľov vtedajšej SSR alebo ČSSR. Ako príklad takejto návštevy možno uviesť návštevu vtedajšieho podpredsedu vlády SSR Ing. Jána Gregora, ktorý si prišiel 1.2.1982 pozrieť činnosť výpočtového strediska a zaujímal sa o automatizovanú tvorbu máp veľkej mierky. O rovnakú činnosť sa zaujímali a v roku 1983 GÚ, n. p. navštívili aj pracovníci Ministerstva financií SSR. Aj tieto návštevy sú písomne a fotograficky zachytené v podnikovej kronike GÚ, n. p. [2].

2.8.3 Nová budova GÚ, n. p.

GÚ, n. p. mal v čase svojho ustanovenia za národný podnik, t. j. v roku 1973, svoje sídlo rovnako ako aj jeho predchodcovia v Bratislave, na adrese Bezručova č. 7. V roku 1976 sa dlho pripravované plány na vybudovaní novej vlastnej budovy konečne pohli a výstavba združenej výrobnoprevádzkovej budovy v bratislavskom Ružinove (časť Pošeň) bola slávnostne spustená. Išlo o začatie budovania novostavby, ktorej vlastníkom boli podľa dohody tri organizácie. Okrem GÚ, n. p. prispieval na budovanie VÚGK a národný podnik Zlatokov Trenčín. Na fotografii nižšie (obr. 16) je zachytený priestor v Ružinove pred zahájením stavebných prác.

Obr. 16 Lokalita Ružinov Pošeň v roku 1976 pred zahájením výstavby novej budovy [2]

Výstavba novej budovy prebiehala od jesene 1976 až do jari 1982. Práce vykonávali Pozemné stavby, n. p. Nitra, závod Dunajská Streda a nová budova (jej bočný pohľad je na obr. 17) bola dokončená a slávnostne otvorená v apríli 1982 i keď sťahovanie do nej začalo už cca od roku 1980. Nová adresa GÚ, n. p. bola od roku 1982 Chlumeckého ulica č. 4, 827 45 Bratislava – Ružinov. Viacero fotografií zachytávajúcích priebeh výstavby novej budovy, na ktorých sa brigádnicou činnosťou podieľali aj samotní zamestnanci GÚ, n. p., sa nachádza vo viac krát spomínanej podnikovej kronike GÚ, n. p. [2]. Kronika dôstojne zaznamenáva aj samotný slávnostný deň otvorenia novej budovy, spolu s podrobným programom a menoslovom pozvaných hostí. Prestrihnutie pásky vykonal 23. apríla 1982 o 10:30 vtedajší predseda SÚGK Ing. Ondrej Michalko (obr. 18). Slávnostného otvorenia sa zúčastnili okrem predstaviteľov SÚGK a GÚ, n. p. aj zástupcovia Obvodného národného

výboru, Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, Strednej priemyselnej školy stavebnej a zememeračskej v Bratislave a zástupcovia ostatných organizácii SÚGK.

Obr. 17 Bočný pohľad na novú budovu GÚ n. p. na Chlumeckého 4 v roku 1982 [2]

Obr. 18 Slávnostné otvorenie novej združenej výrobnoprevádzkovej budovy GÚ, n. p. predsedom SÚGK Ing. Michalkom [2]

Po vybudovaní novej združenej výrobnoprevádzkovej budovy, spustil GÚ, n. p. v roku 1983 aj výstavbu svojho nového Technickoprevádzkového strediska, na novej adrese na Krajnej ulici č. 42 v Bratislave - Trnávke. K výstavbe došlo z dôvodu zrušenia dovtedajšieho autoareálu GÚ n. p. Pálenisko, kvôli výstavbe diaľničnoželezničného mosta cez Dunaj (dnes Prístavný most). Stavbu nového Technickoprevádzkového strediska zrealizovali Banské povrchové stavby, n. p. Bratislava. Stavba bola dokončená s malým omeškaním na základe dohody k 31.12.1984 (pozn. začiatok prác bol 4.10.1983) a samotná kolaudácia sa konala dňa 18.7.1985. Nový objekt Technickoprevádzkového strediska bol daný do užívania 17.10.1985. Viac podrobností o výstavbe, spolu s jej fotodokumentáciou sa nachádza v podnikovej kronike GÚ, n. p. [2].

2.8.4 Nové logo GÚ, n. p.

Premenou GÚ na národný podnik aj napriek rozšíreniu jeho predmetu činností o výpočtové stredisko k zmene pôvodného loga (obr.6) spočiatku nedošlo. Obrat nastal až po dokončení novej budovy a presťahovaní sa na Chlumeckého ulicu č.4. V tomto období bolo vymyslené nové logo organizácie, ktoré bolo oproti pôvodnému graficky zjednodušené. Po novom sa do loga GÚ, n. p. dostala okrem geografickej siete a značky trigonometrického bodu aj značka nivelačného bodu, symbol Bratislavy vo forme Bratislavského hradu a ako biely podklad symbol dierneho štítka s typicky skoseným rohom a kódovými „otvormi“ v tvare obdĺžnikov (pravý horný roh loga), predstavujúceho aktivity výpočtového strediska. Ukážka nového loga GÚ, n. p. používaného na hlavičkovom papieri ústavu v 80 rokoch sa nachádza na obr. 19.

Obr. 19 Ukážka hlavičky listu GÚ, n. p. s adresou a logom z roku 1987

Nové logo GÚ, n. p. bolo vo farebnej verzii použité napríklad aj na vyhotovenie čestných odznakov ústavu, ktoré boli odovzdávané partnerom, alebo zamestnancom pri rôznych významných príležitostiach. Ukážka čestného odznaku GÚ, n. p. sa nachádza na obr. 20.

Obr. 20 Čestný odznak GÚ, n. p. s farebným logom

2.8.5 Športové a kultúrne vyžitie pracovníkov GÚ, n. p.

V duchu „starostlivosti o socialistického pracovníka“ bolo počas existencie GÚ, n. p. v rámci celého rezortu, alebo iba v rámci národného podniku organizovaných množstvo rôznych kultúrno-spoločenských alebo vzdelávacích podujatí a aktivít. Medzi takéto tradičné podujatia a aktivity patrili napr. oslavy Medzinárodného dňa žien, oslavy Medzinárodného dňa detí, alebo Maturita odborára. Okrem týchto akcií sa pracovníci GÚ, n. p. „dobrovoľne“ zapájali aj do celospoločensky vyhlásených aktivít, akými boli oslavy 1. mája, oslavy Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie (ďalej VOSR), akcie Z, Brigády socialistickej práce, alebo aktivity v rámci Mesiaca československo-sovietskeho priateľstva. Všetky uvedené aktivity v rámci GÚ, n. p. zabezpečovala závodná odborová organizácia národného podniku t.j. pracovníci združení v Závodnom výbore Revolučného odborového hnutia. Zo športových podujatí organizovaných rezortom určite nemožno nespomenúť letné a zimné branno-športové hry, turnaje v stolnom tenise, branné cvičenia „O strieborný samopal“, alebo napríklad aj motosúťaže v podobe orientačnej jazdy, ktorých úlohou bolo prejsť čo najrýchlejšie na vlastných automobiloch vytýčenú trať so stanoviskami s pripravenými úlohami, akými bolo napríklad čo najrýchlejšie vymeniť rezervné koleso. Pre zaujímavosť je na obr. 21 zobrazená fotografia zachytávajúca nástup pracovníkov GÚ, n. p. na I. branno-športové hry pracovníkov

rezortu geodézie a kartografie, ktoré sa konali v dňoch 5.-7. septembra 1974 v Bratislave na Mladej garde, pri príležitosti 30. výročia Slovenského národného povstania (ďalej SNP) a 20. výročia zjednotenia zememeračskej služby. Na hrách sa súťažilo v brannom preteku (beh v plynových maskách), v disciplínach ľahkej atletiky, vo futbale, volejbale a v stolnom tenise.

Obr. 21 Družstvo GÚ, n. p. pri nástupe na I. branno-športové hry v roku 1974 [2]

V rámci zimných športových hier rezortu sa súťažilo napríklad v brannom preteku na bežkách alebo v slalome. Prvé zimné branno-športové hry rezortu sa uskutočnili v dňoch 8.-14. januára 1978 v oblasti Tatier a Lučivnej. Ubytovanie bolo zabezpečené na podnikovej chate „Geodet“ v Tatranskej Štrbe. Fotografia z nástupu súťažiacich pri otváraní prvých zimných hier sa nachádza na obr. 22.

Obr. 22 Slávnostný nástup športujúcich na I. zimné branno-športové hry v roku 1978 [2]

V rámci športových hier sa súťažilo o rôzne ceny a napríklad aj o putovný pohár predsedu SÚGK. Okrem športového zápolenia išlo na akciách predovšetkým o zábavu a udržiavanie priateľstva a súdržnosti pracovných kolektívov rezortných organizácií. V organizovaní celorezortných športových hier a rôznych turnajov sa pokračovalo v pravidelných intervaloch aj v ďalších rokoch, až do roku 1989. V 90. rokoch, po páde režimu, došlo k útlmu takýchto aktivít a na túto tradíciu sa nadviazalo až po roku 2000 (napr. branno-športové hry Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (ďalej ÚGKK SR) v Gajaroch v roku 2004) a najmä po roku 2013, kedy sa opäť spustilo konanie celorezortných branno-športových hier v Častej – Papierničke, ktorých organizátorom bol opäť ÚGKK SR. Obnovených podujatí sa pravidelne úspešne zúčastňovali aj pracovníci Geodetického a kartografického ústavu Bratislava.

2.8.5.1 Podniková chata Geodet

V predchádzajúcej kapitole spomenutá podniková chata „Geodet“ v Tatranskej Štrbe, ktorá bola použitá aj na ubytovanie účastníkov I. zimných branno-športových hier, bola vybudovaná v roku 1974 (obr. 23) s 25% príspevom GÚ, n. p. spolu s Oblastným ústavom geodézie a kartografie v Bratislave a Inžinierskou geodéziou v Bratislave n. p. Za svoj príspevok na výstavbe mal GÚ, n. p. k dispozícii na chate 2 izby s 9 lôžkami. Chata bola určená predovšetkým na rekreáciu zamestnancov a ich rodinných príslušníkov, čo platí fakticky dodnes. V roku 2016, došlo k zmene majiteľa ostatnej časti (75%), ktorú odkúpil ÚGKK SR. ÚGKK SR sa po dohode s Geodetickým a kartografickým ústavom Bratislava (dnešný nasledovník GÚ, n. p.), rozhodol rekonštruovať a prestavať. Prestavba a rekonštrukcia bola spustená v januári 2020 a trvať by mala do konca uvedeného roka. Po novom bude chata okrem možnosti rekreácie zamestnancov slúžiť aj ako školiace stredisko rezortu.

Obr. 23 Chata Geodet v Tatranskej Štrbe po jej vybudovaní v roku v roku 1974 [2]

2.8.6 Ocenenia pre GÚ, n. p. a jeho jednotlivcov

GÚ, n. p. (alebo jeho zamestnanci) získal počas dlhého obdobia svojej existencie za svoju činnosť alebo výkony svojich zamestnancov viaceré ocenenia, čím nadviazal na rovnako úspešné éry svojich predchodcov. Napríklad v roku 1981 sa GÚ, n. p. svojou činnosťou a hospodárskym výsledkom pričínal o zisk rezortného ocenenia, ktorým bola putovná „Červená zástava predsedu SÚGK a Odborového zväzu štátnych orgánov peňažníctva a zahraničného obchodu“. Ziskom zástavy nadviazal na rovnaké úspechy zaznamenané v tejto súťaži svojim predchodcom, GÚ v 50. a 60. rokoch. Putovnú zástavu si riaditeľ GÚ, n. p. Ing. Jozef Farkašovský prevzal z rúk predsedu SÚGK Ing. Ondreja Michalka symbolicky počas aktívu zorganizovaného v reštaurácii Bajkal, pri príležitosti slávnostného otvorenia novej budovy GÚ, n. p. na Chlumeckého ulici č. 4 v Bratislave (obr. 24) [2].

Obr. 24 Akt udeľovania „putovnej červenej zástavy“ GÚ, n. p. za úspechy v roku 1981 [2]

Udelená červená zástava za hospodárske výsledky získané za rok 1981 je dodnes uschovaná a nachádza sa v Ústrednom archíve geodézie a kartografie v Geodetickom a kartografickom ústave Bratislava na Chlumeckého ulici č. 4. Fotografia oboch strán archivovanej putovnej Červenej zástavy (štandardy) sa nachádza na obr. 25.

V období existencie GÚ, n. p. prebiehalo až do roku 1989 aj oceňovanie jednotlivých zamestnancov alebo celých pracovných kolektívov podniku za aktivity a úspechy v rámci vyhlásených súťaží. Súťaže boli priebežne vyhlasované na úrovni ústavu alebo dokonca v rámci celého rezortu. Za súťaže vyhlásené na úrovni celého rezortu sa súťažilo o ocenenia typu „Najlepší pracovník rezortu SÚGK“, o ocenenie s názvom „Čestné uznanie za zásluhy a rozvoj geodézie a kartografie“, prípadne o ocenenie „Zaslúžilý pracovník SÚGK“. Okrem týchto ocenení sa riadiacim pracovníkom ústavu pri rôznych príležitostiach a výročiach rezortu alebo pri pripomínaní si významných celospoločenských udalostí akými bolo napr.

SNP alebo VOSR, zvykli odovzdávať aj rôzne vyššie rezortné vyznamenania typu „Priekopník socialistickej práce“. Za úspechy v súťažiach na úrovni ústavu dochádzalo k udeľovaniu podnikových ocenení, odovzdávaných počas konania aktívov organizovaných pri rôznych výročiach alebo spoločenských príležitostiach. Išlo o udeľovanie ocenení s názvami „Najlepší pracovník podniku“, „Zaslúžilý pracovník podniku“, „Vzorný pracovník“, alebo ocenenie „Za úspešnú prácu“. V prípade pracovných kolektívov išlo najmä o udeľovanie ocenení za súťaže v „Brigádach socialistickej práce“. V rámci pracovných kolektívov medzi sebou súťažili najmä pracovníci Oddelenia nivelácie a gravimetrie s Oddelením výpočtového strediska. Prehľad všetkých udelených ocenení aj s menami ocenených je podrobne zachytený v podnikovej kronike GÚ, n. p. [2].

Obr. 25 Fotografia prednej a zadnej strany putovnej Červenej zástavy udelenej v roku 1982

Rezort SÚGK, ako aj samotný GÚ, n. p. udeľoval okrem vyššie spomenutých ocenení aj ocenenia pre pracovníkov za úspechy v súťaži pre vynálezcov a zlepšovateľov. Išlo o súťaž v navrhnutí a zrealizovaní zlepšovacích návrhov na zvýšenie pracovného výkonu a ich uvedenie do praxe. Počas obdobia existencie GÚ, n. p. boli v tomto smere najproduktívnejší zamestnanci výpočtového strediska podniku. Titul „Najlepší zlepšovateľ v rezorte SÚGK“ postupne získali v roku 1976 Ing. Ján Červeň (za zlepšovací návrh na úsporu 300 strojových hodín koordinátografu Coragraph), v roku 1977 Jiří Furmanczuk (za zlepšovací návrh na plynulý chod koordinátografu a počítaču ODRA znižovaním ich poruchovosti, čím došlo k úspore času a zvýšeniu výkonu) a v roku 1982 Ing. Ľubomír Guláš (za zlepšovací návrh na konverziu dieľnej pásky v binárnom kóde na magnetickú pásku pomocou terminálneho procesu TP-8). Pre zaujímavosť možno doplniť, že pracovníci za zlepšovací návrh získali okrem vecného ocenenia aj zaujímavý finančný príspevok [2].

2.9 GÚ, n. p. nakrátko Geodetickým podnikom

Hospodárska a ekonomická situácia sa v socialistickom Československu koncom 80. rokov naďalej výrazne zhoršovala, a preto vláda ČSSR prijala začiatkom roka 1988 pod číslom 31/1988 Zb. Zásady a postupy prestavby organizačných štruktúr výrobnotechnickej, vedeckovýskumnej a obehovej základne národného hospodárstva na štátne podniky (ďalej zásady), ktoré mali za úlohu pokúsiť sa zhoršujúcu sa situáciu zvrátiť. Išlo o prijatie dokumentu, ktorý mal uskutočnením prestavby národného hospodárstva napomôcť zvýšiť efektivitu socialistickej ekonomiky. Na prijaté zásady nadviazali zákonodarcovia prijatím zákona č. 88/1988 Zb. o štátnom podniku, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 1988. Rezort geodézie a kartografie bol povinný na novoprijatý zákon o štátnom podniku zareagovať a svoje podriadené organizácie (národné podniky) v zmysle neho pretransformovať. Rozhodnutím predsedu SÚGK č. P-137/1989 zo 14. júna 1989 preto došlo vydaním zakladacej listiny k založeniu štátneho podniku Geodetický podnik Bratislava (ďalej GP, š. p.) k 1. júlu 1989. Založením GP, š. p. zanikol GÚ, n. p. a GP, š. p. prebral v plnom rozsahu všetku jeho činnosť, majetok, ako aj všetky jeho práva a záväzky [27]. Podľa vyššie uvedeného zákona č. 88/1988 Zb. o štátnom podniku, musel byť výber riaditeľa po novom uskutočnený na základe volieb podnikovým zhromaždením. K voľbám v GP, š. p. skutočne došlo a staronovým riaditeľom GP, š. p. sa stal Ing. Ladislav Gargalovič. Do funkcie bol ustanovený predsedom SÚGK k 28. septembru 1989 [28]. V pozícii námestníka pokračoval naďalej Ing. Ján Dobeš, CSc., a sídlom GP, š. p. zostala budova s adresou Chlumeckého č. 4 v bratislavskom Ružinove. Ako už dnes vieme, životnosť novovzniknutého GP, š. p. nebola dlhá. Pár mesiacov po jeho založení, v novembri 1989, došlo v Československu k nežnej revolúcii a s ňou spojeným politickým a spoločenským zmenám a k zmene hospodárskej orientácie štátu. Uvedené zmeny sa logicky premietli aj do rezortu geodézie a kartografie a GP, š. p. na konci roku 1990 zanikol, aby ho nahradil ďalší v poradí, už ôsmy subjekt.

2.9.1 Turbulentný vývoj predmetu činnosti GP, š. p. s krátkou historickou zmenou

Predmet činnosti GP, š. p., čiže predmet jeho podnikania, zadefinovala zakladacia listina vydaná spolu s rozhodnutím predsedu SÚGK o zriadení štátneho podniku. Ako povinný predmet určovala zakladacia listina GP, š. p. tieto tri činnosti:

- a) práce na úseku geodetických základov,
- b) práce na úseku automatizácie geodetických a kartografických prác,
- c) práce na úseku automatizovaného informačného systému geodézie a kartografie.

Okrem týchto prác bolo GP, š. p. umožnené vykonávať aj:

- a) práce na úseku inžinierskej geodézie,
- b) práce na úseku automatizovaného systému riadenia,
- c) servis zobrazovacích zariadení a digitálnej techniky,
- d) expertízu a poradenskú činnosť v odbore geodézia.

Okrem týchto prác, mohol GP, š. p. po novom uskutočňovať aj zahranično-hospodársku obchodnú činnosť v medziach predmetu činností, napr. vývozom a dovozom geodetických a kartografických prác, výkonov a služieb a ich častí na základe zmlúv, ak by sa činnosť uskutočňovala vo vzťahu k zmluvnej strane, ktorá musela mať sídlo na území štátu podieľajúceho sa na socialistickej ekonomickej integrácii v zmysle zákona č. 184/1988 Zb. Inými slovami, GP, š. p. bolo umožnené aj zahraničné obchodovanie s prácami a službami, avšak iba s organizáciami zo socialistických krajín. Aj takouto formou sa štát pokúšal zvýšiť otvorenosť a efektívnosť socialistickej ekonomiky.

Ako si môžeme pozorne všimnúť, činnosť GP, š. p. bola opäť zameraná výlučne na práce na úseku geodetických základov (spolu s ich dokumentáciou) a na činnosť výpočtového strediska. Turbulentné zmeny v spoločnosti v dôsledku nežnej revolúcie zasiahli nakoniec aj túto nedotknuteľnosť, čo sa prejavilo, ako bude v ďalších kapitolách uvedené, zdanlivo unáhlenými, ale v skutočnosti cieľavedomými, predvídavými a strategickými rozhodnutiami vedúcich predstaviteľov SÚGK, ktoré súviseli s prípravou na krízový scenár predstavujúci zápas o zachovanie aspoň časti kompetencií GP, š. p. v rezorte pred hrozbou ich odčlenenia privatizáciou. Takýmto strategickým a cieľavedomým rozhodnutím bolo napríklad rozhodnutie predsedu SÚGK č. P-11/1990 zo dňa 5. januára 1990, ktorým zmenil vecnú pôsobnosť na úseku geodetických základov, dokumentácie, archívniectva a zhromažďovania muzeálií, ktorým všetky tieto činnosti (hlavnú náplň) GP, š. p. odňal a pridelenil k 31. marcu 1990 do predmetu činnosti Správy geodézie a kartografie v Bratislave (ďalej SGK), pričom priestory a príslušenstvo ústrednej dokumentácie GP, š. p. (1 podlažie budovy na Chlumeckého ulici č. 4) poskytol SGK na túto činnosť už k 1. februáru 1990 (pozn. aj urýchlené poskytnutie priestorov 1 podlažia budovy súviselo so strategickým krokom záchranu tejto časti pred prípadnou privatizáciou). Išlo o historický moment v dejinách Geodetického a kartografického ústavu Bratislava a jeho predchodcov, nakoľko na krátky moment došlo k odobratiu jeho hlavnej činnosti (správu GZ), ktorú mal vo svojej správe ako jedinú od počiatku a počas celej svojej existencie. Uvedené prenesenie činnosti na SGK nakoniec netrvalo dlho a celá agenda týkajúca sa zabezpečovania prác na úseku GZ sa k 1. januáru 1991 vrátila, no nie na GP, š. p. ale už na jeho nasledovníka, t. j. Geodetický a kartografický ústav Bratislava [28]. Dôvodom vrátenia bolo pomínutie hroziacej cesty privatizácie celého GP, š. p. a naopak schválenie Komplexného projektu reštrukturalizácie rezortu SÚGK č. P-294/1990 na porade ekonomických ministrov 31.10.1990, ktorým ostali uvedené činnosti v správe štátu [98].

2.9.2 Hospodárske aktivity a zákazky GP, š. p.

GP, š. p. po celý čas svojej krátkej (iba jeden a pol ročnej) existencie plnil úlohy na základe definovaného predmetu činnosti prostredníctvom svojich dvoch výkonných zložiek, a to prostredníctvom hospodárskeho strediska geodetických základov a prostredníctvom výpočtového strediska.

Hospodárske stredisko geodetických základov vykonávalo objednané práce na základe uzatvorených hospodárskych zmlúv, ktoré sa týkali napr. zriaďovania chránených území trigonometrických bodov, údržby a obnovy ČSJNS (body III. rádu), merania a údržby bodov ZNS a prác súvisiacich s obnovou JGS. Uvedené práce si od GP, š. p. objednávala práve

SKG, na ktorú bol k 31. marcu 1990 prenesený predmet činnosti správy GZ. Z iných špecializovaných prác vykonaných hospodárskym strediskom geodetických základov možno spomenúť aj gravimetrické zameranie siete IPEL, výškové meranie sadania historického jadra Bratislavy (objednávateľom bol VÚGK), opakované meranie bodov pre rýchlodráhu Bratislavy, meranie zvislých a horizontálnych posunov reaktora V2 jadrovej elektrárne Jaslovské Bohunice, budovanie vytyčovacej siete D2 Viedenská cesta – štátna hranica, alebo vykonanie deformačných meraní na Oravskej priehrade.

Výpočtové stredisko GP, š. p. vykonávalo naďalej počítačové spracovanie písomného operátu EN spolu s ročnými sumarizačnými výstupmi, počítačové spracovanie údajov zamerané na tvorbu základnej mapy veľkej mierky v digitálnom tvare spolu s grafickou interpretáciou, vykonávalo práce na tvorbe informačných súborov AISGK a pracovníci strediska sa venovali aj spracovaniu údajov z oblasti sociálno-ekonomických informácií pre organizácie rezortu SÚGK. Počítače výpočtového strediska boli využívané aj na realizovanie výpočtov riešených úloh vedecko-technického rozvoja rezortu.

2.9.3 Logo GP, š. p. bez výraznej zmeny

Počas krátkej životnosti GP, š. p. zrejme nebol čas na hlbšie zamyslenie sa nad zmenu loga organizácie (logo obsahovalo obe základné činnosti podniku t. j. činnosti geodetických základov a výpočtového strediska), a preto bolo rozhodnuté naďalej používať logo GÚ, n. p s malou obmenou, a to že písmeno „Ú“ nachádzajúce sa na logu reprezentujúce „Ústav“ bolo vymenené za písmeno „P“ reprezentujúce „Podnik“. Ukážka upraveného loga GP, š. p. z roku 1990 sa nachádza na obr. 25.

Obr. 25 Ukážka hlavičky listu GP, š. p. s adresou a logom z roku 1990

2.9.4 Zriadenie Ústredného archívu geodézie a kartografie

V roku 1990 došlo aj k inej významnej okolnosti, a to k zriadeniu Ústredného archívu geodézie a kartografie (ďalej ÚAGK) [30]. ÚAGK bol zadaný ako archív osobitného významu pre výsledky geodetických a kartografických prác v Slovenskej republike vrátane rezortného zabezpečovacieho archívu. Ako ucelená samostatná jednotka so špecifickým pomenovaním vznikol spomenutým rozhodnutím predsedu SÚGK č. P-11/1990 na základe predbežného súhlasu Ministerstva vnútra a životného prostredia SSR č. AS-512/26.1-1988 zo dňa 26. mája 1988. Predmet činnosti ÚAGK bol zadaný nasledovne:

- a) zabezpečovanie preberania, evidovanie, sprístupňovanie a využívanie archívnych dokumentov z odboru geodézie a kartografie v SSR, ich všestranná ochrana, vrátane konzervácie,
- b) zabezpečovanie plnenia všetkých ďalších odborných archívnych a vedeckých úloh s tým spojených,
- c) vypracovávanie organizačného poriadku archívu osobitného významu,
- d) archivovanie technických predpisov z odboru geodézie a kartografie,

- e) archivovanie kartotéky obcí a katastrálnych území a evidencia hraníc a názvov územných správnych jednotiek a územných technických jednotiek, vrátane štátnych hraníc,
- f) zhromažďovanie geodetických a kartografických prístrojov a pomôcok za účelom ich uchovania ako exponátov muzeálnej hodnoty. Za týmto účelom spolupracuje s inštitúciami jednotnej siete múzeí a galérii.

Nešlo o zadefinovanie nových úloh, nakoľko ich už pred tým vykonával GÚ, n. p. a jeho predchodcovia, okrem iného aj na základe rozšírenia svojho predmetu činností vydaného úpravou štatútu k 1. januáru 1987 [24]. Novinkou ale bolo zriadenie ÚAGK ako novej osobitnej organizačnej jednotky. Ďalšou významnou skutočnosťou bolo, že novozriadený ÚAGK bol Ministerstvom vnútra a životného prostredia SR na základe listu č.OA-289/25.03-1990 zo dňa 17. apríla 1990 zaradený vzhľadom na svoj význam a zvláštnu povahu archívnych dokumentov medzi archívy osobitného významu. Z dôvodov uvedených v kapitole 2.9.1 bol ÚAGK najprv k 1. aprílu 1990 presunutý z GP, š. p. pod SGK [98], aby sa následne k 1. januáru 1991 stal súčasťou novozriadeného Geodetického a kartografického ústavu Bratislava, čím sa vrátil späť.

3. Geodetický a kartografický ústav Bratislava od roku 1991 po dnes

3.1 Spoločenské zmeny po novembri 1989 a akčný program SÚGK

V novembri 1989, po vypuknutí nežnej revolúcie, bolo zrejmé, že situácia v Československu je neudržateľná a komunistický režim padne. Koleso zmien sa roztočilo, došlo k výmenám na najvyšších štátnych postoch a ku kreovaniu nových vlád (národných a federálnej). Spoločnosť okrem slobodných volieb očakávala zrušenie všetkého „štátneho“ a po vzore vyspelých západných krajín uplatnenie trhového hospodárstva s možnosťami slobodného podnikania a konkurencie. V tomto duchu prebiehali v odborných kruhoch aj prvé diskusie o potrebe zmeny zákona o štátnych podnikoch. Rezort geodézie a kartografie na tieto skutočnosti zareagoval už v predchádzajúcich kapitolách spomenutým rozhodnutím predsedu SÚGK č. P-11/1990 zo dňa 5. januára 1990, ktorým zmenil vecnú pôsobnosť na úseku geodetických základov, dokumentácie, archívniectva a zhromažďovania muzeálií [98], ktorým tieto činnosti odňal GP, š. p. a prideliť ich SGK ako rozpočtovej organizácii, aby o tieto činnosti štát neprišiel v prípade zrušenia, alebo odčlenenia štátnych podnikov od rezortu (pozri zdôvodnenie v kapitole 2.9.1). Zhruba v rovnakom čase prijala novovytvorená slovenská vláda programové vyhlásenie, ktoréuložilo všetkým rezortom vypracovať tzv. akčný program opatrení s nosnou myšlienkou odstránenia monopolu ich moci na nimi riadených úlohách a z toho vyplývajúcich direktívne určovaných obmedzení. SÚGK na požiadavku programového vyhlásenia vlády zareagoval, požadovaný akčný program na obdobie rokov 1990–1991 vypracoval (pozri rozhodnutie predsedu SÚGK č. P-60/1990) a 23. januára 1990 aj prijal [35]. Týmto akčným programom si rezort uložil okrem iných úloh, aj úlohu uskutočniť svoju komplexnú reštrukturalizáciu, t. j. vytvoriť novú organizačnú štruktúru, ktorá by vyhovovala podmienkam definovaným programovým vyhlásením vlády. Akčný program definoval napríklad aj kritérium na výber najvyšších predstaviteľov nových organizácii, ktorým bolo uprednostniť odbornú spôsobilosť, kvalifikovanosť, kompetenciu, schopnosť riešiť profesijnú problematiku, čestnosť, morálnu a občiansku bezúhonnosť, odhodlanosť a skutočný záujem o prácu. Výber na riadiace pozície mal po novom prebiehať konkurzným konaním a všetkým novým zamestnancom, vrátane zamestnancov v riadiacich funkciách bolo zakázané podnikáť. Akčný program taktiež uložil predstaviteľom rezortu vyčleniť zo svojej pôsobnosti tie činnosti, ktoré sú komerčného charakteru a umožniť ich vykonávať podnikateľským subjektom. Zaujímavosťou bolo, že rezort sa pokúšal akčným programom pre štát získať aj vlastnú fotoleteckú službu, čo sa nakoniec nepodarilo. Jej uplatnenie by sme si vedeli predstaviť nielen v ďalších rokoch, ale najmä v súčasnosti, kedy rezort tieto činnosti zabezpečuje ich objednávaním u iných inštitúcií alebo firiem (napr. snímkovanie Slovenska si rezort geodézie v súčasnosti objednáva u Národného lesníckeho centra vo Zvolene).

SÚGK, v zmysle úlohy akčného programu vyčleniť zo svojej pôsobnosti tie činnosti, ktoré sú komerčného charakteru, rozdelil všetky činnosti vo svojej pôsobnosti na činnosti spravované štátom (ktoré majú ostať v pôsobnosti štátu t. j. majú štátno-správny charakter) a na činnosti, ktoré možno vyčleniť na voľnú súťaž (majú komerčný, resp. podnikateľský charakter). Podľa [33] boli do sféry, ktoré majú zostať v pôsobnosti štátnej správy navrhnuté:

- a) práce v geodetických základoch (budovanie, aktualizácia a obnova polohových, výškových a gravimetrických základov),
- b) zakladanie a vedenie EN,
- c) základné veľkomierkové mapovanie na obnovu meračského operátu EN,
- d) tvorba a aktualizácia strednomierkových štátnych mapových diel,

- e) dokumentácia výsledkov prác vykonávaných v štátnom záujme a poskytovanie údajov z tejto dokumentácie.

Do sféry komerčných činností bolo navrhnuté zaradiť tieto:

- a) tvorbu účelových a tematických kartografických diel, kartografických diel pre školy a verejnosť,
- b) činnosti inžinierskej geodézie,
- c) účelové geodetické práce v bodových poliach,
- d) aplikovaný výskum v geodézii a kartografii komerčného charakteru,
- e) geodetické a kartografické práce na export,
- f) časť technických činností spojených s EN (geometrické plány),
- g) diaľkový prieskum Zeme.

Vyčlenenie časti geodetických a kartografických činností pre súkromný sektor potvrdil SÚGK prijatím dvoch rozhodnutí predsedu SÚGK z 8. mája 1990 č. 3-762/1990 o rozširovaní máp pre hospodársku výstavbu veľkých mierok a o poskytovaní geodetických údajov o bodoch a z 11. mája 1990 č. P-253/1990 o podmienkach vykonávania geodetických a kartografických prác občanmi podľa zákona č. 102/1990 Zb. o súkromnom podnikaní občanov. Po uvoľnení vybraných činností pre súkromný sektor a podnikanie pokračoval rezort geodézie a kartografie v pripravovaní svojej novej organizačnej štruktúry formou vypracovania „Komplexného projektu reštrukturalizácie rezortu“ [37] a na nižších stupňoch prípravou koncepcií modernizácie a rozvoja jednotlivých činností, ktoré ostali v správe štátu. Uznesením porady ekonomických ministrov u podpredsedu vlády Slovenskej republiky Jozefa Kučeráka zo dňa 31.10.1990 bol Komplexný projekt reštrukturalizácie rezortu SÚGK č. P-294/1990 z 24. septembra 1990 s alternatívou územného orgánu geodézie a kartografie v Banskej Bystrici a jeho detašovaného pracoviska v Žiline schválený, na základe čoho sa prehlásil za záväzný pre všetky orgány a organizácie v pôsobnosti rezortu [33].

3.2 Zriadenie Geodetického a kartografického ústavu Bratislava

Na základe schválenia Komplexného projektu reštrukturalizácie rezortu, SÚGK ako prvé k 1. januáru 1991 zrušil GP, š. p. bez likvidácie a zároveň zriadil Geodetický a kartografický ústav Bratislava (ďalej GKÚ) ako jeho nástupnícku organizáciu. Celé sa to právne uskutočnilo rozhodnutím predsedu č. P-482/1990 zo dňa 17. decembra 1990 o zrušení Geodetického podniku, š. p., Bratislava a o zriadení GKÚ s tým, že všetok majetok, práva a záväzky GP, š. p. prebral v plnom rozsahu novozriadený GKÚ [38]. Podľa uvedeného rozhodnutia prebral GKÚ okrem majetku, práv a záväzkov GP, š. p. aj majetok, pracovníkov, práva a záväzky zo Slovenskej kartografie, š. p., Bratislava súvisiace s tvorbou štátneho mapového diela stredných mierok (edičný plán SÚGK) a so štandardizáciou geografického názvoslovia podľa delimitačného protokolu medzi uvedenými organizáciami. Okrem toho GKÚ prebral majetok, pracovníkov, práva a záväzky aj z Geodézie, š. p. Bratislava súvisiace s tvorbou a budovaním mikrofilmového archívu (Mikrofilmové stredisko), taktiež podľa delimitačného protokolu medzi uvedených organizáciami. Do tretice prebral GKÚ aj majetok, pracovníkov, práva a záväzky zo Správy geodézie a kartografie v Bratislave súvisiace s činnosťou ÚAGK podľa delimitačného protokolu.

Zriadením GKÚ sa rezortu podarilo splniť jednu z dôležitých úloh, a to vytvorenie unikátneho rezortného výkonného pracoviska pokrývajúceho väčšinu činností, ktoré mali zostať v pôsobnosti štátu okrem správy EN. Organizačné začlenenie GKÚ v štruktúre zreorganizovaného rezortu sa nachádza na obr. 26.

Obr. 26 Schéma zaradenia GKÚ v štruktúre zreorganizovaného rezortu v rokoch 1991-1996

3.2.1 Vydanie štatútu a definovanie predmetu činnosti GKÚ

Vznikom GKÚ bolo potrebné novozriadenej organizácii definovať právne postavenie, predmet činnosti, zásady hospodárenia a organizačnú štruktúru. Všetky tieto požiadavky upravoval štatút GKÚ, vydaný rozhodnutím predsedu SÚGK č. P-498/1990 zo dňa 17. decembra 1990 [38].

GKÚ bol po novom zadefinovaný ako rozpočtová organizácia v pôsobnosti SÚGK (v roku 1993 premenovaného na Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky – ÚGKK SR) so sídlom v Bratislave, čo platí dodnes. GKÚ sa stal rozpočtovou organizáciou, pretože mu boli zverené úlohy, ktoré boli vykonávané pre štát a mal ich z podstaty zabezpečovať štát, preto aj mali byť platené štátom t. j. zo štátneho rozpočtu. GKÚ sa stal právnickou osobou s plnou právnou subjektivitou a v právnych veciach vystupoval a dodnes vystupuje vo svojom mene. Podľa prijatého štatútu bolo a aj v súčasnosti je povinnosťou GKÚ vykonávať úlohy vymedzené predmetom činnosti. Na čele ústavu stál riaditeľ, ktorého vymenúval a odvolával predseda SÚGK (dnes ÚGKK SR), ktorému bol priamo podriadený a ktorému po vymenovaní do funkcie podľa prvého štatútu skladal sľub. Riaditeľa v jeho neprítomnosti mal zastupovať poverený pracovník v rozsahu uvedenom v poverení. Na zabezpečenie úloh boli na GKÚ štatútom k 1. januáru 1991 zriadené organizačné útvary pre oblasti:

- a) geodetických základov,
- b) automatizovaného spracovania informácií,
- c) kartografie,
- d) dokumentácie fondov,
- e) Ústredný archív geodézie a kartografie.

Prijatý štatút definoval podrobný predmet činnosti GKÚ formou rozpisu hlavných úloh pre jednotlivé vyššie uvedené oblasti nasledovne:

- a) Na úseku geodetických základov (ďalej GZ):
 1. spravuje a modernizuje základné bodové polia v SR,
 2. zriaďuje, udržiava a obnovuje GZ,
 3. vykonáva špeciálne geodetické práce na základe požiadaviek orgánov a organizácií,
 4. podáva odborné vyjadrenia a posudky o GZ,
 5. vykonáva prieskum, rozbor a štúdie,
 6. uplatňuje náhrady škôd za poškodenie meračských značiek, signálov a iných zariadení bodov GZ.
- b) Na úseku kartografie:
 1. spracováva návrh edičného plánu,

2. vykonáva kartografické práce na mapách stredných a malých mierok, ktorých vydavateľom je úrad,
 3. zabezpečuje polygrafické spracovanie titulov máp stredných a malých mierok podľa edičného plánu úradu,
 4. spravuje, udržiava a obnovuje štátne mapové diela stredných a malých mierok,
 5. udeľuje povolenie na využívanie štátnych mapových diel, ktorých dokumentačné fondy spravuje, pre iné kartografické diela,
 6. spracováva a predkladá úradu podklady na edičnú činnosť.
- c) Na úseku dokumentácie:
1. dokumentuje a eviduje všetky operáty základných bodových polí v SR,
 2. spolupracuje s dokumentáciami rezortu pri vedení dokumentácie základných polohových a výškových polí,
 3. informuje orgány Federálneho ministerstva obrany o zmenách na bodoch GZ,
 4. podáva informácie o základných bodových poliach oprávneným žiadateľom,
 5. spravuje dokumentačné fondy ŠMD od mierky 1:25 000 a menších.
- d) Na úseku archívnictva a zhromažďovania muzeálií:
1. spravuje ÚAGK v SR vrátane zabezpečovacieho mikrografického archívu,
 2. zabezpečuje preberanie, evidovanie, sprístupňovanie a využívanie archívnych dokumentov z odboru geodézie, kartografie a katastra v SR a ich všestrannú ochranu vrátane konzervácie,
 3. zabezpečuje plnenie odborných archívnych a vedeckých úloh vyplývajúcich z pracovného plánu archívu,
 4. vypracováva organizačný poriadok ÚAGK,
 5. archivuje zbierku technických predpisov z odboru geodézie a kartografie,
 6. archivuje kartotéku obcí a katastrálnych území a evidenciu hraníc a názvov územných správnych jednotiek vrátane štátnych hraníc,
 7. zhromažďuje geodetické a kartografické prístroje a pomôcky za účelom ich uchovania ako exponátov muzeálnej hodnoty, pričom spolupracuje s inštitúciami jednotnej siete múzeí a galérií.
- e) Na úseku mikrografie:
1. zabezpečuje činnosť mikrografického strediska,
 2. vyhotovuje mikrografické médiá z dokumentačných a archívnych fondov rezortu úradu.
- f) Na úseku automatizácie výpočtových a zobrazovacích prác:
1. zhromažďuje jestvujúce a vytvára vlastné programové systémy na automatizované spracovanie geodetických a kartografických informácií v rezorte,
 2. usmerňuje kooperujúce pracoviská rezortných orgánov v príprave a vedení výpočtových a zobrazovacích prác,
 3. vykonáva požadované prieskumy, rozbor a štúdie automatizačnej techniky a jej aplikácii a navrhuje potrebné opatrenia,
 4. plní funkciu správcu automatizovaného informačného systému geodézie a kartografie (ďalej AIS GaK) v pôsobnosti úradu,
 5. tvorí, aktualizuje a dokumentuje AIS GaK podľa schválených výsledkov výskumu a ostatných predpisov a iných aktov riadenia,
 6. poskytuje informácie z bázy údajov a zabezpečuje využívanie údajového fondu AIS GaK oprávnenými užívateľmi v súlade s platnými predpismi.

- g) Na úseku štandardizácie geografického názvoslovnia:
1. plní úlohy sekretariátu Názvoslovnej komisie úradu,
 2. pripravuje návrhy na štandardizáciu geografického názvoslovnia, predkladá ich na rokovanie komisie a na schválenie úradu,
 3. zabezpečuje tvorbu a vydávanie neperiodických názvoslovných publikácií,
 4. dokumentuje výsledky a vydávanie štandardizácie geografického názvoslovnia a poskytuje informácie z tohto úseku.
- h) Na úseku automatizácie systému riadenia (ďalej ASR):
1. plní funkciu vedúceho odvetvového pracoviska ASR v pôsobnosti úradu,
 2. vypracováva rezortnú koncepciu a metodiku pre budovanie ASR v súlade s jednotnými celoštátnymi metodickými pokynmi,
 3. zabezpečuje integračné väzby a vzťahy pri budovaní ASR v pôsobnosti úradu vo väzbe na vrcholové ASR ústredných orgánov štátnej správy.

Okrem uvedených činností zadefinoval prijatý štatút pre GKÚ aj tieto osobité úlohy:

- a) podieľa sa na tvorbe technických predpisov vydávaných v pôsobnosti úradu, súvisiacich s úlohami ústavu,
- b) vykonáva odborné zhodnocovanie archívnych materiálov výsledkov geodetických a kartografických prác,
- c) vyhodnocuje odborné posudky k skartačným návrhom geodetických a kartografických materiálov,
- d) vedie základné informačné stredisko,
- e) vykonáva znaleckú činnosť v odbore geodézie a kartografie,
- f) spolupracuje so zahraničnými partnermi na základe súhlasu udeleného úradom,
- g) vykonáva iné práce na základe požiadaviek fyzických a právnických osôb,
- h) plní aj iné úlohy, ktorými ho poverí úrad.

Ako si môžeme z definovaných úloh všimnúť, GKÚ sa stal skutočne kľúčovou rezortnou organizáciou vykonávajúcou všetky geodetické a kartografické činnosti, ktoré ostali v pôsobnosti štátu, čo platí dodnes.

3.2.2 Nový riaditeľ a nové logo GKÚ na základe súťaže

Vedením novozriadeného GKÚ bol dočasne, do momentu uskutočnenia výberového konania na prvého riaditeľa GKÚ, poverený riaditeľ zrušeného GP, š. p. Ing. Ladislav Gargalovič. Konkurz na pozíciu prvého riaditeľa GKÚ prebehol začiatkom roka 1991. Do výberového konania sa prihlásil aj vtedajší námestník SÚGK Ing. Jozef Brziak, ktorý na konkurze uspel a od 1. mája 1991 sa stal prvým riaditeľom GKÚ. V pozícii jeho zástupcu (námestníka) pokračoval Ing. Ján Dobeš, CSc., ktorý túto funkciu zastával od 1. januára 1988 (ešte za éry GP, n. p. a GÚ, š. p.).

Po zriadení GKÚ bolo rozhodnuté pre nový ústav vymyslieť aj nové logo. Keďže zrejme nebol záujem iba upraviť písmená v pôvodnom logu GP, š. p., bola v rámci ústavu vyhlásená súťaž na návrh nového. V súťaži uspel Ing. Kvetoslav Spiller, ktorý navrhol použiť značku trigonometrického bodu umiestnenú do kartografickej siete zemského elipsoidu, ktorý doplnil o písmená GKÚ. Víťazné logo použité na hlavičkovom liste GKÚ z roku 1991 sa nachádza na obr. 27.

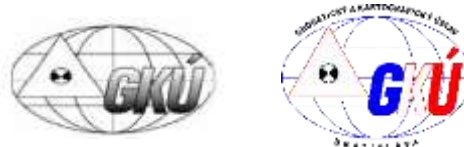
Obr. 27 Ukážka hlavičky listu GKÚ s adresou a novým logom z roku 1991

Logo GKÚ bolo neskôr, najmä po rozmachu používania farebných tlačiarní, prevedené aj do farieb trikolóry (obr. 28). Takéto farebné logo GKÚ sa používa dodnes a logo je pre grafické účely aj v tzv. krivkách voľne dostupné a stiahnuteľné na webovej stránke GKÚ.

Obr. 28 Farebná verzia loga GKÚ umiestneného v rámci hlavičky listu

Na niektorých prezentáciách, alebo dokumentoch vydávaných odborom GZ, je možné sa stretnúť aj s upravenou verziou vyššie uvedeného oficiálneho loga GKÚ. Ide o logo GKÚ, ktoré je doplnené o nivelačnú značku umiestnenú v rámci trojuholníka trigonometrickej značky namiesto bodky (pozri obr. 29). Tento návrh loga vymyslel a používal najmä vtedajší vedúci odboru GZ Ing. Dušan Ferianc. Logo nebolo prijaté za oficiálne, a preto sa od jeho ďalšieho používania upustilo.

Obr. 29 Neoficiálne logo GKÚ používané na niektorých výstupoch GKÚ po roku 2000

Pokusy vymyslieť a zaviesť úplne nové logo GKÚ boli diskutované aj na poradách riaditeľa v rozmedzí rokov 2018 a 2019. Diskusie boli nakoniec pre zaneprázdnenosť dôležitejšími problémami odložené a ostalo pri používaní pôvodnej farebnej verzie loga (obr. 28).

3.2.3 GKÚ po novom s pracoviskami na viacerých miestach Bratislavy

Sídлом novozriadeného GKÚ ostala Bratislava, s budovou na Chlumeckého ulici č. 4. Nakoľko boli do GKÚ delimitované aj pracoviská Slovenskej kartografie, š. p., Bratislava, Geodézie, š. p. Bratislava a Správy geodézie a kartografie v Bratislave, došlo k situácii, že GKÚ mal od 1. januára 1991 svoje pracoviská okrem Ružinova aj vo viacerých lokalitách iných mestských častí Bratislavy. Okrem oddelenia dopravy, ktoré od roku 1985 sídlilo na Krajnej ulici č. 42 na Trnávke, pribudli GKÚ aj priestory prevádzky kartografie, oddelenia dokumentácie štátneho mapového diela a oddelenia Základného informačného strediska na

Peknej ceste č. 17 (obr. 30) a priestory oddelenia mikrografie na Peknej ceste č. 15 (obr. 31), obe v bratislavskej mestskej časti Rača-Krasňany.

Obr. 30 Budovy bývalej Slovenskej kartografie, š. p. Bratislava na Peknej ceste č. 17 v roku 2014 (zdroj ©2020 Google Street View)

Obr. 31 Budovy bývalej Geodézie, š. p. Bratislava na Peknej ceste č. 15 v roku 2014 (zdroj ©2020 Google Street View)

3.3 Prvé roky činnosti GKÚ

Nakoľko GKÚ nepredstavoval novú organizáciu, postavenú takpovediac na „zelenej lúke“, ale išlo o pokračovateľa zrušeného GP, š. p. a prevádzok Slovenskej kartografie š. p. a Geodézie, š. p., ktoré boli presunuté do GKÚ aj s personálom a technickým vybavením, začal GKÚ od prvého momentu svojho zriadenia bez väčších problémov plniť vecné úlohy definované novým štatútom po technickej stránke. Po organizačnej stránke bolo potrebné ako prvé vyriešiť otázky týkajúce sa delimitácie presunutých prevádzok a ich zaradenie do novej organizačnej štruktúry ústavu. Taktiež bolo veľmi dôležité vyriešiť otázky týkajúce sa vykazovania plnenia vecných úloh, ktoré vychádzali z prechodu na nový systém hospodárenia organizácie (GKÚ bol zriadená ako rozpočtová organizácia). To sa prejavilo skutočnosťou, že

iba pár mesiacov po vydaní prvého štatútu GKÚ ho bolo potrebné upraviť, a to jeho doplnením o povinnosť predkladať SÚGK vykonávacie projekty pre činnosti na jednotlivých úsekoch. K úprave štatútu o tieto úlohy došlo rozhodnutím predsedu SÚGK č. P-329/1991, ktorý bol vydaný dňa 26. júna 1991 [39].

Organizačná štruktúra novozriadeného GKÚ vychádzala zo štatútu a v ňom definovaných úloh. GKÚ v čase svojho zriadenia pozostával z troch nosných prevádzok (z prevádzky geodetických základov, automatizovaného spracovania informácií a kartografie) a z dvoch odborov (z odboru dokumentácie fondov a odboru technicko-ekonomickej prípravy prác), ktoré spadali pod gesciu námestníka. Námestník organizačne spadal pod riaditeľa, ktorý okrem námestníka priamo riadil aj ekonomický odbor, svoj sekretariát a oddelenia personálnej práce, miezd a kontroly. Podrobná organizačná schéma aj s menami riadiacich pracovníkov jednotlivých zložiek z roku 1991 sa nachádza v kapitole 4.4. Takto nastavená organizačná štruktúra vydržala iba dva roky, nakoľko už v roku 1992 začali pracovníci odboru dokumentačných fondov automatizovane spracovávať geodetické údaje na tú dobu novou technológiou (skenovaním), s následným spracovaním výpočtovou technikou. Používanie novej technológie a dosiahnutý pokrok v nej sa prejavil v roku 1993 presunutím tejto činnosti z odboru dokumentácie fondov do prevádzky automatizovaného spracovania informácií. Okrem toho došlo aj k presunu ostatných oddelení odboru dokumentácie fondov. Oddelenie geodetickej dokumentácie prešlo do prevádzky GZ, oddelenie mikrografie do prevádzky automatizovaného spracovania informácií, oddelenie edičného plánu a dokumentácie ŠMD do prevádzky kartografie a ÚAGK priamo pod námestníka. Týmto odbor dokumentácie fondov zanikol a na GKÚ zostali nosnými hlavné tri prevádzky (pozri organizačnú schému GKÚ k 1.4.1993 v kapitole 4.4).

3.3.1 Rozdelenie Československa a činnosti rozšírené o práce na štátnych hraniciach

Spoločenská situácia v rámci Československa nebola po nežnej revolúcii navzdory tomu, ako sa pri páde režimu predpokladalo, najideálnejšia. Po zisku vytúženej slobody prišlo k vytriezveniu, a najmä medzi obyvateľmi slovenskej časti federácie to začalo vriieť. Časť občanov Slovenska začala čoraz viac prejavovať osobitné národnostné cítěnie a čoraz častejšie sa začali ozývať hlasy po osamostatnení. Politicky sa to prejavilo už na začiatku 90. rokov, v tzv. pomlčkovej vojne, pri dohadovaní oficiálneho názvu pre novú Československú republiku. Po nájdení kompromisu sa situácia neupokojila, práve naopak, v priebehu roka 1992 sa najvyšší predstavitelia oboch federatívnych republík dohodli na definitívnom rozdelení federácie na dva samostatné štáty. Termín rozdelenia pripadol na 1. január 1993. Rezort geodézie, kartografie a katastra SR na vzniknutú situáciu musel zareagovať, a preto už koncom roka 1992 začal podnikat' prvé kroky spojené s delimitáciou dokumentačných fondov a archívnych materiálov z Prahy do Bratislavy. Úlohami týkajúcimi sa delimitácie poveril aj viacerých pracovníkov GKÚ, ktorí na úlohe do konca roka 1993 aj aktívne pracovali. Delimitácia sa úspešne a v dobrom duchu uskutočnila v zmysle dohody ÚGKK SR (zo dňa 16. februára 1993 číslo 3-338/1993) a Českého úradu zeměměřického a katastrálního (zo dňa 24. februára 1993 číslo 823/1993-21) o delimitácii dokumentačných a archívnych fondov (ďalej Dohoda o delimitácii) [43].

V súvislosti s dohodnutým rozdelením Česko-Slovenska bola v Prahe 29. októbra 1992 podpísaná zmluva o generálnom vymedzení novej spoločnej štátnej hranice medzi Slovenskom a Českou republikou. Nová hranica bola stotožnená s priebehom administratívnej hranice federatívnych republík [44]. Vytýčením, vyznačením a zameraním novej štátnej hranice, spolu s vyhotovením nového hraničného dokumentárneho diela bol na základe zmluvy s Ministerstvom vnútra poverený GKÚ. Terénne a spracovateľské práce na novej štátnej hranici vykonávali pracovníci prevádzky GZ. Práce v teréne prebiehali od apríla 1993

do decembra 1994 a spracovateľské práce od 1. januára 1995 do 22. septembra 1995, kedy došlo vo Veľkých Karloviciach k podpisu záverečného listu hraničného dokumentárneho diela predsedami oboch delegácií rozhraničovacích komisií [44]. Ukážka osádzania základného hraničného znaku III/1 novej slovensko-českej štátnej hranice pracovníkmi prevádzky GZ sa nachádza na obr. 32.

Obr. 32 Osádzanie hraničného znaku III/1 slovensko-českej štátnej hranice pracovníkmi GKÚ

Keďže spolupráca s Ministerstvom vnútra SR pri zabezpečovaní geodetických činností na štátnych hraniciach (stabilizovanie a vymeriavanie geodetických bodov štátnej hranice a aktualizácia geodetickej časti hraničného dokumentárneho diela) prebiehala aj v ďalších rokoch a aj na ostatných hraniciach, tak sa táto činnosť dostala aj medzi hlavné úlohy rezortu, ktoré definoval aj nový zákon NR SR č. 215/1995 o geodézii a kartografii. Na túto skutočnosť zareagoval aj GKÚ a na zabezpečenie prác na štátnych hraniciach zriadil samostatné oddelenie v rámci prevádzky GZ. Oddelenie štátnej hranice vzniklo k 1.10.1993 a vydržalo s krátkymi prestávkami dodnes (pozri organizačné schémy GKÚ v kapitole 4.4). Účasť GKÚ na prácach na štátnych hraniciach bola zdokumentovaná a je k dispozícii aj v prezentácii podanej pri príležitosti 100. výročia vzniku Československej republiky [45]. Pre zaujímavosť je možné uviesť, že účasť GKÚ na rozhraničovacích prácach na slovensko-českej štátnej hranici napomohli GKÚ obnoviť vozový park a obstarat' novú geodetickú techniku. Z nových terénnych áut a geodetickej techniky ťažili pracovníci prevádzky GZ (neskôr premenovaného na odbor GZ) ešte aj dlhý čas v nasledujúcich rokoch. Posledné z týchto vozidiel sú dokonca súčasťou vozového parku GKÚ ešte v súčasnosti.

3.3.2 Presun niektorých činností z VÚGK na GKÚ

Po rozdelení ČSFR sa ÚGKK SR začal venovať okrem zabezpečenia delimitácie mapových a dokumentačných fondov z Českej republiky na Slovensko aj tvorbe nových zákonov pre oblasť geodézie, kartografie a katastra, vyhotoveniu koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí na najbližšie obdobie, ale aj vyhodnoteniu správnosti pridelenia jednotlivých činností

podriadeným organizáciám na základe uskutočnenej reorganizácie rezortu z roku 1990. Práve na základe podrobného vyhodnocovania jednotlivých činností podriadených organizácii a akceptujúc vtedajší a perspektívny ekonomický charakter VÚGK (príspevková organizácia vedecko-výskumného zamerania) sa začalo koncom roka 1993 s úvahami o presune niektorých činností alebo celých zložiek z VÚGK na GKÚ. Prvú takúto činnosť resp. zložku predstavoval presun knižnice zhromažďujúcej vedecko-technické informácie z odboru geodézie a kartografie spolu s prístrojovým vybavením a inventárom z VÚGK do GKÚ. Presun sa uskutočnil na základe rozhodnutia predsedu ÚGKK SR č. P-495/1994 o zrušení Odborového informačného strediska (ďalej OBIS) a Odborového strediska pre vzdelávanie vo VÚGK a o prevode správy majetku štátu – knižnice z VÚGK do GKÚ zo dňa 25. februára 1994. Druhú takúto činnosť predstavoval presun Slovenského strediska diaľkového prieskumu Zeme (ďalej DPZ) rovnako z VÚGK na GKÚ. K presunu Slovenského strediska DPZ prišlo k 1. decembru 1994 na základe rozhodnutia predsedu ÚGKK SR č. 9-3409/1994 o prechode Slovenského strediska DPZ z VÚGK do GKÚ a o schválení a vydaní štatútu VÚGK zo dňa 29. novembra 1994. Uvedeným rozhodnutím bol doplnený aj štatút GKÚ o nové činnosti. Presun Slovenského strediska DPZ do GKÚ sa pretavil do založenia oddelenia DPZ, ktoré bolo zaradené k 2. januáru 1995 do novozriadeného Odboru fotogrametrie. Vzhľadom na presun zastaranej techniky a pre malý záujem zo strany odberateľov o tieto činnosti, oddelenie DPZ na GKÚ postupne zaniklo, resp. bolo pohltené pracoviskom fotogrametrie [33]. K 1. januáru 1998 prestalo oddelenie DPZ aj oficiálne figurovať v rámci organizačnej štruktúry GKÚ (pozri organizačné štruktúry v kapitole 4.4).

3.3.3 GKÚ rezortným skenovacím pracoviskom

Aktivity a prístrojová technika GKÚ na poli skenovania máp katastra nehnuteľností (ďalej KN) a ostatných máp veľkých mierok, ktoré boli od 1. apríla 1994 zaradené do prevádzky automatizovaných meracích systémov dosiahli takú kvalitu, že pracovisko vykonávajúce túto činnosť bolo vyhlásené za Rezortné skenovacie pracovisko a bolo poverené vydávaním atestov na iné skenery používané na kartometrické skenovanie pre potreby a účely KN.

Obr. 33 Valcový skener SG 906 C Rezortného skenovacieho pracoviska GKÚ

Vyhlásenie GKÚ za Rezortné skenovacie pracovisko sa udialo na základe vydania pokynov ÚGKK SR číslo GK-963/1994 na skenovanie máp veľkých mierok pre účely KN zo dňa 11. mája 1994. GKÚ plní funkciu Rezortného skenovacieho pracoviska dodnes a na svojich skeneroch vykonáva okrem skenovania analógových katastrálnych máp za účelom ich využitia pri správe a ochrane napr. aj skenovanie archívnych zbierok Štátnej mapy odvodenej 1:5 000 vo farebnom a aj čierno-bielom prevedení s referencovaním do S-JTSK a následným publikovaním na rezortnom GeoPortáli. Pohľad na valcový skener SG 906 C využívaný dlhé roky Rezortným skenovacím pracoviskom sa nachádza na obr. 33. Pracovisko okrem toho dlhé roky využívalo aj veľkoplošný skener KartoScan FB III získaný z prostriedkov PHARE v roku 1996 a naďalej aj prvý skener SUMMAGRAPHICS LDS 4000 plus zakúpený ešte v roku 1991. Pracovisko je dnes súčasťou Oddelenia digitalizácie, ktoré je zaradené pod Odbor centrálného katastra nehnuteľností (pozri organizačné schémy v kapitole 4.4).

3.3.4 Delimitácia Mapových služieb a činností so ZM 1:10 000 do GKÚ

V roku 1993 bola na ÚGKK SR prijatá koncepcia tvorby a aktualizácie máp stredných mierok do roku 2000 (č. GK-1276/1993), ktorá okrem iného zadefinovala postupný prechod vyhotovovania ŠMD malých a stredných mierok analógovou formou cez tvorbu a obnovu týchto ŠMD digitálnymi technológiami, až na úplný prechod a vyhotovovanie ŠMD ako digitálnych máp [46]. Koncepcia zadefinovala činnosti jednotlivých zložiek (Katastrálnych úradov a GKÚ) na uvedených úlohách a na jednotlivých typoch máp. Podľa koncepcie sa GKÚ venoval najmä práci spojenej s prevodom aktualizovanej formy tlačových podkladov Základných máp (ďalej ZM) 1:10 000 do digitálnej formy ako aj obnove ZM 1:10 000 a ZM 1:25 000 a menších mierok na základe týchto diel. Pri digitalizovaní tlačových podkladov ZM 1:10 000 bol GKÚ odkázaný aj na činnosť Katastrálnych úradov (ďalej KÚ) na tomto úseku, čo podľa [33] pre reštrikčný charakter štátneho rozpočtu KÚ spôsobovalo problémy a obmedzenia. GKÚ tak nemohol plniť úlohy v zmysle koncepcie, ale napríklad aj presunúť nevyužitú získanú kapacitu na tvorbu Základnej bázy pre geografické informačné systémy (ďalej ZBGIS). ÚGKK SR sa preto rozhodol celú činnosť súvisiacu so spracovaním ZM 1:10 000 KÚ odobrať a prideliť ju rozhodnutím predsedu ÚGKK SR zo dňa 13. septembra 1994 o delimitácii pracovníkov a činností súvisiacich so spracovaním ZM SR 1:10 000 a niektorých ďalších činností do GKÚ. V zmysle tohto rozhodnutia začal GKÚ od 1. januára 1995 zabezpečovať kompletne topografické, fotogrametrické a kartografické spracovanie a dokumentáciu operátu ZM 1:10 000, dokumentáciu Atlasu SSR vydaného v roku 1980 a odbyt kartografických diel a publikácií, ktorých vydavateľom bol úrad. Na GKÚ prešiel majetok, práva, povinnosti a záväzky vrátane práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov súvisiacich s presunutými činnosťami z KÚ v Bratislave, Banskej Bystrici a Košiciach. GKÚ od 1. januára 1995 nielen rozšíril svoju pôsobnosť o plnenie ďalších úloh, ale zároveň aj rozšíril svoje pracoviská mimo Bratislavu do Žiliny, Prešova a Košíc.

3.4 Rok 1995 - GKÚ s novým štatútom a organizačnou štruktúrou

Vyššie spomenutými presunmi niektorých činností z VÚGK na GKÚ, zriadením Rezortného skenovacieho pracoviska a delimitáciou pracovníkov a činností týkajúcich sa spravovania ZM 1:10 000 do GKÚ došlo k naakumulovaniu množstva nových úloh, ktoré bolo potrebné dostať aj do štatútu organizácie. Za týmto účelom bol rozhodnutím predsedu ÚGKK SR č. P-2560/1994 z 13. septembra 1994 prijatý nový štatút GKÚ s účinnosťou od 1. januára 1995 [47]. Na zabezpečení hlavných úloh sa po novom podieľali organizačné útvary - odbory najmä pre oblasti:

- a) geodetických základov,

- b) automatizovaného spracovania informácií,
- c) kartografie,
- d) dokumentácie a archivácie fondov,
- e) odbytu kartografických diel a publikácii.

Po novom boli hlavné úlohy GKÚ definované pre jednotlivé oblasti nasledovne [47]:

a) Na úseku GZ:

1. spravuje a modernizuje základné bodové polia v SR,
2. zriaďuje, udržiava a obnovuje GZ,
3. informuje orgány Ministerstva obrany SR o zmenách vykonaných na bodoch GZ,
4. podáva odborné vyjadrenia a posudky o GZ,
5. uplatňuje náhrady škôd za poškodenie meračských značiek, signálov a iných zariadení bodov GZ,
6. predkladá úradu projekty úloh na úseku budovania, údržby a obnovy bodov GZ,
7. navrhuje koncepciu budovania GZ.

b) Na úseku kartografie:

1. spracováva návrh výhľadového a ročného edičného plánu,
2. vykonáva topografické a fotogrametrické spracovanie ZM SR 1:10 000,
3. vykonáva kartografické spracovanie máp mierok 1:10 000 a menších, ktorých vydavateľom je úrad,
4. zabezpečuje polygrafické spracovanie titulov máp mierok 1:10 000 a menších, podľa edičného plánu úradu,
5. spravuje, udržiava a aktualizuje štátne mapové diela máp 1:10 000 a menších, ktorých vydavateľom je úrad,
6. podieľa sa na tvorbe harmonogramov aktualizácie štátnych mapových diel, ktorých vydavateľom je úrad,
7. zabezpečuje vyhotovenie rozmnoženín máp.

c) Na úseku dokumentácie a sprístupňovania dokumentačných fondov:

1. dokumentuje operáty geodetických sietí a základných bodových polí v SR,
2. spravuje dokumentačné fondy kartografických diel mierok 1:10 000 a menších, ktorých vydavateľom je úrad,
3. dáva súhlas na použitie kartografických diel, ktorých dokumentačné fondy spravuje,
4. dokumentuje bázu dát automatizovaného informačného systému geodézie, kartografie a katastra,
5. dokumentuje výsledky štandardizácie geografického názvoslovia,
6. dokumentuje materiály DPZ a poskytuje ich na ďalšie využitie,
7. spolupracuje s katastrálnymi úradmi na úseku vedenia dokumentácie geodetických sietí a bodových polí, na úseku tvorby a aktualizácie bázy dát automatizovaného informačného systému geodézie, kartografie a katastra, na úseku tvorby a aktualizácie máp, ktorých vydavateľom je úrad a na úseku vyhotovovania zabezpečovacej dokumentácie,
8. plní úlohy Odborového informačného strediska, pričom uspokojuje informačné potreby z odboru geodézie, kartografie a katastra, buduje a udržiava komplexný fond literárnych prameňov a špeciálnych neliterárnych dokumentov a vykonáva knižničnú činnosť s výpožičnou službou,
9. predkladá úradu projekty úloh na úseku dokumentácie,
10. sprístupňuje dokumentačné fondy.

- d) Na úseku archívniectva a zhromažďovania muzeálií:
1. spravuje ÚAGK v SR vrátane rezortného zabezpečovacieho archívu,
 2. zabezpečuje preberanie, evidovanie, zhodnocovanie, sprístupňovanie a využívanie archívnych dokumentov z odboru geodézie, kartografie a katastra a ich všestrannú ochranu vrátane konzervácie,
 3. zabezpečuje plnenie odborných archívnych a s tým súvisiacich vedeckých úloh,
 4. vyhotovuje odborné posudky k skartačným návrhom dokumentačných fondov katastrálnych úradov,
 5. archivuje kartotéku obcí a katastrálnych území a evidenciu hraníc a názvov územných správnych jednotiek a územných technických jednotiek, vrátane štátnych hraníc,
 6. zhromažďuje geodetické a kartografické prístroje a pomôcky za účelom ich uchovania ako exponátov muzeálnej hodnoty, pričom spolupracuje s inštitúciami jednotnej siete múzeí a galérií,
 7. predkladá úradu projekty úloh na úseku archívniectva.
- e) Na úseku zabezpečovacej dokumentácie:
1. zabezpečuje činnosť mikrografického strediska,
 2. vyhotovuje mikrografické médiá a počítačové médiá z archívnych fondov rezortu úradu,
 3. predkladá úradu projekty na úseku vyhotovovania zabezpečovacej dokumentácie.
- f) Na úseku automatizácie:
1. zhromažďuje jestvujúce a vytvára vlastné programové systémy na automatizované spracovanie geodetických a kartografických informácií v rezorte,
 2. zabezpečuje tvorbu a aktualizáciu automatizovaného informačného systému geodézie, kartografie a katastra (ďalej AIS GKK),
 3. zabezpečuje úlohy rezortného skenovacieho pracoviska,
 4. predkladá úradu projekty na úseku automatizovaného informačného systému geodézie, kartografie a katastra a činnosti výpočtového strediska.
- g) Na úseku štandardizácie geografického názvoslovia:
1. plní úlohy sekretariátu Názvoslovnej komisie úradu,
 2. pripravuje návrhy na štandardizáciu geografického názvoslovia okrem geografického názvoslovia na mapách veľkých mierok, predkladá ich na rokovanie komisie a na schválenie úradu,
 3. zabezpečuje tvorbu a vydávanie neperiodických názvoslovných publikácií.
- h) Na úseku odbytu kartografických diel a publikácií vykonáva odbyt kartografických diel, technických predpisov, Spravodajcu ÚGKK SR a iných publikácií, ktoré vydáva úrad.

Z osobitých činností zadefinoval nový štatút GKÚ aj tieto osobité úlohy:

1. podieľa sa na tvorbe technických predpisov vydávaných v pôsobnosti úradu,
2. zabezpečuje terminologickú činnosť a činnosť tajomníka Terminologickej komisie pre odbor geodézie, kartografie a katastra,
3. vykonáva znaleckú činnosť v odbore geodézie a kartografie,
4. vykonáva prieskumy, rozbor a štúdie v odbore geodézie a kartografie,
5. zabezpečuje činnosť Slovenského strediska DPZ, koordinuje požiadavky odberateľov na DPZ, vyhotovuje primárne a odvodené materiály DPZ, vykonáva pozemný podporný prieskum, spolupracuje s pracoviskami DPZ v SR,

6. spolupracuje so zahraničnými partnermi na základe súhlasu udeleného úradom,
7. vykonáva iné práce na základe požiadaviek fyzických a právnických osôb,
8. plní aj iné úlohy, ktorými ho poverí úrad.

Ako si môžeme všimnúť, oproti štatútu z roku 1991, odbudli GKÚ úlohy a činnosti týkajúce sa ASR. Na druhej strane GKÚ pribudli kompletne topografické, fotogrametrické a kartografické práce na ZM 1:10 000 a na mapách menších mierok, aktivity Rezortného skenovacieho pracoviska, aktivity Slovenského strediska DPZ, odbyt kartografických diel a publikácii, ale napríklad aj úloha tajomníka Terminologickej komisie.

Zmeny v štatúte sa prejavili aj v zadefinovaní a vytvorení novej organizačnej štruktúry GKÚ. Po novom boli všetky prevádzky premenované na odbory. Nosnú časť GKÚ tvorilo po novom päť odborov (Odbor GZ, Odbor centrálného AIS GKK, Odbor kartografie, Odbor fotogrametrie a Odbor vecných úloh) a ÚAGK. Všetky nosné odbory a ÚAGK spadali pod gesciu námestníka a následne pod riaditeľa. Ten okrem toho ešte priamo riadil aj Ekonomický odbor a Oddelenie sekretariátu, Oddelenie personálnej práce a miezd a Oddelenie kontroly (pozri organizačné schéma GKÚ k 2.1.1995 nachádzajúca sa v kapitole 4.4). Z uvedeného vyplýva, že oproti predchádzajúcej štruktúre GKÚ bol novým odborom na ústave Odbor vecných úloh. Úlohou Odboru vecných úloh bolo okrem podpory ostatných nosných zložiek ústavu s technickou-ekonomickou prípravou prác a vykonávacích projektov vecných úloh najmä zastrešenie novopridaných činností. V rámci Odboru vecných úloh bolo okrem Oddelenia vecných úloh zriadené aj Oddelenie sekretariátu názvoslovnej komisie a terminológie, Odborové informačné stredisko s knižnicou a Oddelenie edičného plánu, dokumentácie ŠMD a Mapových služieb s prevádzkami v Bratislave na Peknej ceste 15, v Banskej Bystrici na Partizánskej ceste 9, v Košiciach na Čajkovského 1 a v Prešove na Suvorovovej 2.

3.5 Očakávaná nová legislatíva a nečakane aj nová štruktúra rezortu

V rokoch 1995 a 1996 došlo prvýkrát od rozdelenia republiky k schváleniu a vydaniu novej legislatívy pre oblasť geodézie, kartografie a katastra SR. Geodetické a kartografické činnosti, vykonávané či už štátom, alebo súkromnou sférou boli do tohto momentu riadené stále v zmysle novelizovanej legislatívy prijatej ešte v rokoch 1971, resp. 1973, t. j. podľa zákona č. 46/1971 Zb. o geodézii a kartografii a jeho vykonávacej vyhlášky SÚGK č. 81/1973 Zb. o vykonávaní geodetických a kartografických prác a o kartografických dielach. K dlhšiemu časovému obdobiu prípravy a vyhlásenia úplne novej legislatívy došlo zrejme z dôvodu plnenia prioritnejších úloh, akými bola najmä reorganizácia rezortu a následné úlohy vyplývajúce z nečakaného rozdelenia federácie. Z novej legislatívy bol ako prvý 27. júna 1995 prijatý zákon Národnej rady SR (ďalej NR SR) č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej katastrálny zákon), ktorý nasledovalo prijatie zákona NR SR č. 215/1995 Z. z. z 12. septembra 1995 o geodézii a kartografii (ďalej zákon o geodézii a kartografii). Práve tento zákon o geodézii a kartografii ustanovoval práva a povinnosti fyzických a právnických osôb, ako aj orgánov štátnej správy pri vykonávaní geodetických a kartografických činností v GZ, podrobných bodových poliach, v mapovaní, v inžinierskej geodézii, pre kataster nehnuteľností, pri vymeriavaní štátnej hranice, pri leteckom meračskom snímkovaní, pri DPZ, pri tvorbe, aktualizácii a poskytovaní údajov z informačných systémov AIS GKK, pri činnostiach spojených s tvorbou a vydávaním kartografických diel, so štandardizáciou geografického názvoslovia, s dokumentáciou a archiváciou výsledkov týchto činností a s týmito činnosťami súvisiacim výskumom a rozvojom [48]. Išlo vo väčšine prípadov o činnosti, ktoré v mene štátu boli vykonávané na GKÚ. Okrem týchto zákonov zameraných na oblasť geodézie,

kartografie a katastra bol 14. novembra 1995 prijatý aj zákon NR SR č. 261/1995 Z. z. o štátnom informačnom systéme (ďalej zákon o ŠIS) [49], ktorý upravoval podmienky na utváranie a prevádzkovanie ŠIS a práva a povinnosti orgánov pôsobiacich v oblasti ŠIS. Keďže AIS GKK, ktorého správa bola zverená GKÚ, spadal pod ŠIS, sa zákon bezprostredne týkal aj GKÚ. K uvedeným zákonom boli následne v roku 1996 prijaté aj vykonávacie vyhlášky ÚGKK SR č. 79/1996 Z. z. zo dňa 8. februára 1996, ktorou sa vykonával katastrálny zákon a č. 178/1996 Z. z. zo dňa 3. júna 1996, ktorou sa vykonával zákon o geodézii a kartografii.

Nová legislatíva v súlade s novým štatútom a organizačnou štruktúrou GKÚ platnou k 1.1.1995 mala predstavovať stabilizáciu prác a činností organizácie v rámci rezortu. Avšak 4. júla 1996 došlo k prijatiu nového zákona NR SR č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý k 24. júlu 1996 zmenil organizáciu celej štátnej správy na Slovensku, zriadil nové krajské a okresné úrady, do ktorých po novom zaradil aj štátnu správu na úseku katastra nehnuteľností, čím odobral túto činnosť Katastrálnym úradom spadajúcim pod ÚGKK SR. Od 24. júla 1996 boli katastrálne odbory súčasťou krajských a okresných úradov. Keďže technické práce zo zrušených Katastrálnych úradov mali ostať v réžii ÚGKK SR, bol založený rozhodnutím predsedu ÚGKK SR č. P-2313/1996 zo dňa 23. júla 1996 Katastrálny ústav v Žiline, do ktorého bol prevedený majetok z Katastrálnych úradov v Bratislave, Banskej Bystrici a Košiciach súvisiaci s jeho novým predmetom činnosti. Zmenená organizačná štruktúra rezortu geodézie, kartografie a katastra platná od 24. júla 1996 je zobrazená na obr. 34.

Obr. 34 Schéma zaradenia GKÚ v štruktúre zreorganizovaného rezortu v rokoch 1996-2007

GKÚ v zmysle uvedených organizačných zmien spolupracoval s novozriadeným Katastrálnym ústavom v Žiline najmä na úseku vydávania a aktualizácie štátnych mapových diel (spolupráca prebiehala pri navrhovaní ročných edičných plánov a polygrafickom spracovaní kartografických diel) a na úseku štátnej dokumentácie a sprístupňovania dokumentačných fondov (spolupráca prebiehala na úseku dokumentácie štátnych geodetických sietí a geodetických bodov, na úseku tvorby a aktualizácie AIS GKK, na úseku tvorby a aktualizácie máp, ktorých vydavateľom bol ÚGKK SR a na úseku zabezpečovacej dokumentácie).

3.6 Činnosti prevádzok a odborov GKÚ na nosných úlohách v rokoch 1991 - 2000

Hlavné úlohy a činnosti GKÚ v tomto období boli definované v jednotlivých postupne prijímaných a menených štatútoch organizácie. Prvý štatút GKÚ bol schválený koncom roka 1990 a účinný od 1. januára 1991. Po presune, delimitovaní a rozšírení niektorých činností na GKÚ bol prvý štatút, ako je aj vyššie v texte spomenuté, upravený a nahradený novým, ktorý nadobudol účinnosť k 1. januáru 1995. Okrem platného štatútu, boli podrobnejšie úlohy

a činnosti jednotlivých zložiek GKÚ definované aj v naň nadväzujúcom organizačnom poriadku vydávanom samotným ústavom. V dôsledku postupných zmien v štatúte, ale aj v záujme zefektívnenia niektorých prác, bol aj organizačný poriadok priebežne aktualizovaný a novelizovaný. Organizačné zložky GKÚ, okrem plnenia úloh definovaných štatútom a organizačným poriadkom, boli viazané sledovať aj ciele stanovené v koncepčných materiáloch vypracovaných v spolupráci s nadriadenou organizáciou ÚGKK SR. V podkapitolách nižšie sú v tomto smere rozpísané najvýznamnejšie činnosti vykonané GKÚ na nosných úlohách rezortu v období rokov 1991 až 2000.

3.6.1 Aktivity na úseku GZ

Prevádzka GZ, od 1.1.1995 premenovaná na Odbor GZ, mala v kompetencii výkon činnosti na úseku GZ definovaných štatútom, organizačným poriadkom a koncepciou modernizácie a rozvoja GZ. Prvá koncepcia rozvoja a modernizácie GZ, podľa ktorej sa na úseku GZ postupovalo, bola spracovaná ešte kolektívom českých a slovenských predstaviteľov GZ v roku 1990 [50]. Po rozdelení republík v roku 1993 bola federálna koncepcia novelizovaná so zreteľom na požiadavky a možnosti Slovenska, čoho výsledkom bolo prijatie novej koncepcie v roku 1995. Tá popisovala stav a definovala rozvoj a modernizáciu GZ na roky 1995-2000 [51], v duchu čoho sa aj skutočne postupovalo do roku 2000. Vyhodnotenie splnených úloh je popísané napr. v [33].

Na začiatku 90. rokov vykonávali pracovníci prevádzky GZ GKÚ údržbu bodov ČSTS a ČSJNS z územia Slovenska a opakované nivelačné merania na Podunajskej nížine. Na zefektívnenie prác bola už v roku 1991 zakúpená špeciálna prístrojová technika, a to GPS prijímač Trimble 4000 SST, nivelačný prístroj Wild NA 3000 a gravimeter LaCoste Romberg. Nivelačné merania boli od roku 1989 realizované v teréne za pomoci výpočtovej techniky a postupne sa pre takéto meranie a spracovanie vyhotovili aj metodické návody alebo zásady. V oblasti údržby trigonometrických bodov boli v tomto období využívané aj programovateľné kalkulačky SHARP a v gravimetrii sa začala používať prenosná PC technika (laptop). V roku 1992 boli poskytnuté pre federálne ministerstvo obrany číselné a grafické podklady z územia Slovenska na prevyrovnanie celej trigonometrickej siete do súradnicového systému S42/83, čoho výsledkom boli katalógy bodov v novom systéme, ktoré slúžili prevažne na vojenské účely. Po prvých skúsenostiach s prácou so skenermi bola rozpracovaná aj metodika ich využitia na prevod miestopisov polohových a výškových bodov GZ do digitálneho prostredia. Od roku 1993 začali pracovníci prevádzky GZ vykonávať aj práce na štátnych hraniciach na základe zmluvy s MV SR. Ako prvé začali s vyznačovaním novej štátnej hranice medzi Slovenskom a Českou republikou. Za týmto účelom boli pracovníci GKÚ vybavení novými vozidlami, novou meračskou (prístroje Leica TC1610) a výpočtovou technikou a novými spracovateľskými softvérmi. Pracovníci prevádzky GZ aj naďalej pokračovali prácami v trigonometrickej sieti za účelom zistenia deformácii S-JTSK v okolí Bratislavy, ako aj prácami v nivelačnej sieti. V tomto smere v roku 1993 vykonali aj nivelačné pripojenie najvyššie položeného bodu novej geodynamickkej siete v Tatrách na Skalnatom Plese (obr. 35). V rovnakom roku boli na prevádzke GZ rozbehnuté aj práce v gravimetrickej sieti. Za pomoci rakúskej a americkej geodetickej služby boli postupne určené na piatich bodoch absolútne hodnoty tiažového zrýchlenia. Zo špeciálnych úloh pokračovali aj práce na deformačných meraniach v elektrárnach Jaslovské Bohunice a Vojany a v lokalitách Trnavy, Nitry a areálu Bratislavského hradu. V roku 1994 bola za účelom rozvoja metrológie v lokalite Modra-Piesok vybudovaná nová gravimetrická mikrozákladňa a v lokalite bol zriadený aj nový nivelačný okruh. Okrem toho bola v roku 1994 dobudovaná aj geodynamická sieť SLOVGERENET (dnes SGRN) a za pomoci zahraničných

geodetických služieb bolo určené tiažové zrýchlenie absolútnym gravimetrom na ďalších štyroch bodoch Slovenska.

Obr. 35 Výškové pripájanie geodynamického bodu Skalnaté Pleso pracovníkmi GKÚ v roku 1993

V ďalších rokoch pokračovali práce na údržbe bodov trigonometrickej siete a na zahusťovaní a následnom meraní bodov siete SGRN. Z technických výdobytkov možno spomenúť aj technickú novinku z roku 1995, kedy došlo nielen k vypracovaniu návrhu, ale aj k spusteniu tvorby miestopisov ku geodetickým bodom GZ pomocou videotekniky. Táto technologická „vychytávka“ sa následne aj krátke obdobie skutočne realizovala. Išlo o nahradenie fotografií geodetických bodov GZ krátkym videozáznamom, ktorý zaznamenal okolie geodetického bodu a bol doplnený komentárom. Tento spôsob sa nakoniec z dôvodu nízkej kvality výstupov a vysokej náročnosti na technologické vybavenie celého procesu neujal a do praxe sa nedostal. V roku 1995 pokračovali pracovníci odboru GZ kancelárskymi prácami na vytvorení ŠNS, ako novej výškovej siete bodov Slovenska po rozdelení republík. V rovnakom roku vypočítali pracovníci odboru aj prvé geopotenciálne rozdiely pre vybrané body nivelačnej siete, ktoré boli poskytnuté aj do Jednotnej európskej nivelačnej siete (ďalej UELN), čím došlo k prvému naviazaniu nivelačnej siete z územia Slovenska na (západo)európsku nivelačnú sieť. V rovnakom roku sa v spolupráci s Katedrou GZ Stavebnej fakulty STU v Bratislave (ďalej Katedra GZ) podarilo zabezpečiť aj výpočet prvého gravimetrického kvázigeoidu Slovenska. V rokoch 1996 až 1997 pokračovali pracovníci odboru GZ s prácami na budovaní tzv. nových GZ, a to pripojením vybraných bodov ČSAGS a bodov 1. rádu ČSTS z územia Slovenska k SGRN a na určovaní výšok vybraných bodov SGRN metódou veľmi presnej nivelácie (ďalej VPN). Na poli elektronického ukladania a poskytovania údajov o bodoch GZ bola vyvinutá aplikácia Katalóg geodetických bodov (ďalej KGB) využívajúca databázové prostredie Access97 a prepojenie na grafické zobrazenie

na softvér Bentley MicroStation 95. Išlo o prvého predchodcu dnešného ISGZ, predstavujúceho súčasť AIS GKK, vtedy pomenovaného ako Informačný systém geodetických bodových polí (ISGBP). Rok 1997 bol pre odbor GZ prelomový aj z pohľadu budovania novej ŠNS. Nakoľko sa v roku 1994 ukončili práce na nivelačných meraniach bodov ČSJNS III. rádu z územia SR a opakované nivelačné merania ZNS, pristúpilo sa k spusteniu úplne nového zmerania všetkých bodov 1. rádu novo vytvorenej ŠNS technológiou VPN s digitálnymi prístrojmi a podľa najnovších zásad. Rok 1998 znamenal pre odbor GZ aj úspešné spustenie vtedy novej GPS kampane s názvom Tatranské štíty, neskôr známej ako Lokálna geodetická sieť (ďalej LGS) Tatry alebo iba Tatry. Po neúspešnom a vplyvom zlého počasia zmarenom 0. ročníku kampane v roku 1997, rok 1998 vyšiel a pre odbor GZ znamenal odštartovanie pravidelného „kampaňového“ merania na bodoch tejto LGS v Tatrách a ich okolí, najmä vďaka spolupráci s Katedrou GZ, Topografických ústavom Banská Bystrica, poľskou Polytechnikou Varšava, ako aj ďalšími partnermi a komerčnými firmami. Spočiatku išlo v kampani o určenie presných výšok vybraných tatranských štítov technológiou GPS [91] (obr. 36), no neskôr sa zámer rozšíril aj o výskum geokinematiky tohto skutočne nielen pre Slovákov bájneho pohoria.

Obr. 36 Meranie technológiou GPS na bode Gerlach lokálnej geodetickej siete Tatry v rámci kampane v roku 1999

Viac o spracovaní medzinárodnej GNSS kampane Tatry a jej výsledkoch sa možno dočítať napr. v [52]. Posledné meranie bolo v kampani Tatry zrealizované v roku 2015. V ďalších epochových meraniach v Tatrách sa po roku 2015 už nepokračovalo, nakoľko uvedeným spôsobom merania bolo dosiahnuté maximum z pohľadu dosiahnuteľnej presnosti a účelu a v prípade záujmu o vyššiu presnosť by bolo potrebné zmeniť epochový spôsob merania technológiou GNSS na permanentný.

V roku 1998 bol zamestnancami odboru GZ vypracovaný aj katalóg bodov ŠGS v novom tiažovom systéme S-Gr95. Katalóg predstavoval výsledky spracovania poslednej etapy gravimetrických údajov z rokov 1971-1994, do ktorých boli pridané aj nové gravimetrické merania z rokov 1995-1997. Išlo o medzinárodné vyrovnanie gravimetrických meraní vykonaných v rámci Slovenska, Česka a Maďarska s využitím medzinárodného rámca 18.

absolútnych gravimetrických bodov, z ktorých 7 bolo z územia Slovenska. Okrem toho boli k týmto bodom do spracovania pre Slovensko pridané aj ďalšie 3 body absolútne zamerané v rokoch 1995-1997 [53]. V ďalšom roku, t.j. v roku 1999, bolo prelomovou udalosťou pre odbor GZ spustenie prác na tvorbe vyššie spomenutých nových GZ. Išlo o spustenie výberu a zameranie bodov novej siete označenej ako ŠPS technológiou GNSS. Na tejto úlohe sa aktívne pokračovalo aj v ďalších rokoch až do roku 2006. V roku 1999 boli v rámci prác na štátnych hraniciach prvýkrát prevedené súradnice hraničných znakov zo všetkých hraníc transformáciou do S-JTSK a vypočítané hodnoty odoslať na aktualizáciu katastrálnych hraníc na príslušné odbory katastra nehnuteľností okresných úradov.

3.6.2 Aktivity na úseku automatizovaného spracovania informácií

Automatizované spracovanie údajov bolo do roku 1995 na GKÚ zabezpečované Prevádzkou automatizovaného spracovania informácií. Od tohto roku bola prevádzka premenovaná na odbor centrálného AIS GKK, čo trvalo až do roku 2000 (pozri organizačné schémy GKÚ v kapitole 4.4). Úlohou prevádzky, a neskôr odboru, bolo najmä zhromažďovať jestvujúce a vytvárať vlastné programové systémy na automatizované spracovanie geodetických a kartografických informácií v rezorte, zabezpečovať tvorbu a aktualizáciu AIS GKK a zabezpečovať činnosti výpočtového strediska GKÚ. Pod spravované geodetické a kartografické údaje a informácie AIS GKK boli zaradené predovšetkým údaje KN, ktoré boli a dodnes sú spravované na centrálnej úrovni na GKÚ a na okresnej úrovni na katastrálnych odboroch okresných úradov (KO OÚ). Okrem údajov KN spadali od roku 1995 pod automatizované spracovávane informácie a Odbor centrálného AIS GKK aj všetky činnosti spojené s tvorbou a správou Základnej bázy údajov pre geografické informačné systémy (ďalej ZBGIS).

3.6.2.1 Centrálna databáza KN s centrálnym výpočtovým strediskom

Centrálna databáza KN bola na GKÚ v tomto období spravovaná Centrálnym výpočtovým strediskom prostredníctvom súboru aplikačných programov. Centrálné výpočtové stredisko využívalo od roku 1994 centrálny sálový počítač IBM 4381-R14 (70 GB), ktorý nahradil dovtedy používaný EC 1034 (6x314 MB) z roku 1988. V roku 1997 došlo k jeho modernizácii na IBM s390 s kapacitou 120 GB. Od roku 1998 bol využívaný IBM RS/6000 SP s aktívnymi prvkami siete (obr.37). Ako zálohovacie zariadenie bol využívaný IBM 3494 so zálohovaním na 220 pásov x 30 GB v kompilovanom tvare 60 GB [99]. Centrálné výpočtové stredisko spravovalo centrálnu databázu KN na sálovom počítači umiestnenom na GKÚ, ku ktorému pristupovali podľa nastavených pravidiel jednotlivé katastrálne pracoviská, používatelia v rámci vnútornej LAN siete, ale aj oprávnení externí používatelia využívajúci funkcionality vyhľadávania nad databázou v súlade s nastavenými právami.

Podľa [41] zabezpečovalo centrálné výpočtové stredisko vo vzťahu k údajom KN tri hlavné úlohy, a to kontrolnú, zabezpečovaciu a informačnú. Kontrolná funkcia predstavovala kontrolu základných súborov KN vytvorených katastrálnymi pracoviskami z hľadiska správnosti a úplnosti údajov. Zabezpečovacia funkcia zaisťovala nezávislú archiváciu súborov popisných informácií (ďalej SPI) a súborov geodetických informácií (ďalej SGI) po vyhlásení platnosti obnoveného katastrálneho operátu a ostatných častí informačného systému. Informačná funkcia predstavovala napr. zabezpečenie poskytovania celoplošných informácií z KN, spracovanie sumárnych údajov KN, vyhotovovanie účelových výstupov, poskytovanie informácií presahujúcich pôsobnosť jedného katastrálneho pracoviska alebo tvorbu rôznych analýz na údajoch SPI.

Z konkrétnych činností sa pracovníci Prevádzky automatizovaného spracovania informácií podľa [33] od roku 1991 venovali obnove mapových fondov máp veľkých mierok tvorbou základnej mapy veľkej mierky (ďalej ZMVM). Na úseku EN, resp. neskôr KN zaznamenávali zmeny Registra EN (ďalej REN), písomného operátu EN (ďalej PO EN) a vykonávali výpisy z EN, resp. neskôr KN. V roku 1992 došlo k zlepšeniu technického a programového zabezpečenia prevádzky doplnením nových PC a programov a spustením novej LAN siete. V ďalších rokoch sa pokračovalo v rozvoji výpočtového strediska inštaláciou výkonnejších operačných systémov s väčšou pamäťou. Rok 1994 znamenal pre automatizované spracovanie údajov KN prelom, nakoľko spracovanie údajov KN bolo vykonávané nielen centrálne na GKÚ, ale aj priamo na okresných pracoviskách, čo významne napomohlo k zvýšeniu automatizácie. V roku 1994 bola spracovaná komplexná analýza programu rozvoja centrálnej správy AIS GKK, ktorá sa začala aj realizovať. Podarilo sa skvalitniť a upraviť bázu údajov KN ustálením a zjednotením štruktúry vety KN, vykonávať zber a údržbu údajov digitálnej katastrálnej mapy a vytvoriť organizačné väzby na pripojenie centrálného a regionálneho stupňa AIS GKK. Pri tvorbe ZMVM bola komplexne zabezpečená automatická kresba interaktívnou grafikou na kresliacich stoloch Coragraph spolu s textami a značkami, s výstupom priamo do súborov vo formáte vektorovej katastrálnej mapy. Týmto krokom došlo k opusteniu dovtedy používaného programu MAPA používaného taktiež na účel tvorby katastrálnej mapy. V roku 1995 pokračovali naďalej práce na úlohe vytvoriť kvalitnejšiu centrálnu databázu KN. O rok neskôr, po zmene organizačno-správneho rozdelenia SR, prebehla na úseku centrálného spracovania KN migrácia údajov do novej relačnej databázy. Súčasne došlo k otestovaniu jej pripojenia na centrálny výpočtový systém a boli navrhnuté nové tlačové výstupy z KN pre úrady a štátnu správu tak, aby boli odlišené od predpísaného klasického tlačiva listu vlastníctva. Zároveň bola vyskúšaná nová metodika spracovania sumarizácie údajov KN, ktorá bola použitá aj v roku 1997. V roku 1998 došlo k zmene a sumarizácia bola rozdelená na dve časti. Pracovníci Odboru centrálného AIS GKK po novom vykonávali iba čiastkové úlohy týkajúce sa kontroly zmenových viet a opravovali chyby. Sumarizačné listy v tomto období vyhotovoval VÚGK. Od roku 1998 začali pracovníci odboru aj s prácami na vytváraní súboru SGI a na základe rozhodnutia ÚGKK SR spracovávali a preberali grafické výsledky napr. z ROEP a pozemkových úprav.

3.6.2.2 Skenovanie a tvorba ZBGIS

Ešte v roku 1992 sa na Odbore dokumentačných fondov začala plniť úloha automatizovaného spracovania údajov technológiou skenovania [33]. Pracovníci odboru iniciatívne zostavili linku na skenovanie a prácu s rastrovým obrazom pre všetky vtedy dostupné výpočtové a grafické programy. Od roku 1993 bola táto činnosť presunutá do prevádzky automatizovaného spracovania údajov a v roku 1994 bola táto činnosť na takej vysokej kvalitatívnej úrovni, že dospela až do vyhlásenia GKÚ za Rezortné skenovacie pracovisko (pozri kapitolu 3.3.3).

V septembri 1993, po vzniku samostatnej Slovenskej republiky, bola ÚGKK SR prijatá nová Koncepcia tvorby a aktualizácie máp stredných mierok na území SR do roku 2000 [54], ktorá analyzovala vtedajší stav ŠMD a navrhovala ako pokračovať vo vyhotovovaní ŠMD analógovou formou s postupným prechodom na využívanie digitálnych technológií až do úplného prechodu na digitálne ŠMD. Koncepcia poukázala na to, že pre potreby štátnej a verejnej správy, ako aj pre všetky ostatné zložky spoločnosti, chýba celoštátny jednotný podklad úrovne a kvality GIS v digitálnej forme, ktorý by tvoril základnú bázu údajov pre automatizované riešenie rôznorodých problémov a úloh, ako aj pre automatizovanú tvorbu digitálnych kartografických diel [55]. ÚGKK SR túto chýbajúcu údajovú základňu nazval ZBGIS a rozdelil ju podľa obsahu a technického prevedenia na rastrovú a vektorovú časť.

Ako prvý bol zvolený postup tvorby ZBGIS v rastrovej forme (tzv. ZBGIS-R) skenovaním existujúcich tlačových podkladov Základnej mapy 1:10 000 (ďalej ZM10). Na úlohe tvorby ZBGIS-R sa začalo pracovať v roku 1994 a celý proces bol úspešne ukončený v roku 1997. Na skenovanie sa využíval skener ANAtech od firmy Intergraph, ktorý vlastnil VÚGK a na spracovanie rastrových súborov sa používali programy MicroStation a IRAS – B. Celý proces tvorby ZBGIS-R je podrobne popísaný napr. v [55]. Ukončením prác na úlohe tvorby ZBGIS-R vzniklo vôbec prvé digitálne mapové dielo pre celé územie SR, ktoré bolo využiteľné výpočtovou technikou.

V druhej etape sa predpokladalo využiť naskenované rastrové podklady, tzv. ZBGIS-R na a ich vektorizáciou sa mala vytvoriť vektorová báza údajov, tzv. ZBGIS-V. VÚGK na tento účel vytvoril tzv. Katalóg objektov (ďalej KO) pričom vychádzal z prvkov nachádzajúcich sa v ZM10. V spolupráci s Východoslovenskými elektrárňami a Progres CAD Engineering s.r.o. sa obsah ZM10 na základe naskenovaných podkladov pre celé územie východného Slovenska skutočne podľa KO zvektorizoval [55] a [34]. Na úlohe sa začalo pracovať od roku 1993 a na prácu sa využívali produkty firmy Bentley, konkrétne MicroStation 95. Podľa [55] bolo zistené, že tento typ získavania vektorových údajov z jediného podkladu, a to zo ZM10 nie je z pohľadu výslednej polohovej presnosti a kvality celého diela najšťastnejší, a preto došlo k prehodnoteniu koncepčných zámerov. Na úlohe tvorby ZBGIS-V sa tak ďalej pokračovalo v spolupráci so zložkami armády, a to vektorizáciou výškopisu z nimi spravovaných a presnejších topografických máp 1:10 000 (ďalej TM10). Na tejto úlohe sa pracovalo v rokoch 1998-2000 a na prácu boli používané produkty spoločností Bentley a ESRI. Aj tento výsledok bol podľa [55] vyhodnotený ako nedostatočný a do budúca bolo jednoznačne odporúčané využívať na tvorbu vektorových údajov výlučne digitálne fotogrametrické mapovacie technológie, ktoré boli dovtedy využívané iba na aktualizáciu analógových máp ŠMD. Nakoľko záujem o vektorové údaje z celého územie Slovenska v GIS kvalite rástol, bolo potrebné tento dopyt spoločnosti nejako uspokojiť. Za týmto účelom bolo rozhodnuté vytvoriť priestorovú objektovo orientovanú databázu údajov digitalizáciou naskenovaných tlačových podkladov ZM50. Aj na základe technologickej a ekonomickej spolupráce s firmou ArcGeo Slovakia sa takéto dielo podarilo v roku 2000 zrealizovať a dostalo označenie ako Spojitá vektorová mapa 50 (ďalej SVM50). Podrobnejšie informácie o tvorbe SVM50 a jej kvalitatívnych charakteristikách sa možno dočítať v [55].

3.6.3 Aktivity na úseku mikrografie a ich koniec v roku 1998

Mikrografia, ako jedna z techník dokumentácie a archivácie dokumentačných fondov, bola zavedená do používania v rezorte geodézie a kartografie od roku 1977. Jej úlohou bolo vyhotovovať mikrografické médiá z rôznych archívnych materiálov rezortu, akými boli napr. neživé materiály EN, resp. KN, zbierky listín, mapy veľkých mierok, listy vlastníctva, geodetické údaje a iné. Pri mikrografii išlo o vyhotovovanie zabezpečovacej alebo pracovnej dokumentácie. Jednou z hlavných výhod mikrografie bola úspora priestorov a relatívne dlhá životnosť mikrografických médií (životnosť negatívov bola odhadnutá na cca 100 rokov) [34]. Na začiatku 90. rokov, po príchode významne silnejšej výpočtovej techniky a skenerov, začali byť tieto výhody postupne viac a viac nabúrané. Centrálné mikrografické stredisko rezortu bolo zriadené ešte v 80. rokoch v rámci národného podniku Geodézia Bratislava (od roku 1987 premenovaného na Geodézia, š. p. Bratislava). Po vzniku GKÚ a zániku Geodézie, š. p. (k 1. januáru 1991), bola činnosť mikrografického strediska delimitovaná práve do GKÚ. Na GKÚ bolo vytvorené Oddelenie mikrografie, ktoré bolo najprv zaradené pod odbor dokumentácie fondov. Po zániku odboru, v roku 1993, bolo oddelenie presunuté pod odbor automatizovaného spracovania informácií a v roku 1995 pod odbor fotogrametrie. Oddelenie mikrografie vydržalo v rámci GKÚ až do roku 1998, kedy došlo z technických príčin

k ukončeniu a následne definitívnemu zrušeniu jeho činnosti [33]. Viac podrobnosti o vybavení mikrografického pracoviska GKÚ, ako aj o zásadách vyhotovovania dokumentačných fondov a zabezpečovacej dokumentácii sa možno dočítať v [34].

Okrem tvorby nového dokumentačného a archívneho materiálu, bolo s činnosťou Oddelenia mikrografie spojené aj vedenie zabezpečovacieho mikrofilmového archívu, v ktorom bol umiestnený nasnímkovaný materiál. Správa zabezpečovacieho archívu spadala pod činnosti a gesciu ÚAGK. Zabezpečovacia mikrofilmová dokumentácia matričných negatívov centrálného mikrografického strediska bola sústredená najprv v GÚ, n. p. a delimitáciou postupne prechádzala na jeho nástupnícke organizácie, najprv GP, š. p. a následne na GKÚ. Fyzicky bola mikrofilmová dokumentácia umiestnená najprv na detašovanom pracovisku v Liptovskom Mikuláši. Vybraté miesto muselo vyhovovať požadovaným kritériám a muselo byť vybavené čidlom na kontrolu stálosti teploty a vlhkosti vzduchu [34]. V júni 1991 došlo k presunu mikrofilmovej dokumentácie zo zabezpečovacieho archívu z Liptovského Mikuláša do Zohora. K ďalšej zmene a presunu zabezpečovacieho archívu s mikrofilmovou dokumentáciou došlo v roku 1999, kedy bol archív presunutý zo Zohora do Žiliny. V roku 2005 bolo detašované pracovisko so zabezpečovacím archívom v Žiline definitívne zrušené a v júli 2005 bol všetok zabezpečovací mikrofilmový materiál vrátane kartotéky protokolárne odovzdaný Slovenskému národnému archívu.

3.6.4 Aktivity na úseku kartografie

Ako už bolo spomenuté v kapitolách vyššie, od roku 1991, kedy došlo k zrušeniu Slovenskej kartografie, š. p., boli všetky činnosti spojené s tvorbou, spracovaním a aktualizáciou máp ŠMD malých a stredných mierok zabezpečované výlučne GKÚ a jeho prevádzkou, resp. od roku 1995 odborom kartografie (pozri organizačné schémy GKÚ v kapitole 4.4). Prevádzka, neskôr premenovaná na odbor sídlila do roku 2000 na Peknej ceste č. 17 v Bratislave, kedy bola presťahovaná do budovy GKÚ na Chlumeckého ulici č. 4.

Prvé úlohy, ktoré musel GKÚ v roku 1991 na úseku kartografie riešiť, boli úlohy spojené s delimitáciou pracovísk Slovenskej kartografie, š. p. Následne sa pracovníci novej prevádzky začali venovať tvorbe, obnove a vydávaniu ŠMD, a to vydávaniu ZM10, ZM25, ZM50, ZM100 a ZM200, ktoré pravidelne aktualizovali. V roku 1992 bolo v rámci prevádzky zriadené samostatné pracovisko počítačovej sadzby a fotografie. V roku 1994 spracovali pracovníci prevádzky novinku, a to novú ZM500 s vrstevnicami a tieňovaným reliéfom. V roku 1995 spracovali touto formou v rovnakom tvare aj ZM1000. Tvorba a aktualizácia máp ŠMD malých a stredných mierok bola spočiatku od roku 1991 vykonávaná analógovo. Zmena nastala až v roku 1995, od ktorého bola aktualizácia ŠMD vykonávaná fotogrametrickým vyhodnocovaním leteckých meračských snímok. Za týmto účelom boli do GKÚ delimitované fotogrametrické pracoviská z Bratislavy, Žiliny a Prešova. Po fotogrametrickej aktualizácii bolo nasadené klasické kartografické spracovanie. V roku 1996, po schválení nového zákona NR SR č. 221/1996 o územnom a správnom usporiadaní SR, ktorým došlo k zmene územno-správneho členenia SR, boli pracovníci odboru postavení pred významnú úlohu, ktorou bolo vydanie novej mapy SR pre územné a správne usporiadanie v mierke 1:400 000 a prepracovanie dovtedajšej Administratívnej mapy SR 1:250 000. S novou úlohou sa pracovníci dôstojne vyrovnali a obe diela úspešne vydali. V rovnakom roku, v spolupráci so Slovenskou akadémiou vied v rámci projektu Phare, pracovníci odboru kartografie spracovali a vydali aj ďalší nový mapový titul pod názvom: „Corine Krajinno-turistická mapa Slovenska“ v mierke 1:500 000. V roku 1997 dokončili pracovníci odboru ďalšie mapové tituly s názvom Mapa krajov SR v mierke 1:200 000 a v roku 1998 mapové tituly s názvami Mapa okresov SR v mierke 1:50 000. Významnou úlohou v roku 1999 bola aj spolupráca so Štatistickým úradom SR a Ministerstvom životného prostredia SR na

úlohe spracovania máp priestorových jednotiek vybraných miest SR v mierke 1:10 000 a celého územia SR v mierke 1:50 000 [33].

3.6.5 Aktivity na úseku fotogrametrie

Ako bolo uvedené v kapitolách 3.3.4 a 3.6.4, v roku 1995 prešli všetky činnosti spojené s aktualizáciou máp ZM10 na plecia GKÚ. Týmto krokom boli do GKÚ delimitované pracoviská fotogrametrie nielen z Bratislavy, ale aj zo Žiliny a Prešova. Podľa [40] išlo doslova o návrat fotogrametrie, orientovanej na tvorbu a aktualizáciu ZM10 do lona GKÚ a sústredenie všetkých fotogrametrických pracovísk pod jednu spoločnú organizačnú štruktúru s celoslovenskou pôsobnosťou. Fotogrametria bola na GKÚ od roku 1995 zaradená do samostatného odboru a v tejto forme vydržala až do roku 2000 (pozri organizačné schémy GKÚ v kapitole 4.4).

Technické vybavenie fotogrametrických pracovísk po ich delimitácii do GKÚ nebolo najvyhovujúcejšie. Vybavenie pracovísk pozostávajúce z 5 ks stereometrografov, 1 ks topokartu, 2 ks stekometrov a 1 ks transmarku, bolo už v roku 1996 rozšírené o 2 ks stereometrografov s možnosťou využitia digitálneho vyhodnocovania a v roku 1997 o 3 ks nových vyhodnocovacích prístrojov Planicom P3 (obr. 39), pričom dva z nich sa podarilo zakúpiť na základe prostriedkov získaných z programu Phare.

Obr. 39 Vyhodnocovací prístroj Zeiss Planicom P3 používaný na GKÚ [86]

Fotogrametrické pracoviská odboru boli spočiatku orientované na tvorbu a obnovu ZM10 analógovou formou. Po zakúpení nových vyhodnocovacích prístrojov boli tieto úlohy prehodnotené a začal sa postupne realizovať digitálny zber údajov za účelom tvorby ZBGIS a následné vydávanie ZM10 v digitálnom tvare [40].

3.6.6 Aktivity na úseku štandardizácie geografického názvoslovía

Zriadením názvoslovnej komisie v roku 1970 začala na Slovensku fungovať systematická štandardizácia geografického názvoslovía. Keďže štandardizačné činnosti boli späté s tvorbou

a vydávaním mapových diel, boli tieto úlohy sústredené v národnom, resp. štátnom podniku Slovenská kartografia. Od roku 1991, kedy došlo k zrušeniu Slovenskej kartografie, š. p., boli všetky tieto činnosti presunuté na GKÚ. V roku 1995 došlo v rámci GKÚ aj k vytvoreniu samostatného Oddelenia sekretariátu Názvoslovnej komisie. Sekretariát bol zriadený v rámci odboru vecných úloh, resp. od roku 1998 v rámci odboru koordinácie a vecných úloh (pozri organizačné schémy GKÚ v kapitole 4.4). Činnosť sekretariátu spočívala v príprave materiálov a podkladov na rokovanie názvoslovnej komisie ÚGKK SR. Štandardizácia geografických názvov bola vykonávaná podľa zásad vydaných Inštrukcie na štandardizáciu. Ako prvé bolo štandardizované názvoslovie z máp ZM50 a následne ZM10. Štandardizované názvy boli vydávané v publikáciách s názvom Kartografické informácie, resp. neskôr Geografické názvoslovné zoznamy OSN-ČSSR, alebo ešte neskôr OSN-ČSFR resp. OSN-SR. Štandardizované údaje boli spracované v programe PC GEOS v prostredí FoxPro. Okrem tvorby databázy, zabezpečovalo oddelenie sekretariátu názvoslovnej komisie aj medzinárodnú spoluprácu, ktorá bola koordinovaná Organizáciou spojených národov. Viac o činnosti a aktivitách názvoslovnej komisie sa je možné dočítať napr. v [55].

3.6.7 Aktivity na úseku dokumentácie a sprístupňovania dokumentačných fondov

Od vzniku GKÚ boli všetky úlohy na úseku dokumentácie a sprístupňovania dokumentačných fondov sústredené na Odbore dokumentácie fondov. K zmene došlo už v roku 1993, kedy boli jednotlivé úlohy odboru rozdelené do viacerých prevádzok, resp. odborov, ktoré samé zabezpečovali sprístupňovanie výstupov im zverených dokumentačných fondov. Opätovný návrat dokumentácie pod „jednu strechu“ sa uskutočnil až v roku 2000, kedy tieto úlohy prebral nový Odbor koordinácie a dokumentácie (pozri organizačné schémy GKÚ v kapitole 4.4). Podľa [58] poskytoval GKÚ v prvej dekáde svojej existencie klientom najmä tieto produkty a služby:

- údaje o bodoch GZ,
- údaje KN,
- pripojenie na CDB KN,
- podklady ŠMD v digitálnej forme,
- tlačové podklady ŠMD v analógovej forme,
- skenovanie,
- overovanie geografických názvov,
- vyhotovovanie kópií z archívnych fondov,
- mapy kartografických diel veľkých mierok, ZM SR stredných mierok, technické predpisy, Spravodajcu ÚGKK SR, atď.,
- výpožičky odbornej literatúry z rezortného knižničného fondu a s tým spojené služby.

Ako si môžeme všimnúť, išlo o poskytovanie produktov a služieb klasickou formou a nie prostredníctvom prehliadačov, alebo webových stránok. Produkty boli poskytované priamym odberom a služby na základe písomných objednávok. Vybrané produkty (napr. hromadné poskytovanie údajov z KN, poskytovanie údajov ŠMD) boli poskytované na základe objednávok a uzatvorených zmlúv vždy v zmysle pokynov ÚGKK SR [58].

3.6.8 Medzinárodné aktivity GKÚ v období rokov 1991-2000

Až nežná revolúcia a doba po nej umožnila Slovensku bezproblémový prístup k informáciám z okolitého sveta zo zahraničia a v plnej miere sa tak mohol prejavíť význam medzinárodnej spolupráce. Prínos pre Slovensko bol v tomto smere nesporný a bez spolupráce a otvoreného prístupu by ostalo Slovensko a jeho inštitúcie izolované a zaostané. Aj preto GKÚ

participovalo v období rokov 1991–2000 či už z poverenia ÚGKK SR alebo na základe vlastných aktivít na viacerých medzinárodných projektoch a spolupracovalo s viacerými medzinárodnými organizáciami. Ako prvého partnera, s ktorým GKÚ spolupracoval možno spomenúť organizáciu CERCO (od roku 2001 premenovanú na EuroGeographics), resp. organizáciu MEGRIN, založenú na základe iniciatívy CERCO, ktorej cieľom bolo poskytovať a prakticky využívať geografické informácie produkované geodetickými a kartografickými službami jej členských štátov. Komerčným produktom organizácie MEGRIN vytvoreným aj za prispenia GKÚ bol napr. produkt SABE (Seamless Administrative Boundaries of Europe), ktorého obsah tvoril súbor údajov súvislej bezošvej mapy administratívnych hraníc Európy. Ako ďalší projekt, na ktorom sa podieľal GKÚ, možno spomenúť napr. projekt GDDD (Geographical data description directory) založený v roku 1994 s cieľom vytvoriť zoznam všetkých databáz oficiálnych geodetických a kartografických služieb Európy. Novou formou projektu GDDD, bol aj projekt LaClef („kľúč“), ktorý bol súčasťou programu INFO 2000. Išlo o metadátovú multilingválnu službu.

Na poli GZ spolupracovali zložky GKÚ najmä so subkomisiou EUREF medzinárodnej geodetickej asociácie IAG a prispievali do jej projektov ako napr. do projektu UELN (projekt európskej jednotnej nivelačnej siete). Prvé systematické meranie technológiou GPS za účelom rozšírenia európskeho rámca EUREF na územie bývalého Československa bola kampaň EUREF-CS/H-91. V rámci tejto kampane boli v roku 1991 zamerané 3 body na území Českej republiky a 3 body na území Slovenskej republiky. V roku 1992 prebehla ďalšia kampaň, a to CS-NULRAD-92, ktorej cieľom bolo vytvoriť vzťažný rámec pre ďalšie etapy zhustovania európskeho rámca EUREF na území Československa. Na území Slovenska bolo v tejto kampani zameraných 9 bodov. V roku 1997 boli zapojené 3 body z územia Slovenska do siete EUVN (jednotná európska vertikálna sieť).

V spolupráci s armádnymi zložkami prispieval GKÚ aj do projektu PETIT (Pathfinder Towards European Topographic Information Template), ktorého cieľom bolo vytvoriť paneurópsku topografickú databázu vytvorenú na základe digitálnych máp mierky 1:250 000. Viac uvedených o projektoch a spolupráci v uvedenom období sa možno dočítať v [59].

3.6.9 Propagácia produktov a aktivít GKÚ na medzinárodnej výstave INTERSTONE

V 90 rokoch bola pravidelne na výstavisku TMM v Trenčíne organizovaná medzinárodná výstava a veľtrh so zameraním na kameňopriemysel, geológiu, geodéziu a kartografiu pod názvom INTERSTONE. Nakoľko geodetickú a kartografickú časť výstavy využívali všetky vtedajšie firmy a organizácie na svoju propagáciu, využil túto príležitosť na prezentáciu svojich aktivít na poli správy centrálnej databázy KN (na jednom ročníku v dobe bez existencie internetu prezentoval aj prenos údajov KN z centrály z BA priamo do PC do Trenčína cez družicové spojenie) a skenovania aj GKÚ, pričom prezentáciu v stánku rozšíril po delimitovaní Mapových služieb aj o predaj máp a ostatných produktov. GKÚ sa na výstave so svojim stánkom zúčastnil každoročne pravdepodobne v rozmedzí rokov 1996-2000. Sumár veľtrhov a výstav, ktorých spolu s fotodokumentáciou, ktorých sa GKÚ aktívne zúčastnil formou prezentačného stánku sa nachádza v kapitole 4.10.

3.7 Záver prvej dekády GKÚ (obdobie rokov 1999-2000)

Koncom 90. rokov začali na GKÚ od odbornej verejnosti prichádzať čoraz viac požiadavky na poskytovanie produktov a služieb elektronickou cestou, v digitálnom tvare a v čo najkratšom čase. Vedúci predstavitelia ústavu a aj rezortu mali snahu týmto požiadavkám

vyhovieť a GKÚ pretransformovať na modernú organizáciu splňajúcu požiadavky čoraz viac sa rozvíjajúceho digitálneho sveta. Ako prvé preto bolo rozhodnuté zaviesť na GKÚ internet a zriadiť preň webovú stránku. Následne bolo potrebné upraviť štatút organizácie a „prekopať“ dovtedajšiu organizačnú štruktúru ústavu. V prípade, ak by sa tak neurobilo, podľa [33] by ústav nebol schopný naďalej zabezpečovať požiadavky odbornej verejnosti, ale ani zákonom stanovené úlohy v požadovanej kvalite a v stanovených termínoch. Ďalším z hybných impulzov potreby reorganizácie bol aj fakt, že GKÚ získal pre svoju činnosť priestory aj v druhej časti budovy na Chlumeckého ulici č. 2, ktoré pôvodne patrili národnému podniku Zlatokov Trenčín (pozri kapitoly 2.7.1 a 2.8.3). GKÚ nezískal celú druhú časť budovy, ale prízemie a prvé podlažie. Do zvyšnej časti sa neskôr presťahoval ÚGKK SR, čím došlo k ucelenému sústredeniu rezortu na jedno miesto. Získanie priestorov v druhej časti budovy na Chlumeckého č. 2 umožnilo presťahovať všetky detašované prevádzky GKÚ dovtedy sídliace v priestoroch na Peknej ceste v Bratislave do centrály ústavu. Presťahovanie prevádzok napomohlo k centralizácii pracovísk a k zefektívneniu plnenia ich prác. Pohľad na budovu GKÚ okolo roku 2000 sa nachádza na obr. 40.

Obr. 40 Bočný pohľad na budovu GKÚ okolo roku 2000 [74]

3.7.1 Zavedenie internetu na GKÚ a zriadenie webovej stránky s vlastnou doménou

Internet sa podarilo na GKÚ prvýkrát zaviesť v roku 1997, presnejšie v máji 1997. Prvým providerom bola spoločnosť NETLAB plus, ktorá zriadila pre odbor GZ dve emailové schránky a to nive.gku@netlab.sk a zakl.gku@netlab.sk. Pripojenie bolo zabezpečené prostredníctvom telefónnej linky. Internet bol využívaný predovšetkým na komunikáciu so zahraničnými partnermi spolupracujúcimi v rámci projektov organizácií EUREF a CERGOP. Informácie sa získavali napríklad aj z už vtedy existujúcich webových stránok spoločností Bentley, Microsoft alebo Slovenského zväzu geodetov či Slovenskej technickej univerzity [73]. V rovnakom duchu (iba s dvoma emailovými schránkami) sa pokračovalo aj v roku 1998. Zmena nastala až v roku 1999, kedy došlo k zhotoveniu a spojazdneniu novej vonkajšej a vnútornej siete GKÚ s pripojením na internet a k novembriu 1999 aj k zriadeniu domény gku.sk a spusteniu prvej webovej stránky GKÚ. V ďalších rokoch bola sieť postupne modernizovaná a rozširovaná s cieľom postupného pripojenia všetkých pracovísk na internet. Vizual prvej webovej stránky a jej vývoj až k dnešnému dňu je znázornený v kapitole 4.7.

3.7.2 Nový štatút a reorganizácia GKÚ na prahu milénia

Na základe hybných momentov uvedených v predchádzajúcej kapitole nadobudol k 1. októbru 1999 účinnosť nový štatút GKÚ, ktorý bol vydaný rozhodnutím predsedu ÚGKK SR

č. P-2597 zo dňa 25.8.1999. Podľa nového štatútu boli GKÚ po novom kladené tieto hlavné úlohy:

1. Na úseku GZ:

- a) spravuje a modernizuje základné bodové polia v SR,
- b) zriaďuje, udržiava a obnovuje GZ,
- c) informuje orgány Ministerstva obrany SR o zmenách vykonaných na bodoch GZ,
- d) podáva odborné vyjadrenia a posudky o GZ,
- e) vykonáva oznamovaciu povinnosť pri poškodení meračských značiek, signálov a iných zariadení bodov GZ,
- f) predkladá úradu projekty úloh na úseku budovania, údržby a obnovy bodov GZ,
- g) navrhuje koncepciu budovania GZ,
- h) zabezpečuje medzinárodnú spoluprácu v oblasti budovania medzinárodných geodetických sietí,
- i) vykonáva geodetické činnosti na štátnej hranici SR,
- j) spravuje informačný systém geodetických bodových polí.

2. Na úseku automatizovaného informačného systému geodézie, kartografie a katastra

- a) zabezpečuje budovanie a správu centrálnej databázy písomných informácií katastra nehnuteľností,
- b) zabezpečuje budovanie a správu Základnej bázy údajov pre geografické informačné systémy (ďalej GIS) v rastrovom a vektorovom tvare,
- c) zabezpečuje tvorbu a správu vektorových a rastrových údajov ostatných máp stredných a malých mierok,
- d) kontroluje rastrové a vektorové údaje máp veľkých mierok,
- e) v súlade s platnými legislatívnymi normami zabezpečuje poskytovanie informácií a údajov z centrálnych databáz AIS GKK,
- f) podieľa sa na tvorbe koncepcií a projektov rozvoja výpočtovej a zobrazovacej techniky v rámci AIS GKK,
- g) zabezpečuje systémovú a technickú podporu výpočtových, zobrazovacích a programových prostriedkov AIS GKK,
- h) dokumentuje bázu údajov AIS GKK.

3. Na úseku štátneho mapového diela (ďalej ŠMD):

- a) spravuje, udržiava a aktualizuje ŠMD stredných a malých mierok v analógovom a digitálnom tvare, ktorých vydavateľom je úrad,
- b) spracováva návrh výhľadového a ročného edičného plánu úradu,
- c) spolupracuje pri projektovaní kartografických diel a ŠMD,
- d) vykonáva kartografické spracovanie máp mierok 1:10 000 a menších, ktorých vydavateľom je úrad,
- e) vykonáva spracovanie odborných kartografických publikácií, technických predpisov a propagačných materiálov ŠMD,
- f) udeľuje súhlas a na tlač a rozširovanie kartografických diel,
- g) spolupracuje s príslušnými štátnymi orgánmi a právnickými osobami na úseku zberu informácií potrebných pre tvorbu a aktualizáciu ŠMD.

4. Na úseku ZBGIS:

- a) vykonáva topografické a fotogrametrické spracovanie podkladov pre GIS a iné tematické a účelové mapové diela,
- b) usmerňuje a koordinuje fotogrametrické spracovanie leteckých snímok,

- c) spracováva blokovú analytickú aerotrianguláciu,
 - d) spracováva topografické originály základných máp,
 - e) vykonáva prieskum, rozbor a štúdie fotogrametrického spracovania leteckých meračských snímok,
 - f) spolupracuje s Topografickou službou Armády SR na úseku utajovania leteckých meračských snímok a ich využitia na celom území SR,
 - g) spolupracuje s orgánmi a organizáciami na úseku aktualizácie hraníc chránených území SR v mapách stredných mierok.
5. Na úseku dokumentácie a sprístupňovania dokumentačných fondov:
- a) spravuje dokumentačné fondy kartografických diel mierok 1:10 000 a menších, ktorých vydavateľom je úrad,
 - b) dokumentuje operáty geodetických sietí a základných bodových polí v SR,
 - c) dáva súhlas na použitie kartografických diel, ktorých dokumentačné fondy spravuje,
 - d) dokumentuje výsledky štandardizácie geografického názvoslovnia,
 - e) spolupracuje s katastrálnymi odbormi krajských a okresných úradov na úseku vedenia dokumentácie geodetických sietí a bodových polí, na úseku tvorby a aktualizácie bázy údajov AIS GKK, na úseku tvorby a aktualizácie máp, ktorých vydavateľom je úrad a na úseku vyhotovovania zabezpečovacej dokumentácie,
 - f) plní funkciu Odborového informačného strediska, pričom uspokojuje informačné potreby z odboru geodézie, kartografie a katastra, buduje a udržiava komplexný fond literárnych prameňov a špeciálnych neliterárnych dokumentov a vykonáva knižničnú činnosť s výpožičnou službou,
 - g) predkladá úradu projekty úloh na úseku dokumentácie,
 - h) sprístupňuje dokumentačné fondy,
 - i) zabezpečuje tlač ŠMD.
6. Na úseku štandardizácie geografického názvoslovnia:
- a) plní úlohy sekretariátu Názvoslovnej komisie úradu,
 - b) pripravuje návrhy na štandardizáciu geografického názvoslovnia okrem geografického názvoslovnia na mapách veľkých mierok, predkladá ich na rokovanie komisie a na schválenie úradu,
 - c) zabezpečuje tvorbu a vydávanie neperiodických názvoslovných publikácií,
 - d) navrhuje koncepciu rozvoja na úseku štandardizácie geografického názvoslovnia.
7. Na úseku archívnictva a zhromažďovania muzeálií:
- a) spravuje ÚAGK v SR vrátane rezortného zabezpečovacieho archívu,
 - b) zabezpečuje preberanie, evidovanie, zhodnocovanie, sprístupňovanie a využívanie archívnych dokumentov z odboru geodézie, kartografie a katastra a ich všestrannú ochranu vrátane konzervácie,
 - c) zabezpečuje plnenie odborných archívnych a s tým súvisiacich vedeckých úloh,
 - d) vyhotovuje odborné posudky ku skartačným návrhom dokumentačných fondov katastrálnych úradov,
 - e) archivuje bázu údajov AIS GKK,
 - f) zhromažďuje geodetické a kartografické prístroje a pomôcky za účelom ich uchovania ako exponátov muzeálnej hodnoty, pričom spolupracuje s inštitúciami jednotnej siete múzeí a galérií,
 - g) predkladá úradu projekty úloh na úseku archívnictva,
 - h) archivuje rastrové a vektorové údaje máp veľkých mierok.

8. Na úseku odbytu kartografických diel a publikácii vykonáva odbyt kartografických diel, technických predpisov, Spravodajcu úradu a iných publikácii, ktoré vydáva úrad.
9. Na úseku metrologie v oblasti geodézie a kartografie:
 - a) zabezpečuje správnosť príslušných meradiel,
 - b) objektivizuje a zabezpečuje správnu aplikáciu meračských postupov.

Z osobitých úloh boli pre GKÚ zadefinované novým štatútom tieto:

1. podieľa sa na tvorbe technických predpisov vydávaných v pôsobnosti úradu,
2. zabezpečuje terminologickú činnosť a činnosť tajomníka Terminologickej komisie pre odbor geodézie, kartografie a katastra,
3. vykonáva expertnú činnosť v odbore geodézie a kartografie,
4. vykonáva prieskumy, rozbor a štúdie v odbore geodézie a kartografie,
5. spolupracuje so zahraničnými partnermi na základe súhlasu udeleného úradom,
6. vykonáva iné práce na základe požiadaviek fyzických a právnických osôb,
7. plní aj iné úlohy, ktorými ho poverí úrad.

Pri porovnaní nového štatútu z roku 1999 so štatútom z roku 1995 (kapitola 3.4) si môžeme všimnúť viaceré rozdiely. Novým štatútom bolo napríklad zrušené uplatňovanie náhrad za poškodenie bodov GZ, alebo znalecká činnosť, ktorú mohol GKÚ dovedy vykonávať. Na druhej strane sa medzi nové úlohy ústavu dostalo napr. zabezpečenie medzinárodnej spolupráce v oblasti budovania medzinárodných geodetických sietí a vykonávanie geodetických činností na štátnej hranici SR. Pre GKÚ boli taktiež zadefinované aj úplne nové úlohy na úseku ZBGIS, podarilo sa preformulovať úlohy na úseku kartografie a ŠMD a bez náhrady boli zrušené úlohy na úseku DPZ a mikrografie, čo bolo spôsobené zánikom týchto činností a ich vykonávacích zložiek.

Za účelom efektívnejšieho plnenia úloh definovaných novým štatútom, bolo potrebné následne vykonať aj zmeny v organizačnej štruktúre ústavu. Reorganizácia GKÚ bola vykonaná vydaním nového organizačného poriadku k 1.1.2000. Nový organizačný poriadok zadefinoval nové odbory ústavu, ktoré prakticky kopírovali štruktúru AIS GKK. Boli vytvorené tri nosné odbory a to Odbor GZ, Odbor centrálnych databáz KN a Odbor GIS. Okrem uvedených nosných odborov bol štvrtým odborom Odbor koordinácie a dokumentácie, ktorého úlohy predstavovali všetky činnosti spojené s poskytovaním produktov a služieb. Okrem uvedených odborov, boli všetky ekonomické činnosti zaradené do Ekonomického odboru. Priamo pod gesciou námestníka bolo zriadené aj nové Oddelenie rozvoja a medzinárodnej spolupráce, ktoré nadväzovalo na v roku 1994 vytvorené Oddelenie analýz a rozvoja v rámci Odboru GZ. Úlohou Oddelenia rozvoja a medzinárodnej spolupráce bola podľa [33] pomoc pri zavádzaní moderných technológií na ústave, oboznamovanie sa s technologickými novinkami, riešenie neštandardných úloh, spolupráca so zahraničím, alebo napr. sledovanie trendov v oblasti IKT. Organizačná schéma GKÚ vyplývajúca z nového štatútu, resp. nového organizačného poriadku GKÚ sa nachádza zobrazená v kapitole 4.4.

3.7.3 Oslavy 50. výročia organizácie

Rok 2000 predstavoval pre GKÚ významný míľnik z hľadiska jeho histórie. Išlo o 50. výročie založenia jeho prvého predchodcu, organizácie SLOVZAKÚ. Oslavy 50. výročia boli spojené s organizáciou odbornej konferencie so zahraničnou účasťou, ktorá sa konala 28. septembra 2000 v Dome kultúry Ružinov v Bratislave. Organizátorom konferencie bola pobočka Slovenskej spoločnosti geodetov a kartografov pri GKÚ a odborným garantom bol vtedajší námestník riaditeľa ústavu Ing. Ján Dobeš, CSc. (obr. 41).

Obr. 41 Náместník GKÚ Ing. Ján Dobeš, CSc., na konferencii k 50. výročiu GKÚ [87]

Program konferencie bol zameraný najmä na históriu a aktivity GKÚ. Konferencia bola zorganizovaná aj za významnej finančnej pomoci viacerých vtedajších geodetických a IT firiem. Výstupom konferencie bolo vydanie Zborníka referátov (obr. 42), v ktorom boli publikované rôzne odborné príspevky, ale aj referáty popisujúce históriu ústavu a jeho jednotlivých činností za uplynulých 50 rokov.

Obr. 42 Titulná strana zborníka referátov ku konferencii k 50. výročiu vzniku GKÚ

Konferencia, spolu s vydaným zborníkom, mala veľký úspech a viaceré referáty obsahujúce historické informácie pamätníkov boli využité aj pri písaní tejto publikácie. Okrem zborníka referátov bolo účastníkom konferencie venované aj CD, ktoré jednotlivé aktivity GKÚ rozpisovalo ešte podrobnejšie. Aj táto konferencia pomohla naštartovať GKÚ v aktivitách spoluorganizovania významných odborných podujatí, častokrát aj s medzinárodnou účasťou v nasledujúcich rokoch, ako sa o tom budete môcť dočítať v ďalších kapitolách.

3.8 Druhá dekáda GKÚ (roky 2001-2010)

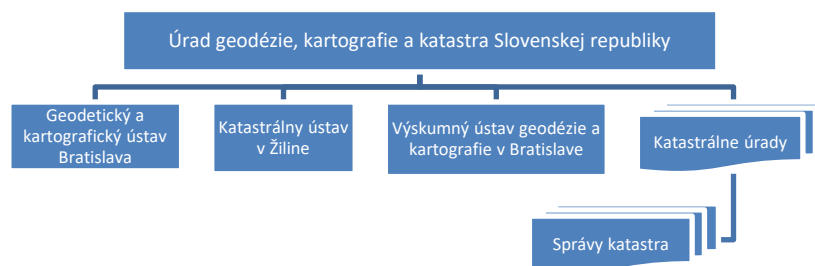
Rovnako ako prvá, aj druhá dekáda života GKÚ bola poznačená množstvom organizačných zmien, opakovanou úpravou štatútu, pridávaním a absorbovaním nových úloh a činností spojených aj s delimitáciou pracovníkov z iných rezortných organizácií, zavádzaním nových a moderných technológií, ale aj rušením vybraných činností, ktoré sa stali zastaranými. V druhej dekáde došlo aj k viacnásobnej zmene riaditeľa a námestníka ústavu. V podkapitolách nižšie sú postupne všetky najvýznamnejšie míľniky zo života, chodu a činnosti ústavu, ale napríklad aj úspechy na nosných úlohách za toto obdobie pekne chronologicky popísané.

3.8.1 Delimitácia zamestnancov a polygrafických činností z KÚ v Žiline do GKÚ

Prvý významný zásah do činnosti GKÚ v druhej dekáde predstavovalo rozšírenie jeho aktivít o polygrafické činnosti pri spracovávaní kartografických diel máp malých a stredných mierok a pri spracovávaní technických predpisov, ktorých vydavateľom bol ÚGKK SR. Uvedené úlohy a činnosti spojené spolu s delimitáciou zamestnancov prešli na GKÚ v roku 2001 z partnerskej rezortnej organizácie, z Katastrálneho ústavu v Žiline, na základe rozhodnutia predsedu ÚGKK SR z 15. marca 2001 vydaného pod číslom P-985/2001 [60]. Rozhodnutie vydané predsedom nadobudlo účinnosť k 1. aprílu 2001 a do organizačného poriadku GKÚ bolo pretavené vznikom nového reprodukčno-technického oddelenia (pozri kapitolu 4.4 Organizačná schéma GKÚ k 1.5.2001). Od tohto momentu začal plniť GKÚ aj polygrafické činnosti.

3.8.2 Opätovné zjednotenie rezortu k 1.1.2002

Rok 2001, resp. 2002 znamenal zmenu aj pre celý rezort geodézie, kartografie a katastra. Po tom, čo boli v roku 1996 zrušené katastrálne úrady a správy katastra a ich kompetencie prešli na katastrálne odbory okresných a krajských úradov (pozri Kapitola 3.5), došlo novelou zákona NR SR č. 255/2001 Z. z. k zmene, ktorá predstavovala opätovné zriadenie správ katastra a katastrálnych úradov k 1. januáru 2002. Do rezortu geodézie, kartografie a katastra tak opakovane patrili okrem VÚGK, GKÚ a KÚ v Žiline aj nové katastrálne úrady a správy katastrov. Schéma štruktúry rezortu po roku 2002 sa nachádza na obr. 43.

Obr. 43 Schéma zaradenia GKÚ v štruktúre rezortu v rokoch 2002-2007

3.8.3 Organizačné a personálne zmeny na poste riaditeľa GKÚ v rokoch 2001-2010

V roku 2001, t. j. iba rok po vydaní nového Organizačného poriadku [61], začalo v rámci jednotlivých odborov GKÚ dochádzať k ďalším zmenám a úpravám ich oddelení napr. k úpravám názvov alebo pracovnej náplne. Prvé zmeny sa v tomto smere dotkli Odboru GZ v roku 2001. Išlo o zrušenie Oddelenia štátnej hranice, namiesto ktorého bolo zriadené nové Oddelenie GPS. Zmeny počas rokov 2000 až 2003 nastali aj na Odbore GIS. Prvú etapu zmien predstavovalo spojenie pracovísk fotogrametrie, kartografie a ZBGIS do jedného. K tejto úprave došlo ešte k 1. januáru 2000. Druhá etapa zmien nastala v rokoch 2002 a 2003 a predstavovalo ju organizačné odčlenenie tvorby ZBGIS od činností týkajúcich sa zberu rastrových údajov, dokumentácie, archivácie a správy údajových skladov. Táto zmena sa prejavila vytvorením troch nových rovnocenných Oddelení digitálnej fotogrametrie v Bratislave, Žiline a Prešove, pričom do oddelení zriadených v Žiline a Prešove boli začlenené aj kartografické kapacity týchto pracovísk. K ďalším organizačným zmenám a k premenovaniu niektorých odborov došlo aj v roku 2007. Hlavnými, resp. nosnými odbormi od tohto roku boli Odbor GZ, Odbor centrálného katastra nehnuteľností, Odbor referenčných údajov pre GIS a Odbor koordinácie a dokumentácie. Okrem uvedených odborov pokračovalo vo svojej činnosti naďalej aj Oddelenie koordinácie a rozvoja a ako nové bolo zriadené Oddelenie informačných a komunikačných technológií.

Okrem organizačných zmien sa počas druhej dekády GKÚ diali zmeny aj na postoch najvyšších štatutárov ústavu. Prvá takáto zmena nastala v roku 2003, kedy na poste riaditeľa k 1. septembru 2003 skončil Ing. Jozef Brziak, ktorý túto funkciu zastával od roku 1991, teda od vzniku GKÚ. Jeho nástupkyňou sa stala Ing. Hedviga Májovská, ktorá na pozíciu prešla z funkcie vedúcej Odboru koordinácie a dokumentácie. V pozícii námestníka, ale iba do konca roku 2003, pokračoval Ing. Ján Dobeš, CSc. Po jeho odchode z GKÚ sa riaditeľka Ing. Májovská rozhodla aj prostredníctvom vydania nového organizačného poriadku (k 1. januáru 2004 [62]) rozdeliť náročné námestnícke úlohy na dve časti a zaviedla pozíciu projektovo-technického a obchodno-ekonomického námestníka. Projektovo-technickým námestníkom GKÚ sa stal Ing. Matej Klobušiak, CSc. a pod jeho gesciu v zmysle upraveného organizačného poriadku patrili Odbor GZ, Odbor IKT, Odbor referenčných údajov pre GIS a Oddelenie rozvoja a medzinárodnej spolupráce. Na pozíciu ekonomicko-obchodného námestníka bol vymenovaný Ing. Pavol Kvarda, pod ktorého správu spadali Odbor koordinácie a dokumentácie a Ekonomický odbor. Uvedené rozdelenie námestníckej pozície na dve vydržalo iba do roku 2007, kedy po odchode Ing. Klobušiaka, CSc., z GKÚ došlo k spojeniu oboch pozícií naspäť do jednej, v ktorej pokračoval do 5.10.2007 Ing. Pavol Kvarda. Od tohto dátumu bol vymenovaný do pozície námestníka Ing. Patrik Hensel, ale len na krátko, nakoľko už 5. marca 2008 postúpil na pozíciu riaditeľa. Na uvoľnené miesto námestníka bol k 7. marcu 2008 vymenovaný Ing. Štefan Karpiš. Keď sa už zdalo, že sa situácia na riaditeľskom a námestníckom poste na dlhší čas zastabilizuje, nastala ďalšia zmena. Ing. Patrik Hensel prijal ponuku na pozíciu podpredsedu ÚGKK SR (26.8.2009) a miesto riaditeľa GKÚ ostalo určitý čas neobsadené. Po pár týždňoch hľadania sa novým riaditeľom stal k 1. novembru 2009 Ing. Marián Podoben. Po odchode Ing. Hensela na ÚGKK SR došlo aj k zmene na poste námestníka. Ing. Karpiša od 27.8.2009 vystriedal vedúci odboru ZBGIS Mgr. Ľuboslav Michalík. Zmenám akoby stále nebolo dosť a 6. októbra 2010 skončil na pozícii riaditeľa aj Ing. Marián Podoben a pomyselné žezlo po ňom od 7. októbra 2010 prebral Mgr. Ľuboslav Michalík a jeho námestníkom sa stal opäť Ing. Štefan Karpiš.

3.8.4 Postupné rušenie mapových služieb

Hlavnou náplňou mapových služieb, zaradených do organizačnej štruktúry GKÚ ich delimitáciou z KÚ k 1. januáru 1995 (pozri kapitolu 3.3.4), bol najmä predaj analógových

máp ŠMD, názvoslovných publikácií, slovníkov, Spravodajcu ÚGKK SR, technických predpisov a obdobných produktov (pozri ukážka na obr. 44). Rozvojom digitálnych technológií a čoraz viac využívaným elektronickým poskytovaním produktov a služieb začali mapové služby strácať svoj význam a opodstatnenie, čo sa začalo prejavovať postupným rušením niektorých prevádzok. Ako prvá skončila svoju činnosť prevádzka Mapovej služby Prešov na Suvorovovej ulici. Jej činnosť bola postupne utlmovaná a k úplnému zrušeniu došlo 31.3.2003. V poradí druhým zrušeným pracoviskom mapovej služby bola prevádzka v Banskej Bystrici, sídliaca na Partizánskej ceste č. 9. Tá svoju činnosť ukončila na základe rozhodnutia riaditeľky GKÚ vydaného pod číslom 101-6990/2003 [63] k 1.2.2004. Tretia v poradí skončila svoju činnosť Mapová služba Košice (na Čajkovského ulici č. 1) k 31.12.2007. Poslednou, najdlhšie funkčnou prevádzkou ostala mapová služba majúca sídlo v budove GKÚ na Chlumeckého ulici č. 4 v Bratislave. Tá neoficiálne ukončila svoju činnosť v roku 2019. Dopredaj analógových máp ŠMD vydaných do roku 2005 a rovnako tak dopredaj technických predpisov a iných tlačených publikácií v zmysle Cenníka GKÚ je aktuálne zabezpečovaný prostredníctvom ÚAGK.

Obr. 44 Ukážka produktov predávaných v Mapových službách GKÚ [68]

3.8.5 Začiatok elektronického poskytovania produktov a služieb

3.8.5.1 Prvý geoportál rezortu z dielne GKÚ

Už začiatkom roka 2002 vznikla na pôde Európskej komisie iniciatíva INSPIRE (Infrastructure for Spatial Information in Europe), ktorá začala v prvom rade sledovať potreby environmentálnej politiky na lokálnej, národnej a medzinárodnej úrovni, no neskôr sa postupne rozšírila aj do ostatných oblastí hospodárstva. Iniciatíva INSPIRE začala formulovať zásady sprístupnenia harmonizovaných datasetov, vizuálneho prehliadania priestorových údajov a vytvárania spoločných modelov objektov v prostredí, pre ktoré boli zhromaždené priestorové údaje [64]. Podľa Stratégie informatizácie spoločnosti v podmienkach SR a Akčného plánu z roku 2003 [65], bolo na uskutočňovanie cieľov informatizácie spoločnosti nevyhnutné vybudovanie Národnej infraštruktúry priestorových informácií (ďalej NIPI). V zmysle kompetenčného zákona mal oblasť priestorovo orientovaných informačných systémov zabezpečovať ÚGKK SR. Išlo vlastne o vytvorenie základných systémových predpokladov tvorby NIPI založených na georeferenčných základoch záväzných pre všetky ostatné GIS. Medzi základné referenčné systémy patrili nové GZ (definujúce záväzné

súradnicové systémy), referenčné údaje ZBGIS, systémy popisných a geodetických informácií KN a ako doplnok rastrové ekvivalenty kartografických ŠMD [64]. Dovtedajšie obmedzené zdieľanie produktov rezortu ÚGKK SR bolo jednou zo základných prekážok implementácie geopriestorových informačných systémov do manažmentu štátu a jej ďalšieho rozvoja. Podľa [66] bolo potrebné, aby primárne produkty ako geografické údaje a informácie boli dostupné každému používateľovi zo štátnej, verejnej, ale aj komerčnej sféry. Na zabezpečenie efektívnej výmeny geografických údajov bolo nevyhnuté na ich poskytovanie využívať štandardizované výmenné formáty webových služieb typu WMS a WFS, a to buď prostredníctvom otvoreného (bezplatného) obchodného modelu, alebo modelu komerčného, prípadne modelu zmiešaného. Touto formou mal byť zabezpečený slobodný prístup všetkých osôb k produktom a informáciám. Najvhodnejšiu formu zabezpečenia vyššie uvedených funkcií predstavoval geoportál, ako internetová aplikácia, umožňujúca prehľadávať, zobrazovať a kombinovať online georeferencované grafické produkty, ich časti v podobe digitálnych máp, vrstiev v plnom mierkovom rade (napr. katastrálne, topografické, administratívne, historické, atď.) v rastrovej alebo vektorovej podobe, ortofotosnímky (LMS, DPZ, kozmické), ortofotomapy, vrstvy geopriestorových štruktúr informačných geodatabáz (GIS, LIS, MIS, IDS) a iné geografické informácie, ktoré nemusia byť lokalizované v jednotnom súradnicovom systéme [66].

K referenčným údajom patrili neodmysliteľne aj metaúdaje, poskytujúce informácie o obsahu, kvalite, stave a ďalších charakteristikách údajov. Za týmto účelom bolo v podmienkach rezortu na GKÚ spustené budovanie tvorby metaúdajového informačného systému tzv. ústavného metainformačného systému (ďalej ÚMIS) v kvalite, tvare, štruktúre a formáte zabezpečujúcom interoperabilitu. Na GKÚ sa začal zber metaúdajov do prechodných databáz k dovtedy nepopísaným produktom vyhotovovaným v rámci aktivít ÚAGK či skenovania ŠMD. Príkladom takejto databázy metaúdajov bol SYMID – Systém metainformačnej databázy. ÚMIS mal zámer stať sa súčasťou pripravovanej progresívnej rezortnej webovej mapovej služby, pomocou ktorej mali byť cez internet publikované údaje o všetkých produktoch, ich cenách a spôsobe ich objednania [64].

ÚGKK SR sa výnimočnej príležitosti pripraviť údaje AIS GKK pre NIPI skutočne chopil a tento zámer aj naplnil. Na zefektívnenie prístupu k informáciám a produktom ako aj k naplneniu zmyslu zákona o slobodnom prístupe k informáciám k 11. októbru 2004 prostredníctvom GKÚ vytvoril a spustil testovaciu prevádzku prvého GeoPortálu ÚGKK SR (obr. 45), ktorá vznikla ako aplikácia vytvorená na open source platforme MapServer [64].

Obr. 45 Úvodné okno prvého GeoPortálu ÚGKK SR v roku 2004 [64]

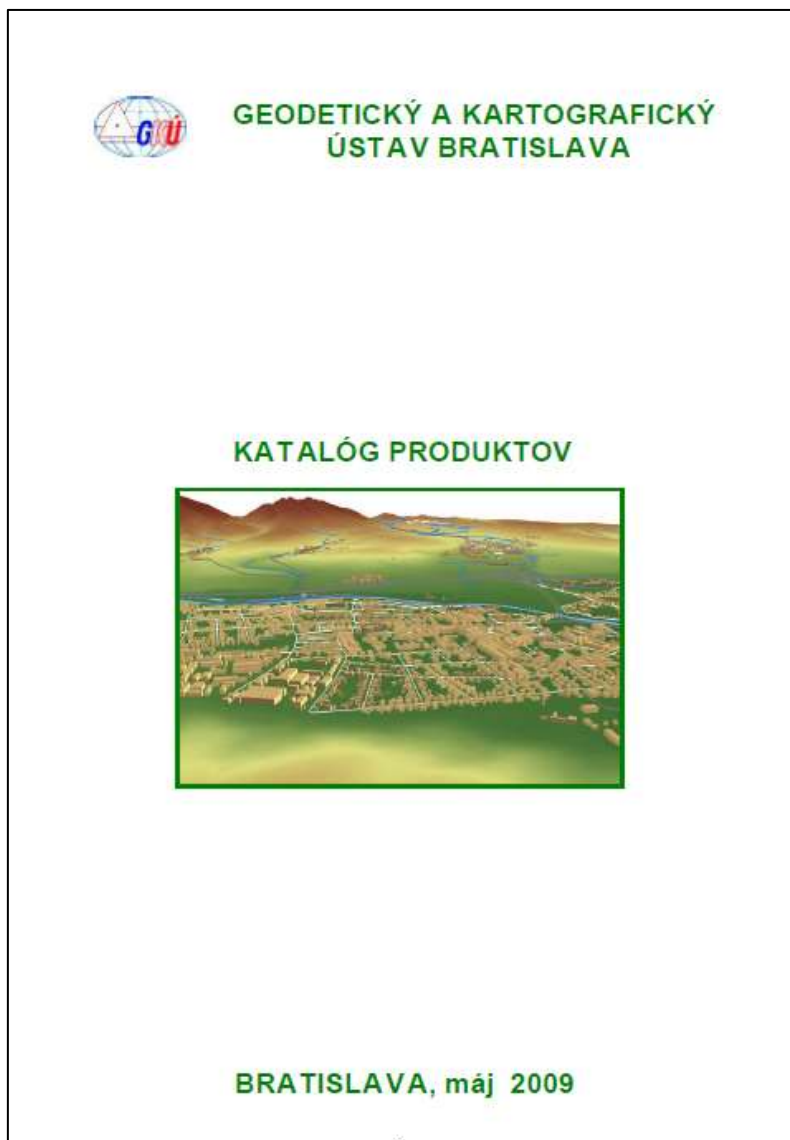
Išlo skutočne o husársky kúsok. GeoPortál bol vytvorený skupinou mladých odborníkov z prostredia GKÚ pod gesciou projektovo-technického námestníka GKÚ Ing. Mateja Klobušiaka, CSc. Vytvorený GeoPortál vydržal dlhých 9 rokov, až kým ho nahradila modernejšia verzia, čo bude uvedené v ďalších kapitolách. Prostredníctvom nového GeoPortálu boli ako prvé poskytované referenčné údaje založené na štandardoch OGC (WMS, WFS a WCS) na budovanie nadstavbových GIS a na tvorbu tematických mapových produktov. V roku 2005 boli do GeoPortálu pridané aj údaje databáz centrálného KN a ŠMD v rastrovom a vektorovom tvare. V ďalšom roku bol GeoPortál rozšírený o určený operát zo SPF, najstaršie historické mapy, klady mapových listov, Administratívnu mapu SR 1:250 000 a ďalšie mapové produkty. GeoPortál sa postupne každým rokom rozširoval o nové a nové produkty a z testovacej prevádzky prešiel do ostrej. Rovnako sa postupom času vyvíjal aj vizuál portálu a na obr. 46 je pre zaujímavosť zobrazený vzhľad jeho hlavnej stránky v roku 2007.

Obr. 46 Úvodné okno GeoPortálu ÚGKK SR v roku 2007 [88]

14. marca 2007 vstúpila do platnosti nová Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES, ktorou sa zriadila Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve, tzv. Smernica INSPIRE [67]. Prijatie smernice vychádzalo z aktivít vyššie spomenutej rovnako pomenovanej iniciatívy. Zo smernice INSPIRE vyplynula povinnosť pre všetky štáty Európskeho spoločenstva (teda aj pre Slovensko) sprístupniť a poskytovať verejnosti geografické informácie, ktoré sú v pôsobnosti orgánov verejnej správy, v štandardizovanom tvare a formáte. Na základe požiadaviek smernice INSPIRE, ale aj na základe schváleného „Národného strategického referenčného rámca SR na roky 2007 až 2013“ a programu OPIS (operačný program informatizácie spoločnosti) následne vzišla v rezorte geodézie, kartografie a katastra požiadavka na vybudovanie nového geoportálu v súlade so schválenou novou smernicou. Nový geoportál mal po novom okrem iného obsahovať aj vyhľadávaciu metaúdajovú službu a mal spĺňať požiadavku e-obchodovania a poskytovania webových služieb. Na základe toho bol v roku 2008 ukončený rozvoj „starého“ GeoPortálu a bolo spustené aktívne hľadanie nového portálového riešenia, ktoré by

obsahovalo aj s funkcionalitu obchodného modulu. Oslovené boli viaceré firmy, ktoré svoje riešenia postupne predstavili. V roku 2009 došlo aj k vytvoreniu Katalógu produktov GKÚ s prehľadnou stromovou štruktúrou (obr. 47) [71], ktorý mal do budúca slúžiť práve pre požadované rozhranie nového obchodného modulu. Pracovníci GKÚ boli do pripravovaného obstarávania tvorby nového geoportálu plnohodnotne zainteresovaní a aktívne sa podieľali aj na posudzovaní, pripomienkovaní a testovaní pilotných projektov dodaných oslovenými firmami. Na základe výsledkov testovania rôznych návrhov bolo nakoniec rozhodnuté sa vydať cestou využitia produktov ArcGIS. O postupných krokoch vykonaných pracovníkmi GKÚ vo veci prípravy a tvorby nového geoportálu sa možno dočítať vo výročných správach GKÚ [68] dostupných aj na webovej stránke GKÚ od roku 2000.

Obr. 47 Úvodná strana Katalógu produktov GKÚ z roku 2009 [71]

3.8.5.2 Kataster nehnuteľností dostupný na internete

Rok 2004 bol pre rezort, GKÚ a aj celú slovenskú spoločnosť z pohľadu poskytovania údajov KN prelomový. V tomto roku totiž došlo k sprístupneniu údajov KN prostredníctvom internetu, a to prostredníctvom moderného portálového riešenia. Ako dobre vieme, poskytovanie údajov KN sa riadi zákonom NR SR č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a

o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej katastrálny zákon). Z ISKN sú informácie poskytované všetkým osobám. Informácie sú poskytované priamo príslušnými katastrálnymi odbormi (predtým správami katastra) z územia príslušného okresu. Vybrané údaje z ISKN z celého územia SR poskytuje na požiadanie aj právnická osoba zriadená ÚGKK SR, ktorou je náš GKÚ [69]. V roku 2002 prijala vláda SR uznesenie (č. 540/2002), ktorým uložila predsedovi ÚGKK SR zabezpečiť zlepšenie činnosti KÚ a zaviesť registre KN na internet, na čo poskytla aj finančné prostriedky. V roku 2003 bola za účelom zhotovenia Katastrálneho portálu (alebo Kapra) úspešne vyhlásená verejná súťaž a už 30.9.2003 bola s víťazným uchádzačom (spoločnosť NESS) podpísaná zmluva. Práce na tvorbe portálu postupovali veľmi rýchlo a už k 1. decembra 2003 bola daná k dispozícii testovacia prevádzka portálu. Do ostrej, spoplatnenej prevádzky bol Katastrálny portál spustený 1.2.2004 (obr. 48) a za jeho prevádzku bol zodpovedný GKÚ.

Obr. 48 Úvodné okno Katastrálneho portálu z obdobia rokov 2004-2007 [14]

Katastrálny portál obsahoval údaje z ISKN, a to SPI aj SGI. Od februára 2006 k nim pribudli aj informácie o katastrálnom konaní. Prostredníctvom Katastrálneho portálu mohol každý záujemca po zaplatení poplatku získať informácie o nehnuteľnostiach a o právach k nim prislúchajúcich. Zároveň si mohol vytvoriť príslušné zostavy, či už list vlastníctva alebo rôzne štatistické zostavy. Súčasťou katastrálneho portálu bola aj grafická časť s prístupom k vektorovým údajom SGI. Používateľ portálu si mohol bezplatne zistiť stav katastrálneho konania podľa pridelenej značky a čísla konania, alebo aj prehľad všetkých katastrálnych konaní na príslušnom pracovisku [69]. Hlavným cieľom portálu bolo a dodnes je umožniť autorizovaný a nepretržitý prístup k údajom KN, získanie základných informácií okamžite a bez návštevy príslušnej správy katastra, získanie súhrnných a detailných informácií bez zložitej korešpondencie pri zaručení vysokej bezpečnosti a integrity údajov.

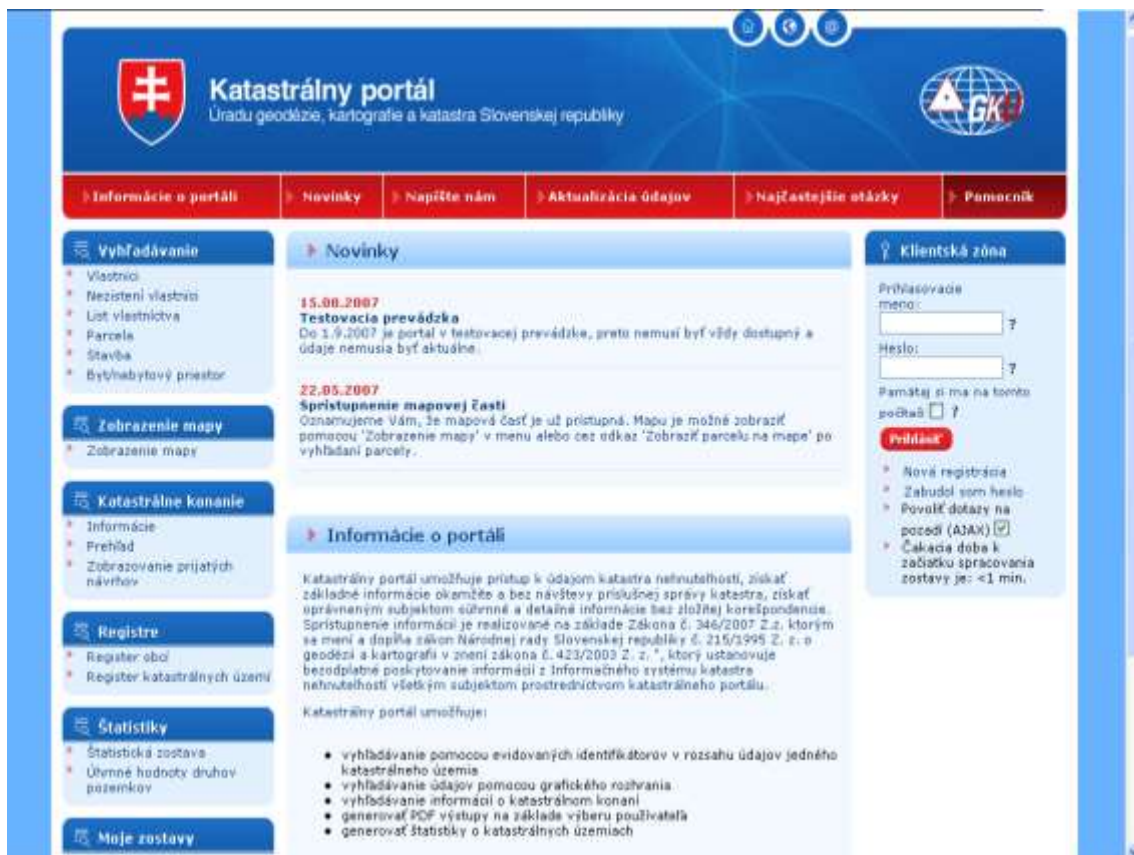
Projekt realizácie Katastrálneho portálu bol taký úspešný, že bol aj dvakrát ocenený. Najprv získal významnú cenu Inštitútu pre ekonomické a sociálne reformy – INEKO, a to 1. miesto v 1.Q roka 2004 a následne aj 2. miesto a cenu ITAPA 2004 v súťaži o najlepšie IT projekty vo verejnej správe v kategórii *Nové služby* (obr. 49).

Obr. 49 Cena ITAPA 2004 za 2. miesto za IT projekt Katastrálny portál

GKÚ Bratislava prevádzkoval Katastrálny portál od 1. 2. 2004 do 31.8.2007 ako platenú službu. Za toto obdobie využilo služby portálu podľa [69] cca 11 000 subjektov. V roku 2005 schválila vláda SR svojim uznesením č. 557/2005 strategický materiál s názvom „Stratégia konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010 – Akčné plány“. V úlohe č. 12 tohto materiálu stanovila zavedenie „voľného“ prístupu do KN a touto úlohou poverila splnomocnenca vlády SR pre informatizáciu spoločnosti a predsedu ÚGKK SR. Tí úlohu začali riešiť. Obstaranie hardvérových prostriedkov a aplikačného programového vybavenia prebiehalo pod záštitou vtedajšieho Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR (ďalej MDPT SR) na základe projektu vypracovaného ÚGKK SR. Vytvorením aplikácie bola poverená firma NESS, a.s., ako autor pôvodnej aplikácie. Všetky komponenty systému boli inštalované v serverovni GKÚ Bratislava s tým, že bola posilnená linka na prístup k týmto serverom prostredníctvom verejnej siete. Aplikácia bola vytvorená a servery inštalované a optimalizované k 1.4.2007, kedy došlo k spusteniu internej testovacej verzie nového bezplatného portálu. Súčasne s týmito krokmi bola na rokovanie vlády predložená novela zákona č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii v znení zákona č. 423/2003 Z. z., ktorá mala po právnej stránke ošetriť poskytovanie informácií z KN prostredníctvom Katastrálneho portálu bezplatne. Táto novela bola napokon koncom júna 2007 schválená a účinnosť

nadobudla od 1.9.2007. Týmto dátumom bol spustený do prevádzky aj nový Katastrálny portál (obr. 50) na webovej adrese www.katasterportal.sk, ktorého všetky služby boli a dodnes sú bezplatné [69]. Nový Katastrálny portál bol sprístupnený aj v anglickej mutácii.

Obr. 50 Úvodné okno bezplatného Katastrálneho portálu v roku 2007 [89]

Od 1.9.2009 bol bezplatný Katastrálny portál rozšírený aj o možnosť Podania oznámenia o zamýšľanom návrhu na vklad elektronickou formou. Pre oprávnené osoby (napr. colné a daňové úrady, úrady práce a sociálnych vecí, policajný zbor, notárov, exekútorov a súdy) bol taktiež na základe zmluvného vzťahu umožnený prístup v rámci portálu aj o možnosť rozšíreného vyhľadávania údajov v rámci celej SR. Bezplatná verzia Katastrálneho portálu bola po jej zavedení v roku 2007 opäť prihlásená do súťaže medzi IT projekty roka a rovnako uspela, ako tomu bolo aj pri platenej verzii. Cenu „IT projekt roka 2008“ si Katastrálny portál odniesol zo spoločenského večera IT Gala. Komisia pri výbere ocenila najmä prínos pre občanov, vysokú používateľnosť služby a fakt, že išlo o jednu z prvých e-služieb pre verejnosť [14].

3.8.6 GKÚ aj ako organizátor alebo spoluorganizátor významných podujatí

GKÚ rozšíril po roku 2000 svoje aktivity aj do oblasti organizovania, resp. spoluorganizovania významných odborných podujatí, ktoré boli častokrát aj s medzinárodnou účasťou. Pri viacerých podujatiach pomáhal zabezpečovať podujatie nielen po ich organizačnej stránke, ale prostredníctvom pracovníkov GKÚ zabezpečoval aj ich odbornú garanciu. Samozrejmosťou bola aj aktívna účasť na týchto podujatiach vo forme prezentovania aktivít, činností a noviniek jednotlivých odborov.

Najvýznamnejším z takto organizovaných medzinárodných podujatí z obdobia rokov 2001 – 2010 bolo zorganizovanie výročného sympózia Subkomisie č. 1.3 Regionálny referenčné

rámec pre Európu, Komisie č. 1 Referenčné rámce, Medzinárodnej geodetickej asociácie (IAG) (ďalej EUREF) v roku 2004. Išlo o významné štvordňové podujatie s bohatým odborným ako aj spoločenským programom, ktoré sa uskutočnilo v Bratislave v dňoch 2.-5. júna 2004. Na čele organizačného výboru stáli vtedajší projektovo-technický námestník Ing. Matej Klobušiak, CSc., a vedúci Odboru GZ Ing. Dušan Ferianc. Plenárne rokovania sympózia sa uskutočnili v hoteli Tatra (obr. 51) v Bratislave a podujatia sa zúčastnilo 126 delegátov z takmer všetkých štátov Európy. Takto významnému podujatiu bolo venované aj dvojčíslo časopisu Geodetický a kartografický obzor v roku 2004 a podrobné informácie o sympóziu sa môžete dočítať napr. v príspevku [72].

Obr. 51 Momentka z plenárneho zasadania zo sympózia EUREF 2004 Bratislava

Z ďalších významných medzinárodných podujatí zorganizovaných za pomoci GKÚ možno spomenúť Zasadanie medzinárodného výboru riadiacej komisie iniciatívy EUPOS, uskutočnené taktiež v roku 2004 (18.-19. júna) v Bratislave v budove GKÚ (obr. 52).

Obr. 52 Účastníci zasadania riadiaceho výboru EUPOS v Bratislave pred GKÚ v roku 2004

V tomto prípade išlo o podujatie zamerané na rokovanie zástupcov EUPOS medzinárodnej iniciatívy verejných inštitúcií poskytujúcich najmä v krajinách strednej a východnej Európy služby na určovanie polohy v reálnom čase využívajúce globálne navigačné satelitné systémy (GNSS) na rovnakom základe, ktorých členom bol a aj v súčasnosti je GKÚ so Slovenskou priestorovou observačnou službou (ďalej SKPOS), ktorá bude podrobnejšie popísaná nižšie v ďalších kapitolách. Z iných významných podujatí spoluorganizovaných GKÚ v období rokov 2001 až 2010 je potrebné určite spomenúť sériu úspešných odborných konferencií s pracovným označením *Tatry* v rokoch 2005, 2007 a 2009. Konferencia *Tatry* sa v roku 2005 a 2007 konala v Grand hoteli Permon v Podbanskom pod názvom: „Geodetické siete a priestorové informácie“ a v roku 2009 v Hoteli Titris v Tatranskej Lomnici pod názvom „Globálne navigačné družicové systémy ako efektívny prostriedok na určovanie priestorovej polohy“. V rokoch 2005 a 2007 organizoval konferenciu spolu s GKÚ aj Topografický ústav Banská Bystrica (ďalej TOPÚ) a Slovenská spoločnosť geodetov a kartografov (ďalej SSGK). V roku 2009 vystriedala TOPÚ Katedra geodetických základov Stavebnej fakulty STU (ďalej SvF) v Bratislave. Konferencie zo série podujatí s označením *Tatry* (začali v Podbanskom v roku 1999 a pokračovali každé dva roky) boli zamerané najmä na oblasť GZ a priestorových informácií. Z ďalších odborných podujatí spoluorganizovaných GKÚ možno spomenúť aj odborné sympóziu zamerané výlučne na úlohy pri tvorbe a správe ZBGIS. Toto podujatie pomohol GKÚ zorganizovať spolu s Katedrou geodézie Stavebnej fakulty STU v Bratislave, Slovenským zväzom geodetov a Komorou geodetov a kartografov v Trenčíne v roku 2001. Po roku 2006, po vybudovaní siete permanentných staníc GNSS a sprevádzkovaní SKPOS, zorganizovali pracovníci odboru GZ z GKÚ vďaka spolupráci so SSGK množstvo seminárov a podujatí zameraných na šírenie informácií a noviniek o vybudovanej službe. Podrobný rozpis zorganizovaných podujatí pod záštitou GKÚ, alebo s jeho organizačnou spoluúčasťou, za celé obdobie jeho existencie sa nachádza v kapitole 4.

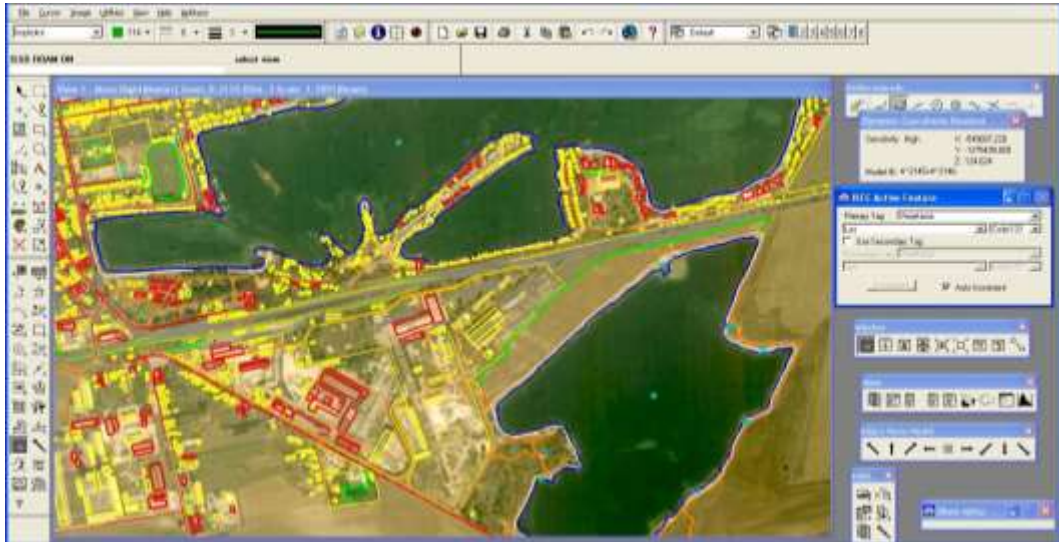
3.8.7 Prechod na digitálne spracovanie leteckých meračských snímok

Rok 2004 znamenal významný historický míľnik aj pre fotogrametrické pracoviská GKÚ, ktoré boli v tomto období vybavené prvou generáciou digitálnych fotogrametrických staníc s označením Z/I ImageStation SSK (obr. 53).

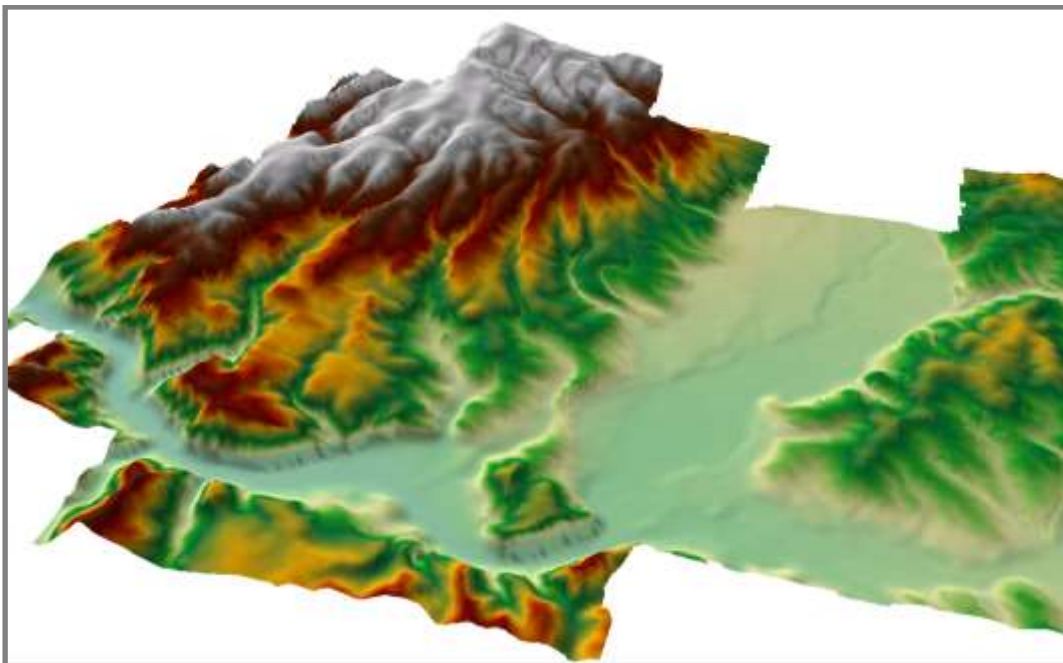

Obr. 53 Digitálna fotogrametrická stanica Z/I ImageStation SSK z roku 2004 [74]

Stanice pozostávali z pracovnej stanice, 24“ analógového monitoru a stereo kitu predstavujúceho 3D grafickú kartu, 3D myš a aktívne okuliare. Nové digitálne fotogrametrické stanice využívali softvéry Intergraph ImageStation a Bentley MicroStation v8. Na GKÚ bolo v roku 2004 dodaných spolu 7 ks takýchto staníc. Primárnou úlohou pracovísk fotogrametrie GKÚ bolo pomocou nových fotogrametrických staníc zabezpečiť zber priestorových údajov polohopisu pre tvorbu ZBGIS (obr. 54) podľa Katalógu tried objektov a súčasne aj vytvoriť nový digitálny model reliéfu, resp. povrchu (obr. 55).

Obr. 54 Ukážka zberu 3D polohopisu digitálnou fotogrametrickou stanicou v rokoch 2004-2010 [74]

Obr. 55 Ukážka vizualizácie DMR získaného fotogrametricky v rokoch 2004-2010 [74]

Princíp prípravy digitálneho zberu údajov fotogrametrickými stanicami spočíval v príprave snímkového materiálu pozostávajúceho z viacerých krokov (napr. naskenovanie leteckých snímok, výpočet aerotriangulácie atď.). Skenovanie snímok bolo potrebné vykonávať z dôvodu, že bol z finančných dôvodov naďalej získavaný iba analógový snímkový materiál

(spravidla od Národného lesníckeho centra). Skenovanie leteckých meračských snímok sa vykonávalo na zariadeniach Z/I Photoscan. Po naskenovaní snímok bola vykonaná automatická aerotriangulácia (ďalej AAT), ktorou sa zabezpečila orientácia snímok do skutočných súradníc (JTSK03). Tento proces sa skladal z troch krokov, z vnútornej orientácie, z relatívnej orientácie a nakoniec z absolútnej orientácie snímky. Na vykonanie orientácie bolo potrebné poznať súradnice vlíčovacích bodov v požadovanom súradnicovom systéme (v našom prípade v realizácii JTSK03). Po vykonaní AAT a následnej kontrole bolo možné začať so zberom údajov podľa Katalógu tried objektov. Nakoľko išlo skutočne o špičkovú technológiu a keďže tvorba ZBGIS predstavovala jednu z kľúčových úloh rezortu, začali fotogrametrické pracoviská GKÚ od roku 2005 využívať dvojzmennú prevádzku, aby boli fotogrametrické stanice čo najviac vyťažené a zber údajov čo najskôr zrealizovaný. Za účelom rýchlejšieho zberu údajov sa v roku 2004 začala aj dlhodobá spolupráca s TOPÚ Banská Bystrica, ktorého pracovníci taktiež vykonávali 3D zber polohových údajov pre svoju priestorovú databázu a rovnako tak vytvárali vlastné DMR. Na tento účel bol vypracovaný tzv. harmonizovaný katalóg tried objektov (ďalej KTO) 10/2004, ktorý vyhovoval aj civilnému, aj vojenskému účelu mapovania.

Zber priestorových údajov a tvorba digitálneho modelu reliéfu bola takouto formou vykonávaná do roku 2010, kedy si GKÚ a TOPÚ navzájom vymenili údaje, takže každý ústav získal údaje z celého územia SR. V roku 2009 začal ÚGKK SR riešiť v rámci Operačného programu Informatizácia spoločnosti projekt „Elektronické služby KN – ZBGIS“. V rámci tohto projektu GKÚ získal v roku 2010 tzv. druhú generáciu digitálnych fotogrametrických staníc, ktoré oproti prvej generácii využívali novú technológiu nVidia 3D Vision. Novo obstarané fotogrametrické stanice pozostávali s 3D a 2D LCD monitorov, aktívnych stereo okuliarov a 3D myši (obr. 54).

Obr. 56 Druhá generácia digitálnych fotogrametrických staníc z roku 2010 [74]

3.8.8 ÚAGK zaradený medzi špecializované verejné archívy a OBIS naďalej súčasťou technických knižníc MK SR

ÚAGK, ktorý bol vzhľadom na význam a zvláštnu povahu archivovaných dokumentov začlenený v roku 1990 medzi archívy osobitného významu spadajúce pod Ministerstvo vnútra a životného prostredia SR, bol v roku 2005 začlenený medzi špecializované verejné archívy a od tohto momentu začal metodicky spadať pod Ministerstvo vnútra SR, sekciu verejnej správy, odbor archívy, čo pretrváva dodnes. V rovnakom čase ako ÚAGK bol aj OBIS pre

špecifickosť spravovaného majetku zaradený do celoslovenskej siete špecifických knižníc. OBIS sa spolu so spravovanou knižnicou stal súčasťou GKÚ v roku 1994, kam prešiel z VÚGK (pozri kapitola 3.3.2). Už o rok neskôr, v roku 1995, bola knižnica OBIS zaradená do siete technických knižníc Ministerstva kultúry SR, čo pre OBIS znamenalo povinnosť pravidelne spracovávať celoročné štatistiky knižničného fondu pre Centrum vedecko-technických informácií SR.

3.8.9 Dlhoočakávané vybudovanie služby SKPOS

Rok 2006 predstavoval pre GKÚ ďalší historický míľnik. Výnimočnosť roka 2006 spočívala v tom, že konečne došlo k dlhoočakávanému vybudovaniu siete permanentných staníc GNSS a k zriadeniu služby SKPOS. V skutočnosti mala byť sieť staníc a služba SKPOS sprevádzkovaná už v roku 2005, avšak kvôli zrušenému verejnému obstarávaniu z toho nakoniec zišlo. Vôbec prvé myšlienky a záujem zriadiť polohovú službu využívajúcu sieť permanentných staníc GNSS sa na GKÚ objavili už na konci roka 2001 resp. na začiatku roka 2002. Bolo to po návrate a prinesení takýchto informácií zástupcami GKÚ z regionálneho workshopu zameraného na využívanie GNSS konaného vo Viedni. Pracovníci odboru GZ na základe prinesených vedomostí roztočili koleso informačných seminárov a vypracovali návrhy projektov, ktorých cieľom bolo vybudovať na Slovensku lokalizačnú službu využívajúcu GNSS. Aj za týmto účelom už v roku 2003 ÚGKK SR zabezpečili úpravu legislatívy a s účinnosťou od 1.11.2003 sa do zákona NR SR č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii dostal prvýkrát pojem permanentná služba GNSS.

V tomto čase (rok 2002), súčasne so zámerom vybudovať sieť permanentných staníc GNSS spolu s lokalizačnou službou pracujúcou na rovnakom princípe na Slovensku ako aj v okolitých štátoch strednej a východnej Európy, pomohli pracovníci GKÚ založiť s partnerskými organizáciami z okolitých európskych štátov iniciatívu EUPOS, z ktorej výhody ťaží GKÚ ako jej členská organizácia dodnes. K 1. januáru 2005 boli pojmy Slovenskej permanentnej GNSS služby a SKPOS doplnené aj do štatútu GKÚ medzi úlohy odboru GZ. Doslova nekonečný boj o vybudovanie služby sa nakoniec v roku 2006 úspešne skončil a k 27.10.2006 bolo zriadených 21 permanentných staníc GNSS vybavených prijímačmi a anténami schopnými prijímať oba vtedy dostupné družicové systémy GPS a GLONASS. K 1.11.2006 bola otvorená aj registrácia k novej službe a 20.11.2006 došlo k neoficiálnemu otvoreniu jej testovacej prevádzky. Oficiálne bola služba SKPOS sprístupnená od 1.12.2006. Mapa siete permanentných staníc SKPOS po spustení testovacej prevádzky služby v roku 2006 sa nachádza na obr. 57.

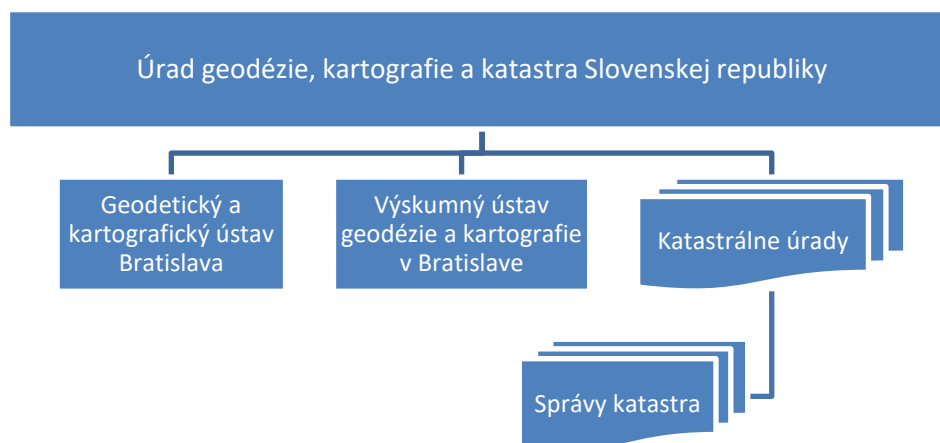

Obr. 57 Mapa siete permanentných staníc SKPOS z roku 2006 [75]

Služba SKPOS fungovala v testovacom režime napokon až do 1.2.2009, kedy prešla do ostrej a spoplatnenej prevádzky. Po spoplatnení služby bolo potrebné na jej využívanie uzatvoriť s GKÚ zmluvu. Koncom roka 2009 došlo prvý krát aj k rozšíreniu siete permanentných staníc o stanicu MOP2, ktorú prevádzkovala Katedra GZ Stavebnej fakulty STU v Bratislave. Za účelom výmeny údajov z pohraničných permanentných staníc GNSS medzi GKÚ a správcami takýchto staníc lokalizačných služieb GNSS z okolitých štátov boli v období rokov 2007 až 2010 podpísané aj bilaterálne dohody. Viac podrobností o histórii, vzniku, vybudovaní a prevádzke SKPOS sa možno dočítať v publikácii vydanéj GKÚ pri príležitosti 10. výročia jej prevádzky [75]. Služba SKPOS využíva družicové údaje zo systémov GPS a GLONASS s tým, že výsledky poskytuje v Európskom terestrickom referenčnom systéme 1989 (ďalej ETRS89). Za týmto účelom bolo potrebné zdefinovať vzťah medzi ETRS89 a národným S-JTSK, čo sa udialo v roku 2007 vyhlásením ÚGKK SR č. PP-2409/2007 zo dňa 22.8.2007 o platných autorizovaných transformačných parametroch a verzii digitálneho výškového referenčného modelu (ďalej DVRM_Bpv) [76]. Globálny transformačný vzťah medzi systémom ETRS89 a S-JTSK (JTSK03) platný pre celé územie SR predstavovalo sedem transformačných parametrov vypočítaných priestorovou podobnostnou transformáciou Buršovým – Wolfovým modelom. Pre potreby zobrazenia výsledkov meračských prác do KN nebolo možné globálny transformačný vzťah použiť, ale namiesto neho bolo nutné použiť lokálnu transformáciu na základe zamerania identických bodov. Na prevod elipsoidických výšok získaných používaním SKPOS na normálne výšky v Bpv bol vyhlásený za referenčný DVRM_Bpv, verzia 1/2007.

3.8.10 Nečakané zrušenie KÚ v Žiline a delimitácia jeho činností na GKÚ

V roku 2007 došlo veľmi nečakane v rámci rezortu ÚGKK SR k zrušeniu jeho podriadenej organizácie, Katastrálneho ústavu v Žiline. K zrušeniu ku koncu roka došlo na základe Rozhodnutia predsedu ÚGKK SR č. P-6319/2007 zo dňa 22.10.2007 o zriadení Komisie v súvislosti so zrušením Katastrálneho ústavu v Žiline a zabezpečením plnenia jeho prioritných úloh. Všetok majetok a činnosti zrušeného Katastrálneho ústavu boli delimitované k 1. januáru 2008 do GKÚ. V činnostiach, ktoré vykonával Katastrálny ústav, pokračovali pracovníci delimitovaní na GKÚ najmä v dokončení úloh obnovy katastrálneho operátu novým mapovaním. Na GKÚ prešli z Katastrálneho ústavu v Žiline aj úlohy na úseku tvorby ZMVM a skenovanie. Za účelom plnenia úloh skenovania boli z Katastrálneho ústavu delimitované do GKÚ aj skenery. Zrušením Katastrálneho ústavu v Žiline došlo k zmene organizačnej štruktúry rezortu, ktorej aktualizovaná schéma sa nachádza na obr. 58.

Obr. 58 Schéma zaradenia GKÚ v štruktúre rezortu v rokoch 2008-2012

3.8.11 Rok 2008 – GKÚ opäť s novým štatútom

Delimitáciou a presunom činností zo zrušeného Katastrálneho ústavu v Žiline bolo potrebné otvoriť aj otázku doplnenia štatútu GKÚ o presunuté činnosti. Namiesto vypracovania dodatku k platnému štatútu, bolo rozhodnuté vydať nový. Nový štatút GKÚ bol vydaný Rozhodnutím predsedu ÚGKK SR pod číslom P-3061/2008 zo dňa 16. mája 2008 o schválení a vydaní Štatútu GKÚ [77]. Nový štatút zadefinoval pracovníkom GKÚ tieto hlavné verejnoprospešné činnosti a úlohy:

1. Na úseku GZ:

- a) spravuje a modernizuje základné bodové polia v SR,
- b) zriaďuje, udržiava a obnovuje GZ,
- c) informuje orgány Ministerstva obrany SR o zmenách vykonaných na bodoch GZ,
- d) podáva odborné vyjadrenia a posudky o GZ,
- e) vykonáva oznamovaciu povinnosť pri poškodení meračských značiek, signálov a iných zariadení bodov GZ,
- f) predkladá úradu projekty úloh na úseku budovania, údržby a obnovy bodov GZ,
- g) navrhuje koncepciu budovania GZ,
- h) zabezpečuje medzinárodnú spoluprácu v oblasti budovania medzinárodných geodetických sietí,
- i) vykonáva geodetické činnosti na štátnej hranici SR,
- j) spravuje informačný systém geodetických bodových polí,
- k) spravuje, zabezpečuje a prevádzkuje Slovenský priestorový observačný systém (SKPOS) a Národné servisné centrum SKPOS.

2. Na úseku informačného systému geodézie, kartografie a katastra:

- a) zabezpečuje budovanie a správu centrálnej databázy písomných informácií katastra nehnuteľností,
- b) zabezpečuje budovanie a správu Základnej bázy údajov pre geografické informačné systémy (ďalej GIS) s obsahovou podrobnosťou definovanou katalógom objektov,
- c) zabezpečuje tvorbu a správu vektorových a rastrových ekvivalentov ostatných máp veľkých, stredných a malých mierok,
- d) kontroluje rastrové a vektorové údaje máp veľkých mierok,
- e) v súlade s platnými legislatívnymi normami zabezpečuje poskytovanie informácií a údajov z centrálnych databáz IS GKK,
- f) podieľa sa na tvorbe koncepcií a projektov rozvoja informačných a komunikačných technológií v rámci IS GKK,
- g) zabezpečuje systémovú a technickú podporu výpočtových, zobrazovacích, komunikačných, distribučných a programových prostriedkov IS GKK,
- h) dokumentuje, zálohuje a archivuje bázu údajov IS GKK,
- i) poskytuje informácie zo štátnej dokumentácie prostredníctvom internetových portálov,
- j) zabezpečuje spravovanie rezortnej Virtuálnej privátnej siete,
- k) zabezpečuje vrcholovú správu Active Directory v prostredí Virtuálnej privátnej siete,
- l) zabezpečuje vrcholovú správu Exchange v prostredí Virtuálnej privátnej siete,
- m) zabezpečuje vrcholovú správu IP telefónie v prostredí Virtuálnej privátnej siete,
- n) zabezpečuje vrcholovú správu antivírovej ochrany v prostredí Virtuálnej privátnej siete.

3. Na úseku ŠMD:
 - a) spravuje, udrzuje a aktualizuje ŠMD veľkých, stredných a malých mierok v analógovom a digitálnom tvare, ktorých vydavateľom je úrad,
 - b) spracováva návrh výhľadového a ročného edičného plánu úradu,
 - c) spolupracuje pri projektovaní kartografických diel a ŠMD,
 - d) vykonáva kartografické spracovanie máp, ktorých vydavateľom je úrad,
 - e) spracováva odborné kartografické publikácie technických predpisov a propagačné materiály ŠMD,
 - f) udeľuje súhlas na tlač a rozširovanie kartografických diel,
 - g) spolupracuje s príslušnými štátnymi orgánmi a právnickými osobami na úseku zberu informácií potrebných pre tvorbu a aktualizáciu ŠMD.

4. Na úseku ZBGIS:
 - a) vykonáva topografické a fotogrametrické spracovanie podkladov pre GIS a iné tematické a účelové mapové diela,
 - b) usmerňuje a koordinuje fotogrametrické spracovanie leteckých snímok,
 - c) spracováva blokovú analytickú aerotrianguláciu,
 - d) spracováva topografické originály základných máp,
 - e) vykonáva prieskum, rozbor a štúdie fotogrametrického spracovania leteckých meračských snímok,
 - f) spolupracuje s Topografickým ústavom Banská Bystrica na úseku utajovania leteckých meračských snímok a ich využitia na celom území SR,
 - g) spolupracuje s orgánmi a organizáciami na úseku aktualizácie hraníc chránených území SR v mapách stredných mierok.

5. Na úseku dokumentácie a sprístupňovania dokumentačných fondov:
 - a) spravuje dokumentačné fondy kartografických diel, ktorých vydavateľom je úrad,
 - b) dokumentuje operáty geodetických sietí a základných bodových polí v SR,
 - c) dáva súhlas na použitie kartografických diel, ktorých dokumentačné fondy spravuje,
 - d) dokumentuje výsledky štandardizácie geografického názvoslovia,
 - e) spolupracuje s katastrálnymi úradmi a správami katastra na úseku vedenia dokumentácie geodetických sietí a bodových polí, na úseku tvorby a aktualizácie bázy údajov IS GKK, na úseku tvorby a aktualizácie máp, ktorých vydavateľom je úrad a na úseku vyhotovovania zabezpečovacej dokumentácie,
 - f) plní funkciu Odborového informačného strediska, pričom uspokojuje informačné potreby z odboru geodézie, kartografie a katastra, buduje a udržiava komplexný fond literárnych prameňov a špeciálnych neliterárnych dokumentov a vykonáva knižničnú činnosť s výpožičnou službou,
 - g) predkladá úradu projekty úloh na úseku dokumentácie,
 - h) sprístupňuje dokumentačné fondy,
 - i) zabezpečuje tlač ŠMD.

6. Na úseku štandardizácie geografického názvoslovia:
 - a) plní úlohy sekretariátu Názvoslovnej komisie úradu,
 - b) pripravuje návrhy na štandardizáciu geografického názvoslovia okrem geografického názvoslovia na mapách veľkých mierok, predkladá ich na rokovanie komisie a na schválenie úradu,
 - c) zabezpečuje tvorbu a vydávanie neperiodických názvoslovných publikácií,
 - d) navrhuje koncepciu rozvoja na úseku štandardizácie geografického názvoslovia.

7. Na úseku archívniectva a zhromažďovania muzeálií:
 - a) spravuje ÚAGK v SR vrátane rezortného zabezpečovacieho archívu,
 - b) zabezpečuje preberanie, evidovanie, zhodnocovanie, sprístupňovanie a využívanie archívnych dokumentov z odboru geodézie, kartografie a katastra a ich všestrannú ochranu vrátane konzervácie,
 - c) zabezpečuje plnenie odborných archívnych a s tým súvisiacich vedeckých úloh,
 - d) vyhotovuje odborné posudky k skartačným návrhom dokumentačných fondov katastrálnych úradov,
 - e) archivuje bázu údajov IS GKK,
 - f) zhromažďuje geodetické a kartografické prístroje a pomôcky za účelom ich uchovania ako exponátov muzeálnej hodnoty, pričom spolupracuje s inštitúciami jednotnej siete múzeí a galérií,
 - g) predkladá úradu projekty úloh na úseku archívniectva,
 - h) archivuje rastrové a vektorové údaje máp veľkých mierok.

8. Na úseku odbytu kartografických diel a publikácii vykonáva odbyt kartografických diel, technických predpisov, Spravodajcu úradu a iných publikácii, ktoré vydáva úrad.

9. Na úseku metrológie v oblasti geodézie a kartografie:
 - a) zabezpečuje správnosť príslušných meradiel,
 - b) objektivizuje a zabezpečuje správnu aplikáciu meračských postupov,
 - c) vykonáva nepretržitý monitoring metrologickej nadväznosti geodetických systémov na európske a svetové referenčné systémy.

10. Na úseku obnovy katastrálneho operátu:
 - a) vykonáva obnovu katastrálneho operátu novým mapovaním,
 - b) vykonáva obnovu katastrálneho operátu vyhotovením duplikátu.

Z osobitých verejnoprospešných činností a verejných funkcií boli GKÚ zadefinované novým štatútom tieto:

1. podieľa sa na tvorbe technických predpisov vydávaných v pôsobnosti úradu,
2. zabezpečuje terminologickú činnosť a činnosť tajomníka Terminologickej komisie pre odbor geodézie, kartografie a katastra,
3. vykonáva expertnú činnosť v odbore geodézie a kartografie,
4. vykonáva prieskumy, rozbor a štúdie v odbore geodézie a kartografie,
5. spolupracuje so zahraničnými partnermi na základe súhlasu udeleného úradom,
6. vykonáva iné práce na základe požiadaviek fyzických a právnických osôb,
7. podieľa sa na spracovaní koncepcií a projektov na úseku KN,
8. plní aj iné úlohy, ktorými ho poverí úrad.

Ako si môžete všimnúť, nový štatút v podstate kopíroval úlohy a činnosti definované predchádzajúcim štatútom a úpravy sa dotkli iba zmeny názvu AIS GKK na IS GKK. Okrem toho bola v rámci úloh na úseku GZ doplnená nová úloha zabezpečenia a prevádzky SKPOS a na úseku ŠMD bola doplnená nová úloha správy a aktualizácie máp veľký mierok. Najpodstatnejšou časťou bolo doplnenie hlavnej činnosti zrušeného Katastrálneho ústavu v Žiline, a to Obnova katastrálneho operátu novým mapovaním. Z úprav možno ešte spomenúť doplnenie činností pri zabezpečovaní správy Virtuálnej privátnej siete na úseku IS GKK.

3.8.12 Úspešné spustenie dvoch projektov OPIS

Ešte v roku 2007 bol Úradom vlády SR spustený Operačný program Informatizácia spoločnosti (ďalej OPIS), na základe ktorého bola možnosť poskytnúť podporu zo štrukturálnych fondov EÚ na projekty informatizácie spoločnosti v období rokov 2007-2013. Cieľom programu OPIS bolo použiť finančné prostriedky v súlade so stratégiou EÚ pri budovaní konkurencieschopnej ekonomiky založenej na inováciách a elektronizácii. V prvom rade mali byť podporené projekty orientované na občana a efektívnu elektronizovanú verejnú správu, s kvalitným digitálnym obsahom a umožnením prístupu k poskytovaným službám prostredníctvom internetu každému občanovi. ÚGKK SR na výzvu úradu vlády SR zareagoval a požiadal o dva národné projekty, ktoré boli následne schválené. Išlo o projekt Elektronických služieb KN (ďalej ESKN) a o projekt ESKN – ZBGIS.

3.8.12.1 Založenie CERS a opätovná zmena štatútu GKÚ

V súvislosti s projektom ESKN bolo rozhodnuté vybudovať v rámci GKÚ nové Centrálné elektronické registratúrne stredisko (ďalej CERS). Sídlo CERS muselo byť vybudované mimo Bratislavu a malo slúžiť na dlhodobú archiváciu papierovej dokumentácie zo správ KN a na poskytovanie tejto dokumentácie po jej naskenovaní elektronickou cestou. Práce na vybudovaní nového pracoviska CERS v Liptovskom Mikuláši (obr. 59) začali už v roku 2009. V prenajatej budove bola postupne nainštalovaná technológia pre centrálnu skenovaciu pracovisko s digitálnym úložiskom papierových dokumentov. Posilnili sa komunikačné linky a zabezpečilo sa zvýšenie bezpečnosti rezortných IS. V decembri 2009 došlo v súvislosti s vybudovaním pracoviska k úprave organizačnej štruktúry, do ktorej bol zaradený CERS ako nový odbor GKÚ. V tomto období došlo taktiež aj k povýšeniu oddelenia IKT na samostatný odbor (pozri organizačné schémy GKÚ v kapitole 4.4).

Obr. 59 Budova pracoviska CERS v Liptovskom Mikuláši [68]

Novo zriadený odbor CERS začal naplňovať svoje poslanie okamžite a už v roku 2010 vykonával zvoz písomností z vybraných správ katastra na skenovanie a archiváciu. Súčasne pracovníci odboru pracovali na tvorbe programu ISID a PATERNOSTER. V jeden deň preberania zásielok bolo spracovaných cca 7000 spisov a v priebehu roka bolo celkovo zo 16 správ katastra spracovaných 168 665 spisov. Pracovníci odboru zároveň na základe vyžiadaní poskytovali naskenované dokumenty ďalej v elektronickej forme [68]. Činnosť odboru CERS bola riešená aj prostredníctvom vydaného Usmernenia ÚGKK SR č. OKP-3597/2010-433 zo dňa 03. 06. 2010 na kontrolu a preberanie inventarizovaných spisov registra C do CERS.

Vytvorenie nového odboru CERS malo vplyv nielen na úpravu organizačného poriadku ústavu, ale aj na zmenu jeho štatútu, ktorý bol prepísaný nanovo. Zmenu štatútu okrem založenia odboru CERS podmienilo aj vydanie novej vykonávacej vyhlášky ÚGKK SR č. 300/2009 Z. z. k zákonu NR SR č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii. Úplne nový štatút GKÚ vstúpil do platnosti od 17.12.2009 a boli doň zapracované ako činnosti nového odboru CERS, tak aj úlohy definované novou vyhláškou. Štatút z roku 2009 je platný dodnes sú v ňom definované nasledovné verejnoprospešné činnosti a úlohy:

1. Na úseku GZ:

- a) zabezpečuje výkon geodetických činností pri budovaní, obnove a údržbe geodetických bodov,
- b) zabezpečuje geodetické určenie a kontrolu parametrov geodetických bodov určených v štátnych špecializovaných sieťach v národných realizáciách geodetických systémov, t. j. pasívne geodetické základy,
- c) zabezpečuje správu a prevádzkovanie SKPOS, t. j. aktívnych geodetických základov,
- d) rozhoduje o zriadení, odstránení a premiestnení geodetického body GZ,
- e) eviduje hlásenia a žiadosti týkajúce sa geodetických bodov,
- f) predkladá zoznamy geodetických bodov príslušným správam katastra na zápis formy ochrany do KN,
- g) poskytuje údaje a informácie o pasívnych a aktívnych geodetických základoch prostredníctvom webových služieb,
- h) realizuje medzinárodnú spoluprácu s partnerskými organizáciami v oblasti geodetických základov na základe dohôd,
- i) zabezpečuje geodetické činnosti na štátnej hranici SR.

2. Na úseku IS GKK:

- a) zabezpečuje a spravuje ISGZ,
- b) zabezpečuje budovanie a správu centrálnej databázy písomných informácií katastra nehnuteľností,
- c) zabezpečuje budovanie a správu ZBGIS s obsahovou podrobnosťou definovanou katalógom tried objektov,
- d) zabezpečuje tvorbu a správu vektorových a rastrových ekvivalentov ostatných máp veľkých, stredných a malých mierok,
- e) kontroluje rastrové a vektorové údaje máp veľkých mierok,
- f) zabezpečuje prevádzku a rozvoj služieb uvedených v Katalógu služieb IT, ktoré podporujú plnenie úloh IS GKK,
- g) zabezpečuje budovanie a prevádzku spoločnej technickej infraštruktúry rezortu,
- h) zabezpečuje tvorbu a udržiavanie technologických, bezpečnostných a organizačných štandardov a pravidiel,
- i) sprístupňuje a umožňuje vyhľadávanie informácií a údajov v IS GKK najmä prostredníctvom webových služieb internetového portálu.

3. Na úseku ŠMD:
 - a) spravuje, udrzuje a aktualizuje ŠMD veľkých, stredných a malých mierok v digitálnom tvare, ktorých vydavateľom je úrad,
 - b) spracováva návrh výhľadového a ročného edičného plánu úradu,
 - c) spolupracuje pri projektovaní kartografických diel a ŠMD,
 - d) vykonáva kartografické spracovanie máp, ktorých vydavateľom je úrad,
 - e) spracováva odborné kartografické publikácie technických predpisov a propagačné materiály ŠMD,
 - f) na základe zmluvy poskytuje podklady na tlač a rozširovanie kartografických diel,
 - g) spolupracuje s príslušnými štátnymi orgánmi a právnickými osobami na úseku zberu informácií potrebných pre tvorbu a aktualizáciu ŠMD a ZBGIS.

4. Na úseku ZBGIS:
 - a) vykonáva spracovanie podkladov z fotogrametrie, laserového skenovania a iných zdrojov ZBGIS ako bázu pre ŠMD a iné technické a účelové mapové diela,
 - b) podieľa sa na fotogrametrickom spracovaní digitálnych leteckých snímok, digitálnej aerotriangulácie, tvorbe ortofotosnímkov, digitálneho modelu reliéfu,
 - c) vytvára a spravuje geodatabázu ZBGIS na centrálnej úrovni,
 - d) spolupracuje s príslušným pracoviskom Ministerstva obrany SR na úseku utajovania leteckých meračských snímok a ich využitia na celom území SR,
 - e) spolupracuje so štátnymi organizáciami na úseku aktualizácie objektov ZBGIS.

5. Na úseku dokumentácie a sprístupňovania dokumentačných fondov:
 - a) spravuje dokumentačné fondy kartografických diel, ktorých vydavateľom je úrad,
 - b) dokumentuje operáty geodetických základov,
 - c) na základe zmluvy poskytuje na použitie kartografické diela a údaje z dokumentačných fondov,
 - d) dokumentuje výsledky štandardizácie geografického názvoslovía,
 - e) spolupracuje s katastrálnymi úradmi a správami katastra úradmi na úseku poskytovania údajov z GZ a ochrany bodov, na úseku tvorby a aktualizácie bázy údajov IS GKK, na úseku tvorby a aktualizácie máp, ktorých vydavateľom je úrad a na úseku vyhotovovania zabezpečovacej dokumentácie,
 - f) plní funkciu Odborového informačného strediska, pričom uspokojuje informačné potreby z odboru geodézie, kartografie a katastra, buduje a udržiava komplexný fond literárnych prameňov a špeciálnych neliterárnych dokumentov a vykonáva knižničnú činnosť s výpožičnou službou,
 - g) predkladá úradu projekty úloh na úseku dokumentácie,
 - h) sprístupňuje dokumentačné fondy,
 - i) zabezpečuje tlač ŠMD.

6. Na úseku štandardizácie geografického názvoslovía:
 - a) plní úlohy sekretariátu Názvoslovnej komisie úradu,
 - b) pripravuje návrhy na štandardizáciu geografického názvoslovía okrem geografického názvoslovía na mapách veľkých mierok, predkladá ich na rokovanie komisie a na schválenie úradu,
 - c) zabezpečuje zverejnenie štandardizovaných názvov prostredníctvom webových služieb,
 - d) navrhuje koncepciu rozvoja na úseku štandardizácie geografického názvoslovía.

7. Na úseku archívniectva a zhromažďovania muzeálií:
 - a) spravuje ÚAGK, vrátane rezortného zabezpečovacieho archívu,
 - b) zabezpečuje preberanie, evidovanie, zhodnocovanie, sprístupňovanie a využívanie archívnych dokumentov z odboru geodézie, kartografie a katastra a ich všestrannú ochranu,
 - c) zabezpečuje plnenie odborných archívnych a s tým súvisiacich vedeckých úloh,
 - d) vyhotovuje odborné posudky k skartačným návrhom dokumentačných fondov katastrálnych úradov,
 - e) archivuje bázu údajov IS GKK,
 - f) zhromažďuje geodetické a kartografické prístroje a pomôcky za účelom ich uchovania ako exponátov muzeálnej hodnoty, pričom spolupracuje s inštitúciami jednotnej siete múzeí a galérií,
 - g) predkladá úradu projekty úloh na úseku archívniectva,
 - h) archivuje rastrové a vektorové údaje máp veľkých mierok.
8. Na úseku odbytu kartografických diel a publikácii vykonáva odbyt kartografických diel, technických predpisov, Spravodajcu úradu a iných publikácii, ktoré vydáva úrad.
9. Na úseku obnovy katastrálneho operátu:
 - a) zabezpečuje obnovu katastrálneho operátu novým mapovaním,
 - b) vykonáva obnovu katastrálneho operátu vyhotovením duplikátu.
10. Na úseku centrálného elektronického registratúrneho strediska:
 - a) vykonáva príjem, preberanie, triedenie a kategorizovanie dokumentov,
 - b) vykonáva prípravu dokumentov na skenovanie,
 - c) zabezpečuje skenovanie dokumentov rôzneho typu,
 - d) spravuje a uchováva údaje získané skenovaním,
 - e) spravuje a uchováva skenované analógové podklady.

Z osobitých verejnoprospešných činností a verejných funkcií boli GKÚ zadefinované novým štatútom z roku 2009 tieto:

1. podieľa sa na tvorbe technických predpisov vydávaných v pôsobnosti úradu,
2. vykonáva expertnú činnosť v odbore geodézie a kartografie,
3. vykonáva prieskumy, rozbor a štúdie v odbore geodézie a kartografie,
4. spolupracuje so zahraničnými partnermi na základe súhlasu udeleného úradom,
5. vykonáva iné práce na základe požiadaviek fyzických a právnických osôb,
6. podieľa sa na spracovaní koncepcií, technických predpisov a projektov na úseku GZ, KN, ZBGIS a geografického názvoslovia,
7. plní iné úlohy, ktorými ho poverí úrad.

Ako si môžeme všimnúť, štatút GKÚ z roku 2009 sa výrazne líši od štatútu GKÚ vydaného v roku 2008. Odlišnosti sú najmä v oblasti definovania úloh na úseku GZ, ktoré boli nanovo naformulované a takmer doslovne vychádzajú z definícií uvedených v novej vyhláske ÚGKK SR č. 300/2009 Z. z. GZ sú po novom rozdelené na aktívne (SKPOS) a pasívne (geodetické body špecializovaných štátnych geodetických sietí). Odlišnosti oproti predchádzajúcemu štatútu sa dotýkajú aj úloh na úseku správy IS GKK, do ktorého sú po novom zaradené všetky IS, t. j. ISGZ, ZBGIS a ISKN. Z úprav možno ešte spomenúť, že v novom štatúte sú zrušené úlohy GKÚ na úseku metrológie a terminologickej komisie, ktoré z rôznych dôvodov nevykonával vôbec, alebo len okrajovo (metrológia). Novinkou je najmä doplnenie spomenutých úloh na úseku CERS.

3.8.12.2 Spustenie projektu ESKN-ZBGIS

V roku 2009 bol schválený a rozbehnutý aj druhý projekt programu OPIS označený ako ESKN-ZBGIS. Cieľom projektu bolo vytvoriť a aktualizovať referenčné údaje NIPI a sprístupniť ich prostredníctvom elektronických služieb. V roku 2010 bolo ukončené v spolupráci s TOPÚ celoplošné mapovanie a zber atribútov ZBGIS z celého územia SR. V rámci projektu boli vytvorené subsystemy na aktualizáciu údajov, ich kartografickú vizualizáciu v rôznych mierkach a na zverejnenie údajov elektronickou formou a tiež boli splnené povinnosti rezortu vyplývajúce zo smernice INSPIRE. Aktivity na projekte boli ukončené v roku 2015 a administratívne bol ukončený v novembri 2016. Viac k tejto téme bude uvedené v ďalších kapitolách popisujúcich činnosť GKÚ v tretej dekáde svojej existencie.

3.8.13 Rok 2010 - rozsiahla rekonštrukcia dátového centra GKÚ

Rozsiahlou rekonštrukciou prešlo v roku 2010 aj dátové centrum GKÚ (obr. 60). Rekonštrukcia prebehla v poriadku a bez prerušenia prevádzky a poskytovaných služieb. Počas rekonštrukcie došlo k stavebným úpravám, k rekonštrukcii elektroinštalácie vrátane implementácie nových záložných zdrojov elektrickej energie (UPS), k výmene optickej a metallickej dátovej kabeľáže a k zrekonštruovaniu systému chladenia priestorov a klimatizačných jednotiek.

Obr. 60 Dátové centrum GKÚ po rozsiahlej rekonštrukcii z roku 2010 [68]

Stavebnými a stavebno-technickými úpravami bolo Dátové centrum GKÚ rozdelené na štyri technologické priestory, čím bol zmenšený priestor, ktorý bolo potrebné chladiť. Uvedenými krokmi sa prispelo k výraznému zníženiu spotreby elektrickej energie a k zvýšeniu efektivity centra. Dátové centrum bolo po rekonštrukcii vybavené systémom na sledovanie a vyhodnocovanie prevádzkových parametrov a taktiež bol úspešne implementovaný systém na upozorňovanie odchýlok od požadovaných prevádzkových parametrov [68].

3.8.14 Prvýkrát spustenie automatizovanej transformačnej služby

Po zverejnení globálnych transformačných parametrov medzi ETRS89 a S-JTSK vyhlásením ÚGKK SR v Spravodajcovi v roku 2007 (pozri kapitola 3.8.9) a následnom vydaní tých istých globálnych transformačných parametrov vo vyhláske ÚGKK SR č. 300/2009 Z. z. bolo v rámci rezortu ÚGKK SR rozhodnuté sprístupniť pre širokú verejnosť aj automatizovanú transformačnú službu, ktorá by umožňovala vykonávať prevody a transformácie medzi súradnicovými systémami ETRS89 a S-JTSK. Keďže zverejnené globálne transformačné parametre definovali iba prevod z ETRS89 do realizácie JTSK03 a nakoľko bol KN naďalej vedený v pôvodnej realizácii JTSK, bolo veľmi potrebné pre občanov sprístupniť aj nástroje na transformáciu údajov z ETRS89 do S-JTSK (JTSK). Za týmto účelom bola obstaraná a v roku 2010 do prevádzky nasadená Autorizovaná webová transformačná služba (ďalej AWTS) (obr. 61) ako prvá transformačná služba, ktorá umožňovala hromadný, alebo individuálny prevod údajov medzi ETRS89 a oboma realizáciami S-JTSK, t. j. JTSK03 aj JTSK. Autorom služby bola spoločnosť Geokod.

Obr. 61 Webové rozhranie Autorizovanej webovej transformačnej služby nasadenej v roku 2010

3.8.15 Oslavy 60. výročia GKÚ a 20. výročia ÚAGK

Rok 2010, rovnako ako tomu bolo aj v roku 2000, predstavoval pre GKÚ významný míľnik svojej histórie. Od roku 2000 pribudlo ďalších desať rokov, organizácia opäť o čosi viac dozrela a mohla osláviť ďalšie okrúhle výročie svojho založenia. Tak, ako tomu bolo aj pri oslavách 50. výročia (pozri kapitolu 3.7.3), bolo vedením GKÚ rozhodnuté si jubileum dôstojne pripomenúť zorganizovaním slávnostného podujatia. Na oslavy boli pozvaní všetci bývalí vedúci predstavitelia ústavu, ďalší významní hostia z rezortu a príbuzných organizácií a všetci vtedajší najdlhšie pracujúci zamestnanci ústavu. Okrem 60. výročia založenia ústavu, pripadlo na rok 2010 aj jubilejné 20. výročie založenia jeho špecifickej organizačnej zložky, ÚAGK. Vedúci predstavitelia GKÚ sa preto rozhodli k oslavám jubilea ústavu pripojiť aj

oslavy 20. výročia ÚAGK. Oslavy oboch výročí boli spojené s prezentáciou vtedajších činností jednotlivých zložiek ústavu a s odovzdávaním pamätných predmetov a darčiekov pozvaným hosťom. Spojené podujatie sa konalo 26. júna 2010 v kongresovom centre spoločnosti Doprastav v Bratislave. Pár momentiek z podujatia je zobrazených na obr. 62.

Obr. 62 Dve momentky z osláv 60. výročia GKÚ a 20. výročia ÚAGK v roku 2010 [68]

Pri príležitosti osláv bola pracovníkmi GKÚ vypracovaná aj pekná 24 stranová brožúra formátu A4 [14], ktorej obálka je zobrazená na obr. 63. Brožúra je k dispozícii aj na Geodetickom a kartografickom ústave Bratislava napr. v knižnici OBIS.

Obr. 63 Obálka brožúry „60 rokov GKÚ“, vydaná v roku 2010

3.9 Plnenie úloh odborov GKÚ na nosných úlohách v rokoch 2001 - 2010

3.9.1 Plnenie úloh na úseku GZ

Úlohy na úseku GZ zabezpečovali počas celej druhej dekády GKÚ pracovníci Odboru GZ v zmysle platného štatútu, schválených koncepcií a vykonávacích projektov schválených na jednotlivé roky. V oblasti polohových GZ pokračovali pracovníci Odboru GZ do roku 2003 v budovaní tzv. nových GZ t. j. v budovaní bodov ŠPS triedy C. Práce pozostávali z výberu vhodných bodov zo ŠTS alebo ŠNS z pohľadu ich vhodnosti na meranie technológiou GNSS. Následne došlo k úprave stabilizácií vybraných bodov (napr. ich podbetónovaním), k doplneniu ochranných zariadení (napr. skruží), k prefarbeniu na oranžovo, k prečíslovaniu a nakoniec k vykonaniu 6 hodinovej statickej observácie. Hustota novej siete ŠPS bola zvolená tak, aby priemerná odľahlosť medzi bodmi ŠPS bola cca 7 km. Úlohu sa podarilo dokončiť do konca roku 2003 a v ďalších rokoch, cca do roku 2005, boli na bodoch vykonané opakované statické merania, ktoré pomáhali vykonávať aj pracovníci TOPÚ Banská Bystrica. V roku 2006 boli všetky merania spracované a pre body ŠPS boli vypočítané súradnice v ETRS89. Týmto krokom vznikla na Slovensku prvá homogénna sieť bodov, ktorá v dostatočnej hustote reprezentovala národnú realizáciu ETRS89. V nasledovných rokoch sa podľa potreby vo vybraných regiónoch pokračovalo v zahusťovaní ŠPS. Od roku 2007 sa určovanie súradníc v ETRS89 rozšírilo aj na body iných sietí (ŠNS, ŠGS, ŠTS), ktoré predstavovali skupinu bodov ŠPS triedy D. Okrem budovania bodov ŠPS sa pracovníci Odboru GZ v oblasti polohových GZ venovali aj myšlienkam zriadenia siete permanentných staníc a lokalizačnej služby. Prvú experimentálnu permanentnú stanicu GNSS zriadili na streche pracoviska GKÚ v Prešove v roku 2001. Následne, v roku 2002, vybudovali ďalšiu stanicu v Gánovciach, v areáli Slovenského hydrometeorologického ústavu. Stanica Gánovce pozostávala zo špeciálneho piliera, na ktorom bola osadená anténa GNSS a tá bola káblom

prepojená s prijímačom umiestneným v malej skrinke vedľa (obr. 64). Permanentná stanica v Gánovciach bola v roku 2003 prihlásená a zapojená aj do EUREF siete permanentných staníc a v roku 2006 sa stala súčasťou medzinárodnej siete IGS permanentných staníc.

Obr. 64 Permanentná stanica GNSS v Gánovciach po vybudovaní v roku 2002

Keď v roku 2006 došlo k vytúženému vybudovaniu celoštátnej siete permanentných staníc GNSS (podrobnosti sú uvedené v kapitole 3.8.9) a následne od 1.12.2006 k oficiálnemu spusteniu testovacej prevádzky služby SKPOS, začali byť všetky úlohy odboru GZ z oblasti polohových GZ orientované prioritne na správu tejto služby a na poskytovanie údajov z nej. Počet používateľov služby začal každým rokom narastať a v roku 2009, po legislatívnom vyhlásení SKPOS za aktívne GZ (udialo sa tak vyhláškou ÚGKK SR č. 300/2009 Z. z.), prešla služba do riadnej prevádzky a stala sa jedinou referenčnou službou pre výkon vybraných geodetických a kartografických činností. Za týmto účelom bola na GKÚ v roku 2010 vytvorená aj aplikácia, ktorá umožňovala skontrolovať jej použitie pri vybraných geodetických a kartografických činnostiach. Z vykonaných úloh týkajúcich sa polohových GZ je potrebné ešte spomenúť každoročné vykonávanie kampanových GNSS meraní na bodoch LGS Tatry a kampanové GNSS meranie na bodoch siete SGRN s dvojročným intervalom.

V oblasti výškových základov pokračovali pracovníci odboru GZ v nivelačných meraniach bodov 1. rádu ŠNS, ktoré začali ešte v roku 1997 a boli ukončené v roku 2001. Po ich dokončení pokračovali nivelačné skupiny v meraniach nivelačných polygónov bodov 2. rádu ŠNS z územia celého Slovenska, ku ktorým pripájali aj v blízkosti sa nachádzajúce body ŠPS triedy C. Okrem nivelačných meraní na bodoch 2. rádu ŠNS vykonávali pracovníci nové merania aj na bodoch ZNS Bratislava a Východoslovenská nížina a rovnako vykonali nové cezhraničné prepojenia na nivelačné siete niektorých okolitých štátov.

V rámci štátnych gravimetrických základov vykonávali pracovníci odboru GZ do roku 2007 nové merania tiažových rozdielov na vybraných bodoch ŠPS triedy C (úloha budovania integrovaných bodov GZ). Po ukončení tejto úlohy začali od roku 2008 vykonávať opakované gravimetrické merania na bodoch 1. a 2 rádu ŠGS. Okrem toho odbor GZ zabezpečil v rokoch 2003 až 2006 a v roku 2008 opakované absolútne meranie tiažového zrýchlenia na vybraných bodoch 0. rádu ŠGS. Na obr. 65 sa nachádza ukážka absolútneho merania tiažového zrýchlenia na bode Vinosady v roku 2004.

Obr. 65 Absolútne meranie gravimetrom FG5-215 na bode Vinosady v roku 2004

Údaje o bodoch GZ boli počas celého obdobia udržiavané v digitálnej databáze v tzv. Katalógu geodetických bodov (ďalej KGB), ktorý predstavoval hlavnú súčasť Informačného systému geodetických bodových poľí (v roku 2002 premenovaného na ISGZ). Aplikácia KGB využívala na ukladanie informácií do roku 2008 databázu Access. Od roku 2004 boli údaje o bodoch GZ dostupné pre verejnosť aj prostredníctvom GeoPortálu ÚGKK SR (obr. 66), pričom parametre bodov boli zaokrúhlené a plné údaje sa dali získať až ich zakúpením.

Informácie o geodetickom bode 3614BB-1011						
ŠPS	ŠNS	ŠTS	Y [m] JTSK	X [m] JTSK	Nadm. výška	Predošlá naz.
☒	☒	☐	417147	1226898	442 m	SD68-6d
Značka		Typ stabilizácie		Ochrana		Roč. údržby
mosadzný modul		ina stabilizácia		nalepka		2003
Charakteristika						
bývalá tyčová stabilizácia s modulom nutanej centrácie						
Topografický popis						
Bod je v trave pri športovom ihrisku, okolie kopcovite						
Prístup						
Autom. V obci Banská Bystrica-Sasova do areálu vegerenského gymnázia, na srohoch kopca k športovému ihrisku.						
Návrh a fotografia						
Kód: 801101 Sasova		POZNÁMKA: na výpis území, v ktorých sa bod nachádza si zobrazte hranice obcí alebo okresov; aktuálne zobraziť vo formáte PDF.				Mapa JAVS, HTML, Zobraziť na mape

Obr. 66 Ukážka poskytovania informácií o bodoch GZ prostredníctvom GeoPortálu

Od roku 2008 bola na poskytovanie údajov o bodoch GZ vytvorená a na testovanie sprístupnená aj nová aplikácia ISGZ s označením ISGZ05, ktorá využívala databázu Oracle a prepojenie na softvér Bentley Map. Nová aplikácia ISGZ05 bola vypracovaná na .net technológii a bola skutočne vysokej kvality, na základe čoho bola nominovaná a aj sa dostala medzi finalistov najlepších projektov využívajúcich produkty Bentley v rámci súťaže BE Award 2008 (viac o oceneniach získaných produktmi GKÚ, pracovníkmi GKÚ alebo jeho jednotlivými zložkami sa nachádza v kapitole 4). Napriek uvedenému úspechu a kvalite aplikácie boli údaje o bodoch GZ poskytované pre záujemcov naďalej iba prostredníctvom databázy KGB.

Medzi úlohy odboru GZ patrili aj v druhej dekáde GKÚ geodetické práce na štátnych hraniciach. Pracovníci odboru GZ v rokoch 2001 až 2010 participovali na vykonávaní terénnych geodetických, ale aj spracovateľských (transformácia súradníc) prác týkajúcich sa štátnych hraníc s Maďarskom, Rakúskom, Českom, Poľskom a Ukrajinou. Z významnejších úloh možno spomenúť vytvorenie nového hraničného dokumentárneho diela pre slovensko-ukrajinskú štátnu hranicu (roky 2005-2007) s použitím ortofotomozaiky ako mapového podkladu namiesto zameriavania polohopisu, alebo určenie súradníc hraničných znakov slovensko-českej štátnej hranice v systéme ETRS89 v roku 2008. Viac podrobností o týchto prácach možno nájsť v príspevku [45] alebo vo výročných správach GKÚ [68].

3.9.2 Plnenie úloh na úseku centrálného KN a OKO

Úlohy GKÚ na úseku centrálného KN zabezpečovali spočiatku pracovníci Odboru centrálnych databáz KN, v rokoch 2004-2007 pracovníci zaradení do Odboru informačných a komunikačných technológií a od roku 2007 pracovníci Odboru Centrálného KN (pozri organizačné schémy GKÚ v kapitole 4.4). Úlohy pracovníkov pozostávali naďalej z kontrolnej, zabezpečovacej a informačnej funkcie. Informačná funkcia predstavovala poskytovanie údajov z centrálnych databáz KN (aj prostredníctvom portálových služieb), ale napríklad aj realizáciu rôznych špecifických analýz podľa požiadaviek.

Jednou z najvýznamnejších úloh odboru bolo udržiavanie čo najaktuálnejšej centrálnych databáz KN. Aktualizácia centrálnych databáz KN prebiehala do roku 2003 v trojmesačných intervaloch a zlepšenie v tomto smere nastalo až posilnením IT infraštruktúry na GKÚ. To sa podarilo v roku 2003 a od 1.10.2003 bola aktualizácia databázy (časť SPI) vykonávaná raz mesačne. Ďalšie zlepšenie v tomto smere nastalo v roku 2004, kedy sa podarilo prejsť na týždňový interval. V prípade aktualizácie SGI sa na týždňový interval prešlo až v roku 2008. Okrem kontroly a aktualizácie údajov centrálnych databáz KN pracovali zamestnanci odboru dlhodobo aj na úlohe číselného určovania hraníc katastrálnych území (ďalej KÚ) a na digitalizácii hraníc tých KÚ, ktoré nemali číselnú hranicu určenú a neprebehlo v nich ani ROEP.

Na poskytovanie údajov z centrálnych databáz KN a na lustrácie bol od roku 1999 počas celého obdobia používaný softvér KATRENA (na interné spracovanie) resp. KATKA (pre externých používateľov). Okrem toho došlo v roku 2004 k spusteniu prevádzky Katastrálneho portálu (pozri kapitolu 3.8.5.2), čím sa údaje z centrálnych databáz KN dostali na internet, čo sa odzrkadlilo aj znížením počtu požiadaviek na poskytovanie údajov pracovníkmi odboru. Po sprístupnení Katastrálneho portálu ako bezplatnej služby (október 2007) bolo sprístupnenie softvéru KATKA pre externých používateľov zrušené a títo boli presmerovaní na využívanie bezplatného Katastrálneho portálu. Pracovníci odboru napriek tomu aj naďalej na základe došlých požiadaviek vykonávali tzv. lustrácie a poskytovali údaje zo spravovanej centrálnych databáz KN.

Po zrušení Katastrálneho ústavu v Žiline v roku 2007, prešli od 1.1.2008 na GKÚ a pracovníkov odboru Centrálného KN aj úlohy obnovy katastrálneho operátu (ďalej OKO)

novým mapovaním. V rokoch 2008 a 2009 sa preto zamestnanci GKÚ venovali dokončeniu rozpracovaných projektov OKO po zrušenom Katastrálnom ústave v Žiline a okrem toho naďalej vykonávali OKO aj formou vyhotovovania duplikátov z analógových katastrálnych máp ich digitalizovaním na základe požiadaviek jednotlivých správ katastra.

3.9.3 Plnenie úloh na úseku ZBGIS

Cieľom zložiek GKÚ zodpovedných za plnenie úloh na úseku ZBGIS bol zber, tvorba, správa a poskytovanie základných priestorovo lokalizovaných geografických informácií a priestorových informácií o topografických objektoch a ich charakteristikách uložených v databázach definovaných Katalógom tried objektov (ďalej KTO). V rokoch 2001 – 2003 boli úlohy na úseku ZBGIS vykonávané pracovníkmi oddelení Odboru GIS, ktorý bol od 1.1.2004 premenovaný na Odbor referenčných údajov pre GIS (pozri Organizačné schémy GKÚ v kapitole 4.4).

Zber údajov pre ZBGIS prebiehal počas druhej dekády GKÚ najmä fotogrametricky. Významná zmena v tomto smere nastala v roku 2003, kedy boli na GKÚ zakúpené nové pracovné stanice na digitálnu fotogrametriu, čím sa celý proces zberu údajov dostal výlučne do digitálneho prostredia (pozri kapitolu 3.8.7). Do tohto roku pozostávali úlohy na úseku ZBGIS z tvorby, resp. aktualizácie rastrových a vektorových digitálnych súborov ZM10, ZM50 resp. SVM50, ktorá bola dokonca pokusne v roku 2002 vizualizovaná prostredníctvom aplikácie Viecon Publisher od spoločnosti Bentley. Rozvoj fotogrametrického zberu údajov nastal v spomínanom roku 2003, keď okrem zberu údajov pre ZBGIS začali pracovníci v rámci fotogrametrickej linky spracovávať a vytvárať aj DMR a vykonávať zber metaúdajov. Letecké meračské snímky boli v tomto období dodávané na základe spolupráce s Lesoprojektom Zvolen (dnes Národné lesnícke centrum Zvolen) v analógovom tvare. Dodané analógové snímky boli následne naskenované, aby sa s nimi dalo pracovať na digitálnych fotogrametrických staniách. Okrem fotogrametrického zberu údajov sa v roku 2003 začali overovať možnosti získavania údajov pre databázu ZBGIS aj z iných zdrojov t.j. z databáz iných správcov priestorových údajov. Za týmto účelom boli rozoslané žiadosti o spoluprácu na viaceré ministerstvá a ich výkonné zložky, no odozva nedopadla podľa očakávaní. Údaje ZBGIS sa spočiatku ukladali lokálne do tzv. personálnych geodatabáz založených na databáze Microsoft Access a v roku 2004 sa prešlo na využívanie databázy Oracle. Hľadanie najvhodnejšieho softvéru na správu údajov prešlo taktiež dlhým vývojom a cca od roku 2003 sa ustálilo a od tohto momentu sa ďalej využívali iba produkty ESRI. Na kontrolu a doplnenie atribútov fotogrametricky zozbieraných údajov začali v teréne pracovať aj skupiny miestneho prešetrovania.

V rámci rýchlejšieho zberu údajov z územia celého Slovenska sa v roku 2003 rozbehla aj čulá spolupráca s TOPÚ Banská Bystrica, ktorý v tom čase vykonával obdobné práce na tvorbe produktu s názvom Centrálna priestorová databáza. Medzi GKÚ a TOPÚ prebehlo množstvo rokovaní s cieľom zharmonizovať KTO a spolupráca každoročne naberala na obrátkach. V rámci spolupráce získal GKÚ od TOPÚ aj prvý kompletný DMR celého územia Slovenska získaného naskenovaním vrstevníc z topografických máp. DMR, ktorý dostal označenie DMR tretej generácie (ďalej DMR3), DMR3 obsahoval aj viaceré chyby, ktoré pracovníci GKÚ odhalili a spolu s TOPÚ opravili. V roku 2005 sa práce na zbere údajov pre ZBGIS a tvorbe ortofotomozaiky rozbehli natoľko, že za účelom ešte väčšieho zrýchlenia prác bola zavedená dvojjmenná prevádzka. V roku 2006 sa zistilo, že tvorba DMR fotogrametrickou metódou by realizovaným tempom trvala neúnosne dlho (na tento účel bola k dispozícii iba 1 pracovná stanica), preto bolo rozhodnuté využiť DMR3 (obr. 67) poskytnutý TOPÚ Banská Bystrica a ten používať na interné účely a aj poskytovať pre verejnosť, kým nebude k dispozícii presnejší model.

Obr. 67 Digitálny model reliéfu tzv. tretej generácie (DMR3) [71]

V roku 2009 pokračovali naďalej práce na úlohe dobudovania ZBGIS už v rámci OPIS projektu ESKN-ZBGIS (pozri kapitolu 2.8.12.2), ktorý si dal za cieľ poskytovať údaje ZBGIS aj prostredníctvom webových služieb. ZBGIS sa v roku 2010 podarilo úspešne dobudovať a jeho údaje pokrývali celé územie Slovenska. Nakoľko dovtedy používaný údajový model ZBGIS bol príliš komplikovaný, bolo v rámci projektu ESKN-ZBGIS rozhodnuté vytvoriť nový údajový model, ktorý by bol jednoduchší, kvalitnejší a do budúcnosti z pohľadu aktuálnosti údajov udržateľnejší. Do novonavrnutého údajového modelu boli pôvodné údaje premigrované v súradnicovom systéme S-JTSK (JTSK03) a vo výškovom systéme Bpv.

3.9.4 Plnenie úloh na úseku štandardizácie geografického názvoslovía

Úlohy na úseku štandardizácie geografického názvoslovía vykonávali pracovníci Oddelenia geografického názvoslovía (ďalej GN) zaradeného pod Odbor GIS, resp. neskôr pod Odbor referenčných údajov pre GIS (pozri organizačné schémy GKÚ v kapitole 4.4). Pracovníci Oddelenia GN počas celého obdobia vykonávali svoju primárnu úlohu, ktorou bol podľa platného štatútu GKÚ výkon činnosti Sekretariátu názvoslovnej komisie rezortu. V roku 2001 sa pracovníci oddelenia venovali štandardizácii názvov okresov a trigonometrických bodov. V ďalších rokoch kontrolovali štandardizované geografické názvy pre rôzne publikácie akými boli napr. Názvy chránených území, Slovenské historické geografické názvy, Názvy morí a podmorských útvarov. Okrem toho priebežne poskytovali informácie k dotazom týkajúcich sa geografických názvov, spracovávali a vydávali názvoslovné publikácie (obr. 68) a naplňali elektronickú databázu štandardizovaných geografických názvov. Naplnenie elektronickej databázy, ktoré sa začalo ešte v roku 1995, bolo úspešne ukončené v roku 2003. Obsahom novej elektronickej databázy boli všetky pomenované nesídlné geografické objekty a špecifické sídlné objekty definované KTO ZBGIS, ktoré boli štandardizované v rokoch 1983-1994. Elektronická databáza využívala formát databázy FoxPro, ktorá bola v roku 2004 zmenená na databázu prostredí GIS. V ostatných rokoch druhej dekády GKÚ vykonávali pracovníci oddelenia revíziu údajov geografických názvov nad rastrami ZM10 a venovali sa štandardizácii názvov štátov. V rámci medzinárodnej spolupráce sa podarilo rozbehnúť aj aktivity na projekte EuroGeoNames (ďalej EGN).

Obr. 68 Ukážka názvoslovných publikácií

3.9.5 Aktivity GKÚ v oblasti medzinárodnej spolupráce

Pracovníci GKÚ sa aj v druhej dekáde existencie ústavu aktívne zapájali do medzinárodnej spolupráce a participovali na rôznych medzinárodných projektoch. Najvýznamnejšie medzinárodné aktivity boli do roku 2007 centrálné zastrešované Oddelením rozvoja a medzinárodnej spolupráce, resp. neskôr premenovaným na Oddelenie koordinácie a rozvoja (viď organizačné schémy GKÚ v kapitole 4.4) a viaceré aktivity v rámci medzinárodnej spolupráce vykonávali aj vedúci a vybraní pracovníci najmä z odborov GZ a GIS.

Za oblasť GZ išlo najmä o zapájanie sa do projektov koordinovaných organizáciou EUREF. Väčšinou išlo o dodržiavanie rezolúcií prijatých plénom organizácie EUREF počas konania jej výročných sympózií a o zapájanie sa do aktivít a projektov vyhlásených touto medzinárodnou organizáciou. Hlavnou úlohou a činnosťou EUREF bola správa a realizácia ETRS89 a EVRS. Okrem týchto aktivít pomohli zástupcovia GKÚ z oblasti GZ založiť medzinárodnú iniciatívu EUPOS, prostredníctvom ktorej získali skúsenosti a podklady k neskoršiemu založeniu SKPOS (pozri kapitolu 3.8.9) a jeho ďalšej udržateľnosti.

Za oblasť GIS (ZBGIS) išlo o zapájanie sa do projektov podporovaných EÚ, resp. projektov organizácie CERCO (v roku 2001 premenovanej na EuroGeographics), ktoré boli zamerané na podporu európskej priestorovej infraštruktúry. Ako prvé, participoval GKÚ v roku 2001 na projekte SABE (Seamless Administrative Boundaries of Europe). V ďalších rokoch, po premenovaní organizácie na EuroGeographics, boli vytvorené nové medzinárodné projekty ako EuroGlobalMap (ďalej EGM), EuroRegionalMap (ERM), EuroBoundaryMap (EBM), State Boundaries of Europe (SBE), EuroGeoNames, EuroDEM, do ktorých sa pracovníci GKÚ aktívne zapájali a do ktorých v zmysle dohôd poskytovali požadované údaje za Slovensko. Po roku 2007, keď vstúpila do platnosti smernica INSPIRE, začal GKÚ spolupracovať aj pri jej implementácii a publikovaní údajov a metaúdajov k jej témam.

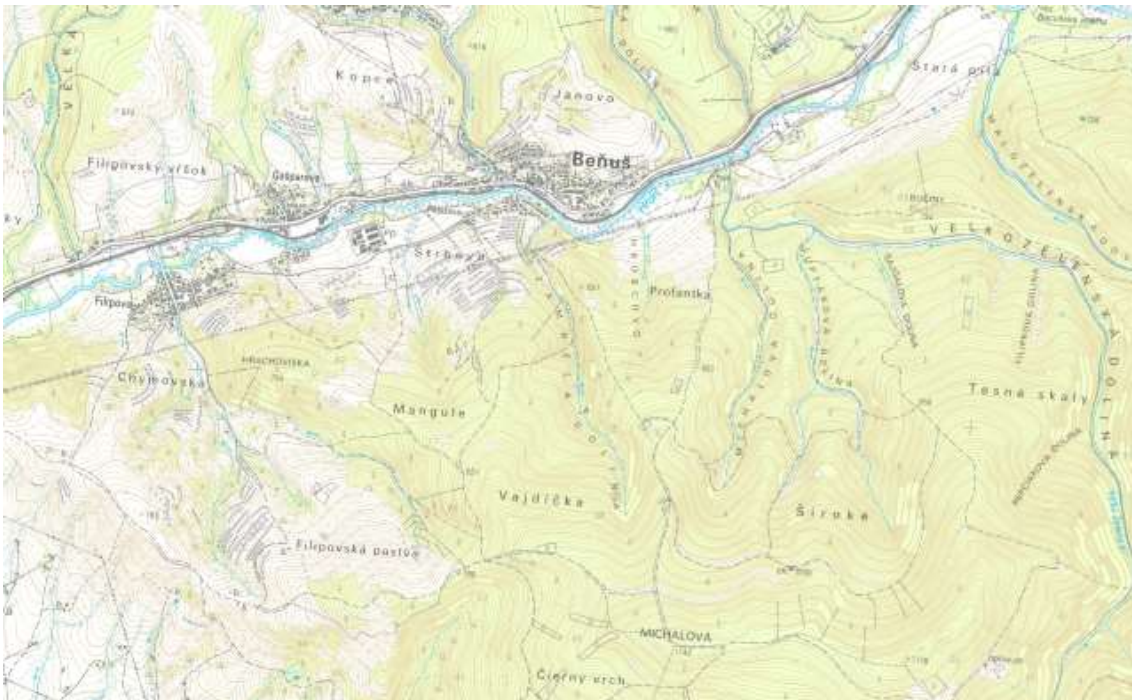
3.9.6 Plnenie úloh na úseku ŠMD

Úlohy GKÚ na úseku ŠMD pozostávali zo správy, udržiavania a aktualizovania ŠMD, ktorých vydateľom bol ÚGKK SR. Úlohami na úseku ŠMD sa do roku 2003 zaoberalo Oddelenie redakcie ŠMD, spadajúce pod Odbor GIS. V roku 2003 bolo oddelenie

premenované na Oddelenie redakcie GIS a ŠMD a v roku 2008 na Oddelenie redakcie, dátových skladov a metaúdajov (pozri organizačné schémy GKÚ v kapitole 4.4).

V rámci plnenia úloh vykonávali pracovníci oddelenia v roku 2001 aktualizáciu analógových diel ŠMD fotogrametrickými metódami s ich následným kartografickým spracovaním. Tlač aktualizovaných ŠMD bola vykonaná podľa vypracovaného ročného edičného plánu a distribúcia vytlačených aktualizovaných máp ŠMD bola zabezpečovaná prostredníctvom Mapových služieb. Aktualizácia ŠMD analógovou formou bola ukončená v roku 2002 a od roku 2003 sa prešlo výlučne na digitálne spracovanie a aktualizáciu ŠMD. V digitálnom tvare sa udržiavali ZM10, ZM25 (ukážka na obr. 69), ZM50, ZM100 a ZM200. Takouto formou sa aktualizácia vykonávala v rokoch 2003-2007. V roku 2007 sa prvýkrát prešlo na nový typ kartografickej interpretácie ŠMD na základe SVM50 a v roku 2008 bola touto formou vytvorená ZM50.

Po zrušení Katastrálneho ústavu v Žiline v roku 2008 sa dostala medzi úlohy oddelenia aj tvorba a obnova máp veľkých mierok digitálnou formou. Okrem týchto úloh boli na oddelení vytvárané a aktualizované aj mapové diela mimo ŠMD ako Mapy krajov v mierke 1:200 000, Mapy okresov v mierke 1:50 000, Administratívna mapa SR v mierke 1:250 000, Mapa správneho rozdelenia SR v mierke 1:400 000 a iné.

Obr. 69 Ukážka ZM SR 1:25 000

Tlač ŠMD bola vykonávaná každoročne v zmysle edičného plánu, ktorý bol nastavený v súlade s potrebami rezortu, požiadavkami katastrálnych úradov a podmienkami činnosti GKÚ. Edičný plán bol členený na tlač:

- 1) máp veľkých mierok (zabezpečoval Katastrálny ústav v Žiline, po roku 2008 GKÚ),
- 2) máp stredných a malých mierok (zabezpečoval GKÚ),
- 3) technických predpisov a iných publikácií (zabezpečoval GKÚ).

3.9.7 Plnenie úloh na úseku ÚAGK a OBIS

Aktivity ÚAGK a OBIS boli v druhej dekáde GKÚ vykonávané v zmysle úloh stanovených vykonávacími projektmi na dané roky, v zmysle štatútu GKÚ a v zmysle úloh spojených so

zaradením ÚAGK do siete špecializovaných verejných archívov, resp. OBIS do siete technických knižníc (pozri kapitolu 3.8.8). Ako ÚAGK, tak aj OBIS tvorili do roku 2008 samostatné oddelenia, ktoré patrili pod Odbor koordinácie a dokumentácie, resp. po jeho premenovaní pod Odbor vecných úloh a dokumentácie (pozri organizačné schémy GKÚ v kapitole 4.4).

Základnými úlohami ÚAGK bolo zhromažďovanie, uchovávanie, ochrana a sprístupňovanie dôležitej dokumentácie súvisiacej s tvorbou máp na našom území od konca 18. storočia až po súčasnosť. V roku 2000 došlo k rozšíreniu týchto činností a do ÚAGK bolo začlenené aj pracovisko dokumentácie GZ. To platilo iba do roku 2003, kedy prešla táto úloha späť na Odbor GZ. Novinkou z oblasti OBIS bolo sprístupnenie celej knižničnej databázy OBIS v roku 2004 na webovej stránke GKÚ. V rokoch 2007 a 2008 došlo po dlhšom čase aj k čiastočnej modernizácii vybavenia ÚAGK. Do archívu boli nainštalované tzv. rotomaty, t. j. moderné digitálne úložné jednotky (pozri obr. 70).

Medzi tradičné úlohy archívu vykonávané počas druhej dekády GKÚ patrilo aj prezentovanie jeho činností pre návštevy a exkurzie najmä študentov odborných stredných alebo vysokých škôl z celého Slovenska.

Obr. 70 Moderné digitálne úložné jednotky v ÚAGK [68]

3.9.8 Plnenie úloh na úseku dokumentácie a poskytovania údajov

V druhej dekáde GKÚ patrila medzi úlohy správy a poskytovania dokumentačných fondov správa kartografických diel, ktorých vydavateľom bol ÚGKK SR, dokumentácia operátu GZ a sprístupňovanie ďalších dokumentačných fondov na základe zmlúv. Spustením portálových riešení sa prešlo na poskytovanie údajov aj elektronickou formou. Prostredníctvom portálových riešení (Katastrálny portál, GeoPortál ÚGKK SR) boli elektronickou formou postupne poskytované údaje z GZ, centrálné databázy KN, ŠMD a archívne dokumenty. Na lepšiu orientáciu produktov ponúkaných GKÚ bol v roku 2009 vypracovaný aj katalóg produktov GKÚ [71]. Okrem toho boli ponúkané produkty popísané aj v cenníku GKÚ, ktorý bol dostupný na webovej stránke ústavu. V novembri 2004 uvoľnilo Ministerstvo obrany SR na civilné používanie aj pôvodne utajované produkty vytvorené len pre potreby obrany a bezpečnosti štátu. ÚGKK SR poveril GKÚ tieto produkty ponúkať a poskytovať ich pre verejnosť. Ich uvoľneniu predchádzalo vypracovanie a podpísanie licenčnej zmluvy medzi spracovateľom produktov TOPÚ Banská Bystrica a GKÚ. Produkty predstavovali mapy celého územia SR vo forme farebných rastrových podkladov (formát tif) v mierke 1:25 000 a 1:50 000, ďalej DMR3 a vektorová mapa Slovenska v mierke 1:200 000. Uvedené produkty boli poskytované bezplatne v prípade ich využitia ministerstvami, štátnou správou a samosprávou. V prípade záujmu o komerčné využitie boli produkty spoplatnené podľa vopred stanovených podmienok. Uvedené produkty boli postupne uverejnené aj na rezortnom GeoPortáli ÚGKK SR.

3.10 Tretia dekáda GKÚ (roky 2011 – 2020)

Tretiu dekádu existencie GKÚ možno z pohľadu výkonu prác, plnenia úloh, poskytovania údajov a služieb, ale aj z pohľadu rozvoja a modernizácie celého ústavu určite považovať za najúspešnejšiu. Kým v prvých dvoch dekádoch, najmä kvôli nedostatku finančných prostriedkov, sa iba veľmi pomaly prechádzalo na zavádzanie a využívanie nových (najmä digitálnych) technológií, a kým sa rovnako pomaly uskutočňovala modernizácia prístrojového, hardvérového, softvérového a iného vybavenia, bola tretia dekáda v tomto smere opakom. Výhodou bolo, že GKÚ do tretej dekády vstupoval s veľmi dobrou pozíciou, mal funkčnú službu SKPOS, prevádzkoval bezproblémový a bezplatný Katastrálny portál, disponoval novými fotogrametrickými vyhodnocovacími stanicami, autorizovanou webovou transformačnou službou, geoportálom a od roku 2010 boli naštartované aj projekty napr. na dobudovanie ZBGIS. Už z uvedeného výpočtu je zrejmé, že štartovacia pozícia do tretej dekády bola oproti predchádzajúcim dvom jasne lepšia a ďalší rozvoj a modernizácia celého GKÚ mohla jednoduchšie napredovať, čo sa v tretej dekáde aj skutočne naplnilo. Podrobnejšie je tretia dekáda a jej výsledky popísaná v nasledovných kapitolách.

3.10.1 Organizačné a personálne zmeny na GKÚ v rokoch 2011-2020

V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi, prechádzal GKÚ po roku 2011 už iba menšími zmenami v organizačnej štruktúre. Prvá zmena sa týkala zániku Odboru vecných úloh a dokumentácie k 1.2.2013, z ktorého vznikli dve samostatné oddelenia: Oddelenie projektov, produktov a služieb a Zákaznícke centrum (od 1.1.2016). V roku 2013 vznikol ako nový aj Organizačno-právny odbor, pod ktorý bolo zaradené Oddelenie sekretariátu riaditeľa a ľudských zdrojov, Právne oddelenie a Oddelenie kontroly a zvláštnych úloh. K 1.1.2016 boli uvedené oddelenia zrušené a zamestnanci oddelení boli priamo zaradení pod odbor. Od 1.2.2013 došlo aj k osamostatneniu ÚAGK, ktorý spolu s OBIS vytvoril samostatné „oddelenie“, čo pretrváva dodnes. Z posledných významnejších zmien možno ešte spomenúť

reorganizáciu oddelení na Odbore GZ, ku ktorej došlo k 15.2.2019, a ktorou došlo k vzniku samostatného Oddelenia SKPOS. Uvedené zmeny sú zobrazené aj formou grafických schém organizačných štruktúr GKÚ v kapitole 4.4.

Vývoj personálneho zabezpečenia na poste štatutárov organizácie bol v tretej dekáde GKÚ taktiež pestrý. Ako prvý v poradí držal riaditeľské žezlo v rukách Mgr. Ľuboslav Michalík a námestníkom bol Ing. Štefan Karpiš. Nakoľko bolo v tomto období na miesto riaditeľa vyhlásené nové výberové konanie, bola do času jeho ukončenia (v období od 7.4.2011 do 30.4.2011) poverená riadením GKÚ vedúca Ekonomického odboru Ing. Jarmila Puchelová. Vo výberovom konaní uspel Mgr. Michalík a pokračoval tak vo vedení ústavu naďalej. Na post námestníčky si do 13.12.2011 zasadla Ing. Puchelová. Už o rok neskôr došlo k ďalšej zmene. Mgr. Michalík k 31.8.2012 vo funkcii skončil a na poste štatutára ho vystriedal Ing. Juraj Celler. Za námestníka bol vymenovaný Ing. Dušan Ferianc, ktorého od 1.11.2013 vystriedal Ing. Ivan Horváth. Po týchto zmenách sa situácia na dlhšiu dobu zastabilizovala a nemenila. Zmena nastala až v roku 2016, kedy k 10.10. skončil vo funkcii Ing. Juraj Celler a za nového riaditeľa bol od 11.10.2016 vymenovaný dovtedajší námestník Ing. Ivan Horváth. Pozícia námestníka ostala od tohto momentu dlhšie neobsadená a na námestnícku stoličku si zasadol až od 2.1.2019 Ing. Ján Križan. Posledné zmeny v rámci tretej dekády GKÚ nastali v tomto roku 2020. K 30.9.2020 vo funkcii skončil Ing. Horváth a na jeho poste ho nahradil Ing. Ján Križan. Jeho námestníkom sa od 1.11.2020 stal Ing. Juraj Celler.

3.10.2 Legislatívne zavedenie JTSK03 a koniec ŠTS (na krátke obdobie)

Masívne využívanie digitálnych technológií, reprezentované v rámci GZ službou SKPOS poskytujúcou výsledky v ETRS89 a transformačnou službou AWTS (pozri kapitola 3.8.13) umožňujúcou transformáciu súradníc z ETRS89 do S-JTSK (JTSK03), podporené filozofiou využitia nových GZ reprezentovaných novou sieťou bodov ŠPS presvedčili špičky rezortu ÚGKK SR v roku 2010 až 2011 natoľko, že bolo rozhodnuté ukončiť (aj legislatívne) historickú etapu trigonometrickej siete dobudovaných v roku 1957 a po osamostatnení SR nesúcej označenie ŠTS, a nahradiť ju novými GZ reprezentovanými v teréne bodmi ŠPS a v digitálnom prostredí službou SKPOS. Od 1.4.2011 síce ostal naďalej záväzným polohovým súradnicovým systémom na Slovensku súradnicový systém S-JTSK, ale po novom sa na základe prijatia vyhlášky ÚGKK SR č. 75/2011 Z. z., ktorou bola novelizovaná vyhláška ÚGKK SR č. 300/2009 Z. z. stala záväznou realizácia JTSK03. Týmto krokom prakticky zaniklo využívanie ŠTS a výsledky sa do štátnej dokumentácie a KN začali odovzdávať v JTSK03. Správca GZ na zmenu zareagoval, súradnice bodov ŠTS reprezentujúce pôvodnú realizáciu JTSK presunul do archívu a ďalej ich poskytoval už iba ako archiválie (obr. 71).

Táto historická zmena spôsobila v rezorte ÚGKK SR a najmä v rámci odbornej verejnosti rozdelenie geodetov na dva tábory. Na tých, ktorí so zmenou súhlasili a na odporcov tejto zmeny. Keďže skupinu odporcov sa o výhodách zmeny nepodarilo presvedčiť, došlo k 1.2.2014 k prijatiu ďalšej novely vyhlášky ÚGKK SR č. 300/2009 Z. z. pod číslom 26/2014 Z. z., ktorou boli po novom za záväzné zadefinované obe realizácie S-JTSK, ako pôvodná JTSK, tak aj nová JTSK03. Od tohto momentu sa pôvodná realizácia JTSK stala opäť záväznou pre KN (SGI) a na preberanie výsledkov geodetických a kartografických prác do štátnej dokumentácie. Týmto krokom sa do GZ vrátila sieť bodov ŠTS a jej údaje začali byť opäť poskytované aj prostredníctvom geoportálu. Argumentáciu, ktorá nakoniec zavážila, že v jej dôsledku bola pôvodná realizácia JTSK opäť deklarovaná ako záväzná pre KN (SGI) a na preberanie výsledkov geodetických a kartografických prác do štátnej dokumentácie, možno zhrnúť do nasledovných bodov:

1. realizácia JTSK03 spôsobila veľké komplikácie pri tvorbe geometrických plánov (ďalej GP) a ich implementácii do existujúcich katastrálnych máp a zvýšila prácnosť pri ich vyhotovovaní,
2. ÚGKK SR stál pred potrebou spoločnosti čím skôr vytvoriť celoplošnú vektorovú katastrálnu mapu (ďalej VKM) v jednom lokalizačnom štandarde, pokrývajúcu celé územie SR, pričom by táto VKM priamo obsahovala to najpresnejšie, čo mal SGI KN k dispozícii. Existovali milióny podrobných lomových bodov hraníc pozemkov dokumentovaných analógovo (na papierovom médiu) vo vyhovujúcej presnostnej kvalite, ktoré neboli súčasťou VKM, ale boli v JTSK a nie v JTSK03. Pri každom ich zapracovaní by bolo nutné použiť transformáciu a to bolo považované za neefektívne. Využitie JTSK03 v KN predpokladalo dokumentovanie dvojakých súradníc a vytváranie paralelných „ostrovčekových“ máp pre každý GP zvlášť, čo situáciu zneprehľadňovalo, komplikovalo, vo významnej miere zvyšovalo omyly a znižovalo právnu istotu evidovaného predmetu práva, ktorým bol pozemok jednoznačne určený svojimi dokumentovanými hranicami,
3. ÚGKK SR vypracoval Analýzu technológie spravovania vedenia súboru SGI KN a zhotovovania GP po 1.4.2011 [94] a následne technológiu, ktorej výhody sú platné dodnes,
4. za pomoci tejto technológie sa podarilo do 2 rokov vytvoriť VKM obsahujúcu 8 miliónov parciel registra C a vektorovú mapu určeného operátu (ďalej VMUO) obsahujúcu 8 miliónov pôvodných nehnuteľností s aktuálnymi právami, ktoré sa k nim viažu. [95].

1 ÚDAJE O GEODETICKÝCH BODOCH

Štatistická klasifikácia produkcie rezortu: O 84.11.11 Výkonné a legislatívne služby

Kvalitatívne podmienky:

Smernice na spravovanie geodetických základov č. O 84.11.13.31.11.00-06

Dodacie podmienky:

Číselné, grafické údaje o geodetickom bode na tlačive (položka 2 a 4), alebo v elektronickej podobe vo formáte PDF (položka 1 a 3).

Kód	Položka	Produkt	Merná jednotka	Typ údajov	Geodetický systém	Formát	Cena v €
812130101	1	Geodetický údaj o bode geodetických základov SR (GZ SR)	bod	digitálny	S-JTSK(JTSK03), ETRS89, Bpv, S-GR95	PDF	1,00
812130102	2	Geodetický údaj o bode geodetických základov SR (GZ SR)	bod	analógový - papier	S-JTSK(JTSK03), ETRS89, Bpv, S-GR95	-	2,50
812130103	3	Archivália geodetického údaju o geodetickom bode	bod	digitálny	S-JTSK(JTSK), Bpv,	PDF	2,50
812130104	4	Archivália geodetického údaju o geodetickom bode	bod	analógový - papier	S-JTSK(JTSK), Bpv,	-	2,50

Poznámky:

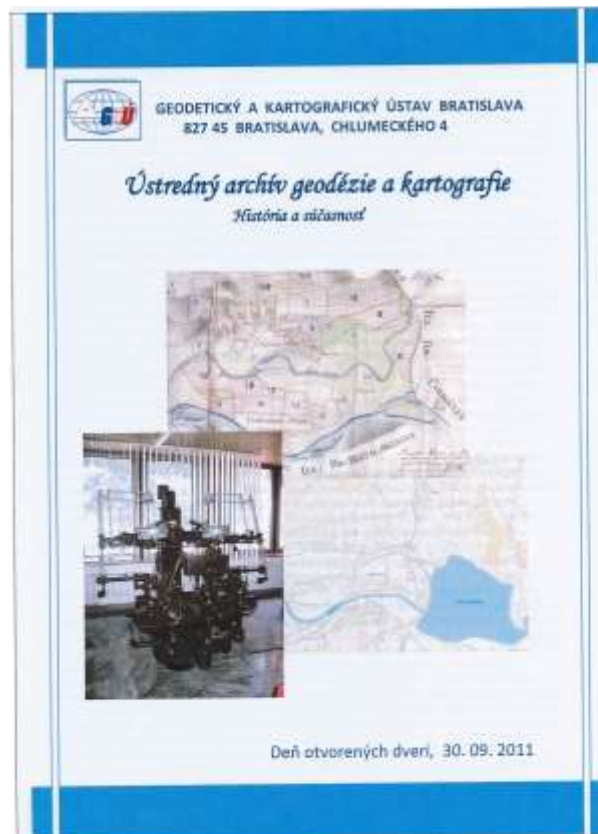
- a) Geodetické údaje o bode geodetických základov SR v elektronickej podobe budú dodané do 5 dní po obdržaní objednávky.
- b) Geodetické údaje o bodoch ŠTS a nivelačných bodov bývalej ČSJNS nezaraďených do ŠNS sa nachádzajú v položke 3 a 4 – Archivália geodetického údaju o bode GZ SR.

Obr. 71 Výňatok z cenníka GKÚ z roku 2013 zobrazujúci presun geodetických údajov bodov ŠTS medzi archiválie

Súbežne v tomto období sa prešlo od dovtedajšej kvantifikácie presnosti katastrálnej mapy v celom katastrálnom území (resp. v jej intraviláne a separátne v extraviláne) ku kvantifikácii presnosti každého podrobného lomového bodu (kódy presnosti), čo umožnilo využiť komplexnosť merania, dokumentácie a prípadného vytyčovania podrobných lomových bodov do terénu bez straty presnosti. [96] a [97]. K ujasneniu vzťahu medzi realizáciami JTSK a JTSK03 a ich väzbe na ETRS89 definitívne napomohlo až zverejnenie Technickej správy s názvom *Súradnicový systém jednotnej trigonometrickej siete katastrálnej a jeho vzťah k Európskemu terestrickému referenčnému systému 1989* z roku 2014 [80], ktorá tieto väzby podrobne popísala.

3.10.3 Deň otvorených dverí ÚAGK

Rezort geodézie, kartografie a katastra SR v roku 2011 inicioval a zorganizoval viaceré akcie formou dní otvorených dverí za účelom väčšieho spopularizovania svojej činnosti medzi širokou verejnosťou. V rámci tejto iniciatívy bolo ako prvé zorganizované podujatie s názvom *Deň otvorených dverí bratislavského katastra*, ktoré sa uskutočnilo dňa 24.9.2011 v priestoroch Správy katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu v Ružovej doline. Ako ďalšie z takýchto podujatí zorganizoval GKÚ vo svojich priestoroch dňa 30.9.2011 *Deň otvorených dverí ÚAGK*, na ktorom širokej odbornej ako aj laickej verejnosti priblížil históriu a súčasnosť geodézie prostredníctvom sprístupnenia archívnych máp a dokumentov uložených v ÚAGK. Podujatie malo v rámci odbornej verejnosti veľmi pozitívny ohlas a úspešne spropagovalo jednu z tradičných činností GKÚ a celého rezortu. Pozitívne vyjadrenia účastníkov podujatia boli zapísané aj do historickej kroniky GÚ [2], v ktorej sú k dispozícii dodnes. Titulný list letáku vyhotoveného k úspešnému podujatiu sa nachádza na obr. 72. Na podujatie sa v ďalších rokoch nenadviazalo a ostalo tak nadhlo jediným svojho druhu.

Obr. 72 Titulný list letáku k podujatiu „Deň otvorených dverí ÚAGK“ z roku 2011

3.10.4 Pokračovanie v organizácii významných podujatí aj v tretej dekáde

Aj v tretej dekáde GKÚ pokračovali najmä pracovníci Odboru GZ v nastúpenom trende z druhej dekády, ktoré sa týkalo organizovania, alebo spoluorganizovania významných, častokrát aj medzinárodných podujatí s cieľom väčšej osvetvy a propagácie svojich činností, zákonom stanovených úloh alebo poskytovaných produktov a služieb. Prvým takýmto krokom bolo spoluorganizovanie tradičnej konferencie z cyklu konferencií označených ako „Tatry“ v roku 2011. Ďalším podujatím bola organizácia 21. zasadania medzinárodného výboru riadiacej komisie iniciatívy EUPOS, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 26.-27. marca 2012 v Bratislave na GKÚ (obr. 73) a ktorého súčasťou bolo pripomenutie si 10. výročie založenia organizácie EUPOS. Galavečer podujatia sa podarilo zabezpečiť vďaka pomoci Slovenskej spoločnosti geodézie a kartografie (ďalej SSGK) a firmy Geotronics Slovakia. V roku 2013 pokračovali pracovníci Odboru GZ opäť spoluprácou s organizovaním medzinárodnej odbornej konferencie „Tatry 2013“, ktorá bola zorganizovaná na Štrbskom plese pod patronátom SSGK a za spolupráce Katedry GZ SvF STU v Bratislave. V roku 2015 pomohli pracovníci odboru GZ v pozícii partnera Katedre GZ SvF STU v Bratislave s organizáciou medzinárodnej konferencie s názvom „Geodetické základy a geodynamika 2015“, ktorá bola usporiadaná v účelovom zariadení stavebnej fakulty STU v Kočovciach.

Obr. 73 Účastníci 21. zasadania riadiaceho výboru EUPOS v Bratislave v roku 2012

V roku 2016 zorganizovali opäť pracovníci Odboru GZ dvojdňový seminár pri príležitosti 10. výročia služby SKPOS, na ktorí boli pozvaní zástupcovia rezortu, odbornej geodetickej obce ako aj samotní používatelia. Z výpočtu zorganizovaných podujatí možno ešte spomenúť rok 2017 a opätovné zorganizovanie zasadania organizácie EUPOS, ktorého sa okrem zástupcov členských organizácii EUPOS zúčastnili na pozvanie aj svetoví zástupcovia predajcov najvýznamnejších geodetických softvérov poskytujúcich tzv. GNSS korekcie pre reálny čas. Oficiálna fotografia účastníkov z tohto úspešného zasadania sa nachádza na obr. 74.

Vo februári 2019 zorganizoval sekretariát Názvoslovnej komisie (v súčasnosti zaradený pod Oddelenie kartografie a geografického názvoslovia Odboru ZBGIS) úspešné stretnutie 13. regionálnej skupiny pre východnú, strednú a juhovýchodnú Európu pri UNGEGN. Výstupy podujatia sú podrobnejšie popísané v [92].

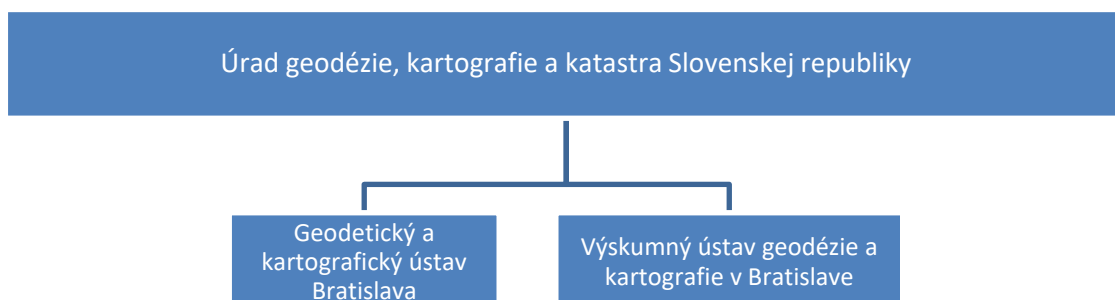
Sumárny rozpis podujatí zorganizovaných pod záštitou GKÚ, alebo s organizačnou spoluúčasťou GKÚ v celej histórii jeho existencie sa nachádza v kapitole 4.

Obr. 74 Účastníci EUPOS technického mítingu v Bratislave v roku 2017

3.10.5 Centralizácia miestnej štátnej správy a oddelenie katastrov od rezortu

Rok 2013 znamenal pre celý rezort geodézie, kartografie a katastra takpovediac dejà vu. Na Slovensku bola opätovne, ako tomu bolo v roku 1996, spustená centralizácia orgánov miestnej štátnej správy, ktorá znamenala pre rezort najprv k 1. januáru 2013 zrušenie ôsmich Katastrálnych úradov, ktorých kompetencie prešli na Správy katastra v sídle krajov, a následne k 1. októbru 2013 zrušenie aj Správ katastra a ich začlenenie ako Katastrálnych odborov pod okresné úrady [78] (ďalej KO OÚ). Zrušenie Správ katastra a ich začlenenie ako KO pod OÚ sa udialo na základe prijatia zákona NR SR č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Išlo o aktivity vlády známu ako ESO – vytvorenie efektívnej, otvorenej a spoľahlivej verejnej správy. Takúto centralizáciu a zrušenie Katastrálnych úradov a Správ katastra a ich odčlenenie a prechod ich kompetencií na KO OÚ si zažil rezort už v roku 1996 (pozri kapitolu 3.5), pričom bol tento krok o niekoľko rokov na základe novely zákona NR SR č. 255/2001 Z. z. zrušený a k 1.1.2002 boli Správy katastra a Katastrálne úrady zriadené naspäť (pozri kapitolu 3.8.2). Odčlenenie Správ katastra po druhý krát znamenalo opätovné roztrhnutie rezortu na dve časti, pričom ÚGKK SR ostala metodická kompetencia riadenia nových KO OÚ, ktoré organizačne prešli pod Ministerstvo vnútra SR. Rezort ÚGKK SR tvorili od tohto momentu už iba dve organizácie, GKÚ a VÚGK (obr. 75).

Obr. 75 Schéma zaradenia GKÚ v štruktúre rezortu od roku 2013

3.10.6 Spustenie nového geoportálu ÚGKK SR a ďalších aplikácií

V máji 2013, konkrétne 2.5.2013, sa podaril rezortu a predstaviteľom GKÚ takpovediac husársky kúsok. Do produkcie sa podarilo súbežne s prácami na OPIS projekte ESKN-ZBGIS nasadiť nový geoportál, ktorý nahradil pôvodný GeoPortál rezortu spustený ešte v roku 2004 (pozri kapitolu 3.8.5.1).

Nový geoportál poskytoval prístup k voľne dostupným aplikáciám ako Mapový klient ZBGIS, Transformačná služba, Konverzná služba, Vyhľadávacia služba a Metaúdajový editor, ktoré boli vytvorené v rámci projektu ESKN-ZBGIS a poskytoval aj popis KTO a údaje geografického názvoslovia. [79]. Vizuál webového rozhrania nového geoportálu sa nachádza na obr. 76.

Obr. 76 Webové rozhranie geoportálu ÚGKK SR z roku 2013 [68]

Nový geoportál okrem iného poskytoval prístup aj k ďalším rezortným aplikáciám, ktoré neboli súčasťou riešenia projektu, napr. ku Katastrálnemu portálu, portálu SKPOS a k tzv. obchodnému modulu, cez ktorý bolo možné realizovať elektronický nákup spolplatnených údajov, služieb a produktov v zmysle zákona NR SR č. 215/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov. Návštevník sa po novom na stránkach geoportálu dozvedel aj základné informácie

o referenčných údajoch a webových službách, ktoré poskytoval rezort ÚGKK SR bezplatne alebo za poplatok. Medzi bezplatné boli zaradené služby sprístupňujúce priestorové údaje podľa OGC štandardov typu webových mapových služieb (ďalej WMS) alebo webových mapových dlaždicových služieb (ďalej WMTS) a medzi spoplatnené boli zaradené služby s označením WFS (Web Feature Service) a WCS (Web Coverage Service) [79].

3.10.6.1 Mapový klient ZBGIS aj s ocenením

Najvýznamnejším produktom vytvoreným v rámci OPIS projektu ESKN-ZBGIS predstavovalo spustenie aplikácie Mapový klient ZBGIS (ďalej MK ZBGIS) v máji 2013. Nová aplikácia zobrazovala prioritne referenčné údaje ZBGIS vo forme vektorového polohopisu a zároveň návštevníkom sprístupňovala ďalšie mapové kompozície ako DMR, Referenčné geodetické body (body GZ), Ortofotosnímky (lepšie povedané ortofotomozaiky) a územnosprávne členenie SR. Aplikácia ponúkala aj pokročilejšie nástroje akými bola možnosť pridávania vlastných údajov, alebo voľne publikovaných WMS, vykonávať rôzne analýzy nad údajmi a vytvárať si vlastné kompozície [79]. Aplikácia bola dostupná aj v anglickej mutácii a jej webové rozhranie je zobrazené na obr. 77.

Obr. 77 Webové rozhranie aplikácie Mapový klient ZBGIS v roku 2013 [68]

Takáto radikálna zmena a pokrok v poskytovaní referenčných údajov a elektronických služieb neostala bez odozvy. Aplikácia bola ako výnimočný produkt vysokej kvality nominovaná na ocenenie a Mgr. Ľuboslav Michalík si ako zástupca GKÚ v roku 2014 za úspechy dosiahnuté pri realizácii projektu ZBGIS prevzal cenu „Special Achievement in GIS (SAG) 2014“ v rámci celosvetovej konferencie užívateľov softvéru ESRI v San Diegu v Kalifornii (USA) [70]. Sumár ďalších ocenení získaných GKÚ počas celej jeho histórie, nielen za projekt Mapového klienta ZBGIS, sa nachádza rozpísaný v kapitole 4.

3.10.6.2 Nová rezortná transformačná služba

Špecifickou záležitosťou v rámci spustenia nového portálu ÚGKK SR v máji 2013 bolo aj vypublikovanie novej transformačnej služby, ktorá dostala prívlastok Rezortná a nahradila v roku 2010 nasadenú AWTS (pozri kapitolu 3.8.13). Rezortná transformačná služba (ďalej

RTS) umožňovala transformácie všetkých typov projekcií ETRS89 do S-JTSK (realizácii JTSK a JTSK03) v zmysle nariadení smernice INSPIRE a výškové transformácie medzi systémami EVRS, Bpv a elipsoidickými výškami ETRS89-h. RTS sa stala v zmysle vyhlášky ÚGKK SR č. 300/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov záväznou a umožňovala transformácie súborov rôznych formátov, ako aj transformácie jednotlivých bodov. RTS bola v ďalších rokoch postupne rozšírená aj o transformácie do ďalších súradnicových systémov historicky používaných na území SR (napr. S-42). Webové rozhranie RTS z roku 2013 sa nachádza na obr. 78.

Obr. 78 Webové rozhranie Rezortnej transformačnej služby v roku 2013 [68]

3.10.7 Nový portál produktov a služieb

Spolu s novým geoportálom ÚGKK SR bol v roku 2013 spustený aj nový portál „Produkty a služby“ (obr. 79) označovaný aj ako tzv. Obchodný modul.

Obr. 79 Webové rozhranie portálu Produkty a služby z roku 2020 [68]

Nový portál umožňoval realizovať elektronický nákup spolpatnených údajov a služieb GKÚ v zmysle zákona NR SR č. 215/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov. Portál „Produkty a služby“ predstavoval elektronickú formu prístupu k digitálnym produktom, s výhľadom na sprístupnenie objednávaní aj analógových produktov. Cez portál boli poskytované najmä údaje z ISKN pre VÚC/mesto/obec, údaje ZBGIS a údaje o bodoch GZ. Na prístup do portálu sa bolo potrebné najprv zaregistrovať a údaje boli záujemcovi poskytnuté (vyskladnené) až na základe ich zaplataenia.

3.10.8 Prvýkrát prepojenie priestorových údajov s katastrom (portál Mapka)

V roku 2015 spustil GKÚ aj ďalšiu novú aplikáciu s názvom „Mapový portál katastra nehnuteľností“, ktorá dostala skrátene označenie ako MAPKA. Nový portál ako prvý umožňoval interaktívnu formou prehľadávať údaje z ISKN a kombinovať ich s inými priestorovými údajmi, ako napr. s údajmi ZBGIS, ortofotomozaikou, alebo inými, voľne dostupnými mapovými podkladmi. Webové rozhranie aplikácie (obr. 80) bolo veľmi jednoduché a intuitívne, čo ocenili najmä jej používatelia.

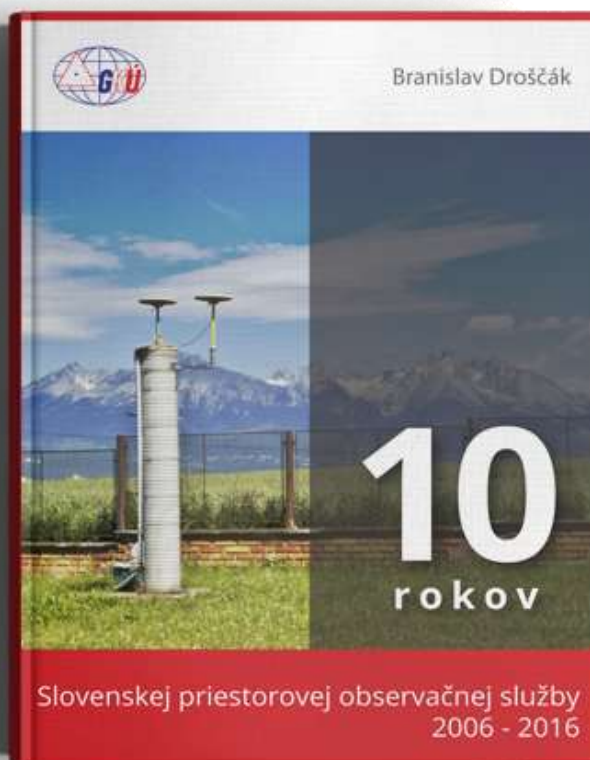

Obr. 80 Webové rozhranie aplikácie MAPKA

3.10.9 Oslavy 10. výročia SKPOS

Ako je uvedené aj v kapitole 3.8.9, službu SKPOS sa po dlhotrvajúcich komplikáciách podarilo úspešne vybudovať a spustiť v roku 2006. V roku 2016, ktorý predstavoval rok 10. výročia jej úspešnej existencie, sa správcovia služby, t. j. pracovníci Odboru GZ rozhodli výročie služby si dôstojne pripomenúť a venovať jej väčšiu pozornosť. To sa prejavilo jednak vo forme vydania tematicky na službu SKPOS zameraného kalendára GKÚ na rok 2020, ďalej vydaním rozsiahlej publikácie popisujúcej vznik služby a vývoj jej 10 ročnej prevádzky (obr. 81) [75] a napokon organizáciou odborného seminára zameraného na prezentáciu histórie služby, jej vývoja až po aktuálny stav a plánov do budúcnosti. Seminár bol zorganizovaný nielen pre vybraných hostí, ale najmä pre používateľov samotnej služby. Pre

veľký záujem bol zorganizovaný nakoniec namiesto plánovaného jedného dňa v dvoch dňoch, a to 19. a 20.10.2016. Miestom konania bola zasadačka ÚGKK SR. Fotografia zachytávajúca priebeh seminára sa nachádza na obr. 82.

Obr. 81 Ukážka titulnej strany knihy vydanéj pri príležitosti osláv 10. výročiu prevádzky SKPOS

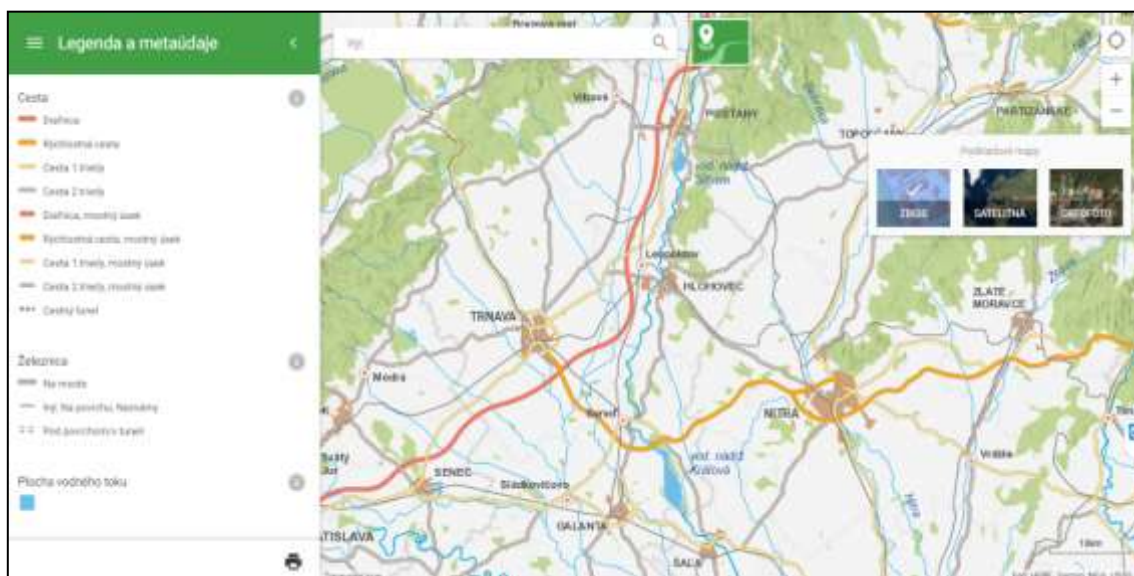

Obr. 82 Momentka zo seminára zorganizovaného pri príležitosti osláv 10. výročia prevádzky SKPOS v roku 2016

3.10.10 Rok 2017 - nový mapový klient ZBGIS a opäť s ocenením

OPIS projekt s označením ESKN-ZBGIS sa podarilo úspešne ukončiť v roku 2016. Súčasťou ukončenia bolo v rámci publicity projektu zorganizovanie záverečnej konferencie, ktorá sa uskutočnila dňa 14.4.2015 v zasadačke ÚGKK SR. Okamihom ukončenia projektu nastalo tzv. obdobie udržateľnosti projektu, ktoré trvá do roku 2021. Toto obdobie nepredstavovalo pre rezort ÚGKK SR a pre GKÚ obdobie stagnácie, práve naopak, skúsení pracovníci GKÚ v tomto období nezháľali a venovali sa ďalšiemu rozvoju vytvorených aplikácií.

Pracovníci odboru ZBGIS v priebehu roka 2017 najprv spustili v testovacej prevádzke novú verziu MK ZBGIS, aby ju od 1. 10. 2017 posunuli do riadnej prevádzky. Nová verzia aplikácie MK ZBGIS umožnila novou interaktívnou formou rýchlejšie prehliadať a vyhľadávať údaje rezortu ÚGKK SR ako tomu bolo dovtedy. Hlavným cieľom novej verzie MK ZBGIS bolo sprístupniť všetky údaje rezortu na jednom mieste a ponúknuť širokej verejnosti možnosť zobrazenia katastrálnej mapy spolu s údajmi o vlastníckych vzťahoch v kombinácii s rôznymi mapovými podkladmi (nová verzia MK ZBGIS nahradila dovtedajší portál MAPKA), akými boli napr. aj orientácia terénu voči svetovým stranám alebo mapa sklonu terénu. V aplikácii boli aj naďalej prístupné ortofotomozaiky z leteckých i satelitných snímok, adresné body (získané z Ministerstva vnútra SR), DMR, štandardizované geografické názvy a údaje o referenčných geodetických bodoch t. j. bodoch GZ. Všetky údaje boli integrované do jedného celku, čo umožnilo používateľom získať komplexnejšie informácie o konkrétnom území nielen z pohľadu aktuálnych vlastníckych vzťahov, ale aj z hľadiska ich umiestnenia v krajine [68]. Ukážka nového vizuálu webového rozhrania MK ZBGIS z roku 2017 sa nachádza na obr. 83.

Obr. 83 Webové rozhranie aplikácie Mapový klient ZBGIS z roku 2017

Okrem vynovenia aplikácie MK ZBGIS boli vynovené aj aplikácie Transformačná služba a Konverzná služba a Metainformačný systém ZBGIS. Kvalitatívna zmena aplikácie MK ZBGIS neostala ani tentokrát bez odozvy a opätovne žala úspechy ako na slovenskej, tak aj na medzinárodnej scéne. Ako prvú získala vynovená aplikácia MK ZBGIS dve 1. miesta na medzinárodnom kongrese ITAPA 2017: Najlepší projekt digitalizácie spoločnosti a Cenu Rádia Slovensko (obr. 84). Rovnako tak získala aplikácia o rok neskôr aj cenu „Special Achievement in GIS (SAG) 2018“ na celosvetovej konferencii užívateľov softvéru ESRI v USA, ktorú si bol opäť osobne prevziať Mgr. Ľuboslav Michalík, vedúci odboru ZBGIS.

Obr. 84 Preberanie ocenenia za aplikáciu MK ZBGIS za 1.miesto v kategórii Najlepší projekt digitalizácie spoločnosti na medzinárodnom kongrese ITAPA 2017 [68]

3.10.11 GKÚ vsadil v tretej dekáde aj na propagáciu

V duchu hesla tvrdiaceho, že úspešná spoločnosť sa musí vedieť aj predať, začal GKÚ v rámci svojich zákonných možností počas tretej dekády svojej existencie významne pracovať aj na zlepšení svojho marketingu. Do tejto oblasti môžeme zaradiť jednak svojpomocné vytvorenie propagačných materiálov vo forme brožúr prezentujúcich službu SKPOS z roku 2016 (obr. 85), alebo brožúr Produkty, služby a aktivity GKÚ z roku 2017 (obr. 86), ale od roku 2017 aj každoročné prezentovanie vlastných aktivít a noviniek v stánku GKÚ umiestnenom v rámci každoročne organizovaných Slovenských geodetických dní v sekcii vystavovateľov (obr. 87), čím nadviazal na tieto aktivity z rokov 1996-2000 z výstavy INTERSTONE (pozri kapitolu 3.6.9).

Obr. 85 Brožúra SKPOS z roku 2016

Obr. 86 Brožúra Produkty, služby a aktivity GKÚ z roku 2017

Obr. 87 Stánok GKÚ v časti vystavovateľov v rámci Slovenských geodetických dní 2017

3.10.12 Rekonštrukcia priestorov GKÚ a obnova vozového parku

V roku 2016 sa rozsiahlejších rekonštrukčných prác konečne dočkala aj budova sídla GKÚ na Chlumeckého ulici č. 4 v Bratislave. Budova bola oficiálne odovzdaná do užívania v roku 1982 (pozri kapitolu 2.8.3). V rámci rekonštrukčných prác išlo o totálnu rekonštrukciu vnútorných priestorov budovy, t. j. chodieb a kancelárii. Všetky priestory boli úplne vypratvané a v rámci rekonštrukcie boli nanovo vyrovnané podlahy, nanovo omietnuté steny, vymenené radiátory, dvere, sanita a osvetlenie. V rámci rekonštrukcie došlo aj k výmene

rozvodov a kabeláže pre IT. Rekonštrukčné práce trvali takmer dva roky a práce prebiehali za plného chodu jednotlivých odborov. Počas rekonštrukcie jednotlivých odborov, boli pracovníci rekonštruovaných priestorov presťahovaní do zasadačky a do voľných kancelárií, čím na krátky moment vzniklo pracovisko typu „open office“ (obr. 88). Po zrekonštruovaní budovy sídla GKÚ v Bratislave sa rekonštrukcie a obnovy dočkali aj ostatné pracoviská GKÚ. Najprv v roku 2018 a 2019 došlo k rekonštrukcii budovy pracoviska v Prešove, a následne v roku 2019 aj k rekonštrukcii priestorov pracovísk v Žiline, Lučenci a Košiciach. V roku 2020 sa rekonštrukcie dočkala aj rekreačná chata Geodet v Tatranskej Štrbe, ktorej 25% vlastníkom je GKÚ. Tak, ako je uvedené v kapitole 2.8.5, chata Geodet v roku 2016 zmenila väčšinového majiteľa a od tohto dátumu bol vlastníkom 75% podielu ÚGKK SR. Práve po dohode s ÚGKK SR bola rekonštrukcia chaty v januári 2020 spustená a mala by byť ukončená do konca roka. Po novom bude zrekonštruovaná chata Geodet okrem možnosti rekreácie zamestnancov slúžiť aj ako školiace stredisko rezortu.

Obr. 88 Pracovníci odboru GZ počas rekonštrukcie budovy v Bratislave v roku 2016

V rokoch 2014 až 2018 sa podarilo po dlhom čase významne obnoviť aj vozový park GKÚ, ktorý dovtedy tvorili z väčšej časti ešte terénne vozidlá zakúpené v 90. rokoch na úlohu rozhraničenia slovensko-českej štátnej hranice. Ako prvé boli v roku 2014 zakúpené 3 ks nových SUV vozidiel značky Kia Sportage. Následne bolo v rokoch 2016 a 2017 zakúpených 6 ks nových terénnych vozidiel značky Nissan Navara a v roku 2018 sa podarilo obstarat' 5 ks nových osobných automobilov značky Kia Ceed. Všetky uvedené vozidlá nahradili dovtedy dosluhujúcu flotilu GKÚ a významne napomohli plnohodnotne plniť stanovené úlohy.

3.10.13 Športové vyžitie pracovníkov GKÚ

V 70. a 80. rokoch, počas obdobia GÚ n. p., boli pre pracovníkov rezortu pravidelne organizované letné a zimné rezortné športové hry (pozri kapitolu 2.8.5), resp. neskôr aj jeden ročník v roku 2004 v Gajaroch. Na túto tradíciu sa pokúsili v roku 2013 nadviazať aj vtedajší vedúci predstavitelia ÚGKK SR usporiadaním letnej verzie rezortných hier za účasti výberov z rezortných organizácií ÚGKK SR, VÚGK a GKÚ, ale aj výberov z bývalých t. č. zrušených krajských správ katastra. V rôznej forme sa do roku 2020 uskutočnilo zhruba 6 ročníkov hier. Súťažilo sa najmä v behu na 3 km, stolnom tenise, bowlingu, plážovom volejbale a futbale.

Futbalové družstvo GKÚ z roku 2017 sa nachádza na obr. 89. Všetky ročníky obnovených rezortných športových hier sa konali v účelovom zariadení NR SR v Častej – Papierničke. O úspechoch pracovníkov GKÚ na športových hrách svedčia aj mnohé získané trofeje, ktoré sú dodnes umiestnené vo vitríne nachádzajúca sa v zasadačke GKÚ v Bratislave (obr. 90).

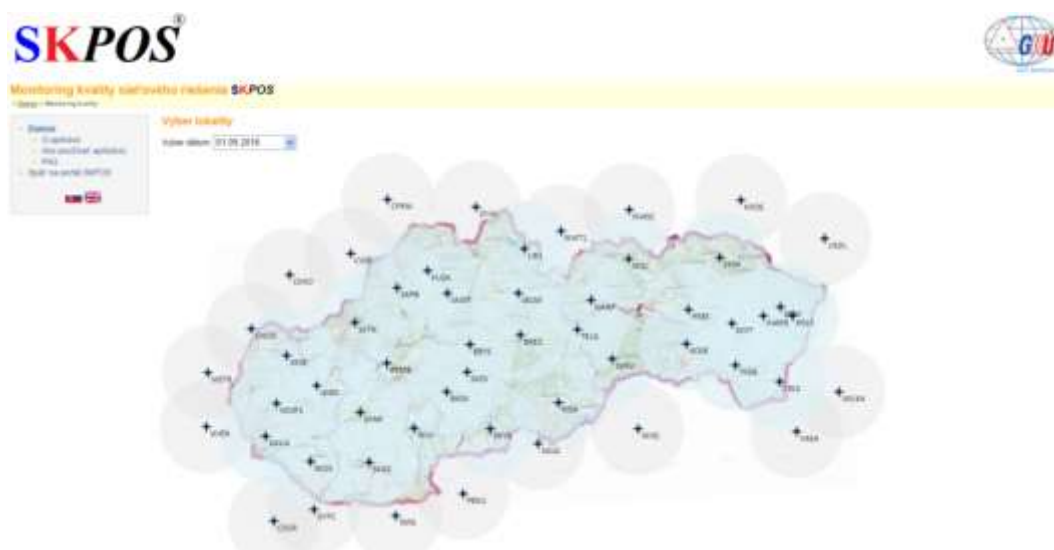

Obr. 89 Futbalové družstvo GKÚ na rezortných športových hrách v roku 2017

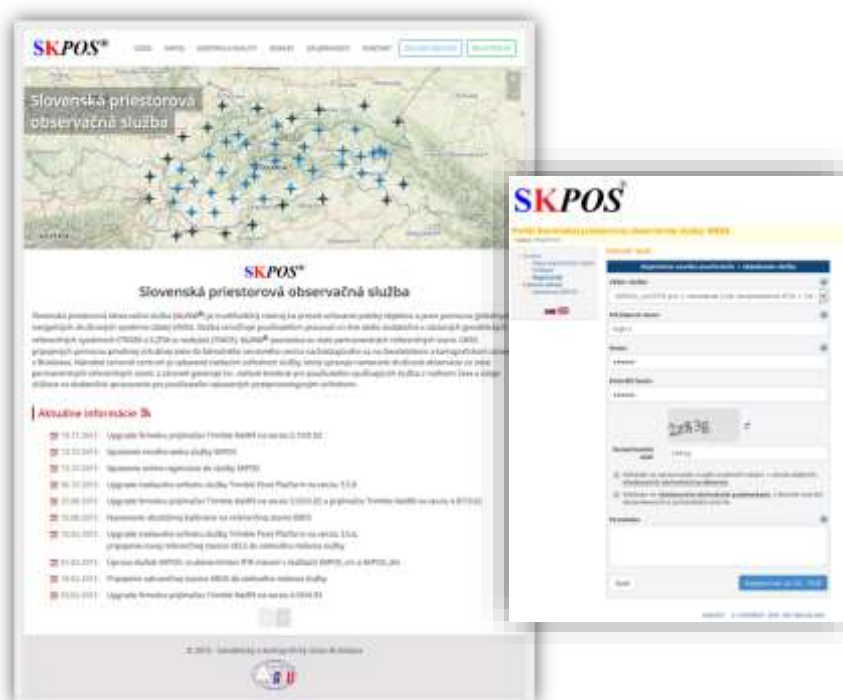
Obr. 90 Vitrína s oceneniami a trofejami pracovníkmi GKÚ z rezortných športových hier

2013 došlo opäť k zmene riadiaceho softvéru služby a novým softvérom sa stal Trimble pivot platform (ten je používaný dodnes). V roku 2013 bola oficiálne zmenená aj transformačná služba a po novom sa oficiálnou stala RTS, ktorá nahradila AWTS.

Obr. 92 Webové rozhranie aplikácie Monitoring kvality sieťového riešenia SKPOS®

V roku 2014 došlo prvýkrát aj k zisťovaniu účelu používania SKPOS. Z prvého prieskumu bolo zistené, že službu SKPOS využíva 92% používateľov na geodetické a kartografické účely a 8% používateľov je z radu negeodetov. Tento pomer sa začal presnejšie zisťovať od roku 2015, kedy bola spustená nová webová stránka SKPOS a najmä kedy došlo k spusteniu nového elektronického objednávanía a predlžovania služby (obr. 93), ktorého súčasťou bola aj povinná položka sledujúca účel používania. V roku 2014 bola podpísaná dohoda o spolupráci so SvF STU, čím došlo k rozšíreniu siete staníc SKPOS o stanice spravované jej katedrou GZ.

Obr. 93 Ukážka novej webovej stránky služby a nového registračného formulára.

V roku 2014 došlo prvýkrát aj k rozšíreniu RTS. Do transformačnej služby bol pridaný oficiálny grid kvázigeoidu s označením DMQSK2014-E, ktorý umožnil transformáciu výšok do výškového systému EVRS, realizácie EVRF2007. Od roku 2015 nastal posun aj pri monitorovaní kvality a dostupnosti služby SKPOS a pri správe a analýze jej údajov. Kvalita sieťového riešenia bola naďalej kontrolovaná aplikáciou „Monitoring kvality sieťového riešenia“ a rovnakou formou bola monitorovaná aj kvalita iných polohových služieb štátov združených v organizácii EUPOS. Z ďalších aplikácií boli vyvinuté ako nové aplikácia „Oneskorenie staníc“ na zobrazovanie a analýzu oneskorení príchodu dát z permanentných staníc SKPOS, aplikácia „SKPOS mailer“ na hromadné odosielanie emailov používateľom služby, aplikácia „NMEA analyzér“ na analýzu meraní používateľov na základe ukladaných tzv. NMEA správ (náhrada za aplikáciu „Over používateľa“). Od mája 2015 začali pracovníci zodpovední za správu SKPOS používať na monitorovanie dostupnosti služieb SKPOS aj externú aplikáciu „Checkstream“ od firmy Alberding. V roku 2016 došlo prvýkrát za výdatnej súčinnosti GKÚ k vydaniu novej Smernice zameranej na vykonávanie meraní prostredníctvom SKPOS [82]. Novinkou v tomto období bolo, že korekcie služby SKPOS začali byť vysielané aj vo formáte RTCM3.2 MSM, teda vo formáte, ktorý umožňoval poskytovať korekcie pre všetky dostupné družicové systémy. V roku 2017 došlo k ďalšej modernizácii RTS a jej rozšíreniu o súradnicový systém S-42. Modernizácia sa dotkla aj služby SKPOS tou formou, že v roku 2018 sa podarilo zaktualizovať a vymeniť všetky komponenty SKPOS tak, že služba začala poskytovať používateľom po novom aj korekcie z družicových systémov Galileo a BeiDou. Na správu údajov SKPOS bola vyvinutá opäť nová aplikácia „SKPOS quality control“, ktorá čiastočne nahradila niektoré staršie aplikácie. Po roku 2019 sa významnejšie rozbehla aj spolupráca s katedrou GZ SvF STU v Bratislave v oblasti novej družicovej technológie InSAR, čo sa prejavilo inštalovaním kútového odrážača pre túto technológiu pri stanici SKPOS v Partizánskom. V týchto aktivitách sa pokračovalo aj v roku 2020, kedy bola spustená nová integrovaná stanica aj vo Zvolene – Borovej hore (obr. 94). Z noviniek týkajúcich sa aktívnych GZ v tretej dekáde možno ešte spomenúť rozšírenie služieb SKPOS o postprocesnú službu „SKPOS online postprocessing“ ku ktorému došlo v roku 2020.

Obr. 94 SKPOS stanica Zvolen – Borová hora s kútovým odrážačom pre metódu InSAR

Na začiatku tretej dekády pokračovali pracovníci odboru v oblasti pasívnych GZ v budovaní tzv. nových GZ, t. j. v teréne prebiehali prehliadky a určovanie súradníc bodom ŠPS (trieda C), bodom ŠNS (2. rád) a ZNS. Okrem toho pokračovalo meranie bodov 2. rádu ŠGS a do roku 2015 boli vykonávané aj pravidelné kampaňové merania technológiou GNSS v LGS Tatry. Údaje o bodoch GZ boli naďalej poskytované cez internetové rozhranie GeoPortálu ÚGKK SR a na správu pasívnych GZ bola používaná aplikácia ISGZ05 a ešte stále aj pôvodná aplikácia KGB. V roku 2011 sa podarilo spočítať homogénne súradnice všetkých bodov ŠPS v ETRS89 (ETRF2000, epocha 2008.5). O rok neskôr, v roku 2012 došlo k značnej modernizácii geodetickej techniky Odboru GZ. Pre všetky nivelačné čaty boli zakúpené nové digitálne nivelačné prístroje Leica DNA03 spolu s novými kódovými nivelačnými latami a pre meranie v ŠGS nový relatívny gravimeter Scintrex CG5. V roku 2013 došlo k zmene poskytovania údajov o bodoch GZ prostredníctvom internetu. Po novom boli údaje o bodoch GZ dostupné cez nový geoportál ÚGKK SR, konkrétne prostredníctvom vrstvy Referenčné geodetické body (ďalej RGB) predstavujúcej jednu z tém aplikácie MK ZBGIS (pozri obr. 95).

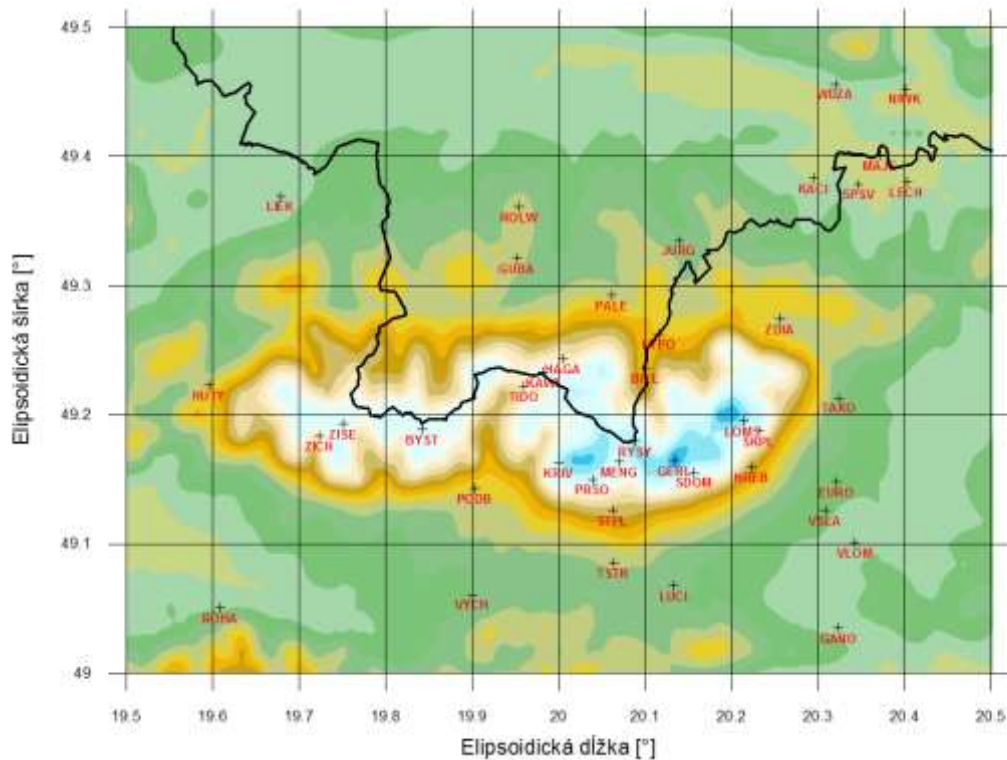

Obr. 95 Vrstva Referenčné geodetické body v rámci MK ZBGIS v roku 2013

V ďalších rokoch (2013-2015) pokračovali nivelačné merania na bodoch 2. rádu ŠNS a gravimetrické merania na bodoch 1. a 2. rádu ŠGS a na bodoch ŠPS triedy D. V rámci spracovania nivelačných meraní začali prípravy na vyrovnaní siete 1. rádu ŠNS aj s využitím dodatkov a kontrolných meraní. Ako náhrada za chýbajúce hodnoty tiažové zrýchlenia boli použité hodnoty získané zakúpeným softvérom CBA2g, ktorý neznáme hodnoty tiažového zrýchlenia umožňoval s dostatočnou presnosťou interpolovať. Z dôvodu použitia interpolácie bolo potrebné poznať presné polohy nivelačných bodov. Za týmto účelom bola v rokoch 2015-2017 vykonaná úloha zameraná na spresnenie polohových súradníc bodov ŠNS a ŠGS v centimetrovej presnosti, na ktorú boli využité dostupné vektorové katastrálne mapy a priestorové údaje ZBGIS. Body 1. rádu ŠNS, ktorým sa presnú polohu touto formou nepodarilo získať, boli v roku 2017 zamerané priamo v teréne geodeticky.

Údaje o bodoch GZ boli naďalej spravované aplikáciou ISGZ05 a pre verejnosť boli dostupné prostredníctvom vrstvy RGB v MK ZBGIS. V roku 2015 došlo aj poslednýkrát ku kampaňovému meraniu LGS Tatry (obr. 96), ktorá sa začala merať v roku 1998. Rozhodnutie v ďalších ročníkoch nepokračovať padlo v roku 2016 a vychádzalo z faktu, že použitou

metódou už nebolo možné získať presnejšiu informáciu o polohe bodov resp. geokinematike sledovaného územia.

Obr. 96 Rozloženie bodov LGS Tatry [52]

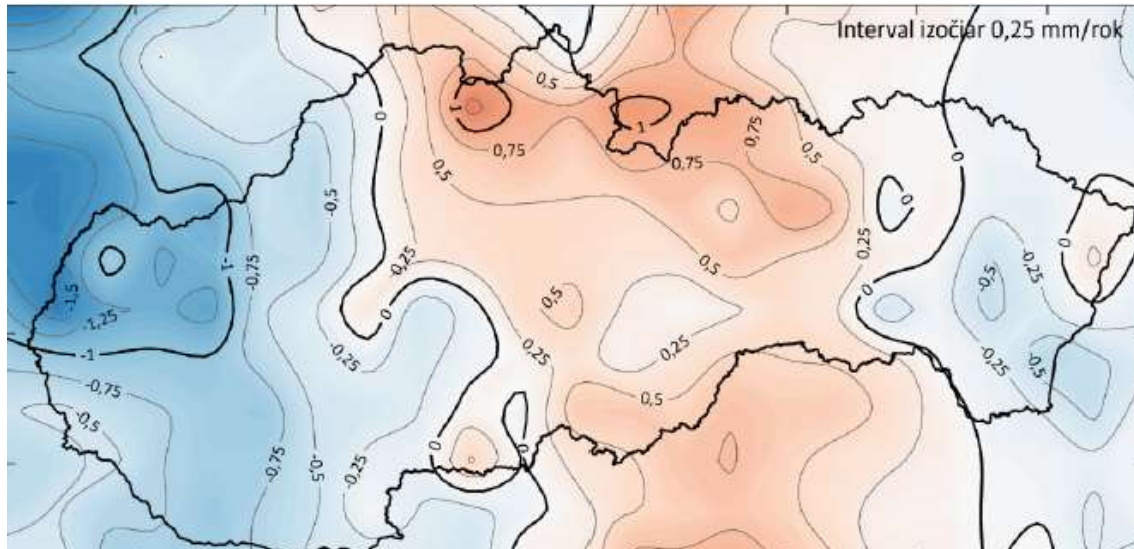
Od roku 2016, resp. 2017 sa práce na bodoch GZ v teréne vykonávali tzv. výberovou údržbou, t. j. jednotlivé pracovné skupiny dostali na kontrolu, údržbu a meranie konkrétnej mapový list podľa kladu ZM50 s presne definovanými úlohami, čo na jednotlivých bodoch vykonať. V roku 2017 bol v rámci týchto prác vybudovaný nový absolútny gravimetrický bod v Hurbanove, pri ktorom bol zriadený aj bod na umiestnenie slapového gravimetra katedry GZ SvF STU v Bratislave.

V roku 2016 sa po dlhšom čase rozbehli aj práce z oblasti metrologie začatím budovania vertikálnej gravimetrickej základnice Gánovce – Lomnický štít. Práce pokračovali aj v ďalších rokoch obstaraním opakovaných absolútnych gravimetrických meraní a v súčasnosti je riešený výpočet parametrov základnice. V roku 2018 sa rozbehli aj naplánované práce na vybudovaní metrologického centra geodézie (k zriadeniu došlo k 1.1.2020) a taktiež práce na vybudovaní novej geodetickej kalibračnej základnice pre elektronické diaľkomery v KÚ Viničné, ktorá bola fyzicky vybudovaná v roku 2020.

V roku 2017 bola vrstva RGB v aplikácii MK ZBGIS rozšírená o elektronické nahlasovanie závad na bodoch GZ prostredníctvom jednoduchého formuláru. Po novom boli údaje o bodoch GZ publikované prostredníctvom vrstvy RGB zobrazované po jednotlivých sieťach (ŠPS, ŠNS, ŠGS a ŠTS) a od konca roku 2017 boli údaje aj s parametrami dostupné na plný počet desiatinných miest zdarma. Od júla 2018 sa začali zbierať aj štatistické údaje o počte stiahnutí a nahliadnutí na tieto údaje, a tým sme prvýkrát dostali ucelený prehľad o využívaní bodov GZ. V roku 2019 sa pri správe ISGZ prešlo na využívanie databázy Oracle 12c a taktiež došlo k hromadnej aktualizácii polohových súradníc bodov ŠNS, ktorá bola ukončená v roku 2020.

V roku 2017 sa konečne významnejšie rozbehli aj práce na kompletom novom vyrovnaní opakovaných nivelačných meraní 1. a 2. rádu ŠNS. V rámci tejto úlohy boli pripravené do

spoločného vyrovnaní súbory meraných nivelačných prevýšení z obdobia rokov 1987 – 2017 pre celú ŠNS, ktoré boli opravené o príslušné korekcie a redukcie. V rámci prioritnej úlohy sa podarilo spracovať aj novú mapu recentných vertikálnych pohybov (obr. 97) na základe spracovania všetkých dostupných relevantných nivelačných meraní na bodoch 1. rádu ŠNS z rokov 1950-2017 a vypočítať novú národnú realizáciu pre EVRS [83].

Obr. 97 Mapa recentných vertikálnych pohybov [83]

V tretej dekáde GKÚ sa významne rozbehla aj zákonom definovaná spolupráca s Ministerstvom vnútra SR pri správe štátnych hraníc a tvorbe a aktualizácii hraničného dokumentárneho diela. Pracovníci odboru GZ zabezpečovali každoročne pre ministerstvo podľa dohody geodetické práce v teréne, ale aj odborné práce týkajúce sa aktualizácie hraničnej dokumentácie. Podrobnejšie sú všetky aktivity odboru GZ pri správe štátnych hraníc uvedené v literatúrach [45] a [68].

3.11.2 Plnenie úloh na úseku KN a OKO

Úlohy na úseku KN a OKO zabezpečovali v tretej dekáde GKÚ pracovníci Odboru centrálného KN. Dominantnou úlohou bolo naďalej poskytovanie údajov z centrálnej databázy KN, ktorá obsahovala údaje SPI a SGI, ku ktorým sa aj oficiálne v druhej polovici tretej dekády GKÚ pridali tzv. zmenové záznamy slúžiace na lustrovanie histórie. Na poskytovanie údajov a na uvedené lustrácie bol počas celého obdobia aj naďalej používaný softvér KATRENA 99. Prioritne boli ale údaje z centrálnej databázy KN poskytované prostredníctvom aplikácie Katastrálny portál (KaPor) (obr. 98), do ktorého mali rozšírený prístup na základe zmluvného vzťahu pre oprávnené osoby inštitúcie ako: colné a daňové úrady, exekútori, notári, úrady práce, sociálnych vecí a rodiny, policajný zbor a súdy. Rozšírený prístup im umožňoval rozšírené vyhľadávanie nad údajmi KN v rámci celého Slovenska. Tieto prístupy začali byť na konci tretej dekády GKÚ postupne vypovedané a inštitúcie boli presmerované na využívanie nových elektronických služieb KN (ďalej ESKN) vytvorených v rámci projektu OPIS – ESKN. Prvé ESKN boli nasadené do testovacej prevádzky koncom roka 2015. Na ich testovaní, ale aj na testovaní ostatných častí projektu sa významnou mierou podieľali aj pracovníci Odboru centrálného KN.

Pri poskytovaní údajov z centrálného KN predstavoval významný faktor čas aktualizácie údajov, t. j. ako často bol vykonávaný prenos údajov z KO OÚ do GKÚ. Súbory SPI a SGI boli začiatkom tretej dekády GKÚ aktualizované na týždennej úrovni s tým, že údaje boli k

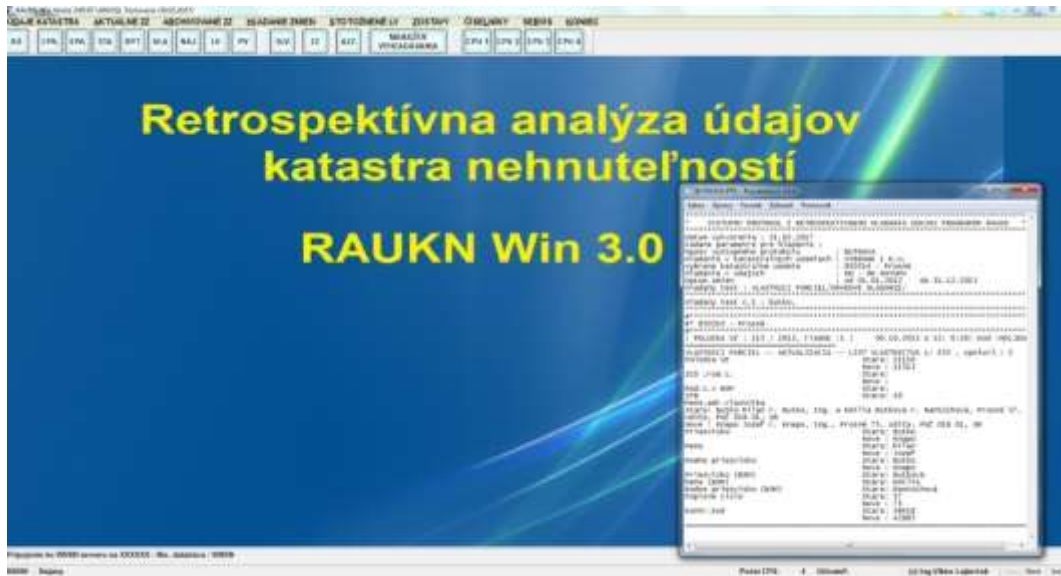
dispozícii vždy v utorok ráno v danom týždni. V rokoch 2015 – 2018 sa situácia zlepšila a údaje SPI boli aktualizované až 3x do týždňa, no po pridaní zmenových záznamov do centrálného KN, ku ktorému prišlo koncom roka 2017, sa aktualizácia súborov SPI a SGI vrátila späť na týždenný interval a aktualizácia zmenových záznamov bola nastavená až na mesačný interval. Trochu iný vývoj aktualizácie údajov prebiehal v rámci aplikácie Katastrálny portál.

Obr. 98 Webové rozhranie aplikácie Katastrálny portál v roku 2020 [68]

Pracovníci Odboru centrálného KN počas celého obdobia zabezpečovali na základe podkladov dodaných z KO OÚ na centrálnej úrovni aj aktualizáciu katastrálnych hraníc. Následne na základe aktualizovaných údajov vykonali aktualizáciu hraníc územno-technických jednotiek, ktoré poskytli na vypublikovanie aj na geoportál. Okrem toho pracovali pracovníci odboru v rokoch 2013-2017 na prioritnej úlohe rezortu, ktorou bola tvorba Súboru prevzatých meraní (ďalej SPM) riadená Usmernením ÚGKK SR č. 10/2013 [84]. Tvorba SPM bola vykonávaná súčasne s vyhotovením duplikátu katastrálnej mapy v digitálnej forme v katastrálnych územiach, v ktorých bola vektorová katastrálna mapa nečíselná. Výstupy boli po ukončení prác v jednotlivých katastrálnych územiach odovzdané na príslušné KO OÚ. Od roku 2015 sa začala testovať aj nová aplikácia RAUKN (Retrospektívna analýza údajov katastra nehnuteľností), ktorá mala slúžiť na lustrácie. Aplikácia RAUKN (obr. 99) využívala na lustrácie zmenové záznamy SPI, ktoré predstavovali ďalšiu súčasť centrálného KN. Aplikácia RAUKN bola najprv využívaná iba v rámci testovacej prevádzky a od konca roku 2016 bola ÚGKK SR autorizovaná a začala sa

používať plnohodnotne. Aktualizácia zmenových záznamov prenesených z KO OÚ do aplikácie RAUKN bola vykonávaná raz za mesiac.

Obr. 99 Webové rozhranie aplikácie RAUKN v roku 2016 [68]

Jednou z dominantných úloh odboru centrálného KN predstavovala v tretej dekáde GKÚ aj úloha OKO. V rokoch 2011 až 2012 vykonávali pracovníci odboru úlohu OKO dvoma spôsobmi. Prvým spôsobom bolo vyhotovenie vektorovej katastrálnej mapy prevodom z SGI v softvéri Kokeš a druhým spôsobom bolo vyhotovenie duplikátu z analógových máp, ich aktualizáciou a tlačou, na čo bol používaný softvér od firmy Bentley. Od roku 2013 pribudol k týmto spôsobom aj tretí, a to OKO novým mapovaním. Vykonávaniu OKO novým mapovaním sa venovali od roku 2013 najmä meračské skupiny z pracoviska Lučenec a Košice. Okrem terénnych prác na úlohe OKO novým mapovaním sa pracovníci Odboru centrálného KN podieľali podľa požiadaviek aj na vykonávaní meraní kvality KN pre Odbor katastrálnej inšpekcie ÚGKK SR.

Obr. 100 Rezortné skenovacie pracovisko so skenermi Delta N20 typu flatbed v roku 2020

Medzi dôležité úlohy Odboru centrálného KN patrilo počas celého obdobia tretej dekády GKÚ aj skenovanie máp a naplňovanie metainformačného systému. Skenované boli najmä mapy KN požadované správami KN, resp. neskôr KO OÚ a mapové listy mapového diela štátnej mapy odvodenej 1:5 000 (ďalej ŠMO5) vo farebnom alebo v čierno-bielom prevedení a s pripojením do S-JTSK. Skenovanie prebiehalo na veľkoformátových stolových skeneroch Delta N20 typu flatbed rezortného skenovacieho pracoviska (obr. 100), ktoré boli nepretržite udržiavané v dokonalom stave. Podľa požiadaviek bola vykonávaná aj kartografická úprava naskenovaných máp KN [68]. Ku všetkým naskenovaným mapám boli následne naplnené atribúty (metaúdajové záznamy) pre rezortný metainformačný systém (ďalej MIS). Naskenované zbierky mapových listov ŠMO5 sa pripravili aj na zverejnenie prostredníctvom webových služieb geoportálu, ku ktorému došlo v druhom polroku 2018. Zverejnené boli rastrové súbory zbierky ŠMO5 II. vydanie v čierno-bielom formáte (v tom čase cca 3 460 ML) formou mozaiky v MK ZBGIS v téme Archív (obr. 101).

Obr. 101 Ukážka ŠMO5 II. vydanie v MK ZBGIS v téme Archív v roku 2020

3.11.3 Plnenie úloh na úseku ZBGIS

Úlohy na úseku ZBGIS vykonávali v tretej dekáde GKÚ pracovníci Odboru referenčných údajov pre GIS, ktorý bol v roku 2015 premenovaný na Odbor ZBGIS (pozri organizačné schémy GKÚ v kapitole 4.4). Zber údajov na tvorbu a aktualizáciu ZBGIS prebiehal naďalej hlavne fotogrametricky. V roku 2011 bola aj pre ZBGIS zaregistrovaná ochranná známka ZBGIS® na obdobie 10 rokov. V priebehu roka 2011 sa pracovníci odboru zaškoľovali na prácu a následne už plnohodnotne využívali novú fotogrametrickú linku zaobstaranú v rámci OPIS projektu ESKN-ZBGIS. Uvedená fotogrametrická linka bola využívaná až do roku 2017, kedy bola nahradená novou, modernou súpravou digitálnych fotogrametrických staníc tretej generácie, skladajúcej sa z 3D systému PluraView (dvojice LCD monitorov), pasívnych stereo okuliarov, prídavného monitoru a 3D myšky Stealth (obr. 102) [74].

V roku 2012 vykonávali pracovníci Odboru referenčných údajov pre GIS práce definované projektom OPIS, testovali prototyp a pilotné riešenie aplikácie MK ZBGIS, vykonávali migráciu a integráciu údajov, pripomienkovali navrhnutú dokumentáciu projektu (silného a tenkého klienta), priestorovú databázu ZBGIS, kartografické nástroje, transformačnú a konverznú službu a metainformačný systém.

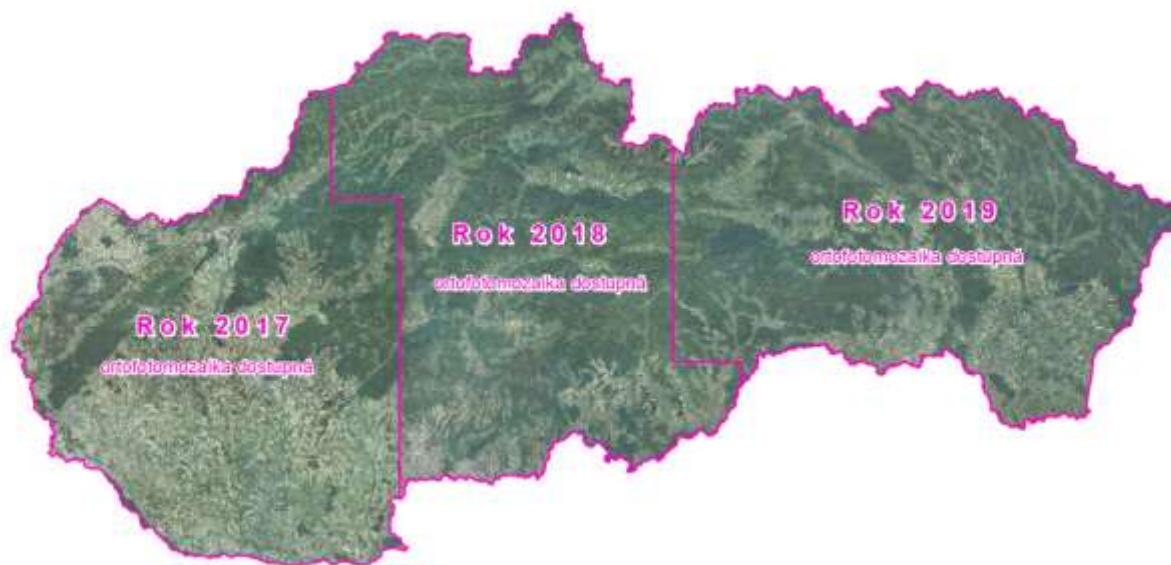
Obr. 102 Fotogrametrické stanice tretej generácie [68]

V priebehu roka 2012 došlo k posunu termínov ukončenia naplánovaných prác, čo spôsobilo oneskorenie odovzdania projektu a jeho spustenie až v roku 2013 (podrobnejšie je to popísané v kapitole 3.10.3). V roku 2013, po spustení MK ZBGIS naplneného údajmi z databázy definovanej KTO, bolo potrebné nastaviť aktualizáciu, správu, publikovanie a poskytovanie výstupov zo ZBGIS. Celoplošná aktualizácia prebiehala prostredníctvom zberu údajov z leteckých meračských snímok. Aktualizácia databázy bola vykonávaná selektívne na základe údajov SGI, ale aj preberaním údajov od iných správco. V ďalších rokoch sa naďalej pokračovalo v celoplošnej a selektívnej aktualizácii údajov ZBGIS metódou digitálnej fotogrametrie na základe leteckých meračských snímok, ktoré boli využité aj na tvorbu ortofotomozaiky a pri selektívnej aktualizácii sa využívala aj ortofotomozaika. V teréne boli spustené práce tzv. miestneho prešetrovania, ktoré slúžili na zber atribútov k objektom zozbieraným fotogrametricky z leteckých meračských snímok. Okrem toho boli spustené v teréne aj práce na kontrole kvality ortofotomozaiky a údajov ZBGIS. Všetky uvedené úlohy vyplývali z dlhodobých koncepčných zámerov tvorby, aktualizácie a správy ZBGIS na roky 2001 až 2005 [93] a aj zo všetkých nasledujúcich koncepcií týkajúcich sa rozvoja ZBGIS v ďalších rokoch, v ktorých sa vždy uvažovalo s tým, že ZBGIS pozostáva z troch súčastí, a to: 3D vektorového polohopisu, ortofotomozaiky a digitálneho modelu reliéfu. Zber údajov pre 3D vektorový polohopis začal v rokoch 2003-2004, ale k tvorbe ortofotomozaiky a DMR sa pristúpilo až po dlhých 15 rokoch. Dôvodmi tohto oddialenia boli nedostatočné finančné a personálne zabezpečenie a nedostatočné technické vybavenie na ich tvorbu. K naplneniu tohto cieľa došlo až počnúc rokom 2017.

Koncom roka 2016 sa začali práce aj na príprave projektu leteckého laserového skenovania SR, ktorého účelom bolo obstaráť a vytvoriť do roku 2023 nový DMR5.0 a DMP1.0 na základe leteckého laserového skenovania [57]. Verejné obstarávanie síce zabezpečuje ÚGKK SR, ale kontrolu samotných údajov dodávaných zhotoviteľmi, ich správu a poskytovanie vykonávajú hlavne zamestnanci GKÚ v spolupráci s VÚGK. Ku koncu roka 2020 je už vyhotovený DMR5.0 a DMP1.0 z polovice územia SR.

V roku 2017 sa spojením finančných prostriedkov dvoch rezortov, a to rezortu pôdohospodárstva a rezortu ÚGKK SR rozbehla spolupráca pri systematickom leteckom snímkovaní Slovenska v 3-ročnom intervale. V rokoch 2017 – 2019 bolo vykonaný 1. cyklus snímkovania, čím bol vytvorený historický základ opakovaného snímkovania celého územia Slovenska v trojročnom intervale (rok

2017 – západné Slovensko, rok 2018 – stredné Slovensko a rok 2019 – východné Slovensko a od roku 2020 začal 2. cyklus snímkovania opäť západným Slovenskom atď.). Na snímkovanie jednotlivých častí Slovenska nadväzovala aj tvorba novej ortofotomozaiky, ktorá bola k dispozícii cca v apríli nasledujúci rok po nasnímkovaní. Spracovanie leteckých meračských snímok do ortofotomozaiky zabezpečoval GKÚ v spolupráci s Národným lesníckym centrom vo Zvolene. V apríli roku 2020 tak bola vypublicovaná historicky prvýkrát vlastná (štátna) ortofotomozaika v rozlíšení 25 cm/pixel z celého územia SR (obr. 103). Novelizáciou zákona o geodézii a kartografii, ku ktorej došlo v roku 2018, začali byť údaje z leteckého laserového skenovania a ortofotomozaiky poskytované všetkým používateľom bezodplatne.

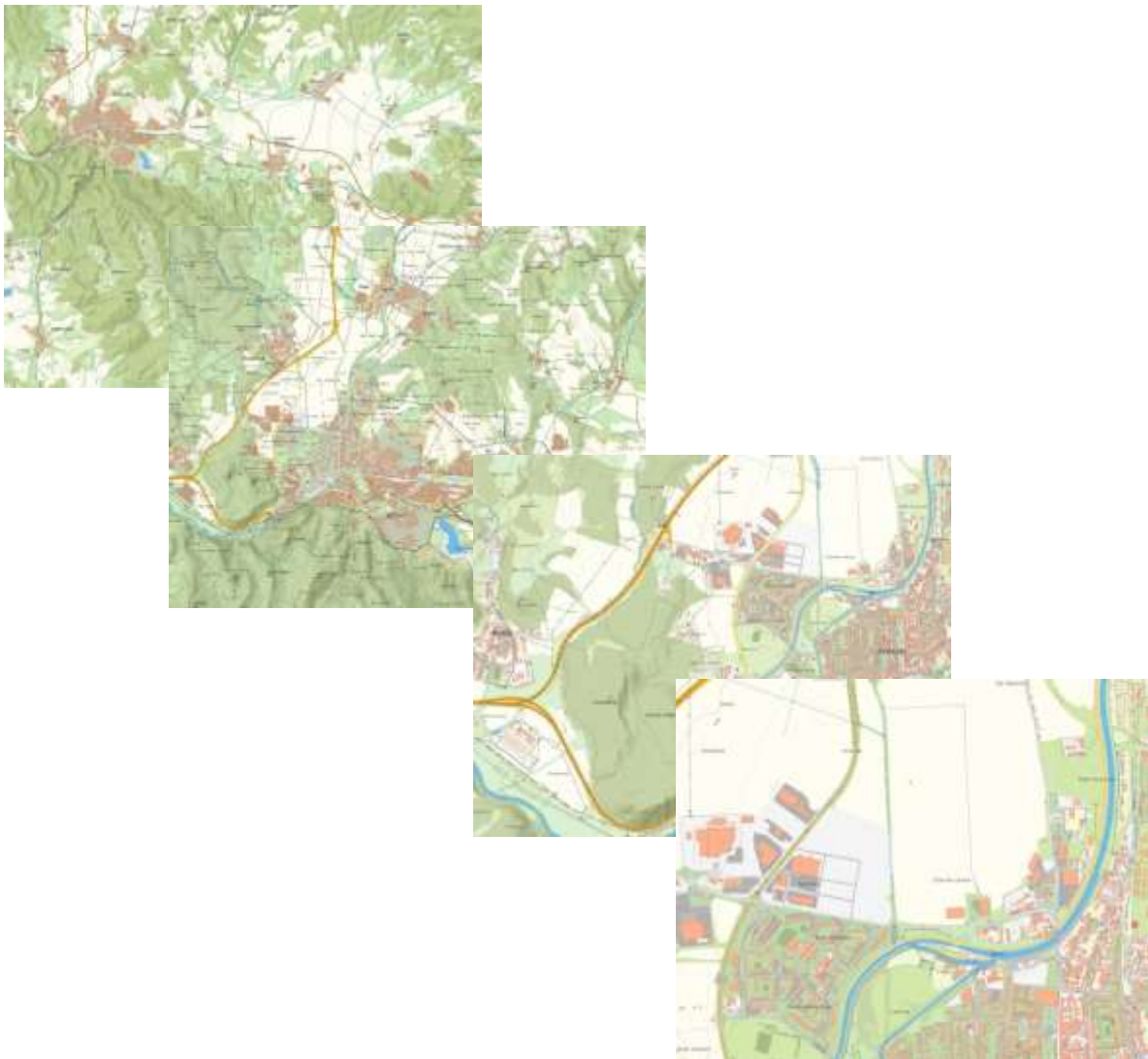

Obr. 103 Ortofotomozaika SR [68]

Ešte v roku 2017 sa podarilo spustiť aj novú aktualizovanú verziu MK ZBGIS (pozri kapitolu 3.10.7). Spolu so spustením novej verzie MK ZBGIS boli aktualizované aj všetky verzie mapových služieb vytvorených v rámci projektu OPIS a taktiež bola verejnosti sprístupnená aj nová verzia transformačnej a konverznej služby. K 30.6.2017 bola ukončená prevádzka aplikácie MAPKA a aktualizovaný bol aj portál Produkty a služby (Obchodný modul), do ktorého bola k 17.8.2017 implementovaná nová exportná služba [68]. V roku 2018 pokračovali pracovníci odboru naďalej na rozvoji aplikácie MK ZBGIS. V priebehu roku sa podarilo opäť rozšíriť funkcionalitu aplikácie a do riadnej prevádzky bola uvedená verzia pod označením 3.1. Tá umožnila novou interaktívnou formou opäť rýchlejšie prehliadať a vyhľadávať údaje celého rezortu ÚGKK SR. Širokej verejnosti boli sprístupnené zobrazenia katastrálnej mapy spolu s údajmi o vlastníckych vzťahoch v kombinácii s rôznymi mapovými podkladmi, ako napr. orientácie terénu voči svetovým stranám, či sklon terénu. Aktualizácia údajov ZBGIS prebiehala fotogrametricky a miestne prešetrovanie sa okrem vlastných kapacít zabezpečovalo aj dodávateľsky. V teréne sa podarilo rozbehnúť kontrolu kvality dodaných mračien bodov z leteckého laserového skenovania a odovzdaných DMR5.0. V roku 2019 tieto údaje DMR5.0 a DMP1.0 pribudli aj do témy Terén v aplikácii MK ZBGIS. V roku 2020 bol MK ZBGIS v téme Kataster rozšírený o vrstvu LPIS, ale aj iné údaje z rezortu pôdohospodárstva pod označením „Agrovrstvy“. Do produkcie sa podarilo nasadiť aj nový Metainformačný systém ZBGIS, ktorý nahradil dovtedy používanú vyhľadávaciu službu.

3.11.4 Plnenie úloh na úseku ŠMD, digitálnej kartografie a vizualizácie údajov

Práce na úseku ŠMD v tretej dekáde GKÚ zabezpečovali pracovníci Oddelenia redakcie, dátových skladov a metaúdajov odboru GIS, ktoré bolo od 1.12.2013 premenované na Oddelenie kartografie a geografického názvoslovia. ŠMD, predstavujúce ZM stredných a malých mierok boli počas tretej dekády GKÚ spracovávané metódami digitálnej kartografie na podklade ZBGIS. V roku 2011 sa začalo so zaškoľovaním pracovníkov na využívaní softvéru ArcGIS pri kartografickom spracovaní máp ŠMD. Následne boli touto formou spracované ZM10, ZM250 a Mapa správneho rozdelenia SR v mierke 1:400 000. V roku 2012 vykonali pracovníci oddelenia kartografickú vizualizáciu údajov ZBGIS pre všetky jeho mierkové sady. V ďalších rokoch v tejto aktivite pokračovali a pravidelne vytvárali a aktualizovali kartografické modely pre ZBGIS a jeho jednotlivé mierkové sady a varianty MK - ZBGIS, RGB, DMR, pre aplikáciu MAPKA, webové mapové služby, pre Obchodný modul a všetky služby vytvorené v rámci projektu ESKN-ZBGIS. V roku 2018 pracovníci vytvorili nový produkt tzv. ZBGIS raster v mierkach 1:5 000 – 1:50 000 (obr. 104), ktorý nahradil pôvodné analógové ŠMD a bol sprístupnený na voľné stiahnutie cez aplikáciu MK ZBGIS. Pôvodne analógové ŠMD bolo definitívne presunuté do archívu.

Obr. 104 Ukážka produktu ZBGIS raster, ktorý nahradil pôvodné ŠMD [68]

3.11.5 Plnenie úloh na úseku štandardizácie geografického názvoslovía

Úlohy štandardizácie geografického názvoslovía v tretej dekáde GKÚ plnili pracovníci Oddelenia geografického názvoslovía, ktoré bolo od 1.12.2013 zlúčené do Oddelenia kartografie a geografického názvoslovía, čo platí dodnes (pozri organizačné schémy GKÚ v kapitole 4.4). Úlohy štandardizácie boli vykonávané v zmysle koncepčných materiálov, platného štatútu GKÚ a vykonávacích projektov. Oddelenie pokračovalo po celé obdobie v plnení úloh sekretariátu Názvoslovnej komisie ÚGKK SR. V roku 2011 pracovníci oddelenia vypracovali a vydali publikácie Názvoslovné informácie č. 48 a 49, ďalej sa venovali úprave názvov turistických cieľov pre Košický samosprávny kraj a pripomienkovali zákon o používaní jazyka národnostných menšín. V roku 2012 vykonali revíziu databázy názvov geografického názvoslovía a ich atribútov, ktorá sa stala neoddeliteľnou súčasťou ZBGIS. V roku 2015 sa začal nový rozsiahly projekt, ktorého cieľom je zosúladienie geografických názvov z máp veľkých mierok s názvami v databáze ZBGIS, ktoré sú v podrobnosti máp stredných mierok. Cieľom je dosiahnuť súlad geografických názvov v katastrálnych mapách a lesníckych mapách s databázou štandardizovaných názvov tak, aby rovnaký objekt mal rovnaký názov a zároveň, aby rovnaký názov mal rovnakú polohu v jednotlivých mapách a v databáze. Práce na tejto úlohe prebiehali v jednotlivých rokoch podľa navrhnutého harmonogramu a jednotného metodického postupu. Trvanie projektu bolo odhadnuté na 7 až 10 rokov, ale po päťročných skúsenostiach je zrejmé, že to môže byť aj dlhšie.

3.11.6 Aktivity GKÚ v rámci medzinárodných projektov

Aj v tretej dekáde GKÚ sa aktívne zapájali do medzinárodnej spolupráce a rôznych medzinárodných projektov najmä pracovníci z Odborov GZ a ZBGIS.

Za oblasť GZ pokračovala naďalej spolupráca a zapájanie sa do projektov koordinovaných medzinárodnou organizáciou EUREF. V rámci spolupráce išlo o dodržiavanie dohodnutých rezolúcií prijatých organizáciou na výročných sympóziách a o zapájanie sa do aktivít a projektov tejto organizácie. GKÚ naďalej (od roku 2003) prispievalo údajmi GNSS z rezortnej permanentnej stanice GANP (Gánovce) do siete permanentných staníc EUREF, do celosvetovej siete permanentných staníc IGS (od roku 2006) a do projektu EUREF-IP zameraného na testovanie využitia údajov GNSS v reálnom čase (od roku 2007). GKÚ pokračovalo aj v spolupráci v rámci projektu tvorby novej realizácie EVRS a v roku 2018 do tejto aktivity prispelo novými nivelačnými meraniami z meraní bodov 1. rádu ŠNS. GKÚ pokračovalo aj v spolupráci s organizáciou EUPOS. Od apríla 2010 začalo GKÚ prispievať týždennými riešeniami do projektu EUPOS kombinačné centrum, ktoré slúžia mimo iného na výskum vnútroplateľných rýchlostí eurázijskej tektonickej platne. Okrem toho spustilo GKÚ od decembra 2014 aj spoluprácu s Vihorlatskou hviezdárňou v Humennom v rámci medzinárodného Slovensko-maďarsko-rumunsko-ukrajinského projektu „Kozmický systém včasného varovania v transkarpatskom regióne“ [56], do ktorého prispelo odbornými radami a údajmi z vybraných staníc SKPOS. Prostredníctvom organizácie EUPOS začal GKÚ od roku 2015 prispievať spracovanými údajmi zo staníc SKPOS aj do projektu E-GVAP. Od konca roku 2014 sa stal GKÚ lídrom EUPOS pracovnej skupiny zameranej na monitoring kvality sieťového riešenia (Service quality monitoring), v rámci ktorého vytvoril a spravuje aplikáciu na monitorovanie kvality sieťového riešenia vybraných polohových služieb členských krajín organizácie EUPOS (obr. 105). Úspechy GKÚ na poli analýzy a spracovania GNSS údajov v rámci organizácie EUPOS umocnilo aj zvolenie vedúceho odboru GZ v roku 2018 do čela tejto organizácie.

Obr. 105 Používateľské prostredie aplikácie EUPoS service quality monitoring

Za oblasť ZBGIS pokračovala naďalej medzinárodná spolupráca a zapájanie sa do projektov zameraných na podporu priestorovej infraštruktúry, ktoré boli pod správou organizácie EuroGeographics. V tomto smere pokračovala spolupráca na projektoch EGM, ERM, EBM, SBE, EuroGeoNames, EuroDEM a GKÚ podľa výziev poskytoval požadované údaje do týchto projektov. Pracovníci GKÚ sa aktívne zúčastňovali aj zasadaní riadiacich výborov týchto projektov a pripomienkovali ich pravidlá. Pracovníci GKÚ rovnako plnili aj úlohy uložené v rámci projektu INSPIRE. V tomto smere splnil GKÚ v roku 2013 až 2019 implementáciou projektu ESKN-ZBGIS a jeho rozvojom, t. j. zverejnením vyhľadávacej, zobrazovacej, transformačnej a ukladačnej služby požiadavky Nariadenia EK č. 976/2009 a transformáciou údajov ZBGIS podľa špecifikácií INSPIRE ustanovenia Nariadenia EK č. 1089/2010. V roku 2018 začali pracovníci odboru GZ práce na novom projekte Core Reference Dataset (ďalej CRD) riadeného taktiež organizáciou EuroGeographics. Okrem týchto projektov sa pracovníci Odboru ZBGIS začali venovať aj harmonizácii údajov ZBGIS na hranici s okolitými štátmi, a to najmä s Českom a Poľskom [68].

3.11.7 Plnenie úloh na úseku IKT

Úlohy na úseku IKT vykonávali v tretej dekáde GKÚ pracovníci Oddelenia IKT, ktoré bolo k 1.1.2012 povýšené na samostatný odbor (pozri organizačné schémy GKÚ v kapitole 4.4). Pracovníci IKT zabezpečovali najmä správu a prevádzku rezortných portálov, akými boli SKPOS, Katastrálny portál, Transformačná a konverzná služba, MK ZBGIS, ďalej zabezpečovali profylaktiku riešenia ZBGIS, monitoring bezpečnosti riešenia ZBGIS, administráciu poskytovaných služieb ZBGIS a update/upgrade SW a aplikácií inštalovaných v rezorte ÚGKK SR. Okrem toho spravovali centrálny HelpDesk pre vnútorných používateľov rezortu ÚGKK SR, centrálnu Callcentrum pre externé subjekty využívajúce služby rezortu, centrálny monitoring WAN, centrálnu správu technickej a SW infraštruktúry na zabezpečenie prevádzky OPIS projektov, centrálnu správu a monitoring bezpečnosti. Okrem toho zabezpečovali plynulú, bezpečnú a bezporuchovú prevádzku OPIS projektov. V roku 2013 bola vykonaná modernizácia zabezpečenia nepretržitého napájania dátového centra GKÚ Bratislava a dátového centra CERS Liptovský Mikuláš prostredníctvom záložného motorgenerátora (obr. 106) [68].

Obr. 106 Záložný motorgenerátor na nepretržité napájanie dátového centra GKÚ

Najviac vytáženými službami dátového centra v tretej dekáde GKÚ boli služby Katastrálneho portálu (KaPor), SKPOS a ZBGIS. Od roku 2014 bola pridaná do správy IKT aj nová služba automatizovaného poskytovania údajov pre miestnu samosprávu a od roku 2015 aj správa aplikácie MAPKA (do 30.6.2017). V roku 2018 bola do úloh IKT pridaná aj podpora pre projekt ESKN15 a pre rezortnú elektronickú podateľňu. Pracovníci odboru IKT zabezpečovali aj administráciu portálu Produkty a služby od jeho zrealizovania.

3.11.8 Plnenie úloh na úseku dokumentácie a poskytovania údajov

Plnenie úloh na úseku dokumentácie a poskytovania údajov bolo vykonávané spočiatku pracovníkmi Odboru vecných úloh a dokumentácie, ktorý bol v roku 2013 transformovaný do Oddelenia projektov, produktov a služieb a v roku 2015 na Zákaznícke centrum (pozri organizačné schémy GKÚ v kapitole 4.4).

Obr. 107 Tlačiarenský stroj Kyocera TASKalfa 6052ci Zákazníckeho centra GKÚ

GKÚ na tomto úseku spravovalo dokumentačné fondy kartografických diel, ktorých vydavateľom bol ÚGKK SR, dokumentovalo operáty GZ, sprístupňovalo dokumentačné fondy a zabezpečovalo tlač a odbyt ŠMD, kartografických diel a publikácií, akými boli Spravodajca ÚGKK SR alebo Technické predpisy. V rámci edičného plánu zabezpečovali každoročne plotrovanie a dotlač ZM a iných kartografických diel (napr. katastrálne mapy) podľa požiadaviek pre Mapovú službu, resp. zákazníkov. Tlač technických predpisov a Spravodajcu ÚGKK SR bol vykonávaný tlačiarenskými strojmi. V roku 2016 bol na tieto účely obstaraný nový stroj Kyocera TASKalfa 6052ci (obr. 107), ktorý je využívaný dodnes [68].

Na poskytovanie údajov pre používateľov sa využíval najmä portál Produkty a služby (tzv. obchodný modul). Nárast používateľov, ako aj odobratých súborov z tohto portálu nastal najmä v roku 2014, kedy bolo prostredníctvom portálu spustené poskytovanie údajov pre mestá a obce. Od roku 2015 boli prostredníctvom portálu poskytované aj ďalšie produkty rezortu, akými bolo ŠMD stredných a malých mierok a klady mapových listov. Veľká časť poskytovaných produktov začala byť dostupná aj prostredníctvom rôznych mapových variantov webovej aplikácie MK ZBGIS. Zmena v tomto smere nastala aj v roku 2018, kedy došlo cez MK ZBGIS k sprístupneniu rastrov ZBGIS formou voľného stiahnutie do počtu 20 mapových listov. V priebehu roka 2019 bola v rámci rozvoja rozšírená funkcionálna aplikácia MK ZBGIS, do ktorej bola doplnená Captcha (overenie skutočného používateľa od robota) pri identifikácii parcely registra C a E, Listu vlastníctva, Stavby, Fyzickej osoby a Právnickej osoby v téme Kataster nehnuteľností. V téme Terén pribudli na zobrazenie vrstvy DMR 5.0 a DMP 1.0 a boli doplnené nástroje na export týchto údajov aj vo forme mračen bodov. Aplikácia MK ZBGIS po novom umožnila aj nové 3D pohľady na priestorové údaje ZBGIS (obr. 108).

Obr. 108 3D priestorové pohľady na údaje ZBGIS v novej verzii aplikácie MK ZBGIS [68]

3.11.9 Plnenie úloh na úseku ÚAGK

Úlohy na tomto úseku boli počas celého obdobia plnené pracovníkmi ÚAGK. Pracovníci aj počas tretej dekády GKÚ pokračovali v preberaní prírastkov do archívu, v poskytovaní údajov a informácií, v poskytovaní služieb badateľne a v sprístupňovaní priestorov pre exkurzie. Pracovníci priebežne vykonávali aj napĺňanie metaúdajových záznamov k naskenovaným archivovaným katastrálnym mapám. Okrem toho v rokoch 2011 až 2012 zabezpečili dovoz máp z depozitu Slovenského národného archívu a ich klasifikáciu. V roku 2012 sa pracovníci pokúsili uspieť žiadosťou o OPIS projekt zameraný na digitalizáciu kultúrneho dedičstva. V podanom projekte úspešní neboli, čím sa pre ÚAGK nepodarilo obstarat' ani tak veľmi potrebný knižný skener. Diskusie a pokusy na získanie knižného skenera neutíchli a opakovane sa rozprúdili aj v neskorších rokoch. Svetielko nádeje bude v tomto smere predstavovať asi až rok 2021, kedy je šanca knižný skener aspoň zapožičať. V roku 2017 sa v rámci rekonštrukcie budovy GKÚ podarilo zrekonštruovať aj priestory ÚAGK a jeho badateľne (obr. 109), čo pomohlo ustáliť v archíve požadovanú teplotu. V roku 2019 bola opäť otvorená aj otázka elektronizácie celého archívu a sprístupnenia všetkých jeho údajov cez web. Túto úlohu sa nakoniec dodnes naplniť nepodarilo.

Obr. 109 Bádateľňa GKÚ po rekonštrukcii v roku 2017 [68]

3.11.10 Plnenie úloh na úseku CERS

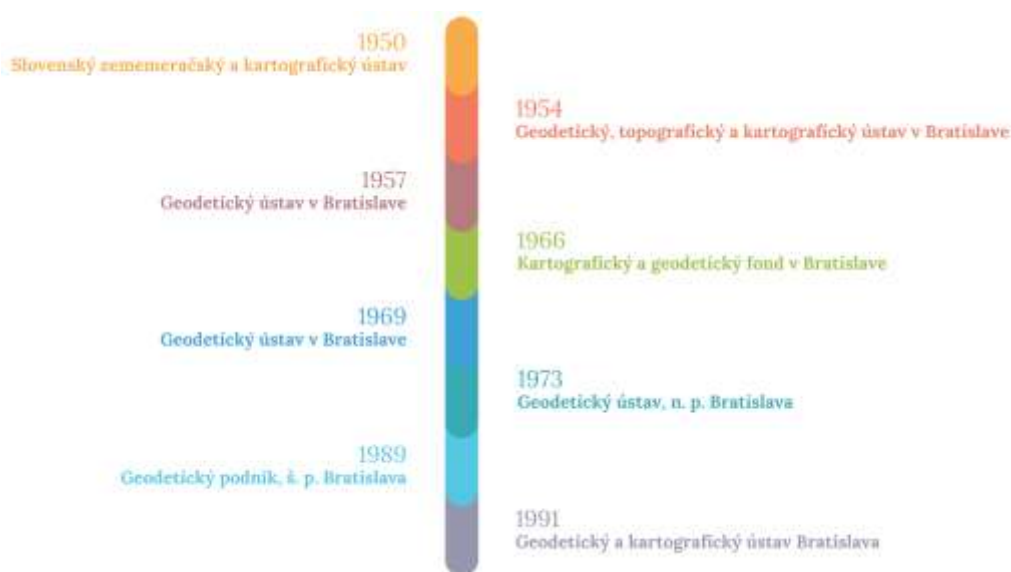
Úlohy na úseku CERS vykonávali od jeho zriadenia pracovníci oddelenia CERS. Hneď po vybudovaní pracoviska v Liptovskom Mikuláši v roku 2011 začal na pracovisko zvoz spisov a papierovej dokumentácie zo Správ katastra, resp. od roku 2013 z KO OÚ. Ako prvé boli zväzované spisy z KO OÚ z Rožňavy a Levíc. V ďalších rokoch sa pokračovalo zvozom spisov z Levoče, Gelnice, Košíc, Skalice, Galanty, Topoľčian, Prievidze, Bánoviec, Pezinka, Žiliny, Ružomberka, Martina, Bratislavy a Senca. Privezené spisy boli roztriedené a uložené do tzv. rotomatov. Bohužiaľ, od apríla 2015 pracovisko CERS pozastavilo príjem ďalších dodávok a začalo v dôsledku súdnych sporov o prenájom budovy pracovať v núdzovom režime, až sa jeho činnosť úplne zastavila [68]. Oživenie prác nastalo až koncom roka 2020, kedy došlo po dlhom čase k obnove dodávky dovozu nových spisov.

4. Tabuľky, schémy a štatistické sumáre

V predchádzajúcich dvoch kapitolách bola textovou formou podrobne popísaná a detailne zmapovaná história, vývoj a činnosti GKÚ a jeho predchodcov za celé obdobie ich 70 ročnej existencie. Nakoľko je pri množstve takéhoto textu, z dôvodu lepšej názornosti a pochopenia, vhodnejšie vyjadriť niektoré z prezentovaných údajov a informácií grafickou formou (napr. použitím tabuliek alebo schém), je úlohou tejto kapitoly vyextrahovať tie najdôležitejšie a najvýznamnejšie informácie a charakteristiky týkajúce sa činností GKÚ a všetkých jeho predchodcov, vyjadriť ich prostredníctvom tabuliek, grafických schém a rôznych štatistických sumárov, a tým priblížiť tieto údaje a informácie čitateľovi jednoduchšou a zrozumiteľnejšou formou.

4.1 Prehľad vývoja organizácií, ich hospodárskeho charakteru a predmetu činností

Pri tvorbe štatistických sumárov a tabuliek je najdôležitejšie začať so zobrazením vývoja základných informácií o jednotlivých organizáciách akými sú ich názvy, presné dátumy vzniku a zániku, hospodársky charakter, názov nadriadenej organizácie a predmet činnosti. V tomto smere sa na obr. 110 nachádza zobrazený časový vývoj názvov jednotlivých organizácií od roku 1950 po súčasnosť. Rovnaké informácie sú zosumarizované aj v prehľadnej tabuľke č. 1, ktorá je navyše doplnená aj o presné dátumy vzniku, resp. zániku GKÚ a jeho predchodcov, o hospodársky charakter jednotlivých organizácií a o názvy nadriadených inštitúcií, pod ktoré GKÚ spadá, resp. jeho predchodcovia v minulosti spadali. V ďalšej tabuľke č. 2 sú uvedené hlavné činnosti a pracovné náplne GKÚ a jeho predchodcov. Účelom tabuľky je prehľadne zobraziť, ktoré oblasti úloh mali jednotlivé inštitúcie v ktorých obdobiach pod patronátom, a tým poukázať na ich význam a príspevok v tom ktorom období, prostredníctvom ktorých prispievali k budovaniu štátu a zveľaďovaniu jeho národného hospodárstva. Z tabuľky 2 je zrejmé, že vývoj a zameranie GKÚ a jeho predchodcov bolo skutočne široké a v priebehu rokov sa menilo. Niektoré z činností vykonávali jednotlivé organizácie po celú dobu (práce z oblasti GZ a mapovej a listinnej dokumentácie), niektoré sa medzi ich úlohy a predmety činnosti po odobratí po pár rokoch vrátili (napr. fotogrametria, geografické názvoslovie), niektoré boli definitívne ukončené (napr. DPZ, mikrografia), alebo odňaté (napr. znalecká činnosť).

Obr. 110 Grafický prehľad vývoja organizácií od roku 1950 dodnes

Tab. 1 Základné charakteristiky a obdobia existencie jednotlivých organizácií

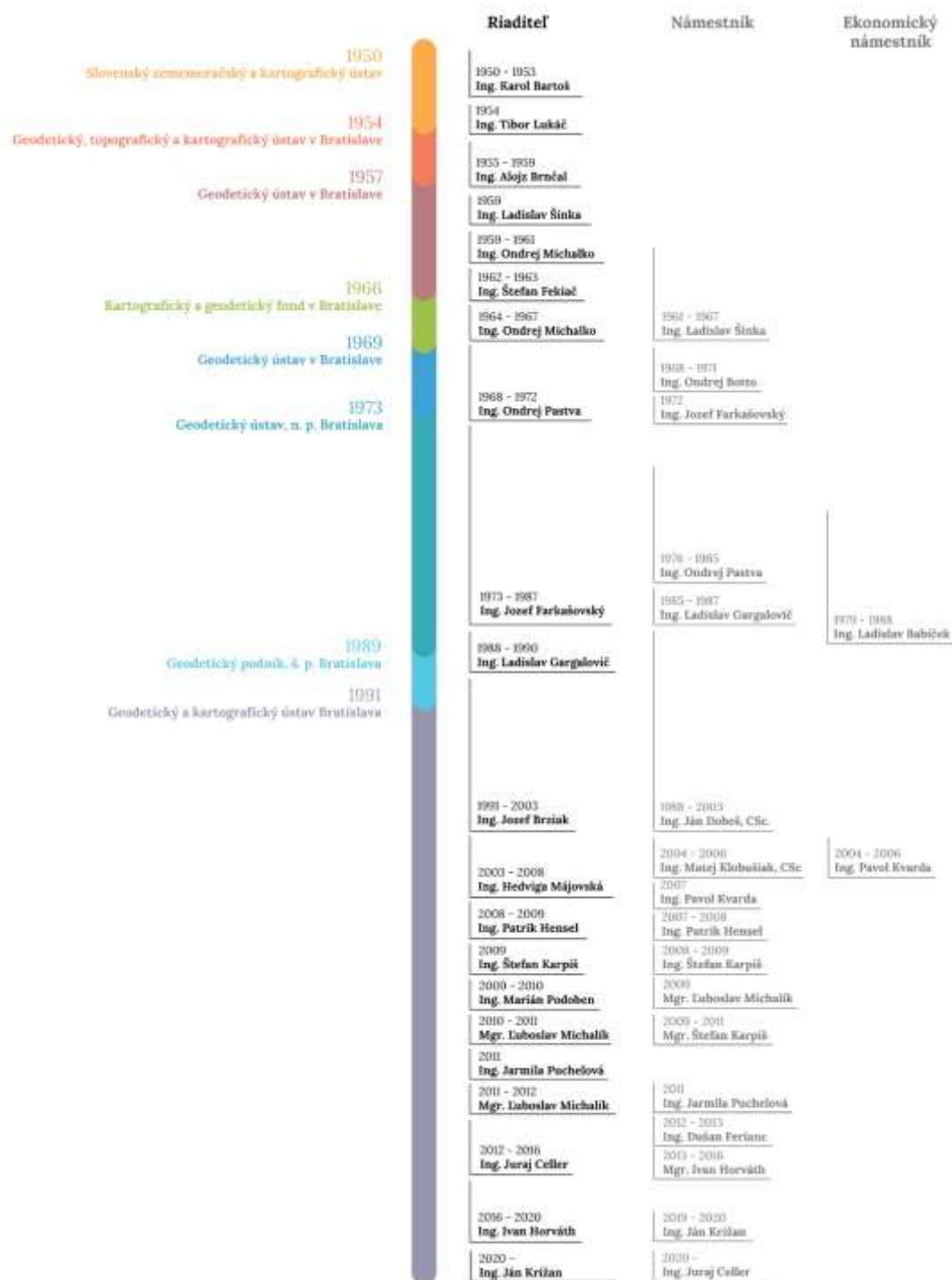
Názov organizácie	Obdobie existencie organizácie	Hospodársky charakter organizácie	Nadriadená organizácia
Slovenský zememeračský a kartografický ústav (SLOVZAKÚ)	25.4.1950 – 31.12.1953	hospodárska organizácia	Povereníctvo techniky
Geodetický, topografický a kartografický ústav v Bratislave (GTKÚ)	1.1.1954 – 31.12.1956	brutto rozpočtová organizácia	Správa geodézie a kartografie na Slovensku (SGKS)
Geodetický ústav v Bratislave (GÚ)	1.1.1957 – 31.12.1965	osobitná rozpočtová organizácia	Správa geodézie a kartografie na Slovensku (SGKS)
Kartografický a geodetický fond v Bratislave (Kartgeofond, KGF)	1.1.1966 – 31.12.1968	rozpočtová organizácia (1966-1967) príspevková organizácia s chozrasčotnými prvkami (1967-1969)	Ústredná správa geodézie a kartografie (ÚSGK)
Geodetický ústav v Bratislave (GÚ)	1.1.1969 – 31.12.1972	príspevková organizácia	Slovenská správa geodézie a kartografie (SSGK)
Geodetický ústav, národný podnik Bratislava (GÚ, n. p.)	1.1.1973 – 30.6.1989	štátna hospodárska organizácia	Slovenský úrad geodézie a kartografie (SÚGK)
Geodetický podnik, štátny podnik Bratislava (GP, š. p.)	1.7.1989 – 31.12.1990	štátna hospodárska organizácia	Slovenský úrad geodézie a kartografie (SÚGK)
Geodetický a kartografický ústav Bratislava (GKÚ)	1.1.1991 - doteraz	rozpočtová organizácia	Slovenský úrad geodézie a kartografie (SÚGK) Slovenský úrad geodézie, kartografie a katastra (SÚGKK) od 3.1.1992 Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (ÚGKK SR) od 1.1.1993

Tab. 2 Prehľad hlavných činností a pracovných náplní jednotlivých organizácií

Činnosť/Organizácia	SLOVZAKÚ	GTKÚ	GÚ	KGF	GÚ	GÚ, n. p.	GP, š. p.	GKÚ
GZ	X	X	X	X	X	X	X	X
Špeciálne práce (IG)	X	X	X		X	X	X	X do 1995
Mapovanie (topografické)	X	X	X		X			
Fotogrametria (pozemná)	X	X	X					
Fotogrametria (letecká)	X	X	X					X od 1995
Kartografia, ŠMD	X	X						X
Reprodukcia	X	X						X
Archívna mapová a listinná dokumentácia	X	X	X	X	X	X	X do 1990	X
Výskum	X	X	X		X	X		X
Špecializovaný archív						X od 1987	X do 1990	X
Geografické názvoslovie	X	X						X
Knižničná činnosť	X	X	X					X od 1994
Činnosť mechanickej dielne, servis		X	X				X	
Automatizované systémy riadenia						X od 1974	X	
Automatizácia výpočtov a zobrazovacích prác - ZMVM					X	X	X	X
Správa IS						X od 1975	X	X
Znalecká činnosť					X od 1972	X	X	X do 1999
Expertná činnosť							X	X
Tvorba predpisov						X		X
Mikrografia								X do 1998
Tvorba ZBGIS								X od 1995
EN/KN - SPI						X od 1981	X	X
Katastrálne mapovanie - OKO novým mapovaním								X od 2008
Práce na štátnych hraniciach								X od 1993
DPZ								X do 1998
Skenovanie								X od 1994
Mapová služba								X od 1995
CERS								X od 2009
Tvorba DMR								X od 2000

4.2 Historický prehľad riaditeľov a námestníkov

Zaujímavou štatistickou informáciou, ktorú možno prehľadne zobrazit', predstavuje prehľad najvyšších predstaviteľov t. j. štatutárnych zástupcov GKÚ a jeho predchodcov. Na obr. 111 sa nachádza grafická schéma obsahujúca prehľad mien zamestnancov zastávajúcich post riaditeľa (pri organizácii SLOVZAÚ prednostu) a námestníka (pred tým zástupcu riaditeľa), prípadne ekonomického námestníka, pokiaľ táto funkcia bola obsadená, alebo súčasťou organizačného poriadku. Na obr. 111 sú pre jednoduchosť uvedené iba roky nástupu a ukončenia funkcie, presné dátumy sú uvedené v texte v kapitolách 2 a 3.

Obr. 111 Grafická schéma prehľadu riaditeľov a námestníkov v rokoch 1950 – 2020

Na obrázkoch nižšie (obr. 112) sa nachádzajú fotoportréty všetkých riaditeľov jednotlivých organizácii od SLOVZAKÚ po GKÚ. Inšpiráciou k publikovaniu fotoportrétov všetkých riaditeľov resp. pri SLOVZAKÚ prednostu, bola Kronika GÚ n. p. z rokov 1976 – 1989 [2], ktorá túto tradíciu začala a z ktorej boli portréty riaditeľov z obdobia rokov 1950 – 1990 použité.

Slovenský zememeračský a kartografický ústav

Ing. Karol Bartoš, 1950-53 [2]

Geodetický, topografický a kartografický ústav v Bratislave

Ing. Tibor Lukáč, 1954 [2]

Ing. Alojz Brnčal, 1955-56 [2]

Geodetický ústav v Bratislave

Ing. Alojz Brnčal, 1957-59 [2]

Ing. Ladislav Šinka, 1959 [2]

Ing. Ondrej Michalko
1959-62 a 1964-65 [2]

Ing. Štefan Fekiač, 1962-63 [2]

Kartografický a geodetický fond v Bratislave

Ing. Ondrej Michalko, 1966-67 [2]

Ing. Ondrej Pastva, 1968 [2]

Geodetický ústav v Bratislave

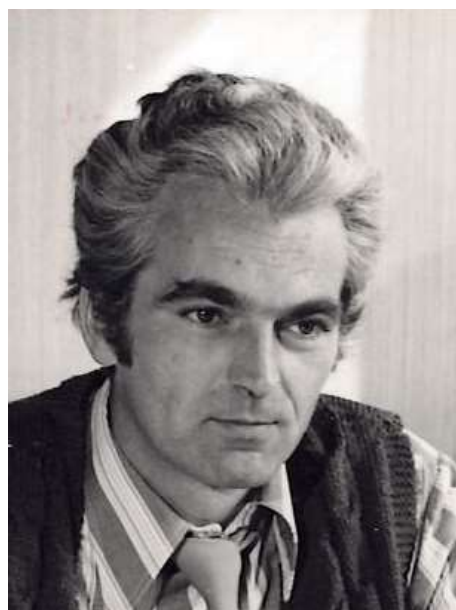

Ing. Ondrej Pastva, 1969-72 [2]

Geodetický ústav, národný podnik Bratislava

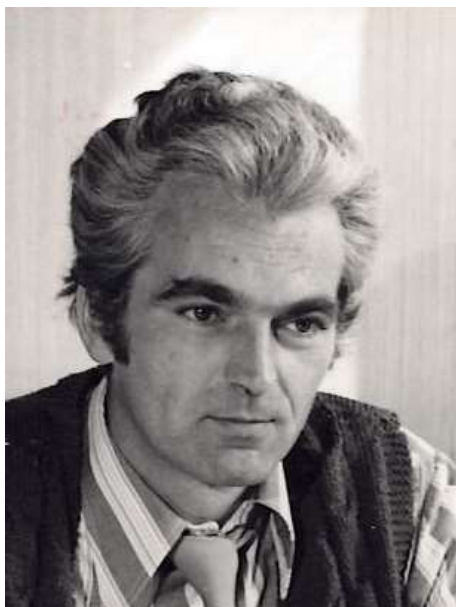

Ing. Jozef Farkašovský, 1973-87 [2]

Ing. Ladislav Gargalovič, 1988-89 [2]

Geodetický podnik, štátny podnik Bratislava

Ing. Ladislav Gargalovič, 1989-90 [2]

Geodetický a kartografický ústav Bratislava

Ing. Jozef Brziak, 1991-2003

Ing. Hedviga Májovská, 2003-08
(zdroj GaKO 12/2010)

Ing. Patrik Hensel, 2008-09
(zdroj GaKO 2/2010)

Ing. Štefan Karpiš, 2009

Ing. Marián Podoben, 2009-2010

Mgr. Ľuboslav Michalík, 2010-11

Ing. Jarmila Puchelová, 2011

Mgr. Ľuboslav Michalík, 2011-12

Ing. Juraj Celler, 2012-2016

Ing. Ivan Horváth, 2016-20

Ing. Ján Križan, 2020

(zdroj PR servis, Radovan Stoklasa, Pravda

<https://komercnespravy.pravda.sk/fotogaleria/66021-beckov-elektronicke-sluzby/#2>)

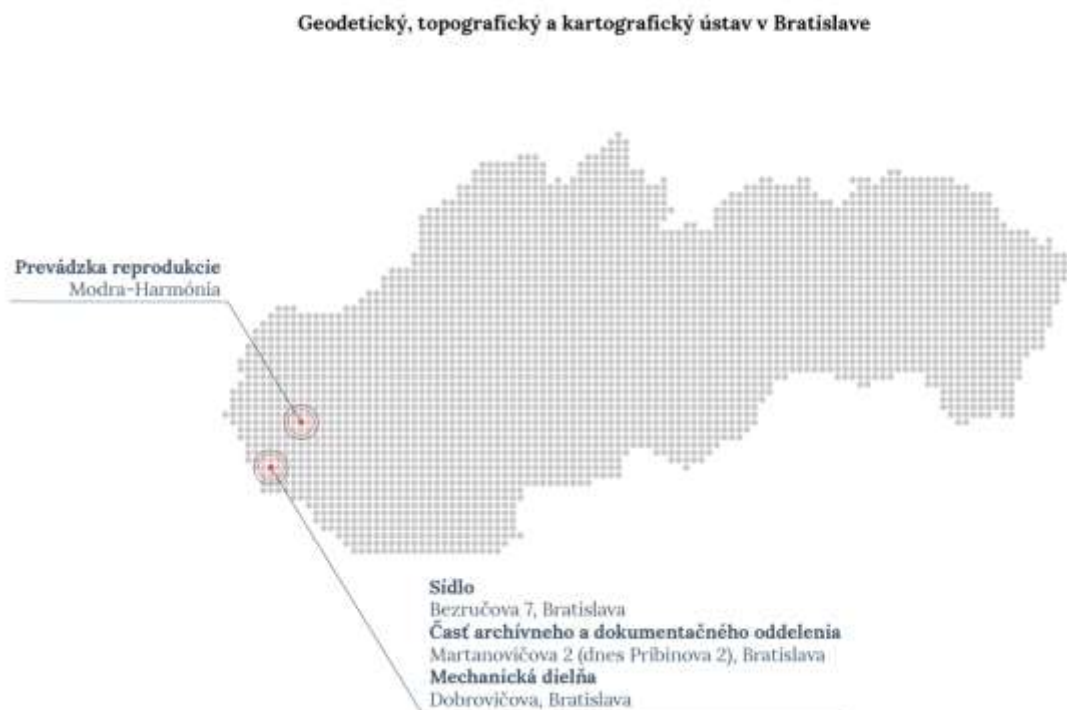
Obr. 112 Fotoportréty riaditeľov

4.3 Prehľad sídiel a adries pracovísk

Ako je podrobne aj v texte v hlavných kapitolách 2 a 3 uvedené, GKÚ a jeho predchodcovia mali hlavne sídlo v Bratislave na Bezručovej ulici č. 7 a následne od roku 1982 na Chlumeckého ulici č. 4. V texte je taktiež uvedené, že okrem toho sídlili niektoré prevádzky, oddelenia, odbory, alebo pracoviská aj mimo centrály. Na obrázkoch nižšie (obr. 113 až obr. 124) sú zobrazené polohy sídla organizácie a dohľadané polohy pracovísk sídliačich mimo hlavnej centrály doplnené vo viacerých prípadoch aj o presné adresy, prípadne roky existencie.

Obr. 113 Mapa sídiel prevádzok organizácie SLOVZAKÚ (1950-1953)

Obr. 114 Mapa sídiel prevádzok organizácie GTKÚ (1954-1956)

Geodetický ústav v Bratislave (1957-1965)

Obr. 115 Mapa sídiel prevádzok organizácie GÚ (1957-1965)

Kartografický a geodetický fond v Bratislave

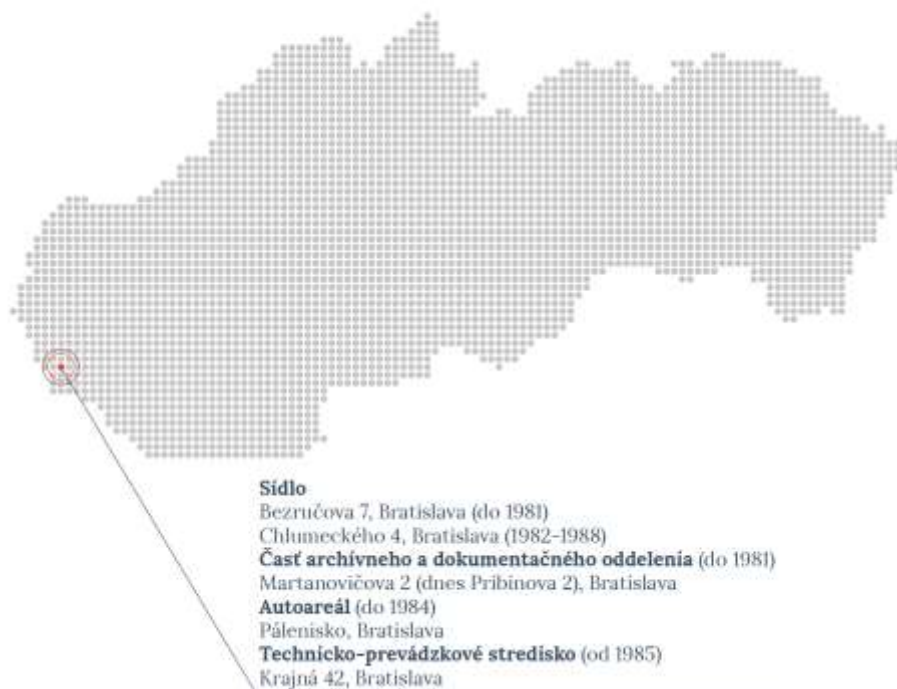
Obr. 116 Mapa sídiel prevádzok organizácie Kartgeofond (1966-1968)

Geodetický ústav v Bratislave (1969-1972)

Obr. 117 Mapa sídiel prevádzok organizácie GÚ (1969-1972)

Geodetický ústav, n. p. Bratislava

Obr. 118 Mapa sídiel prevádzok organizácie GÚ, n. p. (1973-1988)

Geodetický podnik, š. p. Bratislava

Obr. 119 Mapa sídiel prevádzok organizácie GP, š. p. (1988-1990)

Geodetický a kartografický ústav Bratislava (1991-1994)

Obr. 120 Mapa sídiel prevádzok organizácie GKÚ (1991-1994)

Geodetický a kartografický ústav Bratislava (1995-1999)

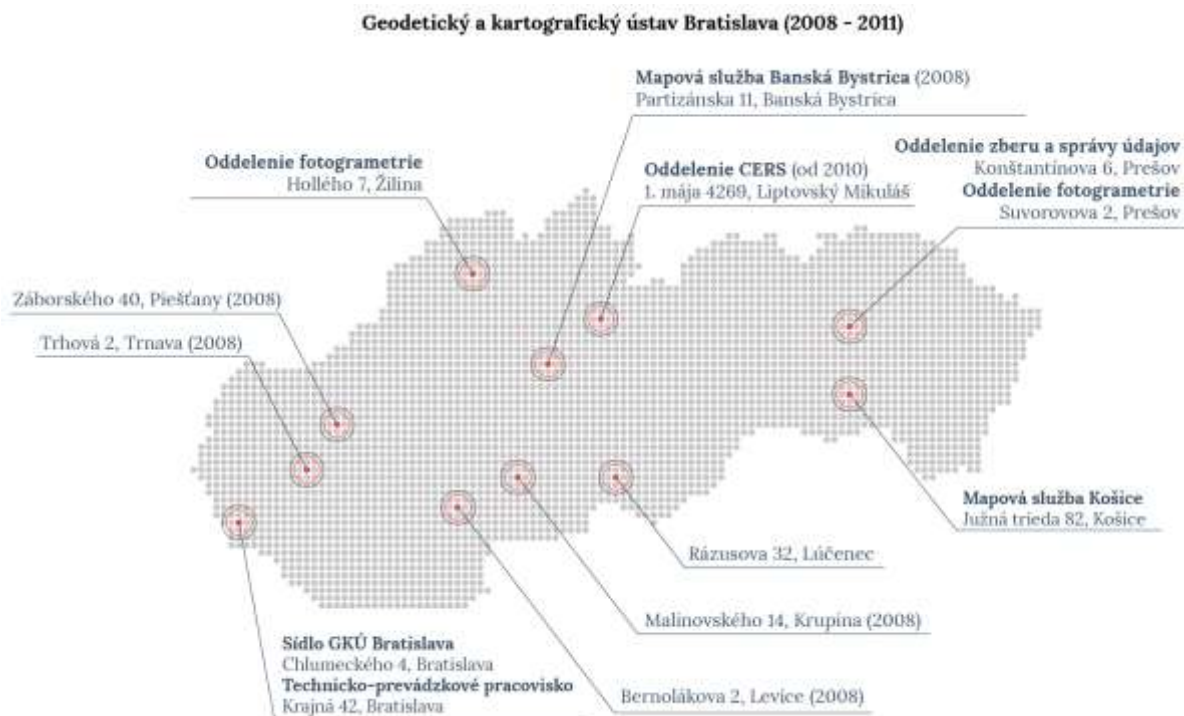

Obr. 121 Mapa sídiel prevádzok organizácie GKÚ (1995-1999)

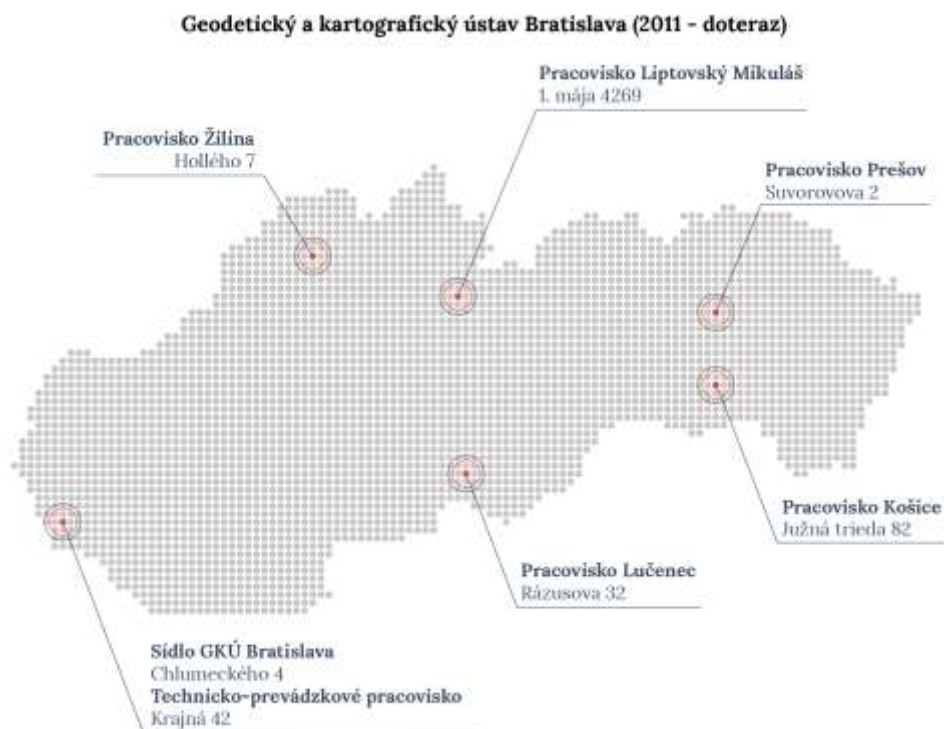
Geodetický a kartografický ústav Bratislava (2000 - 2007)

Obr. 122 Mapa sídiel prevádzok organizácie GKÚ (2000-2007)

Obr. 123 Mapa sídiel prevádzok organizácie GKÚ (2008-2011)

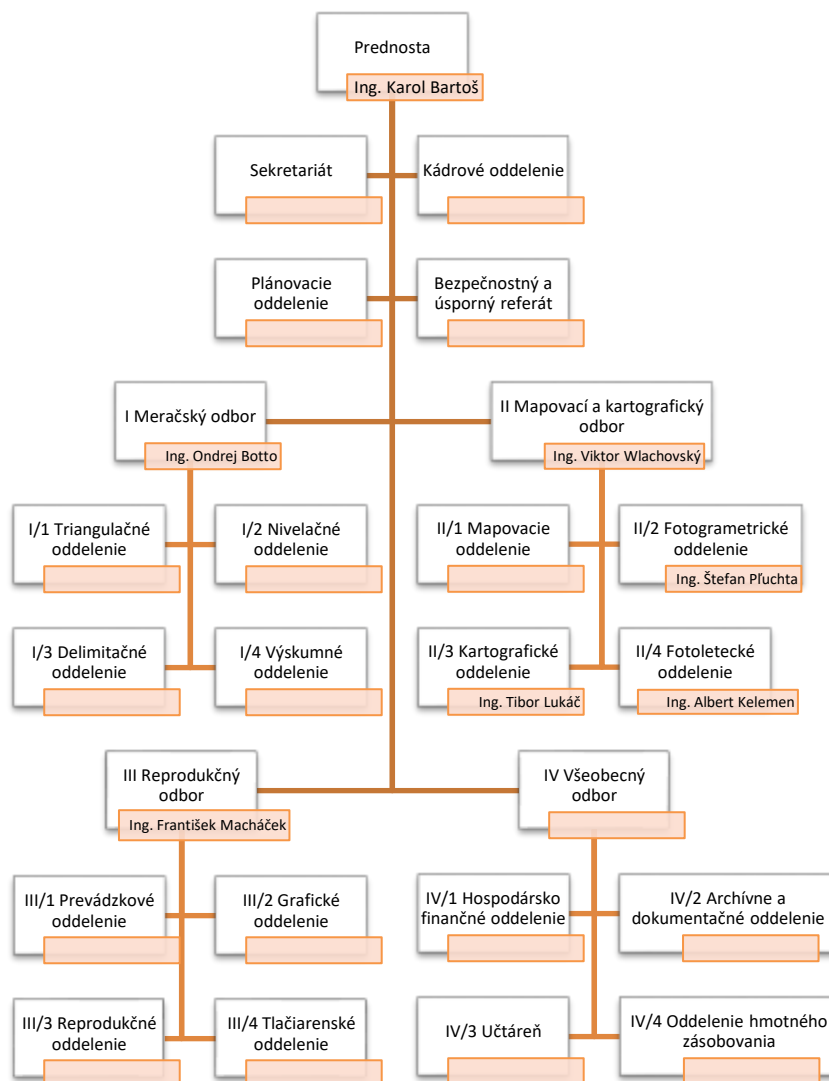

Obr. 124 Mapa sídiel prevádzok organizácie GKÚ (2011-2020)

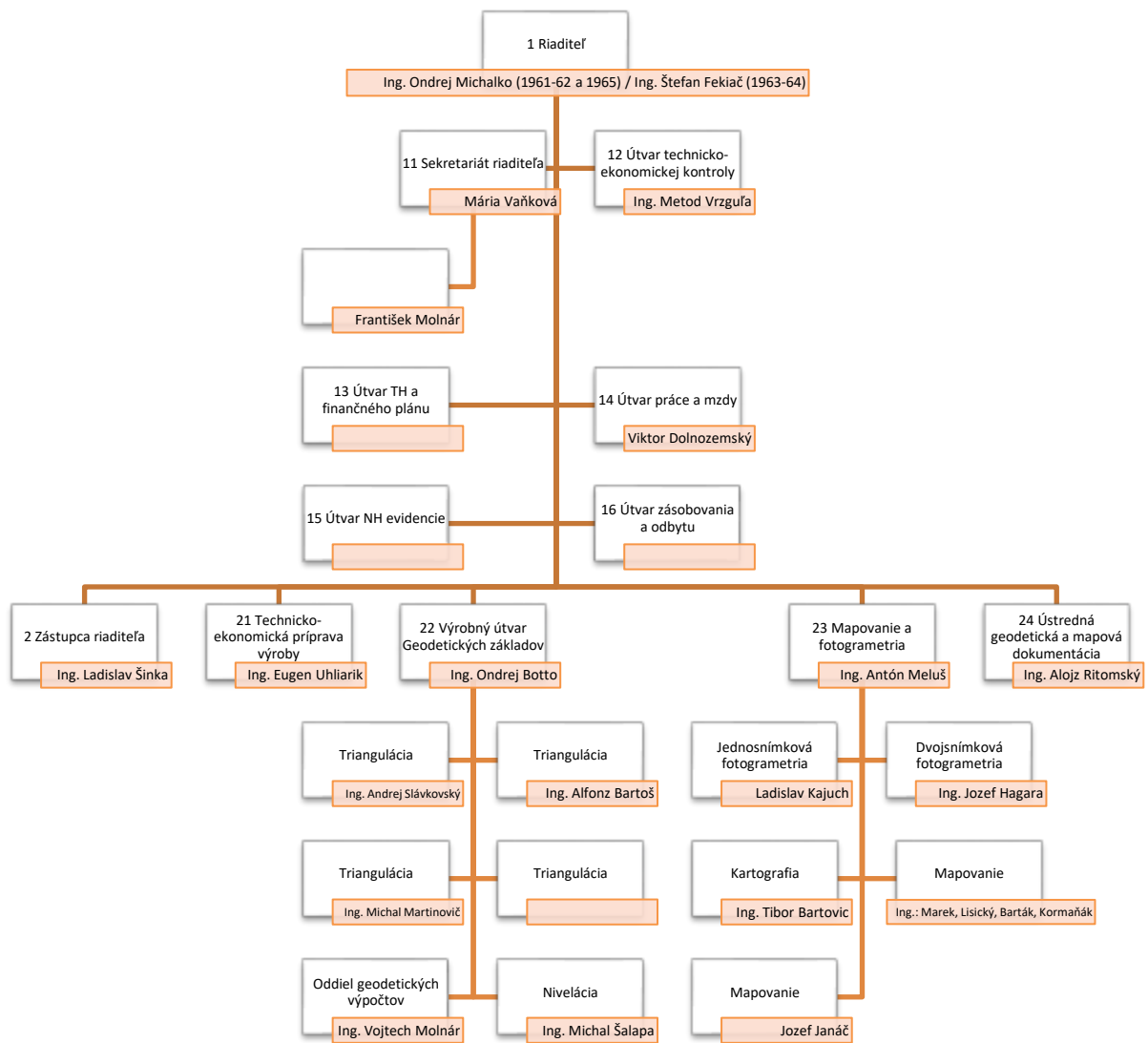
Z obr. 113 až obr. 124 je zrejmé, že pracoviská GKÚ a jeho predchodcov boli z dôvodu zverených úloh celoštátneho významu častokrát aj mimo Bratislavu. Najväčší počet pracovísk mimo Bratislavu bolo za éry GKÚ, v roku 2008 (obr. 123), čo bolo spôsobené delimitáciou pracovísk z Katastrálneho ústavu v Žiline po jeho zrušení k 31.12.2007.

4.4 Vývoj organizačného členenia GKÚ a jeho predchodcov (organizačné schémy)

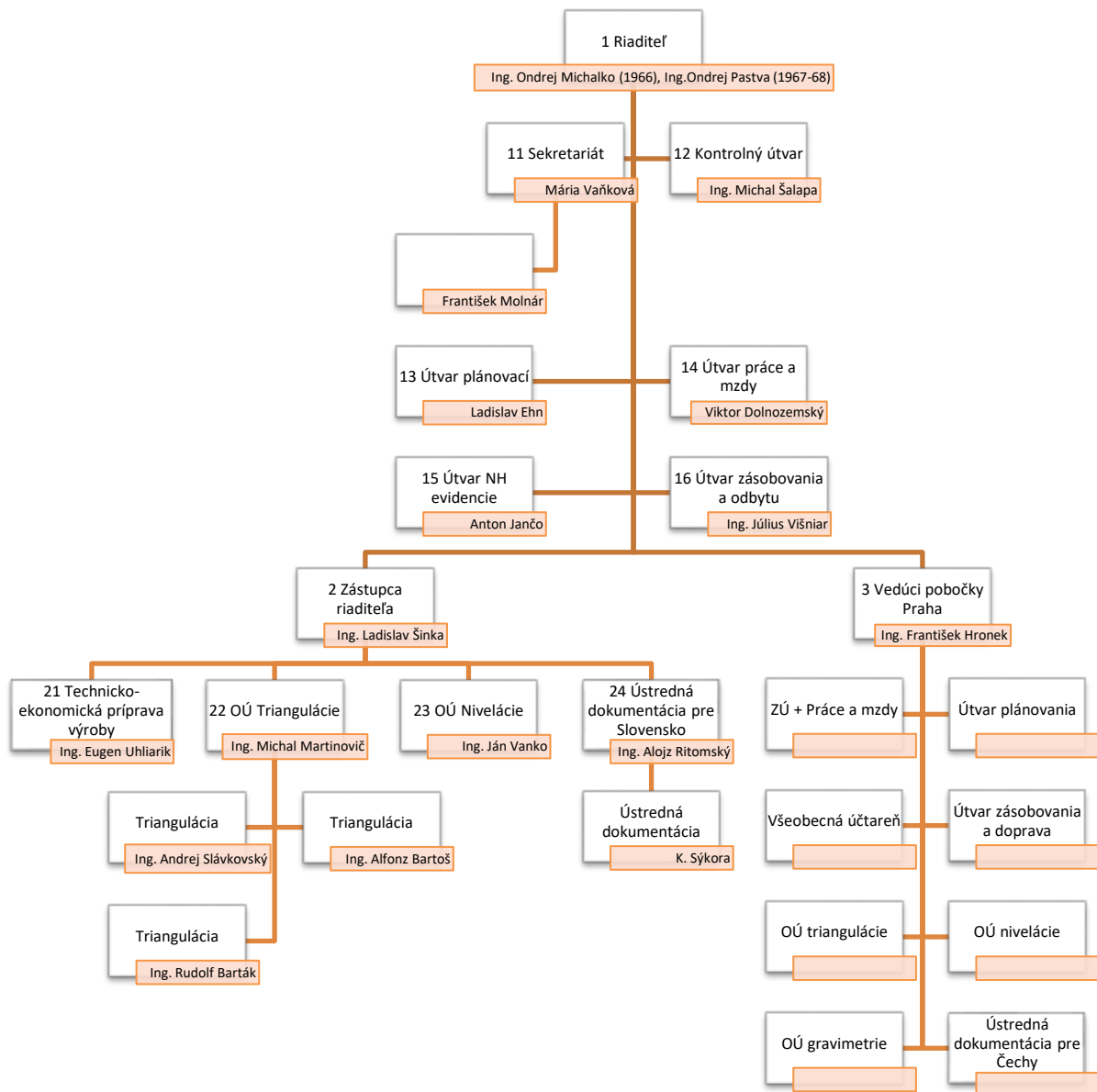
Z historického, ale aj zo štatistického hľadiska sú veľmi zaujímavým a cenným artiklom dochované organizačné schémy, alebo tzv. organizačné pavúky, ktoré sú zaujímavé o to viac, pokiaľ obsahujú aj mená vedúcich pracovníkov jednotlivých organizačných zložiek. Na základe dochovaných schém sa potom dajú napr. spätne dopĺňať profesionálne životopisy pracovníkov, alebo možno na základe nich sledovať vývoj pracovných činností a náplní organizácií v čase (pozn. názvy organizačných zložiek častokrát kopírujú názvy hlavných úloh organizácie) a na základe ich zmien, napr. úprava názvu, zrušenie, doplnenie oddelenia atď., sa vie usúdiť k akým zmenám v úlohách organizácie došlo. Taktiež sa zo zmien názvov dajú vydedukovať a spätne dohľadať napríklad aj zdroje príčin a dôvody týchto zmien. Za týmto účelom sú nižšie na obr. 125-154 zobrazené všetky dohľadané organizačné schémy GKÚ a jeho predchodcov aj s vyplnenými dohľadanými menami vedúcich pracovníkov jednotlivých organizačných zložiek. Bohužiaľ, z obdobia medzi rokmi 1950 až 1961 sa organizačné schémy nepodarilo dohľadať a ani ich vyskladať na základe dostupných údajov. Na vytvorenie schém boli použité údaje zverejnené v Spravodajcoch SSGK, SÚGK a ÚGKK SR verejne dostupných na webovom sídle ÚGKK SR, výročné správy GKÚ [68], nájdené organizačné poriadky GKÚ, publikácia [33] a schémy vytvorené Ing. Jozefom Brziakom [49].

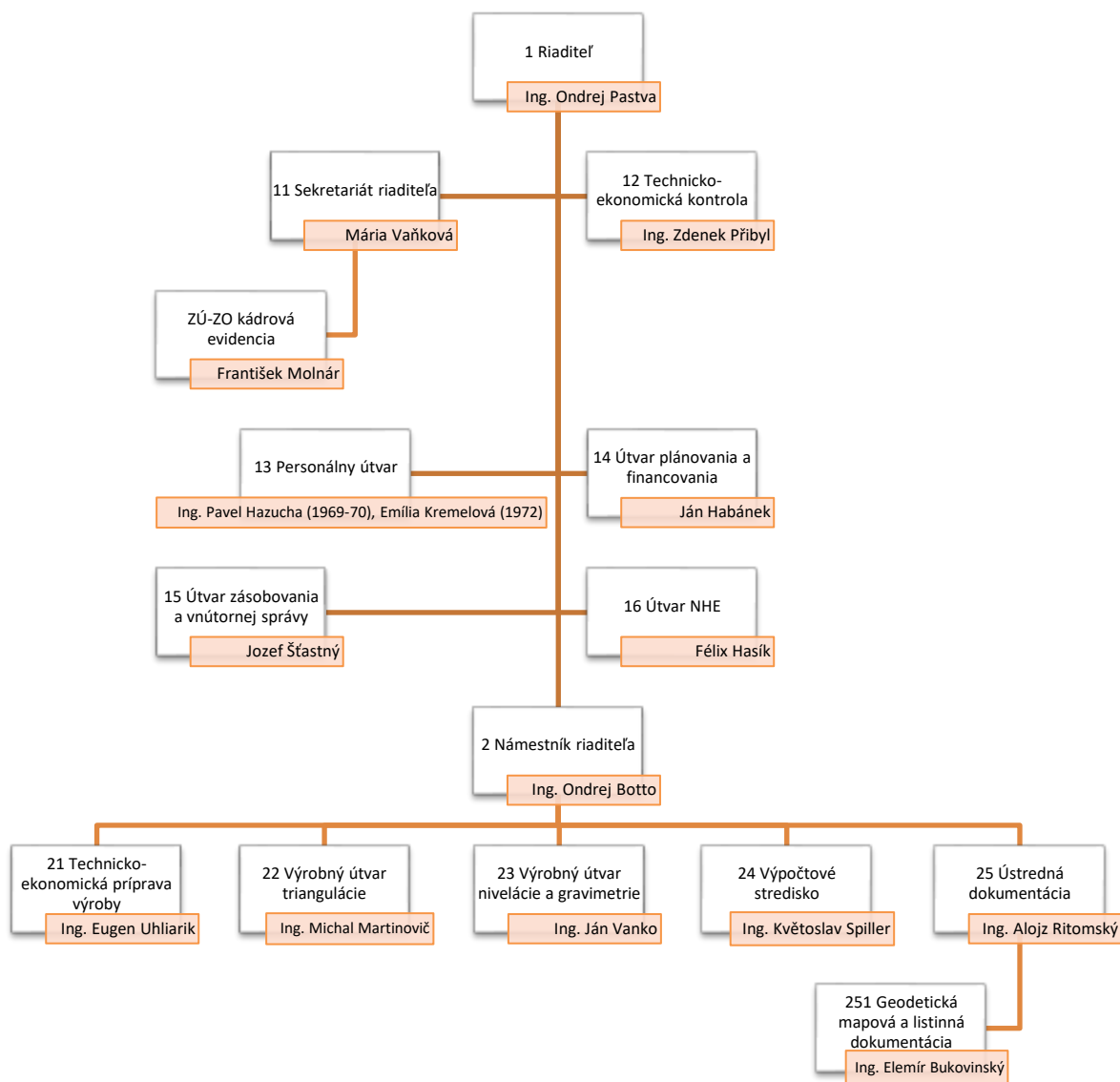
Obr. 125 Organizačná schéma SLOVZAKÚ v roku 1950

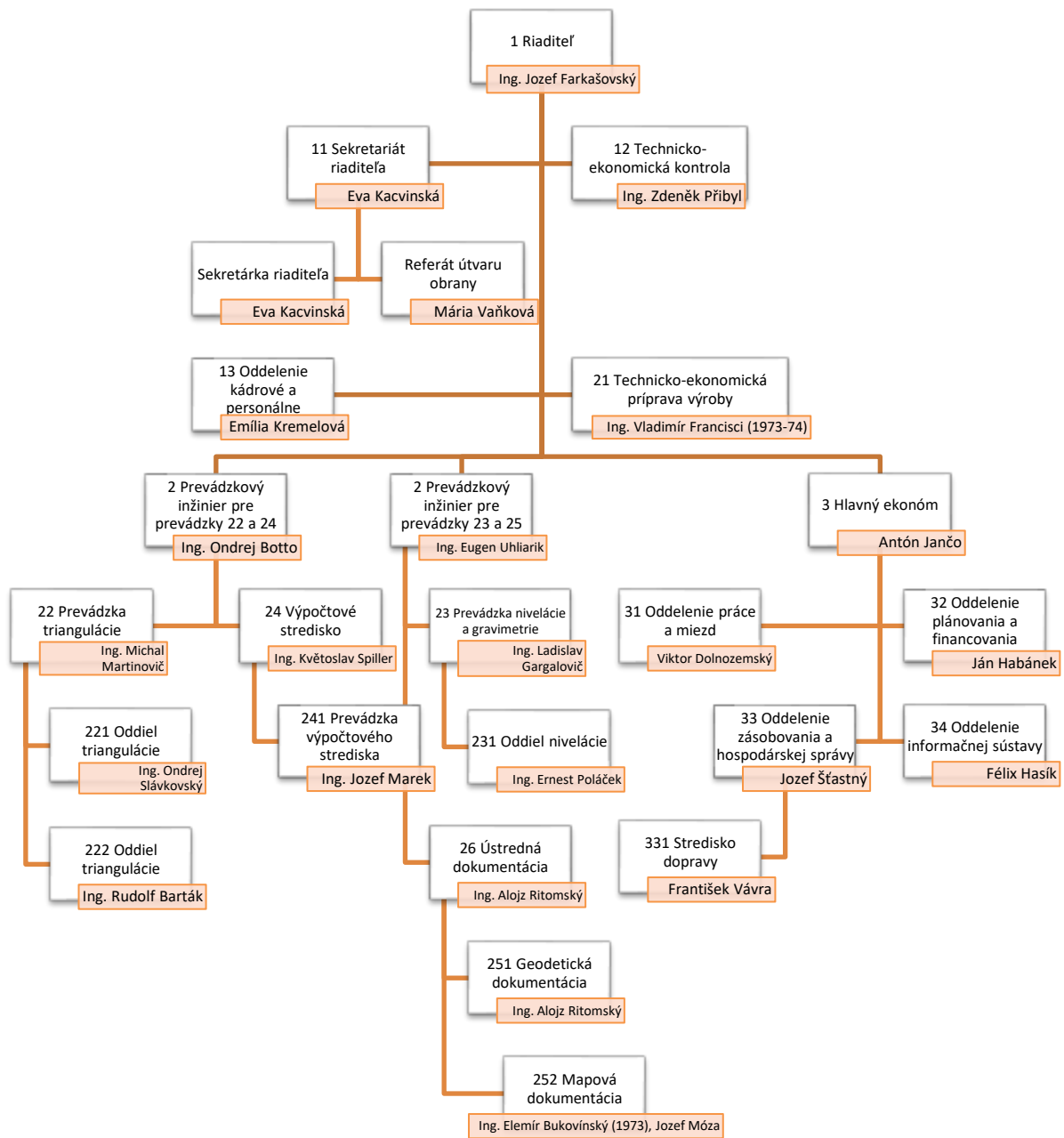
Obr. 126 Organizačná schéma GÚ v rokoch 1961-1965

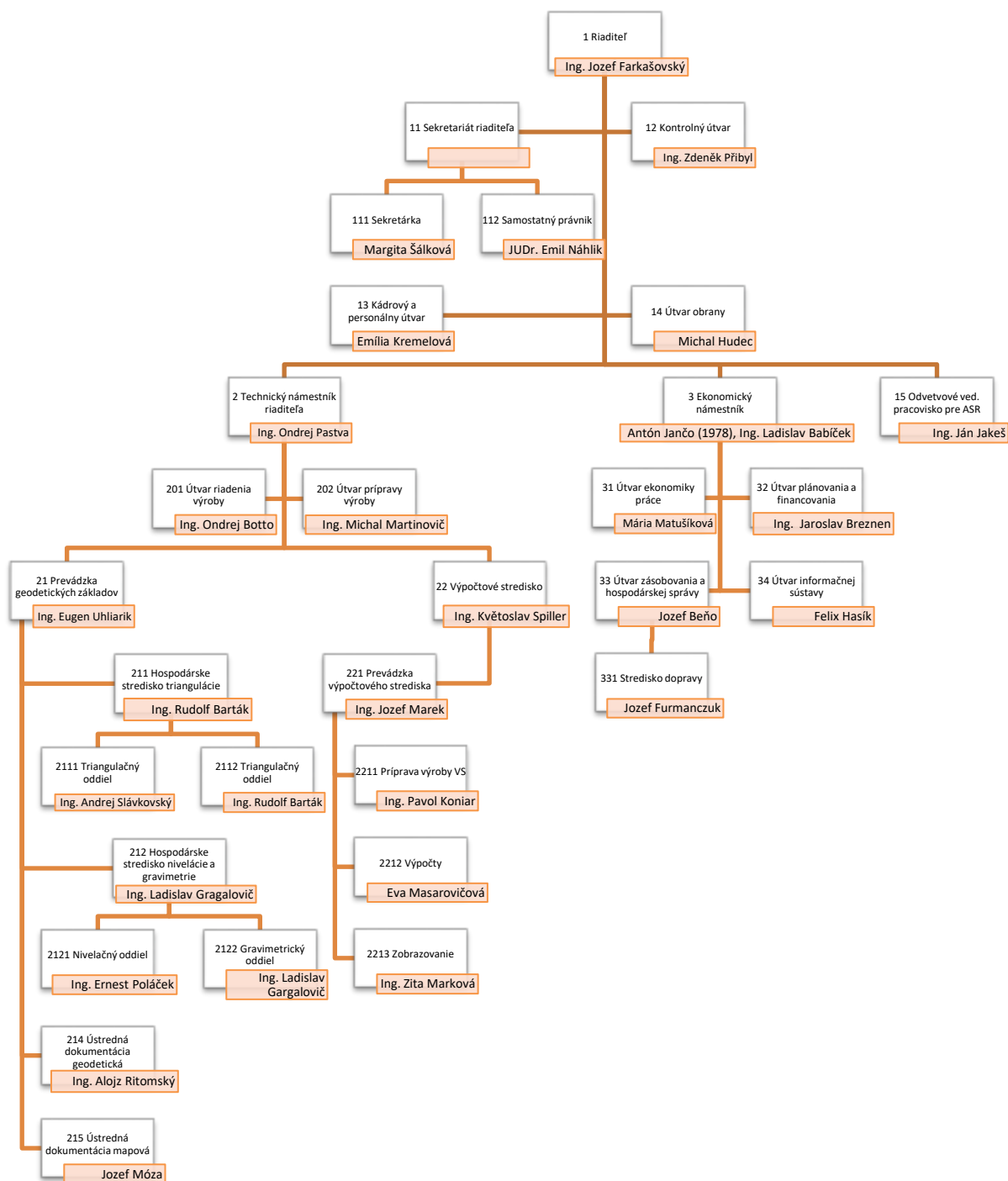
Obr. 127 Organizačná schéma Kartgeofondu v rokoch 1966-68

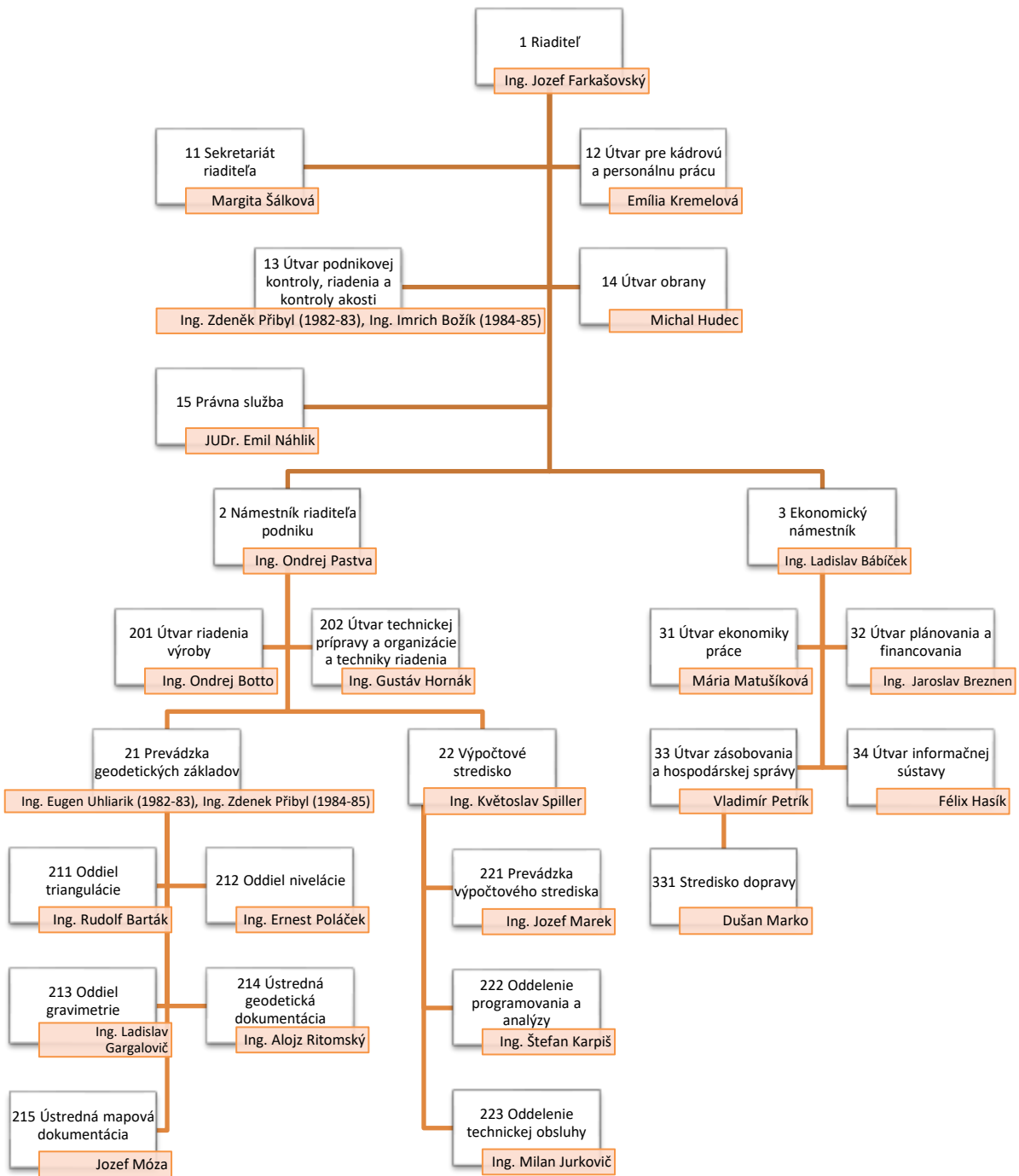
Obr. 128 Organizačná schéma GÚ v rokoch 1969-1972

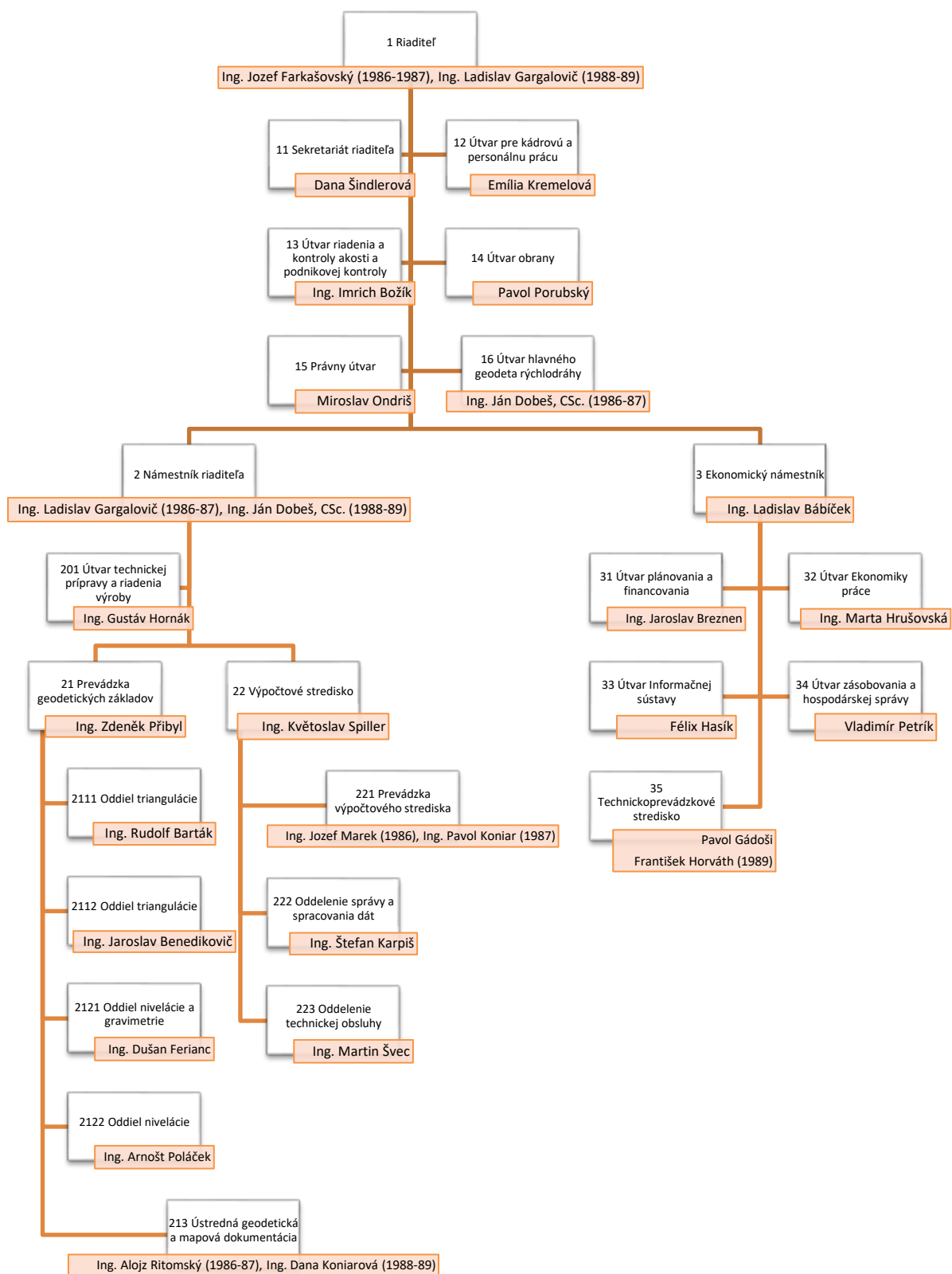
Obr. 129 Organizačná schéma GÚ, n. p. v rokoch 1973-74

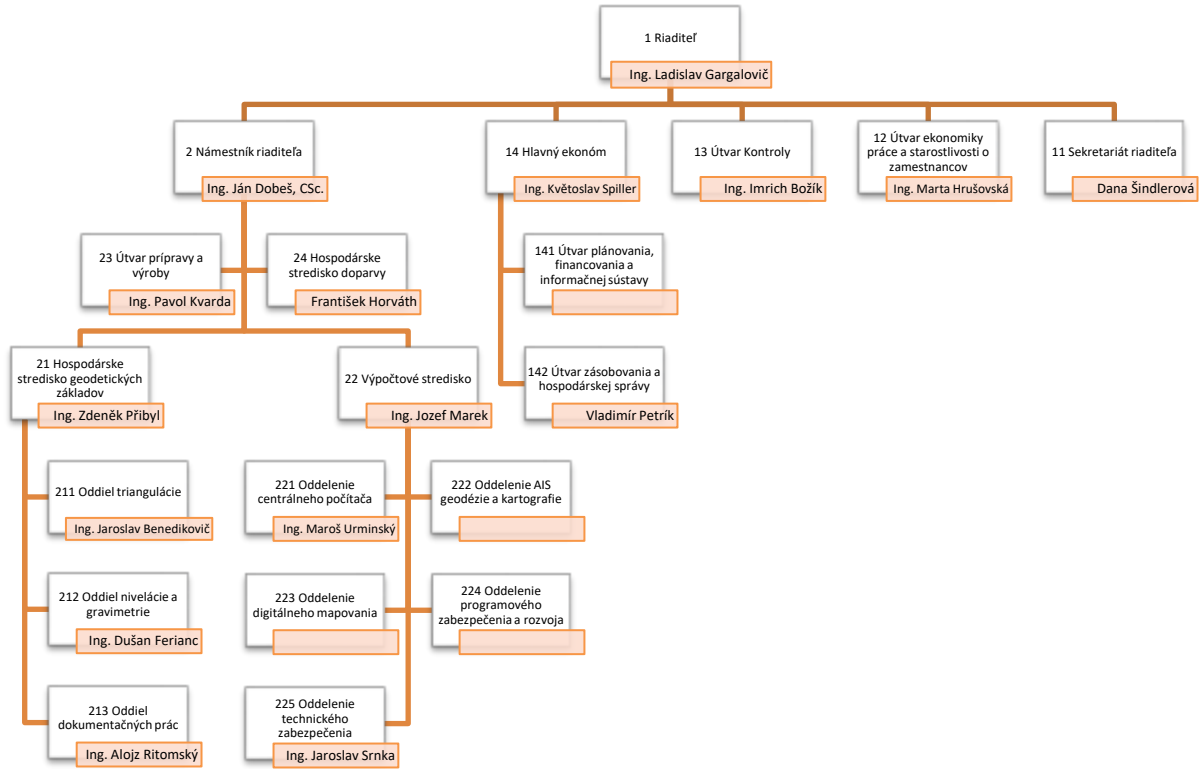
Obr. 130 Organizačná schéma GÚ, n. p. v rokoch 1978-81

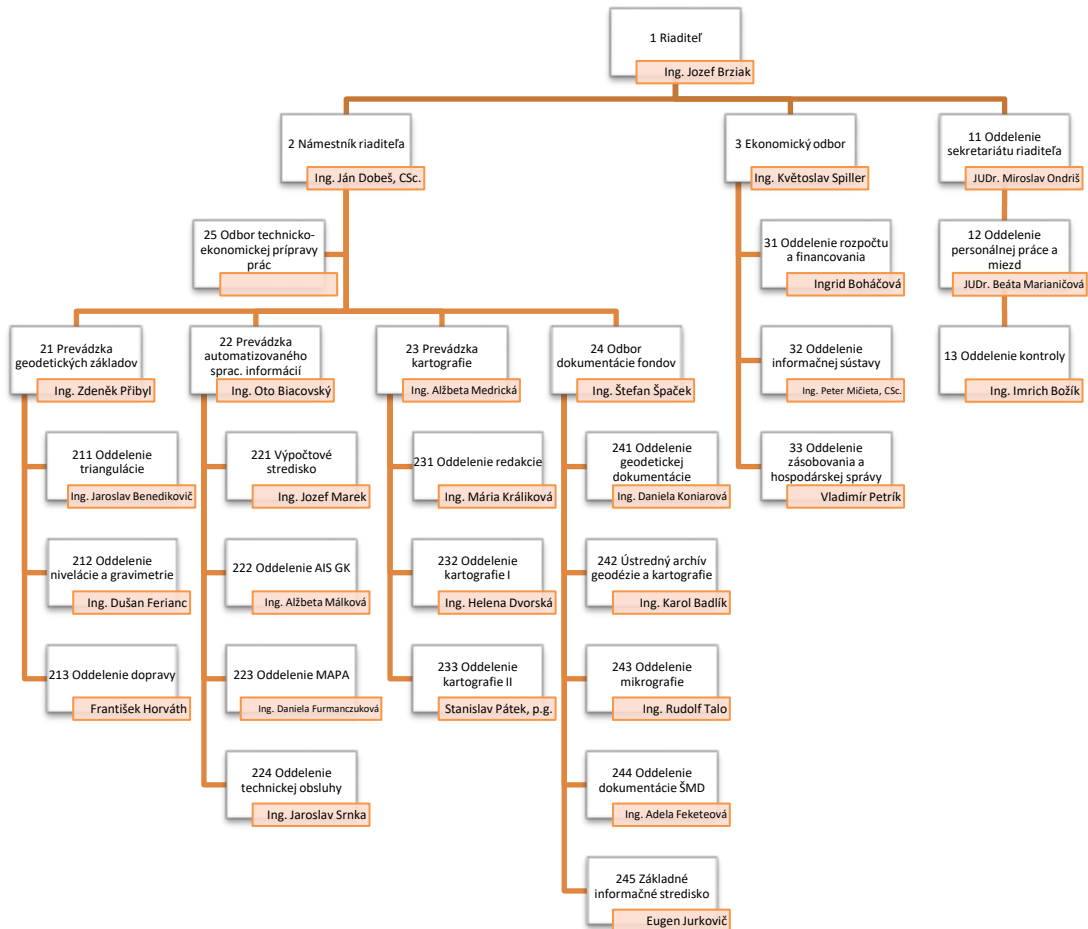
Obr. 131 Organizačná schéma GÚ, n. p. v rokoch 1982-85

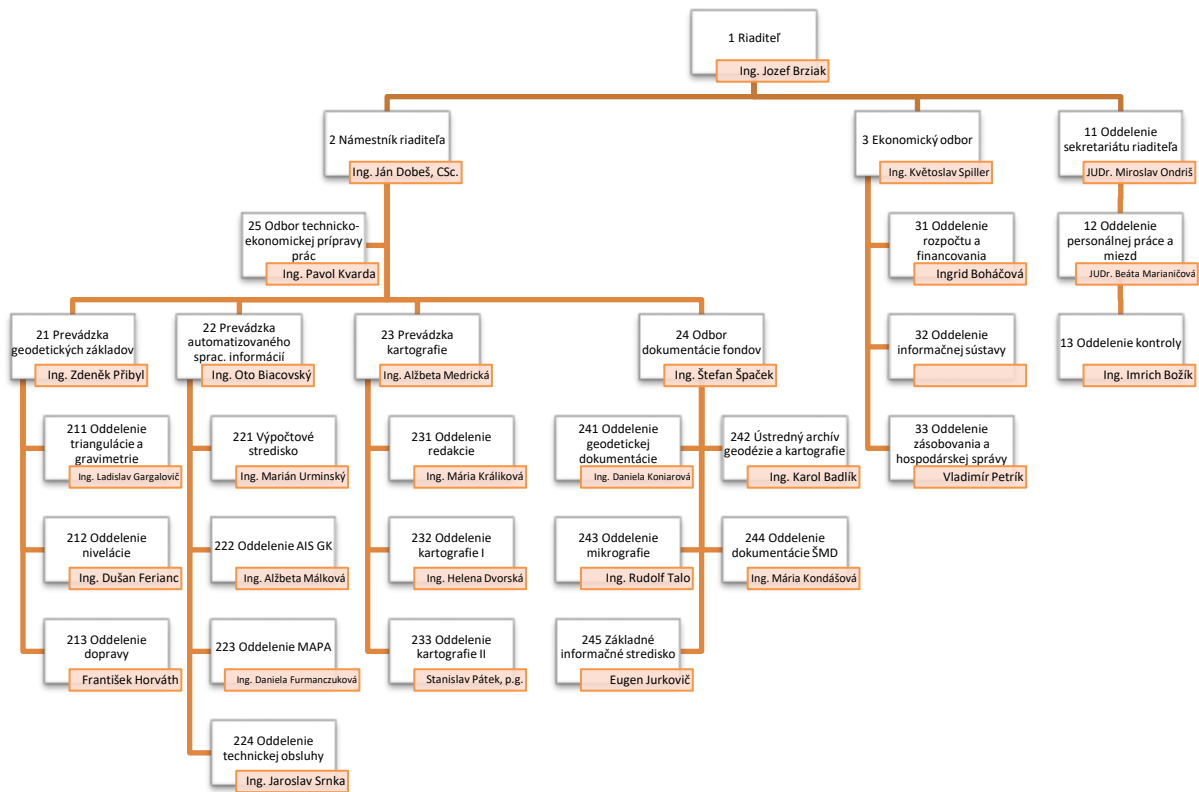
Obr. 132 Organizačná schéma GÚ, n. p. v rokoch 1986-89

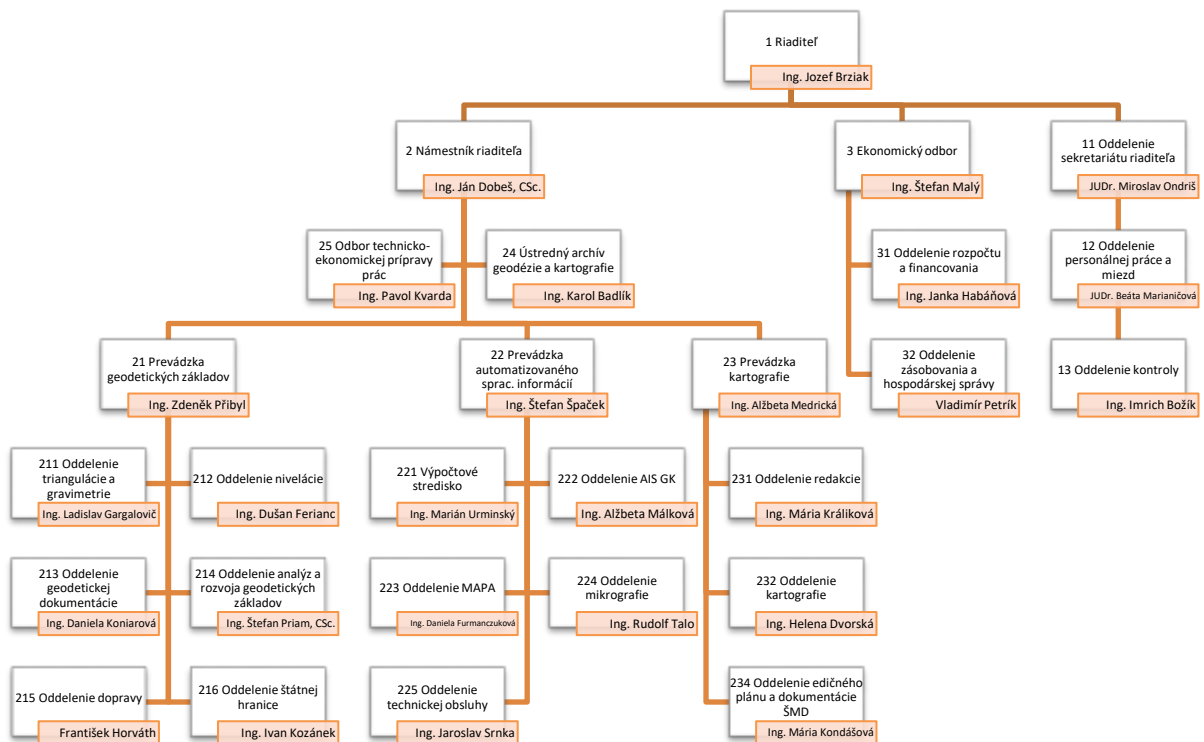
Obr. 133 Organizačná schéma GP, š. p. v roku 1990

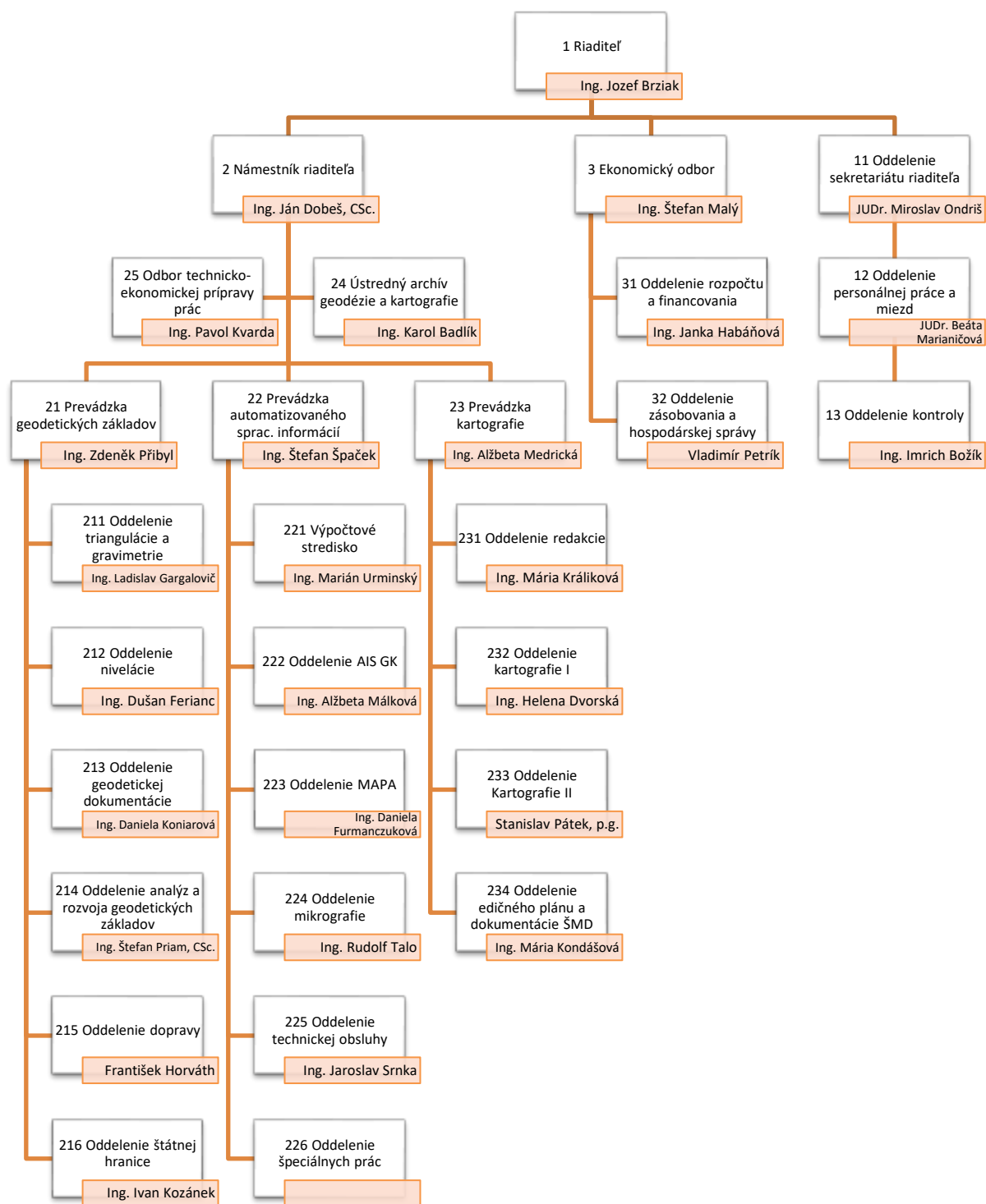
Obr. 134 Organizačná schéma GKÚ k 1.4.1991

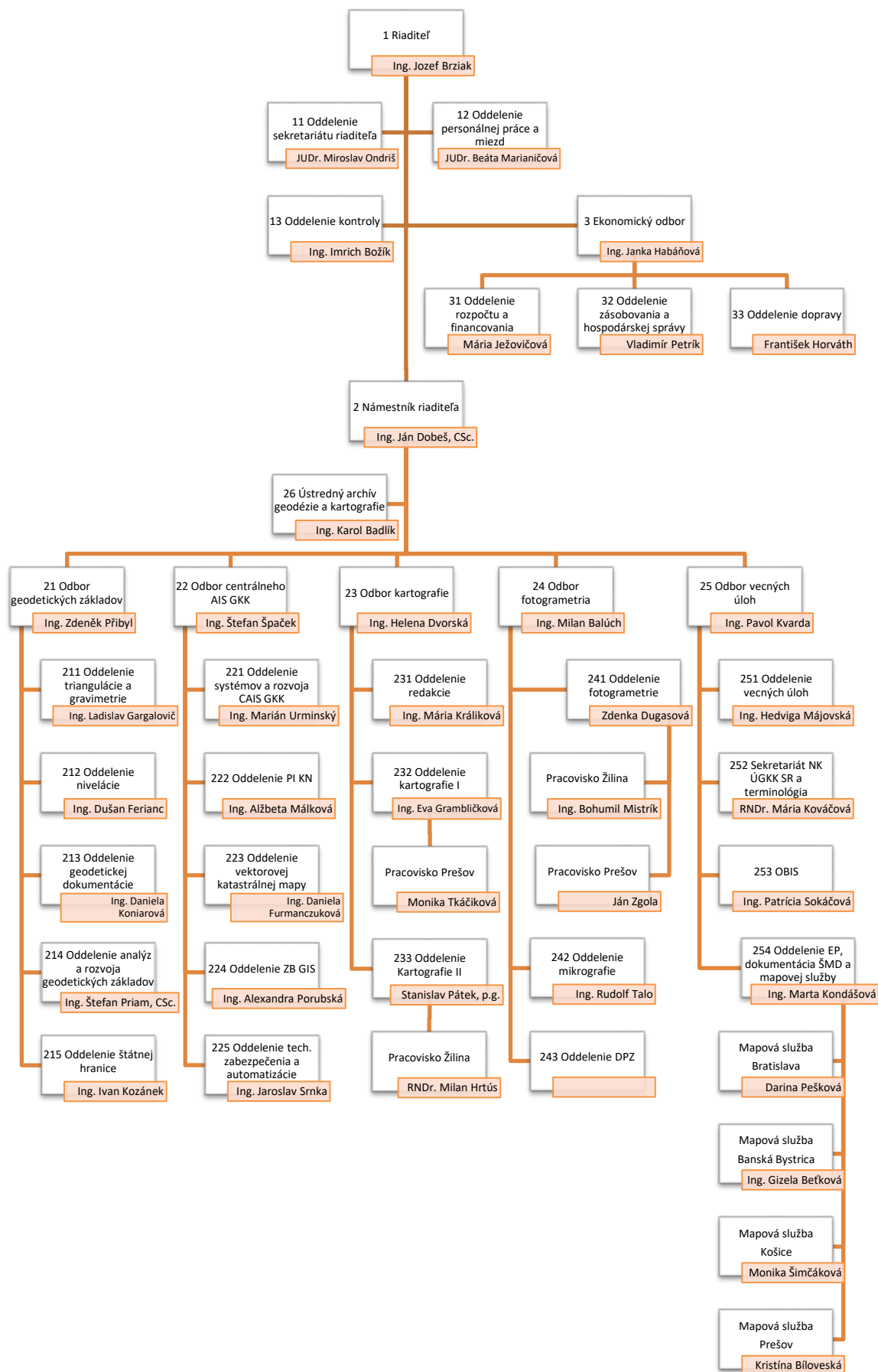
Obr. 135 Organizačná schéma GKÚ k 1.6.1992

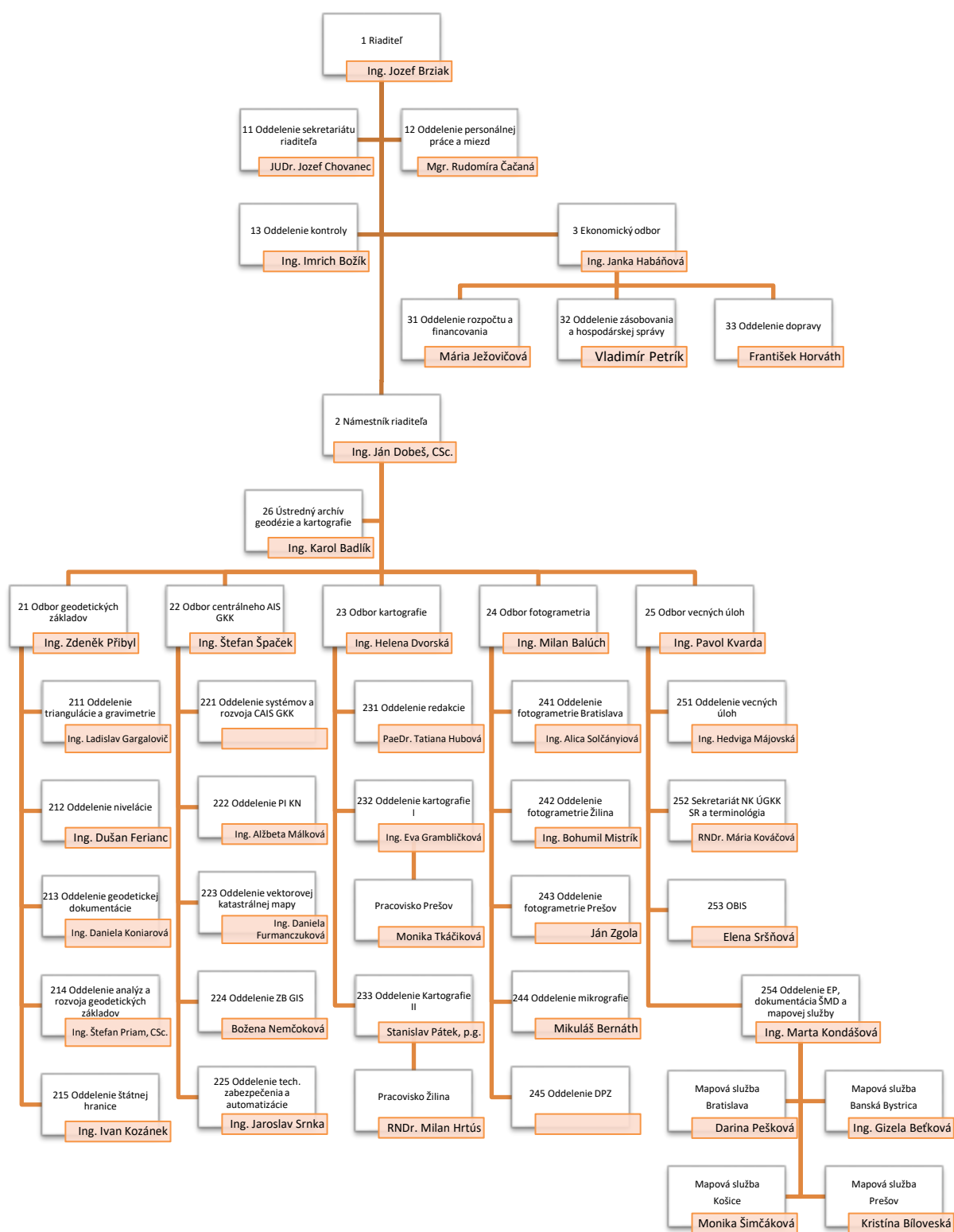
Obr. 136 Organizačná schéma GKÚ k 1.10.1993

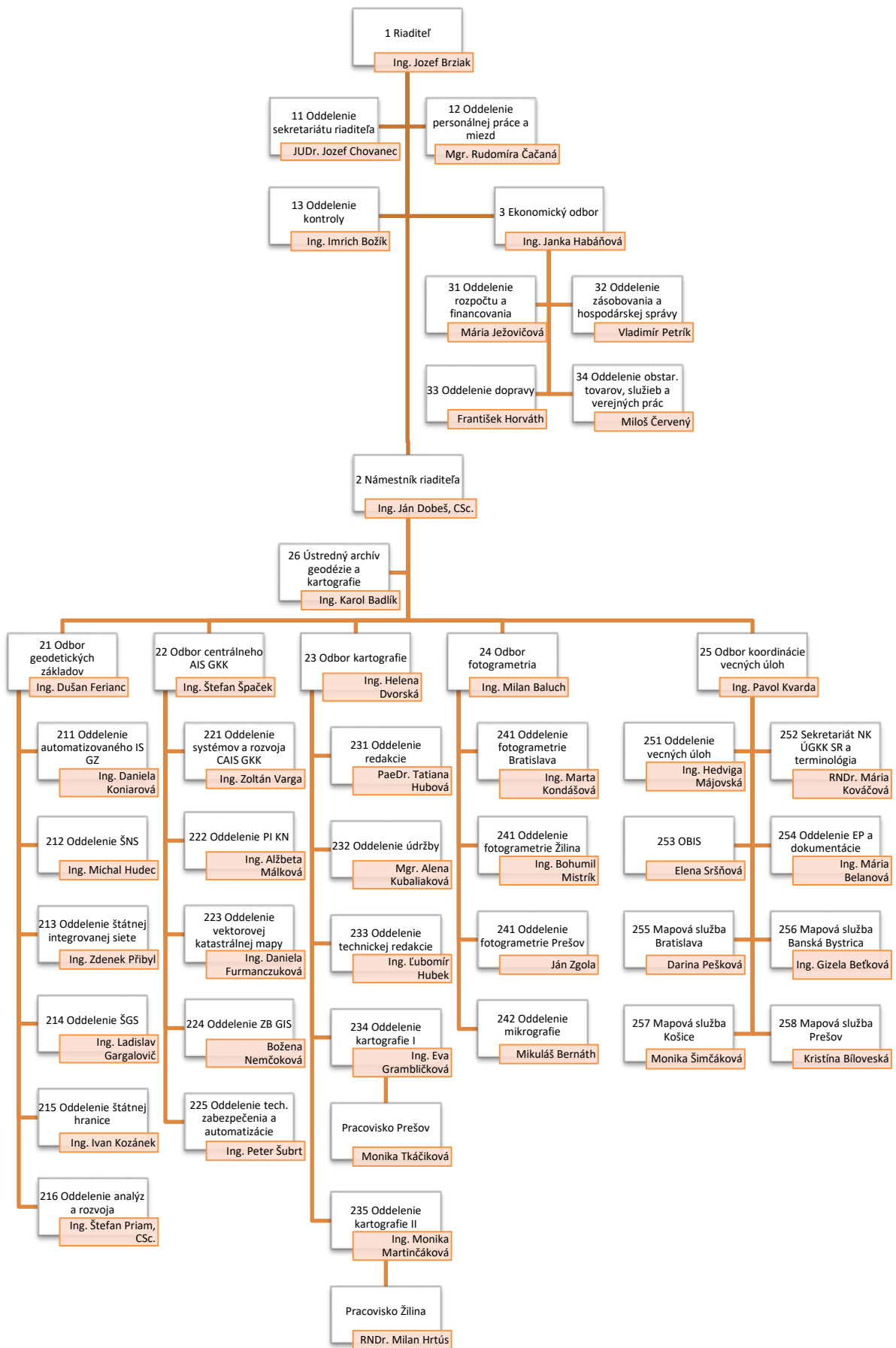
Obr. 137 Organizačná schéma GKÚ k 1.2.1994

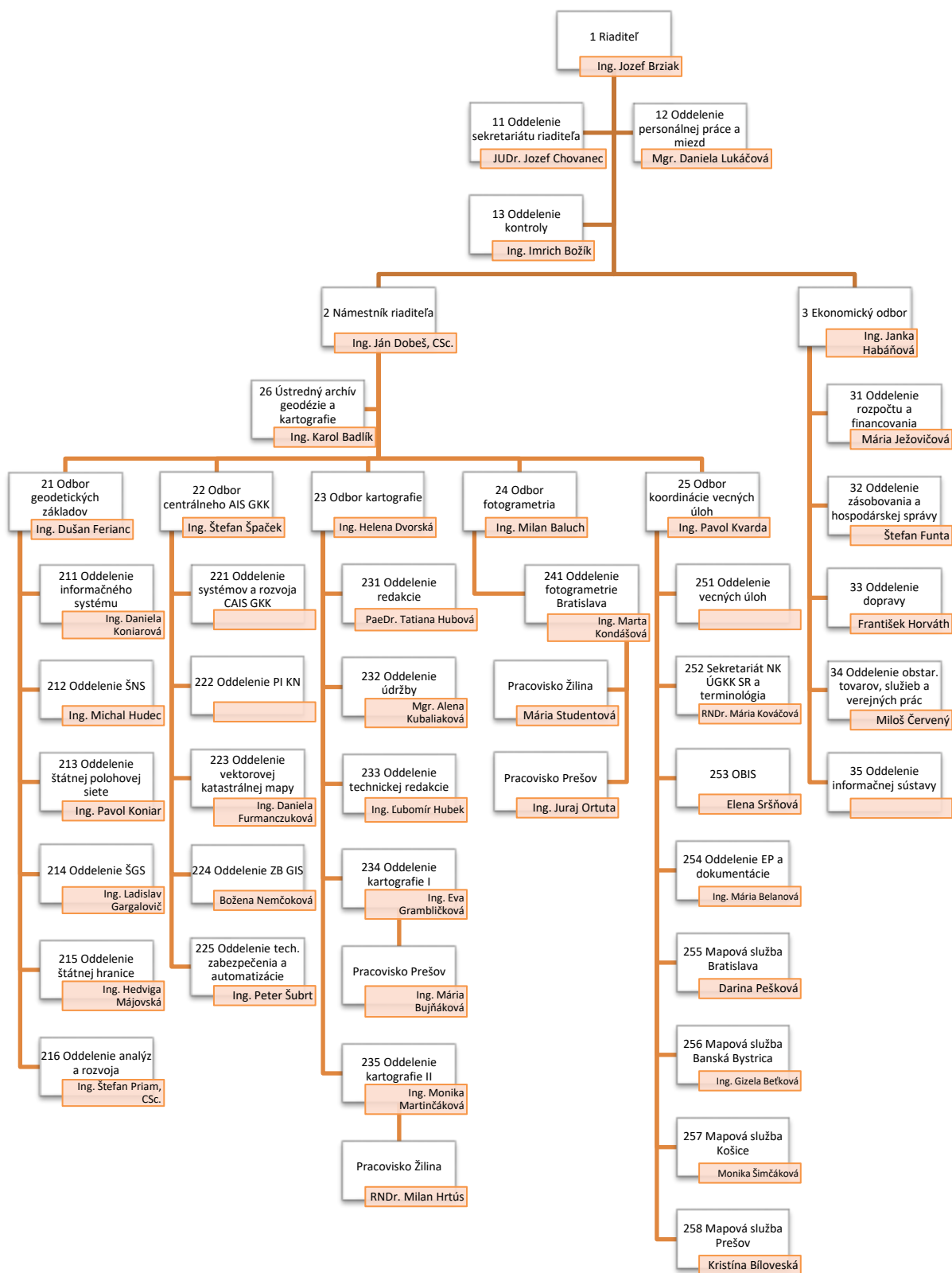
Obr. 138 Organizačná schéma GKÚ k 2.1.1995

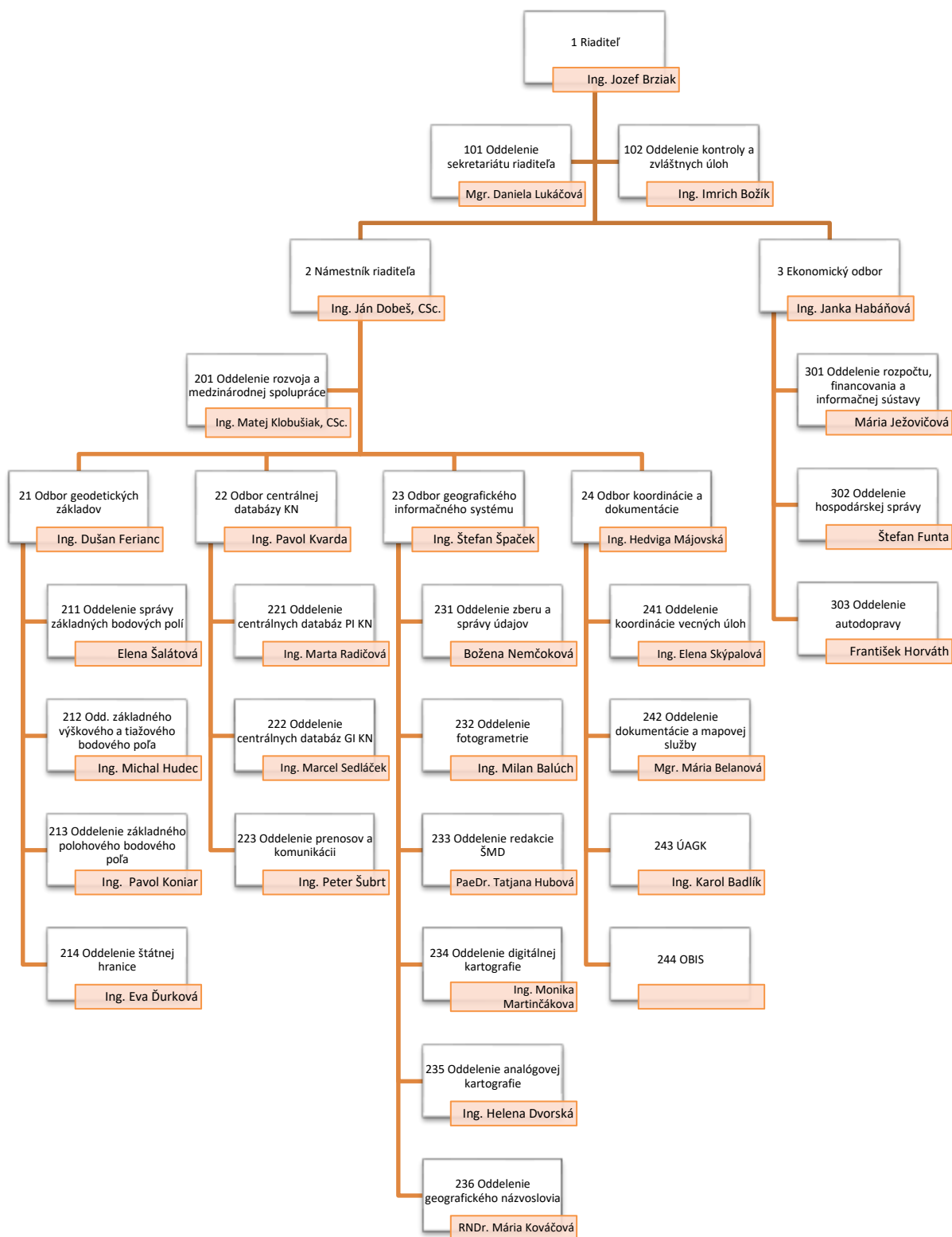
Obr. 139 Organizačná schéma GKÚ k 1.1.1997

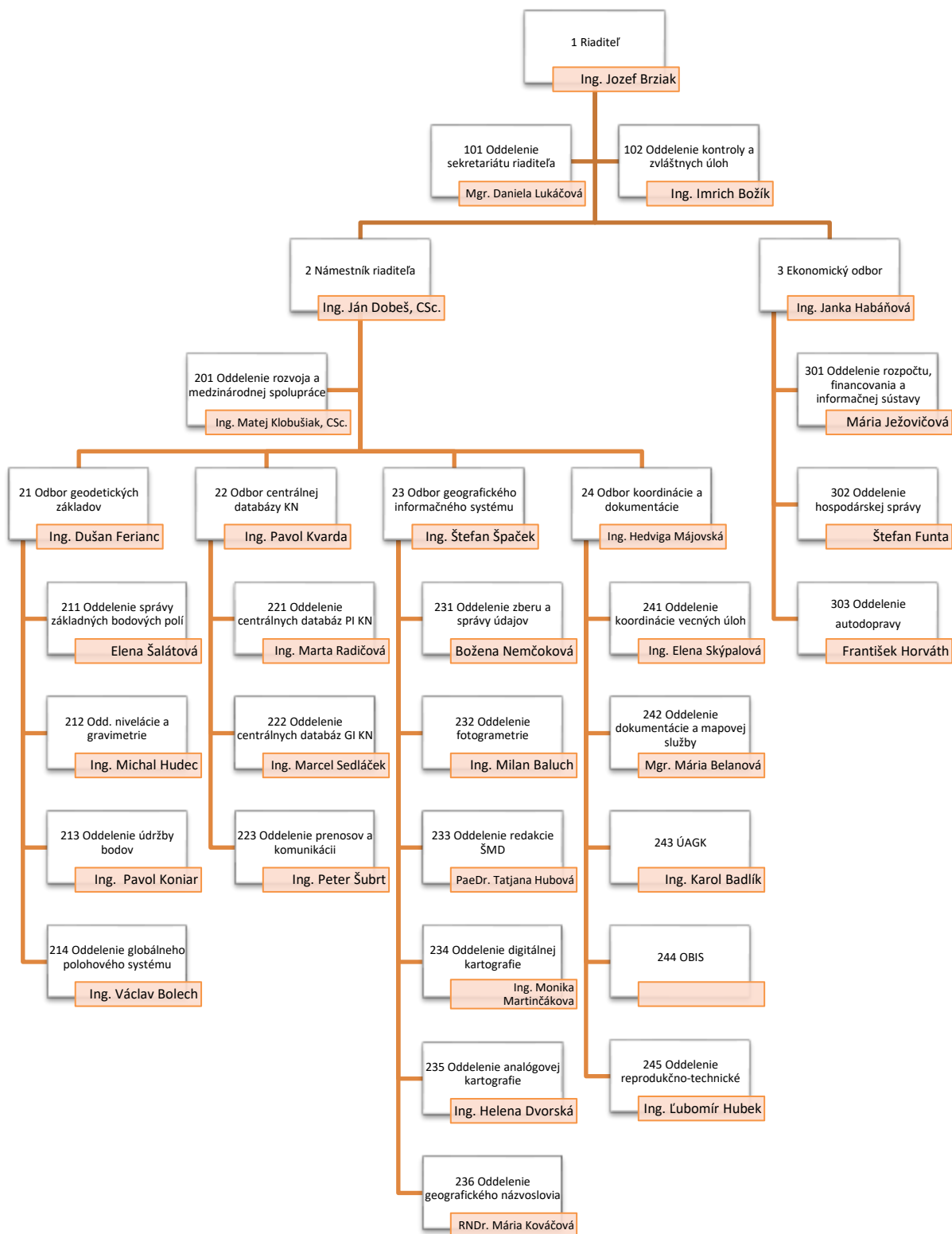
Obr. 140 Organizačná schéma GKÚ k 1.1.1998

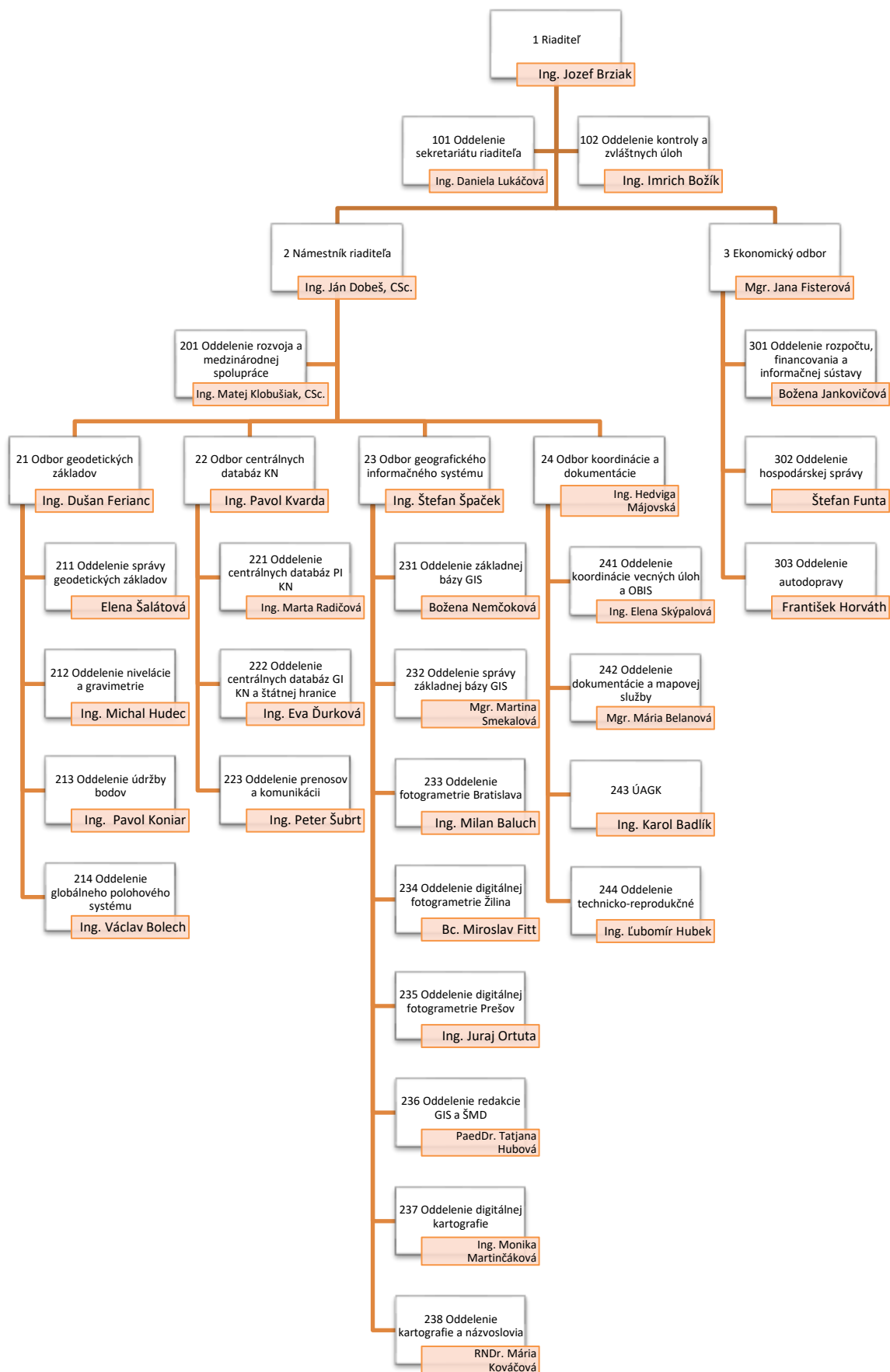
Obr. 141 Organizačná schéma GKÚ k 1.1.1999

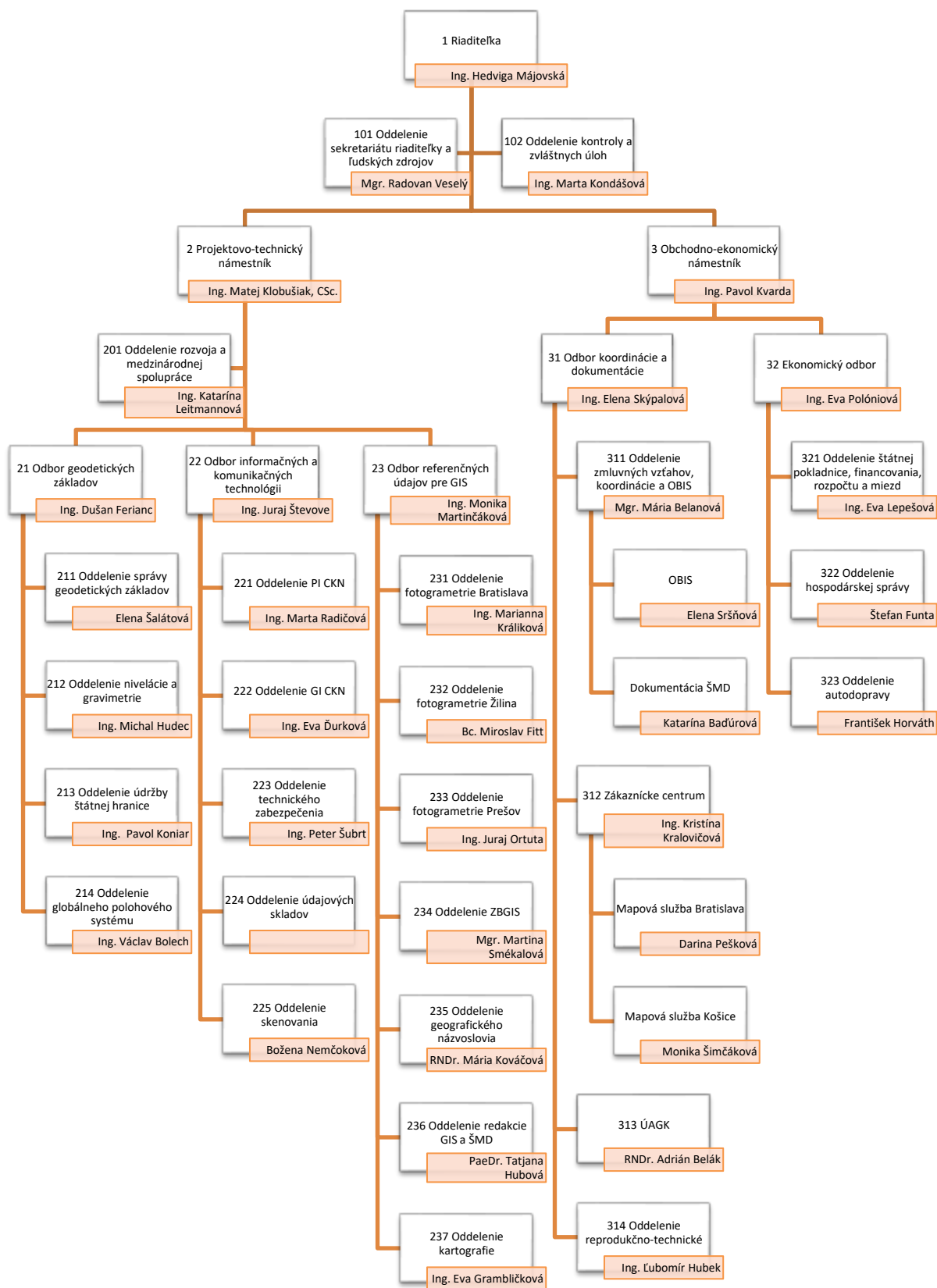
Obr. 142 Organizačná schéma GKÚ k 1.1.2000

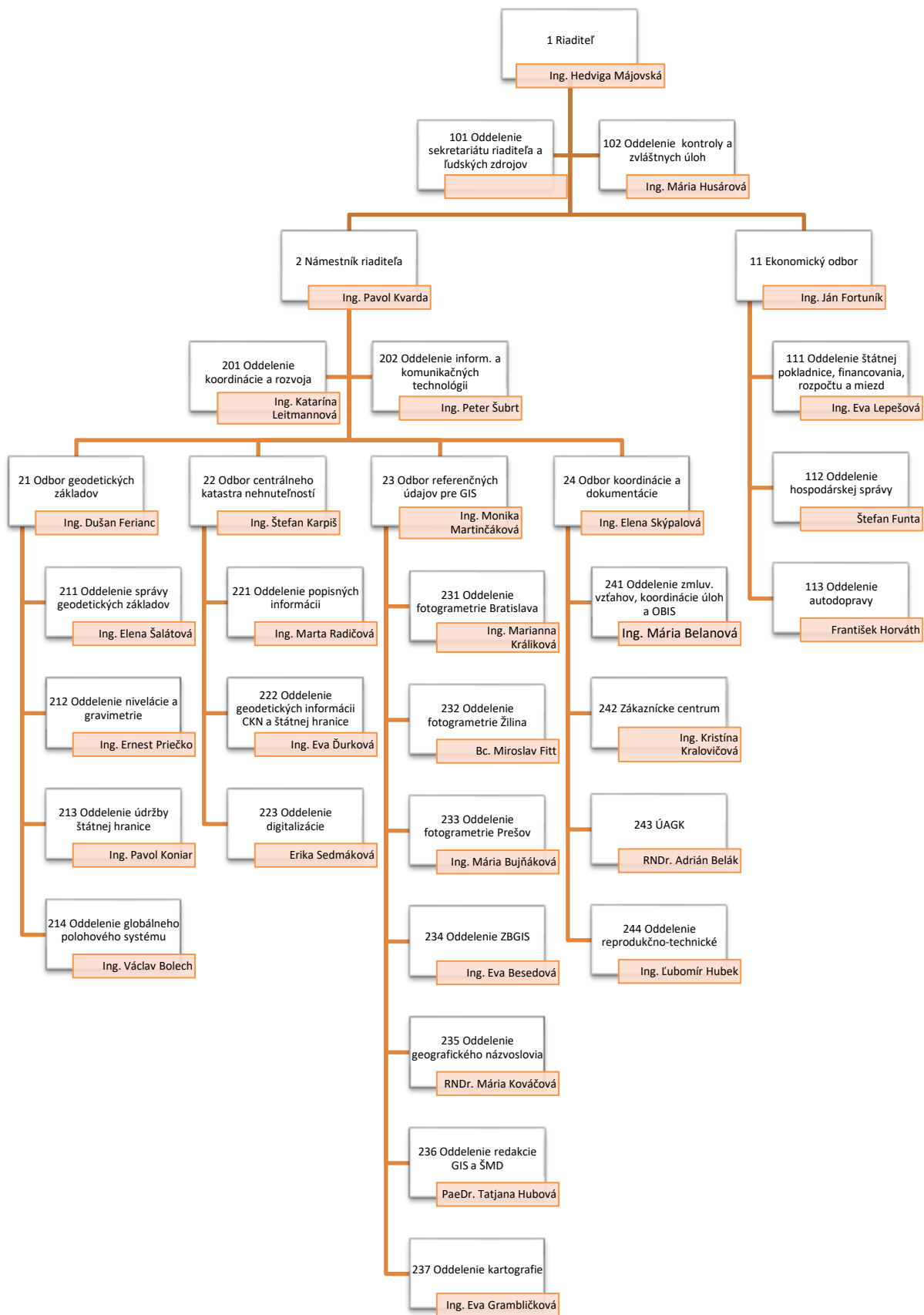
Obr. 143 Organizačná schéma GKÚ k 1.5.2001

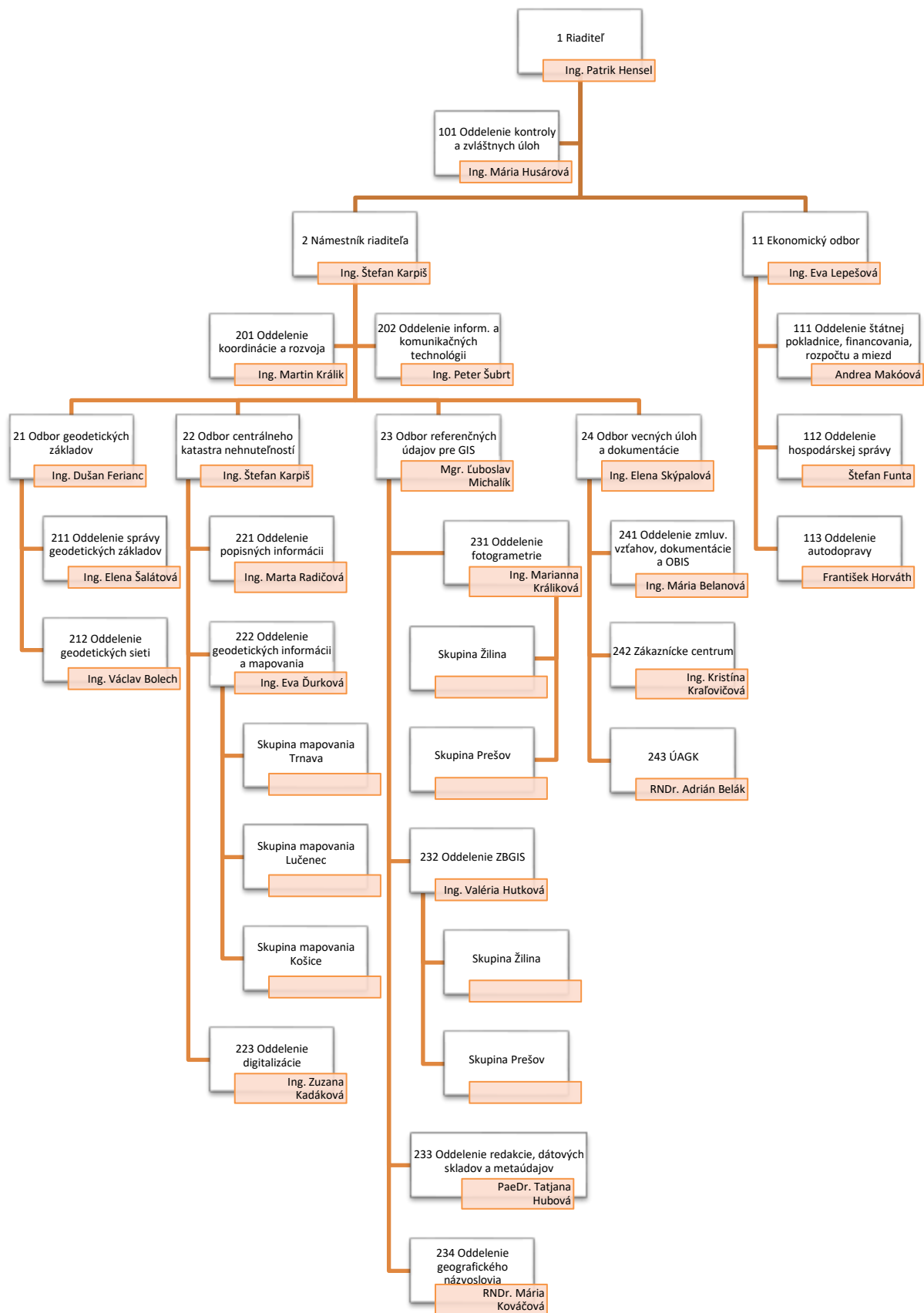
Obr. 144 Organizačná schéma GKÚ k 7.4.2003

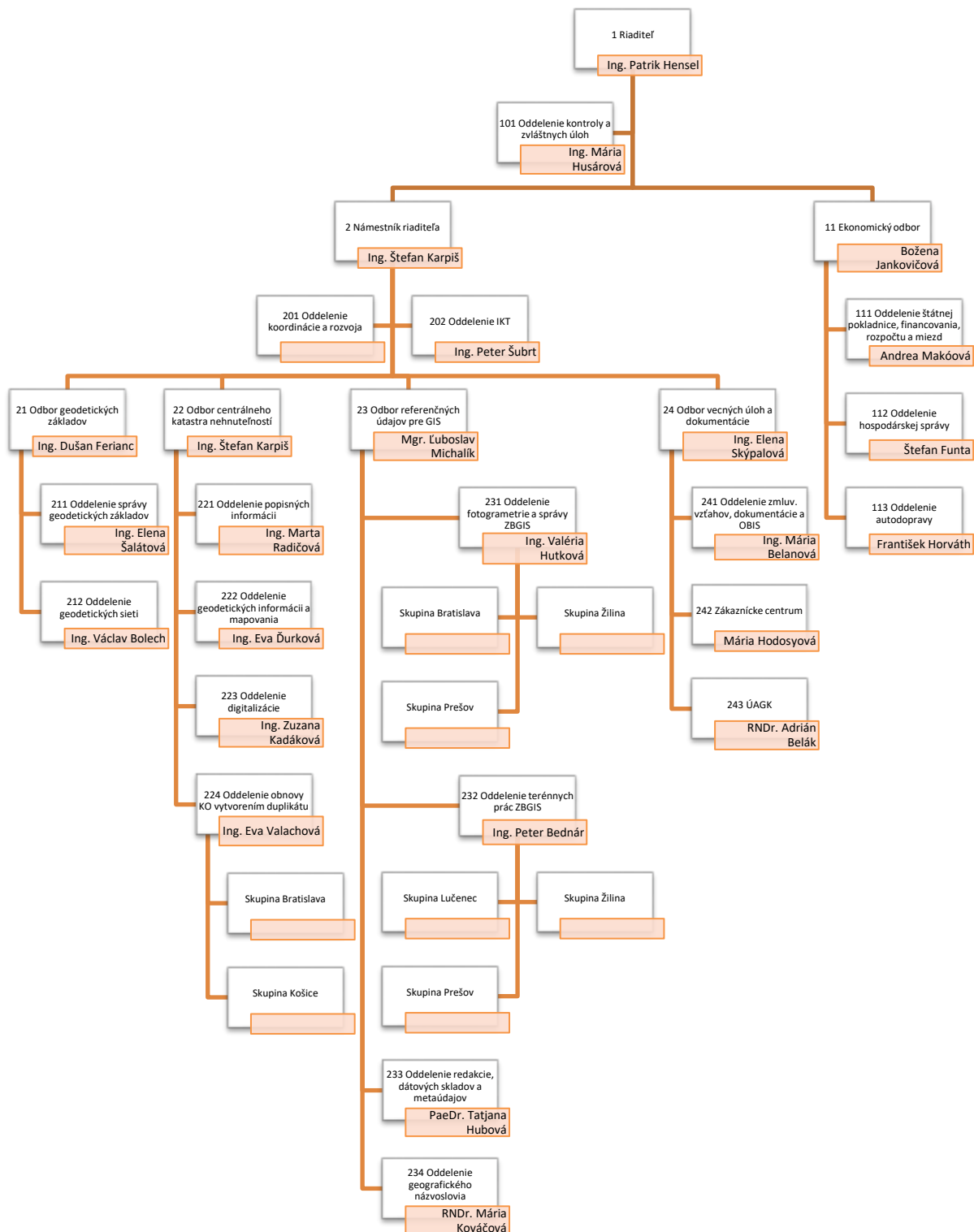
Obr. 145 Organizačná schéma GKÚ k 1.1.2004

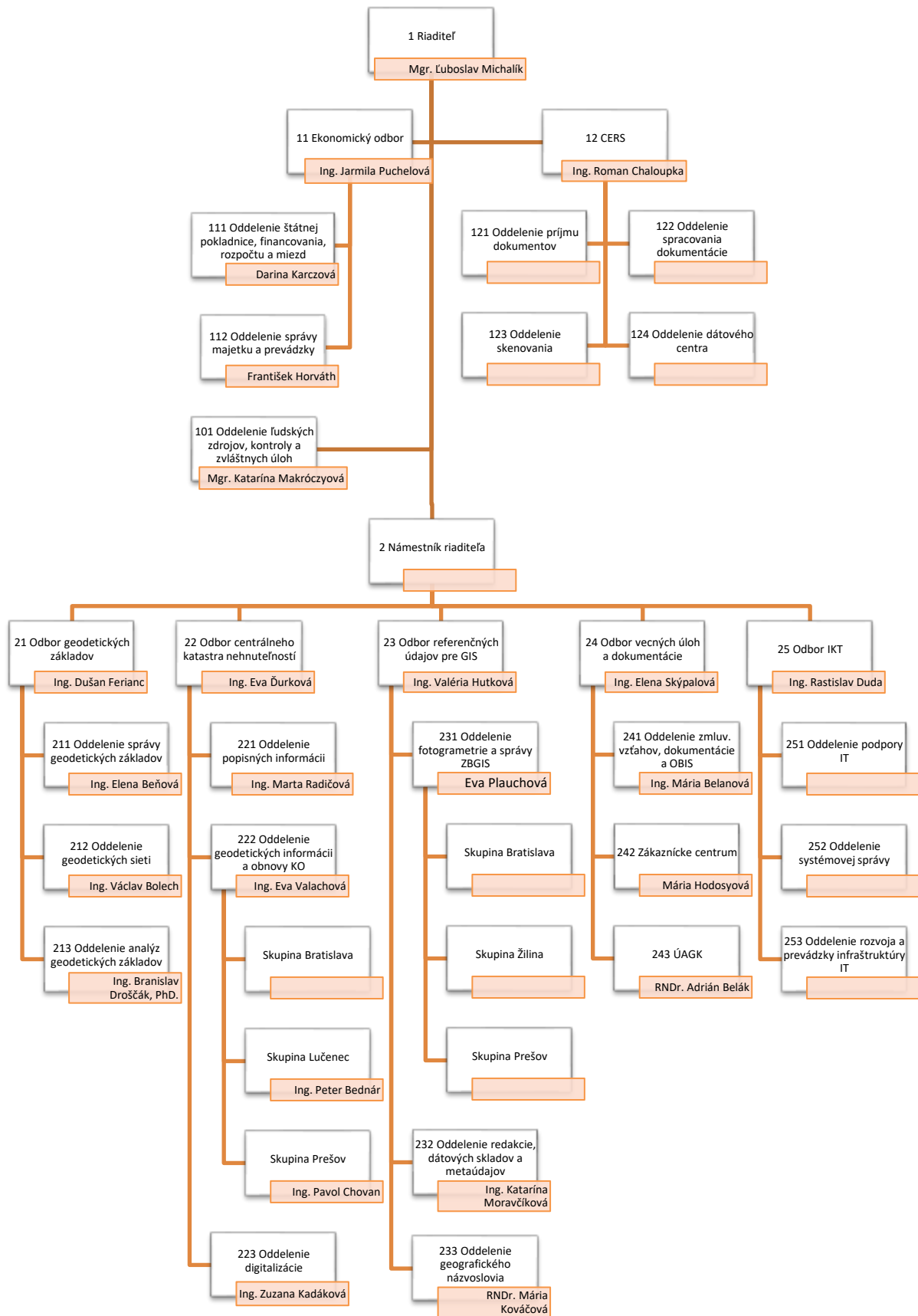
Obr. 146 Organizačná schéma GKÚ k 16.4.2007

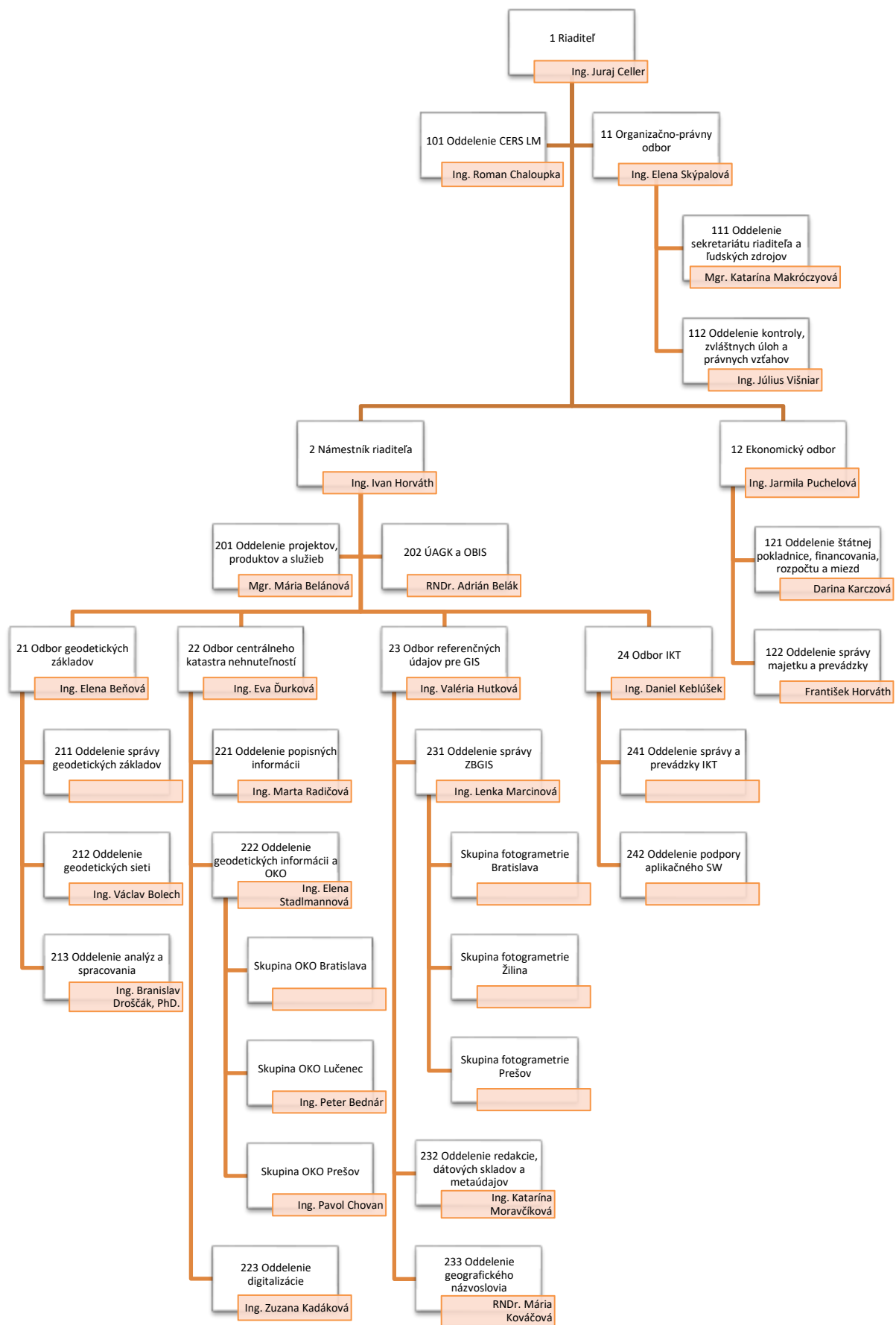
Obr. 147 Organizačná schéma GKÚ k 1.5.2008

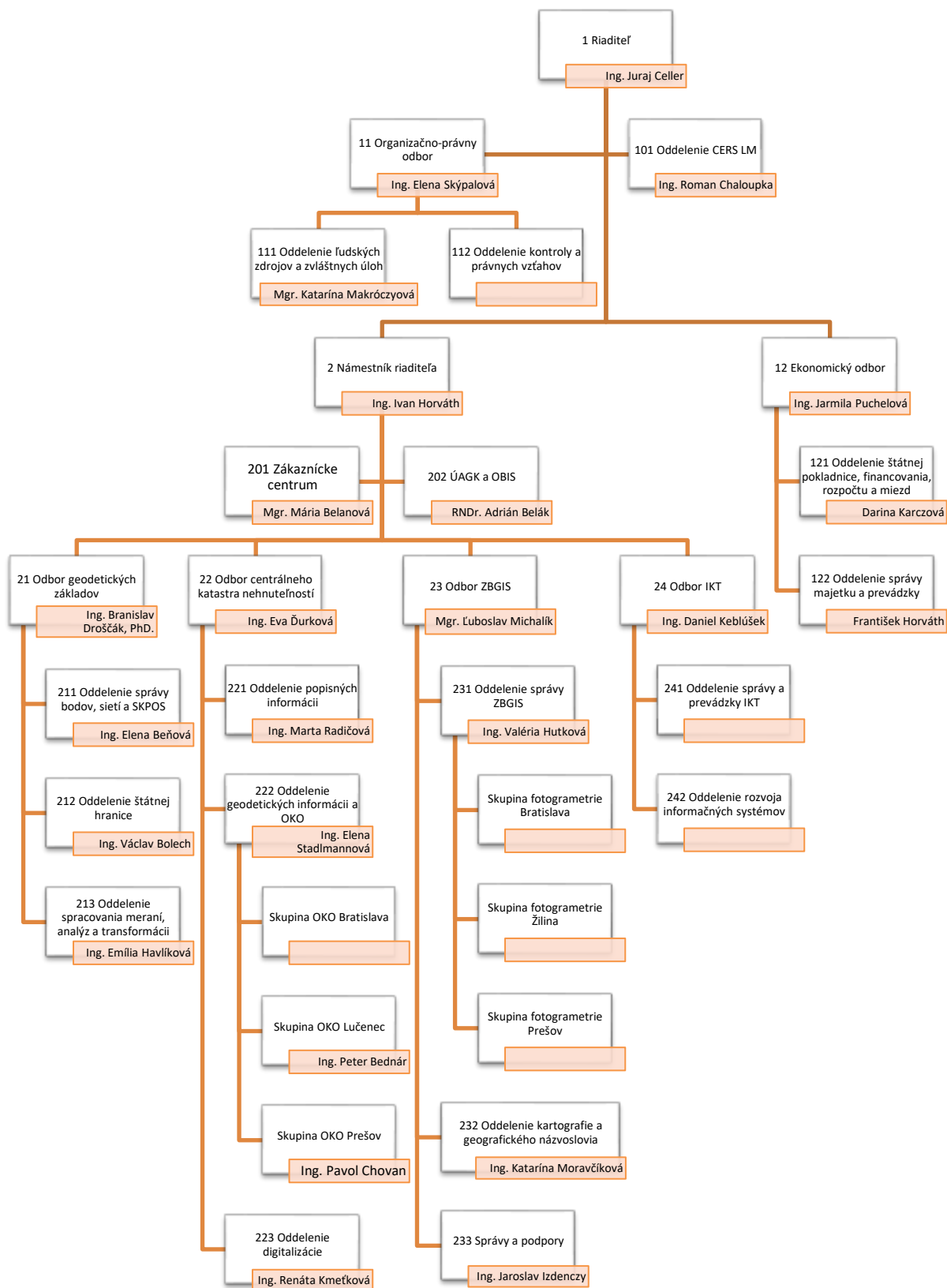
Obr. 148 Organizačná schéma GKÚ k 1.4.2009

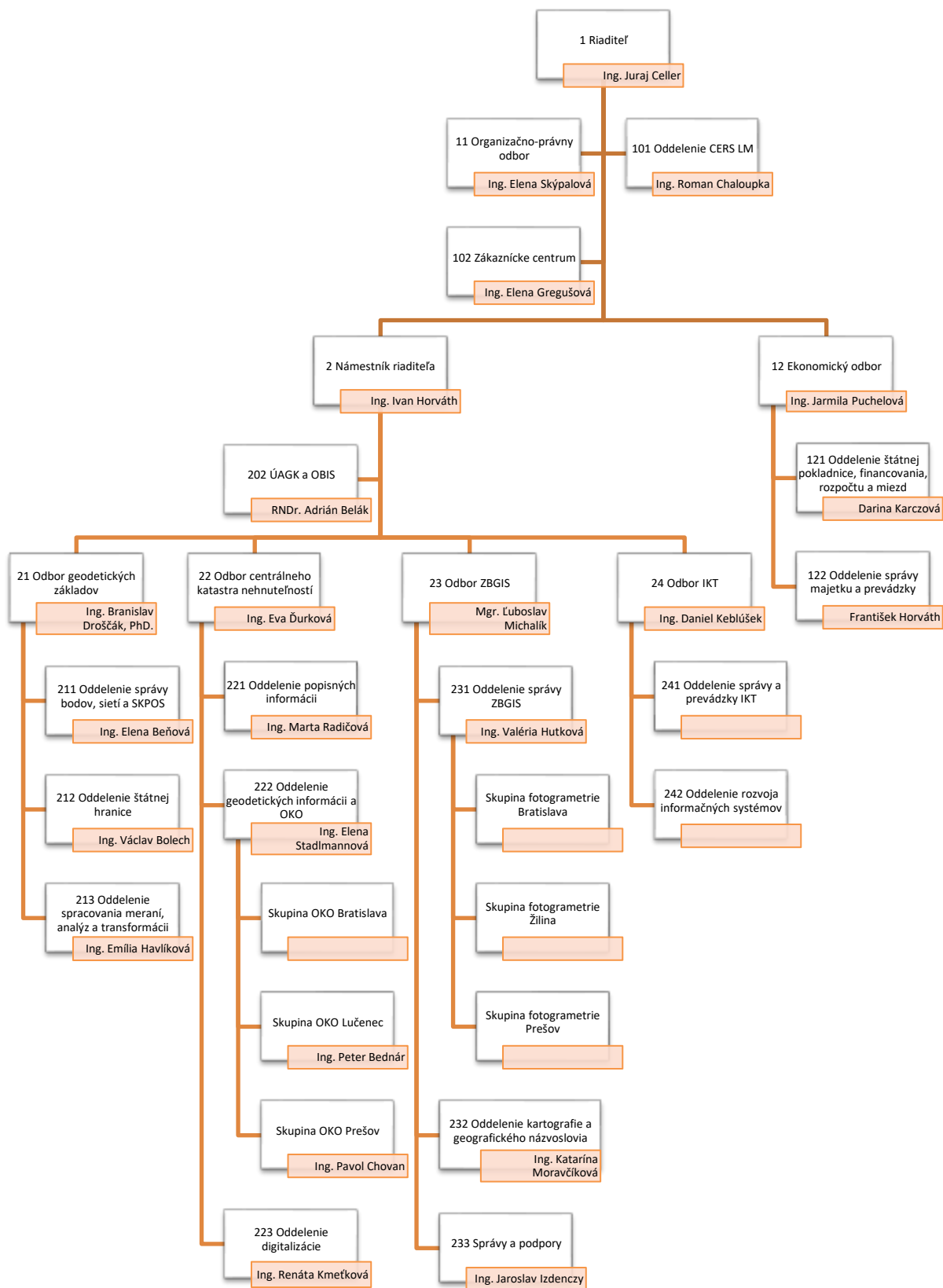
Obr. 149 Organizačná schéma GKÚ k 1.1.2012

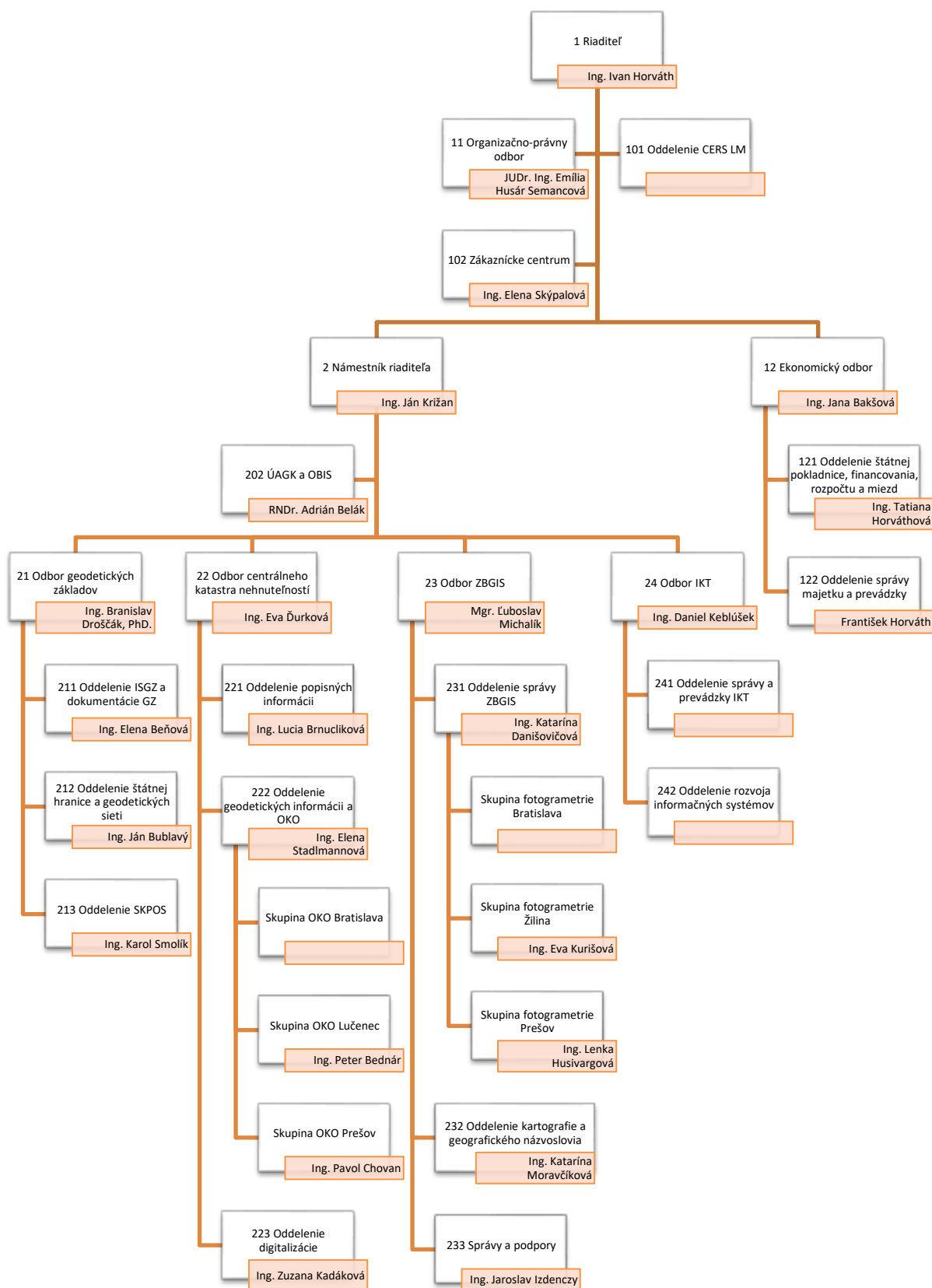
Obr. 150 Organizačná schéma GKÚ k 1.2.2013

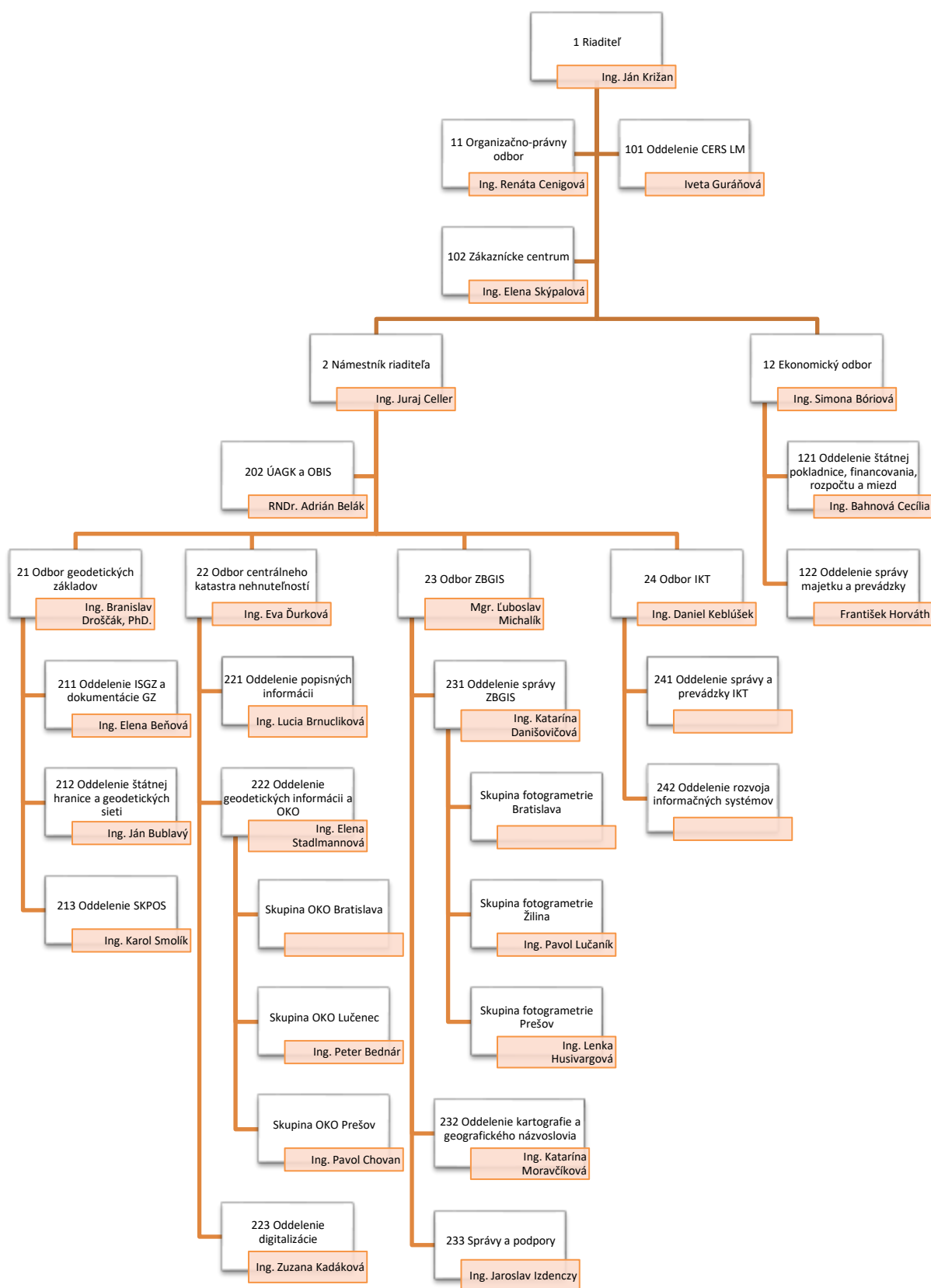
Obr. 151 Organizačná schéma GKÚ k 1.2.2015

Obr. 152 Organizačná schéma GKÚ k 1.1.2016

Obr. 153 Organizačná schéma GKÚ k 1.2.2019

Obr. 154 Organizačná schéma GKÚ k 27.11.2020

4.5 Vývoj počtu zamestnancov

Ďalším, na zobrazenie veľmi jednoduchým ale zato zaujímavým, štatistickým artiklom je napríklad aj počet zamestnancov. Počet zamestnancov predstavuje aj v súčasnej jeden z dôležitých údajov, nakoľko napr. v tomto roku 2020 oznámila vláda SR, že plánuje zoštíhliť štátnu a verejnú správu o 10% z dôvodu šetrenia finančných zdrojov kvôli pandémie koronavirov COVID-19, čo sa dotklo aj GKÚ a z doterajšieho stavu 182 pracovníkov musí mať k 1.1.2021 iba 164 pracovníkov, na ktorých dostane finančné krytie.

Vývoj počtu zamestnancov GKÚ a jeho predchodcov na základe dohľadaných údajov (zdroje [2] a [68]) od roku 1985 doteraz je zobrazený na obr. 155. Keď si uvedomíme, že úlohy GKÚ počas celej jeho existencie vo väčšine prípadov iba pribúdali (pozri tab. 2), bude zaujímavé si pozrieť, či sa to prejavilo aj na vývoji počtu zamestnancov.

Obr. 155 Vývoj počtu zamestnancov v období rokov 1985 – 2020

Ako z obr. 155 vidno, trend nárastu počtu úloh s nárastom počtu zamestnancov koreloval do roku 1995, kedy prišlo k obratu a od tohto obdobia počet zamestnancov GKÚ už iba klesá. Je to zrejme spôsobené najmä modernizáciou a rozvojom digitálnych technológií, ku ktorému od spomenutého roku prišlo. Škoda len, že sa nepodarilo dohľadať aj údaje o počtoch zamestnancov všetkých predchodcov GKÚ. Bolo by zaujímavé si skonfrontovať vývoj počtu zamestnancov so zmenami úloh definovaných v tab. 2 z celého obdobia od roku 1950.

4.6 Zoznam (menoslov) zamestnancov

Inšpiráciou k zaradeniu tejto kapitoly do publikácie mi bola kniha [10] a jej dodatok [26]. Obe tieto diela predstavujú svojim spôsobom unikát a pomohli mi napr. aj pri dohľadávaní chýbajúcich informácií o jednom z prvých riaditeľov GTKÚ, t. j. Ing. Alojzovi Brnčalovi. V uvedených publikáciách síce Ing. Alojz Brnčal samostatnú vizitku nemá, ale dá sa v nich napríklad dohľadať, kedy a kde ukončil vysokoškolské štúdium. Aj takéto, na prvý pohľad strohé, informácie dokážu častokrát napomôcť spätne vyskladať životopis rôznych osobností, za ktoré ich počas ich života nepokladáme. Na druhej strane si myslím, že za pracovné

výkony a úspechy, ktoré GKÚ a jeho predchodcovia na poli geodézie, kartografie a katastra počas svojej 70 ročnej histórie dosiahli, môžu najmä ich zamestnanci, ktorí si určite zaslúžia byť za to v publikácii aj nejakou formou spomenutí, a to napríklad ich vymenovaním, ako je to uvedené v tabuľkách č. 3, 4 a 5. Tabuľka č. 3 obsahuje zoznam súčasných zamestnancov GKÚ, tabuľka č. 4 zoznam bývalých zamestnancov GKÚ aj s rokom odchodu z GKÚ a tabuľka č. 5 zoznam dohľadaných zamestnancov všetkých predchodcov GKÚ, ktorí nepokračovali v GKÚ aj s rokom odchodu, ak sa ho podarilo dohľadať. Najmä tabuľka č. 5 nie je určite úplná, nakoľko sa včas nepodarilo získať všetky zdroje na vypísanie všetkých mien bývalých zamestnancov. Mená pracovníkov boli získané z dostupných zdrojov akými sú Spravodajcovia SSGK, SÚGK a ÚGKK SR voľne dostupné na webovej stránke ÚGKK SR, výročné správy GKÚ [68], Kroniky GÚ, n .p. [2] a [32], publikácie [10], [26] a [36], telefónne zoznamy GKÚ a údaje neosobného charakteru poskytnuté personálnym oddelením GKÚ. V zmysle platnej ochrany osobných údajov tzv. GDPR boli všetci súčasní zamestnanci GKÚ oslovení emailom či súhlasia so zverejnením svojho mena v publikácii a v prípade nesúhlasu boli zo zoznamu odstránení. Nakoľko boli zoznamy z uvedených zdrojov vytvárané manuálne, je možné, že obsahujú chyby a nepresnosti, za čo sa vopred ospravedlňujem. Chýbajúci, alebo neúplný údaj je nahradený otáznikom. Neznáme krstné mená sú zobrazené iba iniciálami. Tabuľky neobsahujú zamestnancov pracujúcich na dohodu, ale iba tých, ktorí mali, alebo majú pracovnú zmluvu.

Tab. 3 Zoznam zamestnancov GKÚ k 1.11.2020

Priezvisko	Meno	Titul			
Almásy	Ján		Cenigová	Renáta	Ing.
Antolíková	Lýdia		Czebe	Tibor	Ing.
Aulitisová	Renáta		Čangel	Ondrej	Mgr.
Babic	Vladimír		Čapkovič	Ján	Ing.
Banášová	Želmíra		Čechovičová	Emília	
Bahnová	Cecília	Ing.	Červený	Miloš	
Barlíková	Lenka	Ing.	Čietek Smrek	Mojmír	
Bednár	Peter	Ing.	Čipkalová	Katarína	
Belačičová	Marta		Čuporáková	Veronika	Ing.
Belák	Adrián	Mgr.	Danišovičová	Katarína	Ing.
Belko	Ján		Dekan	Tomáš	Ing.
Benčič	Adrián		Droščák	Branislav	Ing. PhD.
Benický	Ľubomír		Držíková	Oľga	RNDr.
Beňová	Elena	Ing.	Ďurčová	Viola	
Biznárová	Jana		Ďurišiková	Simona	
Boriová	Simona	Ing.	Ďurková	Eva	Ing.
Borovský	Martin		Eged	Radoslav	Ing.
Boskovič	Martin	Ing.	Fenciková	Renáta	
Brezovská	Jana	Bc.	Ferianc	Martin	Ing.
Brunclíková	Lucia	Ing.	Feriancová	Anna	
Bublavá	Alena	Ing.	Fialková	Jolana	
Bublavý	Ján	Ing.	Foltínová	Ružena	
Bujňáková	Mária	Ing.	Gáspárová	Kristína	
Búrik	Jozef		Gašová	Jana	Bc.
Celler	Juraj	Ing.	Gerthofferová	Jarmila	
			Gladiš	Andrej	Bc.

Priezvisko	Meno	Titul
Grambličková	Eva	Ing.
Gregušová	Elena	Ing.
Guráňová	Iveta	
Hačunda	Ondrej	
Halász	Juraj	
Havlíková	Emília	Ing.
Hocmanová	Monika	Ing.
Hodosyová	Mária	
Homolová	Oľga	
Honec	Vladimír	Mgr.
Horváth	František	
Horváth	Milan	
Horváth	Ivan	Ing.
Horváthová	Gyongyi	
Horváthová	Júlia	
Husivargová	Lenka	Ing.
Húšek	Richard	
Chovan	Pavol	Ing.
Ivaničová	Zuzana	
Ivanko	Richard	Mgr.
Izdenczy	Jaroslav	
Jajcajová	Oľga	
Janega	Ľubomír	
Jurko	František	
Kadáková	Zuzana	Ing.
Kebľúšek	Daniel	Ing.
Klingová	Lenka	Ing.
Klobošicová	Mária	RNDr.
Kolibabová	Jana	
Kominka	Patrik	
Konc	Judit	Ing.
Kotmanová	Antónia	
Kováčik	Juraj	Ing.
Kovalčík	Peter	
Kovanič	Ján	
Kračun	Pavel	Ing.
Kravcová	Lenka	
Krehnáčová	Lucia	Ing.
Križan	Ján	Ing.
Kurišová	Eva	Ing.
Kurty	Jozef	Mgr.
Kurty	Michael	
Laufíková	Silvia	
Legény	Milan	Ing.

Lipka	Jaroslav	
Lipták	Matúš	
L.	Zuzana	Mgr.
Lovásová	Barbora	Bc.
Lučaník	Pavol	Ing.
Lučaník	Miloš	Bc.
Machaj	Matej	
Majkráková	Miroslava	Ing.
Malobická	Elena	
Mancovičová	Jarmila	
Martinátová	Dana	
Martinátová	Lenka	
Mecková	Eva	
Michalík	Ľuboslav	Mgr.
Micháľková	Zuzana	Ing.
Molnárová	Valéria	Ing.
Moravčíková	Katarína	Ing.
Mrázová	Jana	
Nagy	Gabriel	Ing.
Oravec	Jozef	
Oravec	Lukáš	Ing.
Oravcová	Viera	
Orlejová	Zuzana	Ing.
Pastorčík	Rastislav	
Petrík	Ján	
Pittel	Jozef	
Plauchová	Eva	
Poleková	Anna	
Polláková	Monika	Ing.
Porubčanová	Darina	Mgr.
Potisk	Peter	Ing.
Predajňová	Jana	
Puzderová	Kornélia	
Pytelová	Zdena	
Rauza	Blaženka	
Reľovský	Tomáš	Mgr.
Roháček	Miroslav	Ing.
Rubín	Ľudovít	
Rusnák	Juraj	
Ryník	Miloš	Ing.
Sedmáková	Erika	
Semenov	Juraj	Mgr.
Simkovič	Michal	
Skýpalová	Elena	Ing.
Slivová	Gabriela	

Priezvisko	Meno	Titul
Smolík	Karol	Ing.
Sochuliaková	Darina	Bc.
Spustová	Monika	Bc.
Sršňová	Elena	
Stadlmannová	Elena	Ing.
Steinhubel	Miroslav	Bc.
Strapková	Michaela	
Sutoris	Peter	Ing.
Sýkora	Marián	
Sýkorová	Emília	
Šafárová	Viera	RNDr.
Šandrej	Jakub	
Šavrnochová	Petra	Bc.
Ševčík	Miroslav	Mgr.
Šimek	Anton	Ing.
Šimkovič	Michal	
Šindlerová	Dana	
Štefaňák	Michal	Ing.
Štefko	Milan	
Šupina	Vlastislav	
Šustrová	Jana	
Terifaj	Michal	Ing.
Thuringerová	Martina	
Tkáčová	Barbora	Mgr.
Tokarčík	Ondrej	Mgr.

Tománková	Alena	
Tománková	Jana	
Tomová	Ľubica	Ing.
Topolecký	Štefan	
Trelo	Lukáš	Mgr.
Udvardy	Ľubomír	
Urbanová	Katarína	
Urminský	Marián	Ing.
Valach	Milan	
Valová	Katarína	Bc.
Várošová	Andrea	
Vasilenková	Jana	Ing.
Váslavská	Terézia	
Vernarská	Jana	
Verner	Vladimír	Ing.
Vinarčík	Ján	
Vitkovičová	Miriám	
Voros	Tomáš	Bc.
Voško	Valent	Ing.
Vrábel	Stanislav	
Vuck-Wolf	Ján	Ing.
Vývodiková	Oľga	
Zreľáková	Klaudia	Ing.
Zrubáková	Irena	
Žihlavník	Michal	Ing.

Tab. 4 Zoznam bývalých zamestnancov GKÚ

Priezvisko	Meno	Titul	Rok odchodu
Adamec	Ľubomír	Ing.	2003
Adamová	Ľudmila		1995
Adamovičová	Božena		1993
Ágh	Barnabáš		1994
Achbergerová	Agneša		2008
Achim	Ján		1992
Albert	Radovan		?
Alló	Róbert		1991
Alpárová	Gabriela	Ing.	?
Andorová	Malvína		1999
Andraščík	Adrián	Ing.	2003
Antal	Jozef		2000
Babecová	Dana	Ing.	2004
Babiak	Juraj	Ing.	1995
Bačík	Ondrej		2004

Bačová	Júlia		2008
Bačová	Denisa		2009
Badlík	Karol	Ing.	2010
Baďura	Martin		2003
Baďura	Vladimír		2004
Baďurová	Katarína		2018
Bako	Peter		2007
Bakša	Gejza		1998
Bakšová	Jana	Ing.	2020
Baláž	Richard		2002
Baláž	Štefan		2004
Baláži	Róbert	Ing.	1995
Baloghová	Mária		?
Balonová	Ivana	Ing.	2002
Balúch	Milan	Ing.	2004
Balun	Martin		2001
Banášová	Zuzana	Mgr.	2012

Priezvisko	Meno	Titul	Rok odchodu
Barancová	Zuzana		2013
Barina	Jozef	Mgr.	2004
Baroková	Marta		2005
Baroš	Jozef		1999
Baroš	Ľubomír		1996
Barták	Rudolf	Ing.	1994
Belanová	Mária	Mgr.	2015
Bellan	Ferdinand	Ing.	2016
Bellová	Katarína		2019
Benáčková	Gertrúda		1995
Beňák	Karol	Mgr.	2009
Benčíčová	Eva		1998
Benedikovič	Jaroslav	Ing.	1992
Benedikovičová	Zuzana	Ing.	1991
Beneš	Jiří		2010
Benešová	Dagmar		2006
Beniačová	Irena		1998
Benková	Jarmila		1995
Bernáth	Mikuláš		2008
Bernáthová	Zuzana	Ing.	2002
Beržínska	Terézia	Ing.	1996
Besedová	Eva	Ing.	2008
Beťková	Gizela	Ing.	2004
Biacovský	Otto	Ing.	1993
Biháriová	Renáta		1992
Biksadská	Alena		1997
Bilka	Miroslav	Ing.	1995
Bíloveská	Kristína		2001
Bjel	Roman		2003
Blahová	Antónia		2008
Blamová	Jana		1995
Blašková	Elena	Mgr.	2005
Blašková	Katarína	Ing.	2018
Blázyová	Eva		1997
Boháčová	Ingrid		1992
Bokorová	Alena	Ing.	1995
Bolech	Václav	Ing.	2020
Boršanová	Elena		2003
Bošňáková	Eva		1993
Božík	Imrich	Ing.	2003
Bôbik	Miroslav		2002
Bradová	Tatjana		2004
Breznen	Jaroslav	Ing.	1993
Briedoň	Ján		2010
Brillová	Viera		2010
Brindza	Miroslav	Ing.	1997
Brodek	Marián		2007
Brziak	Jozef	Ing.	2004
Bučková	Anna		1991
Bukóciová	Adela		1992
Bútora	Marián	Ing.	2013
Cagay	Milan		1996
Caltík	Marek	Mgr.	2002
Ceizel	Martin		1992
Ceizel	Pavol	Ing.	2017
Centko	Dušan		2007
Cisárová	Valéria		1993
Cisárová	Oľga		1993
Cotiofan	Viktor	Bc.	2005
Crvenkovičová	Otília		2000
Csanyi	Peter	Mgr.	2003
Csollei	Tomáš		?
Cviková	Jozefína		1998
Czelderová	Božena		?
Čačaná	Rudomíra	Mgr.	1998
Čanda	Vladimír		1995
Čermák	Richard	Mgr.	2008
Čermáková	Eva		2004
Čermáková	Anežka		2007
Černíková	Oľga		2008
Černohorská	Petra	Ing.	2003
Černý	Milan	Mgr.	2005
Červená	Kvetoslava	Ing.	2007
Červeň	Ladislav	Ing.	1995
Červeňanská	Gabriela		1996
Červencová	Martina	Bc.	2019
Čizmadiová	Kinga		1999
Čukan	Ján		2012
Čuláková	Katarína	Mgr.	2005
Dančovský	Peter		2018
Daník	Štefan		1999
Daniš	Pavol		1991
Danišová	Michaela	Ing.	2009
Dano	Alojs		1991
Danter	Drahomír		2002
Deáková	Renáta		1995
Deáková	Verona		2008
Debrecká	Ivana	Ing.	1994

Priezvisko	Meno	Titul	Rok odchodu
Djubek	Boris	Ing.	2015
Dlugoš	Ladislav	Ing.	2005
Dobeš	Ján	Ing. CSc.	2004
Dobešová	Božena		2008
Dobzi	Štefan		1992
Dóczeová	Alžbeta		1999
Doláková	Irena		1995
Dolnáková	Monika		2003
Dráb	Ján		2009
Drahoš	Rastislav	Bc.	2019
Drahošová	Vlasta		2002
Drgalová	Zuzana		2001
Drienovská	Alexandra	Ing.	2003
Dubecká	Anna	Ing.	1998
Dubecký	Peter		2011
Dubová	Lýdia	Ing.	2016
Dubovská	Helena		2002
Duda	Rastislav	Ing.	2013
Dudášová	Mária		1997
Dudzák	Michal		2008
Dufková	Dana		1997
Dugasová	Zdenka		1995
Ďungelová	Helena	Mgr.	2008
Ďuricová	Jana		1993
Ďuríček	Bohuš		2014
Ďurička	Radoslav		2012
Dvorská	Helena	Ing.	2007
Dvorský	Maroš	Ing.	2004
Dvoržáková	Oľga	Ing.	2008
Dzupina	Štefan		1999
Dzupinová	M.		?
Eliáš	Ján		1992
Fabišíková	Lucia	Bc.	2012
Farkašová	Eva		2007
Fašiang	Jozef	Ing.	1995
Fedorová	Terézia		2003
Feketeová	Adela		1991
Ferianc	Dušan	Ing.	2014
Fialová	Viera		1997
Filipovičová	Mária		1993
Fisterová	Jana	Mgr.	2003
Fitt	Miroslav	Bc.	2008
Flešárová	Katarína	Ing.	2003
Flimelová	Lujza	Ing.	2015
Follrichová	Jarmila		1991
Foltýnová	Oľga		?
Forner	Vladimír	Ing.	2008
Fuleová	Marta		1991
Funta	Štefan		2011
Funtíková	Darina		2004
Furmančuk	Jiří		1996
Furmančuková	Daniela	Ing.	1998
Fúrová	Marianna	Ing.	2007
Futášová	Andrea	Ing.	2000
Gábor	Ján		1999
Gabura	Boris	Ing.	1991
Gádoši	Ladislav		1998
Gajdošová	Beáta		1991
Gajdošová	Marta		1992
Galamišová	Viera	Ing.	1996
Galbavá	Petra	Ing.	2003
Gálová	Mária	Ing.	2008
Galovič	Jaroslav		2004
Gargalovič	Ladislav	Ing.	2000
Garvanská	Dobrina		1997
Gaško	Štefan		2020
Gašparová	Monika		1995
Gašparovič	Michal	Ing.	2004
Gašpieriková	Alžbeta		1995
Gaštanová	Miroslava		1993
Gaštanová	Kristína		2002
Gažová	Elena	Ing.	2017
Gergely	Ladislav		2004
Geriaková	Ľudmila		2008
Gilányi	Imrich		1991
Gilányiová	Božena		1992
Glova	Dušan	Ing.	2008
Gräczerová	Mária		1997
Gráfová	Lýdia		1991
Grančíčová	Alena		2008
Granec	Juraj		?
Grebéci	Ivan		1998
Grec	Jozef		1996
Gregorík	Maroš		1996
Gregušová	Emília		1995
Grellová	Dagmar		2002
Grešíková	Jana	Ing.	2013

Priezvisko	Meno	Titul	Rok odchodu
Grožáková	Mária		1991
Guldánová	Eva		1997
Gulogiová	Martina		1996
Gulyasová	Hermína		2008
Habáňová	Janka	Ing.	2003
Hablák	Dávid		2019
Hajčíková	Marta	Mgr.	1993
Haličková	Zuzana	Ing.	2004
Hamerlík	František		2008
Hamlíková	Ľubica	Mgr.	2007
Hammel	Róbert		2008
Hanzlovičová	Patricia		2000
Harčaričková	Anna		2009
Hasík	Vladimír		2008
Havranová	Marta		2007
Hečková	Silvia		1997
Hegedušová	A.		1993
Hegedusová	Darina		1999
Hegerová	Ingrid	Ing.	1996
Heinrich	Miroslav		1994
Hensel	Patrik	Ing.	2009
Hering	Pavol		2018
Heringová	Jozefína		2008
Hindák	Martin		1994
Hirková	Anna	Ing.	2011
Hlavandová	Stanislava		1997
Hlavinová	Andrea		2000
Hliva	Juraj	Ing.	2006
Hodúlová	Helena		1996
Hojčíková	Marta	RNDr.	?
Holeva	Miloš	Ing.	1996
Homola	Milan		2002
Homolová	Oľga		2019
Hontiová	Marta		1991
Horák	Andrej		2000
Horák	Tomáš		2003
Horecká	Adriana		1995
Horečný	Martin	Mgr.	2019
Horehájová	Zdena		?
Horkovič	Michal	PaedDr.	1995
Hornák	Augustín	Ing.	1994
Horníková	Irena		2008
Horváth	Tomáš		2015
Horváth	František		1994
Horváthová	Jana		2000
Horváthová	Mária		2000
Horváthová	Tatiana	Ing.	2020
Hózová	Jarmila		2008
Hrabovská	Eva		2010
Hrbeková	Blanka	Ing.	2003
Hrebíčková	Štefánia		1997
Hriadlovský	Ján	Ing.	1995
Hritz	Ľubomír	PhDr.	2015
Hrnčar	Viliam		2017
Hroncová	Terézia		1994
Hrtús	Milan	RNDr.	1999
Hrušovská	Marta	Ing.	1992
Hrvoľová	Ingrid		?
Hubek	Ľubomír	Ing.	2013
Hubová	Tatiana	PaedDr.	2011
Hudec	Michal	Ing.	2008
Hujša	Martin	Bc.	2005
Hulička	Peter		1992
Hupková	Mária		1996
Husárová	Mária	Ing.	2011
Husár-Semancová	Emília	JUDr. Ing.	2020
Húšťava	Milan	Ing.	2004
Hvizdoš	Tomáš	Mgr.	2006
Chalachanová	Jana		1995
Chalachanová	Dana		1995
Chaloupka	Roman	Ing.	2016
Chlapovič	Tomáš	Ing.	2006
Chochuľová	Emília		2006
Chomičová	Tatiana		2007
Chovančáková	Veronika	Ing.	2018
Chovanec	Jozef	JUDr.	1999
Chromý	Ľubomír	Ing.	2003
Chudina	Peter	Ing.	2013
Ilavská	Marta		2013
Illovský	Rastislav		2010
Illyová	Ivana		2007
Illyová	Elena		2008
Illyová	Mária		2016
Irányiová	Erika		1996
Ivanová	Katarína		2002
Izáková	Janka		1995
Izing	Miroslav	Ing.	2001

Priezvisko	Meno	Titul	Rok odchodu
Jablonská	Martina	Ing.	1997
Jablonský	Rastislav		2011
Jajcayová	Zuzana		2011
Jakšová	Dagmar		1996
Jakubičková	Miriám		1997
Jakubík	Miroslav		2018
Jakubovič	Igor		1997
Jakubovičová	Zuzana		1991
Jamsila	Štefan	Mgr.	2018
Jančeková	Marta	Ing.	2001
Jančiarová	Elena		2003
Janesová	Edita		1994
Janiga	Juraj	Mgr.	2004
Jankovičová	Božena		2010
Janočko	Juraj		1995
Janovicová	Zuzana	Ing.	1996
Janovičová	Libuša		2000
Janušica	Peter		1995
Javorček	Dušan	Ing.	2002
Javorová	Mária		1991
Jelenský	Roman		1999
Jelínková	Katarína		1995
Ježovičová	Mária		2002
Juran	R.		1994
Jurčíková	Ľubica		2008
Jurčovičová	Karolína		1997
Juričková	Jela		2001
Jurínek	Peter		2000
Jurkovič	Eugen		1999
Jurkovič	Jakub		2015
Jurkovič	Milan	Ing.	1991
Jurkovičová	Blažena		1997
Juščíková	Mária		?
Kaderová	Bohumila		1997
Kadnár	Rudolf		?
Kaffka	Hubert		1995
Kajanovics	J.		1992
Kaláb	Vladimír		2011
Kalčoková	Jozefa		?
Kaliarik	Peter		1994
Kalinová	Mária		2004
Kalivoda	Martin	Mgr.	2016
Kalmanová	Terézia	Ing.	2002
Kanajová	Eva		?
Karásek	Ľuboš	Ing.	1994
Karcz	Bohuš		2019
Karczová	Darina		2017
Karlik-Ripič	Peter	Ing.	2019
Karolusová	Dana		1997
Karpiš	Štefan	Ing.	2011
Karpišová	Veronika	Ing.	1993
Kavzub	Gabriel	Ing.	?
Kažík	Peter	Ing.	2017
Kičura	Peter		2008
Kiková	Iveta	Ing.	2004
Kirschnerová	Adriana		?
Kissová	Katarína	Mgr.	2003
Klabník	Stanislav		?
Klčo	Roman		1997
Klimová	Jozefa		?
Klobušiak	Matej	Ing., CSc.	2007
Kľúčiková	Melánia		1998
Kmet'	Jozef	Mgr.	2008
Kmetíková	Dana	Ing.	1996
Kminiaková	Daria		2002
Kocián	Roman	Bc.	2016
Kociánová	Mária		1997
Kočíš	Štefan		2008
Kodnár	Rudolf		1993
Kohan	Ľuboslav	RNDr.	2004
Kohút	Milan		1999
Kochan	Martin		2000
Kojanovič	Juraj		?
Kojšová	Mária	Ing.	2004
Kolínková	Katarína	Ing.	2005
Kollárik	Branislav		?
Kollárová	Darina		?
Kollárová	Ľubica		1994
Kollárová	Zuzana	Ing.	1994
Koňakovská	Elena	Ing.	2014
Kondáš	Štefan	Ing.	2010
Kondášová	Marta	Ing.	2009
Konečná	Helena		2010
Koniar	Pavol	Ing.	2009
Koniar ml.	Pavol		2007
Koniarová	Daniela	Ing.	2004
Kontšek	Ján	Ing.	1997

Priezvisko	Meno	Titul	Rok odchodu
Kóňová	Jana	Ing.	1992
Kopanický	Samuel		2009
Kopeliovič	Félix		1999
Koplík	Ján		?
Korbeličová	Gabriela		1997
Korčáková	Jana	Ing.	1997
Kostický	Vladimír	Ing.	1996
Kostrá	Dalibor	Ing.	2006
Kóšová	Lucia	Ing.	1993
Košťálová	D.	Ing.	1993
Kotianová	Bohdanka		2007
Kotmanová	Antónia		2004
Koupil	Tomáš		2000
Kováč	Marián		2019
Kovačič	Jozef		2003
Kovačiková	Barbora		2000
Kovačiková	Mariana		2004
Kováčová	Mária		?
Kováčová	Mária	RNDr.	2015
Kovačovičová	A.		1992
Kovačovičová	Brigita		1996
Kozák	Michal	Ing.	2013
Kozánek	Ivan	Ing.	1999
Kozárová	Katarína		?
Král	Ivan		2006
Králik	Martin		2008
Králiková	Mária	Ing.	1996
Králiková	Ingrid	Ing.	1998
Králiková	Marianna		2009
Kralovič	Jozef		2014
Kralovičová	Marta		2008
Kralovičová	Kristína	Ing.	2008
Kramáreková	Alena		2008
Kramaričová	Zuzana		2008
Kramplová	Mária		?
Kratochvíľová	Beáta	Ing.	1996
Krčik	Viliam		2011
Kredatisová	Mária		1995
Kremel	Vladimír		1991
Kremelová	Emília		1995
Kremničan	Peter		2011
Krešňáková	Božena		1996
Krippelová	Marta		?
Krišková	Eva	Mgr.	2005
Krištofiková	Margita		1995
Kršák	Peter		1996
Křeček	Václav		1996
Kubaljaková	Alena	Mgr.	2008
Kubaljaková	Marta	Ing.	?
Kubalová	Darina		1995
Kubešová	Andrea		1994
Kubinyi	Juraj Dáriuš	JUDr., Ing.	2005
Kučera	Ladislav		1997
Kučera	Ľubomír		2016
Kudrnáčová	Ľubica		2008
Kuchtová	Vilma		?
Kupec	Vladimír		2015
Kupková	Eva		1997
Kurilla	Martin	Ing.	1995
Kvarda	Pavol	Ing.	2007
Kyselicová	Miroslava	Ing.	2015
Labuda	Roman	Mgr.	2004
Lacena	Marián	Ing.	2007
Ladovič	Zdeno		1995
Lahkovičová	O.		1993
Lamžová	Zuzana	Ing.	2004
Lauková	Zuzana	Ing.	1997
Lazarová	Jana		?
Lederleitner	Vladimír		1997
Leitmannová	Katarína	Ing.	2008
Lengyelová	Eliška		1998
Lenharčíková	Mária		1995
Lepešová	Eva	Ing.	2008
Letenyiová	Monika		2000
Liptáková	Lucia	Ing.	2011
Lóciová	Anna		2008
Lochkovičová	Alžbeta		?
Lollok	Michal		2014
Ľonc	Lukáš	Ing.	2017
Lučanský	Stanislav		2000
Lukáčeková	Ingrid		1996
Lukáčová	Dana	Mgr.	2003
Lukáčová	Jana		?
Lukáčová	Martina	Mgr.	2002
Macejáková	Oľga		2012
Macko	Ladislav	Ing.	?
Macko	Pavel	Ing.	1997

Priezvisko	Meno	Titul	Rok odchodu
Mader	Richard		1998
Magyar	Koloman		1993
Magyarová	Ingrid		2005
Mach	Ivan		1997
Májovská	Hedviga	Ing.	2008
Makó	Kristián		2004
Makóová	Andrea		2009
Makróczyová	Katarína	Mgr.	2015
Malá	Mária		1995
Malý	Štefan	Ing.	1994
Mališ	Miroslav	Ing.	2015
Málková	Alžbeta	Ing.	1999
Mancovičová	Jarmila		?
Marek	Jozef	Ing.	1992
Mareš	Vladimír		1996
Marešová	Oľga		2000
Marianičová	Beáta	JUDr.	1995
Mariothová	Lýdia		?
Marková	Anna	Ing.	2010
Markusová	Jana	Ing.	1999
Martinčáková	Monika	Ing.	2012
Martiš	Pavol		2000
Masár	Tomáš	Ing.	1994
Masarovičová	Eva		1998
Masarovičová	Alena		2008
Masaryková	A.		?
Masaryková	Nataša		1999
Maták	Juraj	Ing.	2004
Matejková	Irena		?
Matejovová	Dana	Mgr.	2008
Mátuš	Alexander	Ing.	2002
Matúšková	Anna		2008
Mazáčková	Mária		2007
Mazúch	Vladimír		2003
Mečiarová	Andrea	Mgr.	2002
Medrická	Alžbeta	Ing.	1993
Medved'	Roman		?
Menhártová	Albína		?
Menrovičová	Vlasta		?
Mešková	Viera	Ing.	2003
Mičieta	Peter	Ing. CSc.	1991
Mičko	Michal		?
Mihál'	Miroslav		1999
Mihalisko	Štefan		2018
Michaláková	Viera		2020
Michalík	Ján		2008
Michalíková	Karolína		2007
Micháľková	Hildegarda		1995
Michňová	Zuzana	Bc.	2012
Mikle	František	Ing.	1995
Miklík	Branislav		?
Miklošiová	Dana		1992
Mikula	Jozef		1998
Mikulášová	Libuša		2008
Mikurda	Marcel		2006
Mikuš	Ľudovít		1999
Mikuš	Viliam	Ing.	2002
Mistrík	Bohumil	Ing.	1998
Mišun	Martin		?
Mitterpach	Viktor		1995
Mokušová	Alžbeta		?
Molnár	Vladimír		2006
Moško	Daniel		2002
Motlová	Marta		1991
Mozolová	Mária		1998
Mozolová	Božena		1996
Mrvová	Andrea	Ing.	2000
Múčka	Peter	Ing.	2001
Múčka	Ľudovít		2017
Múčková	Beáta	Ing.	2005
Mulíková	Patricia		2006
Mullnerová	Katarína		2007
Munka	?		1992
Murín	Igor	Mgr.	2002
Nádašská	Michaela		2000
Nagy	Alojz		1999
Navrátil	Peter	Ing.	1997
Nazad	Michal	Ing.	?
Nemčoková	Božena		2006
Némethová	Silvia	PhDr.	2009
Norovská	Darina	Ing.	1998
Nováková	Daniela		2018
Nováková	Anna		2012
Novomestský	Daniel	Ing.	2010
Ňunová	Anna		?
Očkovič	Martin		2007
Odler	Daniel		1997

Priezvisko	Meno	Titul	Rok odchodu	Polc	Maroš		1995
Ofúkaný	Miloslav	Ing.	2004	Polláčeková	Gabriela		?
Okáľ	Filip		2007	Polláková	Paulína		2010
Oláhová	Anna		1999	Polóniová	Eva	Ing.	2005
Olachová	Erika	Ing.	2005	Popovič	Andrej	Mgr.	2002
Ollé	Gabriel		1994	Poráziková	Mária	Ing.	2010
Ondriš	Miroslav	JUDr.	1996	Porubský	Pavol		2003
Ondrkalová	Soňa		1997	Porubská	Alexandra		2003
Orlejová	Zuzana	Ing.	?	Prandová	Jana	Ing.	2008
Ortová	Helena		2003	Prčová	Renáta		1995
Ortuta	Juraj	Ing.	2014	Predmerská	Ivica	Ing.	2004
Ortutová	Emília	Ing.	2005	Priam	Štefan	Ing., CSc.	2002
Ovčiarik	Ladislav		2008	Pribul	Tomáš	Ing.	2007
Ozimanič	Ján		2006	Priečko	Ervín	Ing.	2017
Pákozdy	Peter		1999	Prôčka	Martin		2007
Paliatková	Viktória		2015	Prvonič	Rastislav	Ing.	2004
Pánik	Ján		?	Příbyl	Zdeněk	Ing.	2002
Pastorčíková	Dana		2017	Příbyl	Marián		1992
Pastúchová	Marcela		1994	Púpálová	Katarína		2004
Pátek	Stanislav	Ing.	1998	Puškárová	Anna		1999
Pavelek	Andrej	Mgr.	2006	Racek	Martin		2001
Pavlík	Mário	Mgr.	2005	Rác	František		2001
Pavlík	Vladimír	Ing.	2008	Račeková	Melánia		1997
Pavlík	Zdenko		1993	Radičová	Marta	Ing.	2015
Pavlíková	Mária		1992	Rákoczi	František	Ing.	?
Pekár	Štefan		2009	Rákus	Michal		1995
Perinajová	Mária		1995	Ralbovská	Helena		1996
Pešková	Darina		2008	Reková	Jana		1998
Petoczová	Eleonóra		1999	Remáková	Hajnalka		2004
Petrášeková	Renáta		2004	Remeňová	Dita		?
Petrík	Radomil		2006	Repa	Rudolf		?
Petrík	Vladimír		1998	Repček	Jaroslav		2015
Petrtylová	Anna		1994	Repová	Elena		1993
Pilka	Miroslav		2013	Repová	Mária		2008
Piterbučko	Milan		?	Režnák	Tomáš		2015
Pitoňák	Martin	Ing.	2010	Riedl	Štefan	Ing.	2001
Pittner	Ladislav		1996	Riškova	Míriam	Ing.	1995
Plecho	Boris		2012	Ritomský	Alojz	Ing.	1995
Podhorská	Zuzana		1999	Rosa	Pavel		2018
Podoben	Marián	Ing.	2010	Rrepková	Mária		2008
Pokorná	Silvia		2008	Rumanová	Dagmar		1993
Pokorná	Viera		?	Rusináková	Darina		2008
Pokrývka	Jaroslav	Ing.	?	Rusnáková	Martina	Mgr.	?
Poláková	Mária		1997	Rybárková	Eva		2007

Priezvisko	Meno	Titul	Rok odchodu
Sabová	Zuzana		?
Sadovský	Michal	Ing.	2013
Sáková	Oľga	Ing.	2006
Sálovská	Monika	Ing.	2015
Sásik	Róbert	Ing.	2006
Sedláček	Marcel	Ing.	2001
Sedlačko	Martin	Ing.	2013
Sedliak	Ľubomír	Ing.	2002
Seitzová	Silvia	RNDr.	2004
Selnekovič	Dominik		1996
Schaleková	Jana	Ing.	1999
Schmidtová	Andrea	Bc.	?
Schreierová	Christa		1995
Schweitzeková	Anna		2008
Siege	Jozef		?
Singhofforová	Marta		2010
Sinka	Jaroslav	Ing.	?
Sirota	Martin		1998
Sirota	Peter		1994
Skovajsíková	Margita		?
Skurák	Dominik		2007
Sládek	Ján		1996
Slámková	Ľubica		2015
Slaný	Ivan	Ing.	1995
Slávik	Tibor		1991
Slavíková	Dagmar		2001
Slimáková	Anna		?
Sloboda	Vladimír	Ing.	1996
Slobodníková	Marianna		1995
Slováčková	Judita		1995
Smekalová	Martina	Mgr.	2005
Smetanová	Viera		1994
Smolíková	Beáta	Ing.	2001
Smolko	Vladimír		1995
Sninčák	Marek		1996
Sninčáková	Anna		2000
Soják	Dušan		2004
Sojka	Rastislav	Mgr.	2006
Sokáčová	Patricia	Ing.	2001
Solár	Bohdan	Ing.	2000
Solčányiová	Alica	Ing.	1997
Spáčilová	Alica		?
Spiller	Kvĕtoslav	Ing.	1992
Srnka	Jaroslav	Ing.	1997
Stančík	Teodor		2002
Studentová	Mária		2008
Stupárková	Andrea	Bc.	2004
Suchá	Zuzana		1998
Suchý	Michal		1997
Sýkorová	Eva	Ing.	2014
Szabó	Richard		?
Szabó	Jozef		2001
Szabová	Zuzana		2003
Sziegel	Jozef		1996
Szilárdová	Alexandra		2003
Szolár	Pavol	Ing.	2005
Šablatúrová	Marta		1994
Šándrik	Rudolf	Ing.	1997
Šcibrányi	František		2015
Ščepánková	A.		1992
Ščepka	Filip		2002
Ščepková	Iveta		2001
Šebo	Štefan		1992
Šedivý	Daniel		2003
Šedivý	Vladimír		2019
Šefčíková	Mária		2006
Šenkarčinová	Miloslava	RNDr.	1996
Šimčák	Roman		2002
Šimčáková	Monika		2008
Šimko	Jozef	Ing.	2014
Šimko	Milan		?
Šimko	Tomáš	Ing.	1996
Šimková	Edita		2007
Šipoš	Dušan	Ing.	1993
Šiška	František		1998
Škerenčáková	A.		?
Škoda	Jozef		1996
Škopeková	Katarína		2017
Škultéty	Vojtech		?
Šmihula	Ladislav		?
Šmelík	Ján	Ing.	1995
Šnábel-Bulka	Róbert		1999
Špaček	Martin	Ing.	2001
Špaček	Štefan	Ing.	2004
Špaisová	Eva		1992
Špajdllová	Mária		1997
Špálová	Darina		2008
Štefanič	Tomáš	Mgr.	2013

Priezvisko	Meno	Titul	Rok odchodu
Štefaničková	Lucia		2000
Šteffeková	Mária		?
Števo	Juraj	Ing.	2006
Štiglicová	Adriána	Ing.	2004
Štovčík	Ľuboš	Ing.	2011
Štrbová	Anna		1995
Struhárová	Veronika		1991
Štubňa	Ondrej		2012
Šubrt	Peter	Ing.	2011
Šulec	Jozef		2013
Šuppa	Marián	Ing.	2015
Šuvadová	Ľubomíra		2002
Švarcová	Bibiana		2001
Švecová	Augustína		?
Šveda	Michal		2018
Takáčová	Zuzana		1997
Taldík	Alexander		1997
Talo	Rudolf	Ing.	1995
Tarabová	Jozefína		?
Teplá	Darina		2006
Thüringerová	Martina		?
Tkáčiková	Monika		2008
Tlačíková	Mária		1992
Toman	Ján	Ing.	2018
Tomanová	Miriám		2013
Tomáš	Miloš		2018
Tomáščová	Oľga		?
Tomaščík	Peter		2008
Tomašec	Dušan		2019
Tomašovičová	Michaela	Bc.	2018
Tomeková	Mária		1995
Tomko	Milan		1996
Tomko	Martin	Ing.	2004
Tomšíková	Genovéva		1997
Tóth	Juraj		1992
Tóth	Róbert		1997
Trebulová	B.		1991
Trnka	Marián		1994
Trohová	Jana		2013
Tullner	Miroslav	Ing.	2012
Turáneková	Lenka	Ing.	?
Turaz	Andrej		1997
Turčanová	Nataša		2013
Turčány	Peter	Ing.	2013
Turský	Viliam	Mgr.	2013
Tvrdoňová	Anna		2002
Uherčík	Ján		2018
Uherčíková	Mária		1998
Uhlíková	Viera	Mgr.	1999
Ulický	Ján		1998
Uličný	Roman		2013
Ulrich	Štefan		?
Urban	Anton		1994
Urban	František		?
Urbánek	Pavol		2002
Urmaničová	Oľga	Ing.	2002
Vajda	R.		1996
Vajdiar	Eugen	Ing.	2018
Valach	Viliam		1991
Valachová	Eva	Ing.	2019
Valček	Július		1996
Valková	Daniela		2004
Vallová	Helena	Ing.	1993
Valovič	Juraj		1996
Vančová	Amália		2000
Valuška	Pavol	JUDr.	?
Varga	Zoltán	Ing.	2010
Varga	Filip		2018
Vavrinčová	Katarína		1991
Vavříková	Emília		2006
Večerka	Ladislav		2008
Venchichová	Klaudia		2011
Veselý	Radovan	Mgr.	2006
Vicenová	Dagmar		1993
Viechová	Zuzana		?
Vincze	Peter		2015
Vinczeová	Bohumila	PhDr.	1995
Vinohradská	Dália		2015
Virág	Martin		2002
Višniar	Július	Ing.	2014
Vitanov	Krasimír	Ing.	2003
Vitanová	Jarmila		2016
Vítkovičová	Mária		2001
Vitek	Andrej		2001
Vítteková	Nina	Mgr.	2008
Vlašičová	Zuzana	Mgr.	2007
Vlček	Rudolf		1995
Voňátková	Alžbeta		?

Priezvisko	Meno	Titul	Rok odchodu
Vrábel	J.		1993
Vrábeľ	Miloš		2000
Vrbjar	Ondrej		2004
Vrienová	Dagmar		?
Vrškový	Róbert		2001
Vrškový	Eugen		1994
Výborová	Helena	Ing.	2018
Vydrová	Ľudmila		1998
Vyskočová	Ľudmila	Ing.	1996
Vyskočová	Lucia		1999
Weissová	Katarína	Ing.	2006
Zabranská	Antónia		?
Zajac	Roman	Mgr.	?
Záhorská	Magdaléna		2005
Zamecová	Alexandra	Ing.	2003
Zámocká	Magdaléna		2013
Záň	Ján		1994
Závodská	Jarmila		2000
Zeleníková	Lýdia		2016
Zenhorčíková			?
Zgola	Ján		2001
Zmajkovičová	Vlasta		2008
Zubercová	Anna		1995
Zubor	Jozef		1992
Zverina	Ladislav		1998
Željazkov	Vladimír	Ing.	?
Žibrita	Filip	Mgr.	2006
Žolna	Matúš		2014

Tab. 5 Zoznam dohľadaných bývalých zamestnancov SLOVZAKÚ, GTKÚ, GÚ, Kartgeofondu, GÚ, n. p. a GP, š. p., ktorí nepokračovali v GKÚ

Priezvisko	Meno	Titul	Rok odchodu
Andor	Martin		1965
Antolík	Andrej		1989
Bábíček	Ladislav	Ing.	1990
Ballo	Vladimír		1965
Balogh	Benedikt		1965
Bandúrová	Eva		?
Barták	Rudolf	Ing.	1989
Bartoš	Alfonz	Ing.	1969
Bartoš	Karol	Ing.	1953
Bartoš	Jozef		1990
Bartovic	Tibor	Ing.	1965
Bázlik	Ľudovít		1957
Bednár	Jozef		1965
Bejdík	S.	Ing.	?
Benková	Katarína		1990
Beňo	Jozef		?
Beňová	O.		?
Benovič	F.		?
Bezsmertný	Boris	Ing.	1958
Bičiar	Samuel		1957
Binder	Vojtech	Ing.	1960
Biznarová	M.		?
Blažek	P.		?
Blunár	Jozef	Ing.	1956
Bolečková	M.		?
Boráková	?		?
Boška	Boleslav		1961
Botto	Ondrej	Ing.	1988
Breznen	M.	Ing.	?
Brisuda	B.		1989
Brnčal	Alojz	Ing.	1959
Brziak	Jozef	Ing.	1965
Bukovinský	Elemír	Ing.	1976
Cabalová	Ľubica		?
Cibulka	Antonín	RNDr.	1990
Cigánek	Oliver		?
Csabay	Peter	Ing.	1989
Csolle	M.		?
Cvangová	?		?
Czelderová	Mária		1990
Čankyová	Mária		1965
Čaščevoj	Konštantín	Ing.	1957
Debrecký	Erik	Ing.	1990
Demetrovič	Alojz		1963
Derlan	Miroslav	Ing.	1980
Dolnozemský	Viktor		1975
Doluvodský	Jozef	Ing.	1956
Doval	Július		?
Drábová	A.		?
Drahoň	Viktor	Ing.	1961
Dubinová	Mária		1965

Priezvisko	Meno	Titul	Rok odchodu
Dvorecký	Ján	Ing.	?
Dvorská	V.		?
Dzubinová	Tatiana		?
Dzúr Gejdoš	Milan	Ing.	1979
Ehn	Ladislav		1957
Ezechýl	Miroslav	Ing.	1963
Farkaš	Mikuláš	Ing. CSc.	1956
Farkašovský	Jozef	Ing.	1988
Fekiač	Štefan	Ing.	1967
Fenclová	Mária		1987
Feslová	Mária		1957
Fordinál	Vladimír	Ing.	1958
Francisci	Vladimír	Ing.	1976
Froncová	Anna		1965
Fukna	Gašpar	Ing.	1982
Furmanczuk	Jozef		1990
Gádoši	Pavol		?
Galáš	Ján		1957
Gargalovič	Roman	Ing.	1990
Gargalovič	Andrej	Ing.	1990
Gatial'	Alojz	Ing.	1966
Geleta	František		1956
Gergely	Štefan		1963
Gregor	Viktor	Ing.	1956
Grmanová	Lubica		1990
Grom	Gabriel	Ing.	?
Guláš	Ľubomír	Ing.	1990
Gulášová	Magdaléna	Ing.	1990
Habánek	Ján		1977
Hagara	Jozef	Ing.	1965
Hamar	Štefan		?
Hasík	Félix		1990
Havlinová	H.		?
Hazucha	Jozef	Ing.	1953
Hazucha	Pavel	Ing.	1971
Hlavatý	Rudolf	Ing.	1965
Holénia	Július	Ing.	1974
Holý	Pavol	Dr.	?
Honti	Štefan	Ing.	1965
Hornák	Augustín	Ing.	1990
Hornáthová	?		?

Horváth	Vojtech		1976
Horváth	Ferdinand		?
Hrabčák	J.	Dr.	?
Hudec	Michal		1985
Hudec	Miroslav		?
Hudecová	Oľga		?
Hulička	Štefan		1961
Hupková	Zuzana		1990
Húsková	Edita		1970
Chmulík	Karol	Ing.	1980
Chovanec	Alexander		1974
Chromčíková	Libuša		1974
Ilavská	Elena	Ing.	1965
Ilenčík	Juraj	Ing.	1958
Ištvánovičová	Oľga		1990
Jakeš	Ján	Ing.	?
Jakešová	Oľga		?
Janáč	Jozef		1965
Jančát	Cyril		?
Jančo	Anton		1979
Janiš	Ivan	Ing.	1965
Jiříčný	?	Ing.	?
Jopčík	Florián		1958
Josefíková	Svatoslava		1965
Jurkovič	V.		?
Jursa	Anton		1960
Kacvinská	Eva		?
Kajuch	Ladislav		1965
Kaliský	Juraj	Ing.	?
Karpišová	Veronika	Ing.	1987
Karvašová	Viera	Ing.	1965
Kasman	Ladislav	Ing.	?
Kelemen	Albert	Ing.	1957
Kello	Jozef	Ing.	1981
Kelnar	Břetislav	Ing.	1956
Kintlerová	Elena		1978
Klein	Ján		1962
Kleinová	Mária		1962
Klepsatel	Viktor	Ing.	1968
Klobušiak	Matej	Ing.	1988
Kmeťko	Pavol	Ing.	1954
Kneblová	L.		?
Knežo	Bernard	Ing.	1985
Kocián	Ján	Ing.	1954

Priezvisko	Meno	Titul	Rok odchodu
Koiš	Alojz	Ing.	1957
Koprdoová	Otília		1965
Kopta	Milan	Ing.	1959
Korbela	Samuel	Ing.	?
Koreň	Peter		1989
Kormaňák	Ivan	Ing.	1965
Kormaňáková	Alžbeta		1965
Kostičse	Michal		1965
Kostolník	A.		?
Košťov	Ján		1965
Kováčsová	E.		1990
Kováčik	Š.		?
Kováčik	D.		?
Kozmová	M.		?
Kozová	M.		?
Krajčíková	M.		1989
Kráľová	J.		?
Kubáček	Ľubomír	Ing.	1962
Kubáčková	Ľudmila	Ing.	1962
Kubáčová	E.		?
Kubalcová	Etela		1967
Kubalec	František		1979
Kuchárik	Alojz	Ing.	?
Kukuča	Ján	Ing.	1963
Kunstová	Eva		1965
Kušnír	Vladimír	Ing.	1961
Kvas	Emil	Ing.	1972
Kyselica	František	Ing.	1965
Laščinský	N.		?
Lenko	Daniel	Ing.	1958
Lisá	Oľga		1965
Lisický	Mikuláš	Ing.	1968
Lukáč	Tibor	Ing.	1955
Lukáčová	Viera	Ing.	?
Lukovič	Karol		1980
Macko	Jozef		1965
Macko	Igor	Ing.	?
Makki	?		?
Mandák	Július	Ing.	1963
Marafková	J.		?
Marko	Dušan		?
Marková	Zita	Ing.	1989
Marková	Mária	Ing.	1987
Martiniová	V.		?
Martinovič	Michal	Ing.	1980
Martinovičová	Mária		1981
Masaryk	J.		?
Mastiniová	Viera		?
Mašková	V.	Ing.	?
Matejovič	Milan		1965
Matula	Zdenko	Ing.	1956
Matula	Michal	Ing.	1965
Matušíková	Mária		?
Matys	Jaroslav	Ing.	1957
Mehešová	Zlatica	Ing.	1987
Meluš	Anton	Ing.	1965
Micha	Tomáš		?
Michalko	Ondrej	Ing.	1967
Michalková	Hilda		1965
Michalková	E.		?
Mikušová	Anna	Ing.	?
Minarčín	Anton	Ing.	1965
Mlynarovičová	?		?
Mokriš	Pavel		1973
Molnár	František		1979
Molnár	Vojtech	Ing.	1972
Molnárová	M.		?
Moravický	?		?
Morávková	J.		?
Mošková	Oľga		?
Móza	Jozef		1984
Mráz	Jozef	Ing.	1965
Mrva	D.		1993
Mrva	František	Ing.	1988
Muller	Ján	Ing.	1968
Muller	Vladimír		1965
Mundiová	Alžbeta		?
Nagyová	Amália		1965
Náhlik	Emil	JUDr.	?
Námeth	Zoltán		1965
Nejedlý	Alfréd	Ing.	1969
Neuwirth	Dušan	Ing.	1961
Oman	L.		?
Ozorák	G.		?
Pákozdy	František		1972
Palevič	Grigorij	Ing.	1971

Priezvisko	Meno	Titul	Rok odchodu
Parížková	Mária		1980
Parobek	Pavol	JUDr. Ing.	1954
Pastucha	Ján		?
Pastva	Ondrej	Ing.	1985
Pavlačičová	Elena		1972
Pavliš	Ivan		?
Pecár	Ján	Ing.	1973
Pecka	Václav	Ing.	1957
Péchy	Gašpar		1966
Peschl	P.	Ing.	?
Petráš	Jozef	Ing.	1987
Petrla	Pavel		1962
Petrová	V.		?
Petrovič	Michal	Ing.	1966
Pidaný	Peter		?
Pilátová	M.		?
Piller	Juraj		?
Pintér	Štefan	Ing.	1963
Piskla	Igor		?
Plúchta	Štefan	Ing.	1955
Pochaba	Jozef	Ing.	1956
Poláček	Ernest	Ing.	1988
Poláčeková	Anna		?
Polakovičová	Alžbeta		1979
Polkorábová	E.		?
Požgay	Bohuslav		?
Příkryl	?	Ing.	?
Prokeš	Antonín	Ing.	1957
Prokopová	Ingeborg		1987
Purgina	Ján	PhDr.	1955
Rákociová	Tatiana	Ing.	1975
Rapavý	Štefan		1962
Rašlík	Ján		1965
Regensbogen	Pavel		1967
Riečanská	Mária		1965
Rítomský	Alojz	Ing.	1987
Rosík	Ľubomír	Ing.	1957
Rumanovský	Ján		1989
Ružič	J.		?
Ružičová	?		1990
Rybár	Anton		1965

Sadloňová	N.	Ing.	1990
Sadovská	Eva		?
Sadovský	Vladimír	RNDr.	1989
Sidora	Emil	Ing.	1989
Slavkovský	Jozef		1986
Slávkovský	Andrej	Ing.	1983
Slezák	Vojtech	Ing.	1965
Sliacky	Jozef	Ing.	1969
Sninčák	Vojtech	Ing.	1972
Synek	Ján	Ing.	?
Sokolík	Ján	Ing.	1956
Spevák	Jozef		1965
Spillerová	Jana	Ing.	1965
Stanislavová	B.		?
Stražájová	M.		?
Struhárová	Anna		1965
Stupčuk	Pavol		1981
Sýkora	K.		?
Szelle	Benjamín		?
Sziegel	F.		?
Szuez	Zoltán		1989
Šalapa	Michal	Ing.	1969
Šáľková	Margita		?
Šanko	Rudolf		?
Šenkarčín	Peter		1965
Šimbochová	Júlia		?
Šimončíč	Kamil	Ing.	1965
Šimová	?		?
Šinka	Ladislav	Ing.	1968
Škodáčková	O.		?
Šovanová	Helena	Ing.	1965
Šťastný	Jozef		?
Štecher	Drahomír	Ing.	1957
Štvrtecký	Jaroslav		1987
Šulgán	Gustáv	Ing.	1961
Švajlen	Rudolf		1989
Švaňová	?	Ing.	1990
Švec	Martin	Ing.	1989
Tatarko	Jozef	Ing.	1965
Tatarková	Helena		1965
Taufér	Oldřich		1963
Thurzo	Ľudovít	Ing.	1963
Tichá	Alena	Ing.	1965
Tinschmidthová	Iveta		?

Priezvisko	Meno	Titul	Rok odchodu
Tisovčík	Štefan	Ing.	1957
Tomáš	Michal		1976
Tomík	Štefan		1972
Tosecký	Pavol		1966
Tóthová	Daniela		?
Turčeková	M.	Ing.	1990
Turzák	Martin		1957
Uhliarik	Eugen	Ing.	1984
Vádal	?	Ing.	?
Valček	Jozef		1971
Valček	Igor		?
Valentová	Anna		1986
Valentová	Miroslava	Ing.	1990
Valovič	Ján	Ing.	1969
Vanko	Ján	Ing.	1972
Vanková	Ľudmila		?
Vanková	Marta		1968
Vaňková	Mária		?
Vargová	Anna		1990
Városov	M.	Ing.	?
Vašek	Gabriel		?
Vávra	František		?
Velčická	Jozefína		?
Višváder	Ján		1966
Vlník	Ján		?
Vojteková	Marcela		1986
Vrba	?		?
Vrzguľa	Metod	Ing.	1968
Vulgán	Jozef	Ing.	1951
Wlachovský	Viktor	Ing.	1958
Začal	Stanislav	Ing.	1963
Zachar	J.		?
Zachara	Ladislav		?
Záporožan	Eugen	Ing.	1958
Zelenka	Vendelín		?
Zimány	Miloš	Ing.	?
Zoul	?	Ing.	?
Žaar	Július	Ing.	1965
Žaarová	Helena	Ing.	1965
Žifčák	Jozef		1964

4.7 Prehľad vývoja vizuálu webovej stránky GKÚ

Webová stránka predstavuje v modernej dobe digitálnych a komunikačných technológií jeden z významných prostriedkov na prezentovanie seba, svojich aktivít a rovnako tak slúži aj na komunikáciu s verejnosťou. GKÚ v tomto smere nebol výnimkou a od novembra 1999 začal používať vlastnú webovú stránku s doménou www.gku.sk. Ako sa vizuál stránky za jednotlivé roky menil je vidno na obr. 156 až 161. Z obrázkov je dobre vidno, že zo začiatku išlo o veľmi jednoduché riešenia. Niektoré stránky z jednotlivých období sa nepodarilo dohľadať v lepšom rozlíšení, alebo so všetkými obrázkami (napr. stránka z roku 2003), ale len v prezentovanej kvalite. V súčasnosti (rok 2020) prebiehajú opäť diskusie o komplexnej zmene súčasnej webovej stránky GKÚ nielen čo sa týka obsahu a dizajnu.

Obr. 156 Webová stránka GKÚ v roku 1999

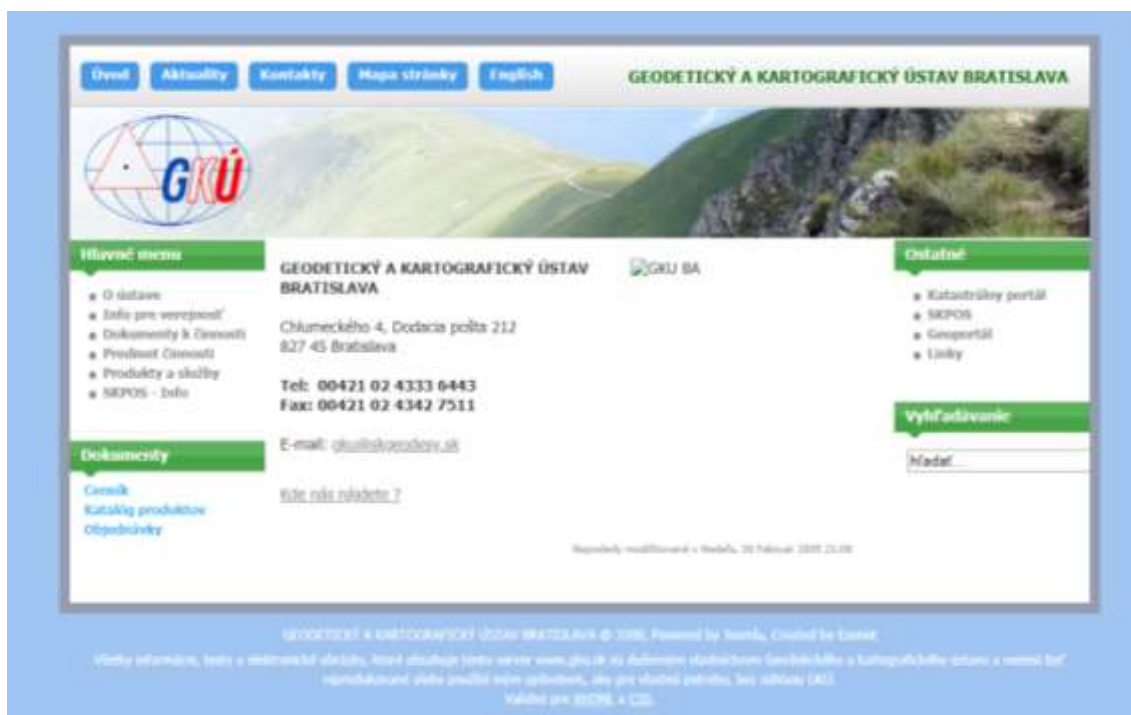
Obr. 157 Webová stránka GKÚ v roku 2001

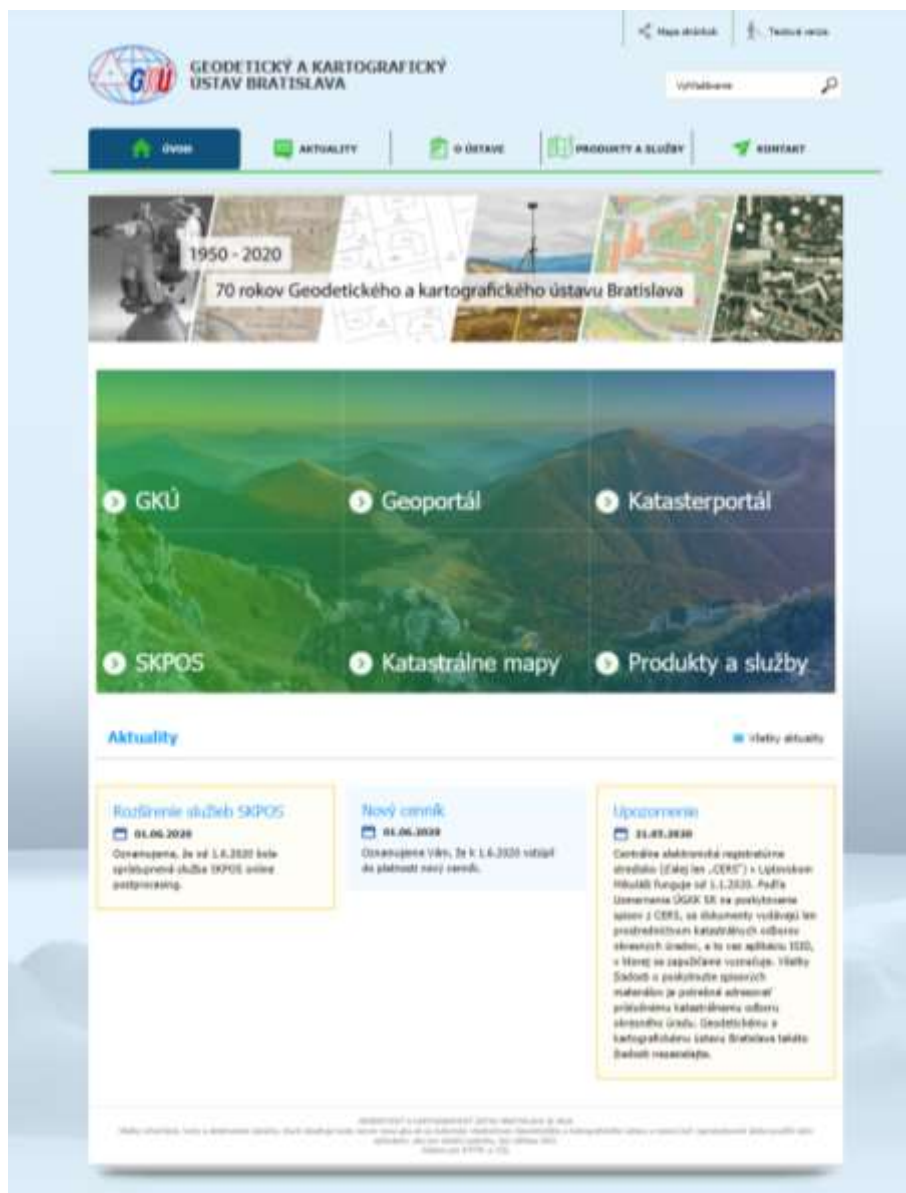
Obr. 158 Webová stránka GKÚ v roku 2003

Obr. 159 Webová stránka GKÚ v roku 2005

Obr. 160 Webová stránka GKÚ v roku 2009

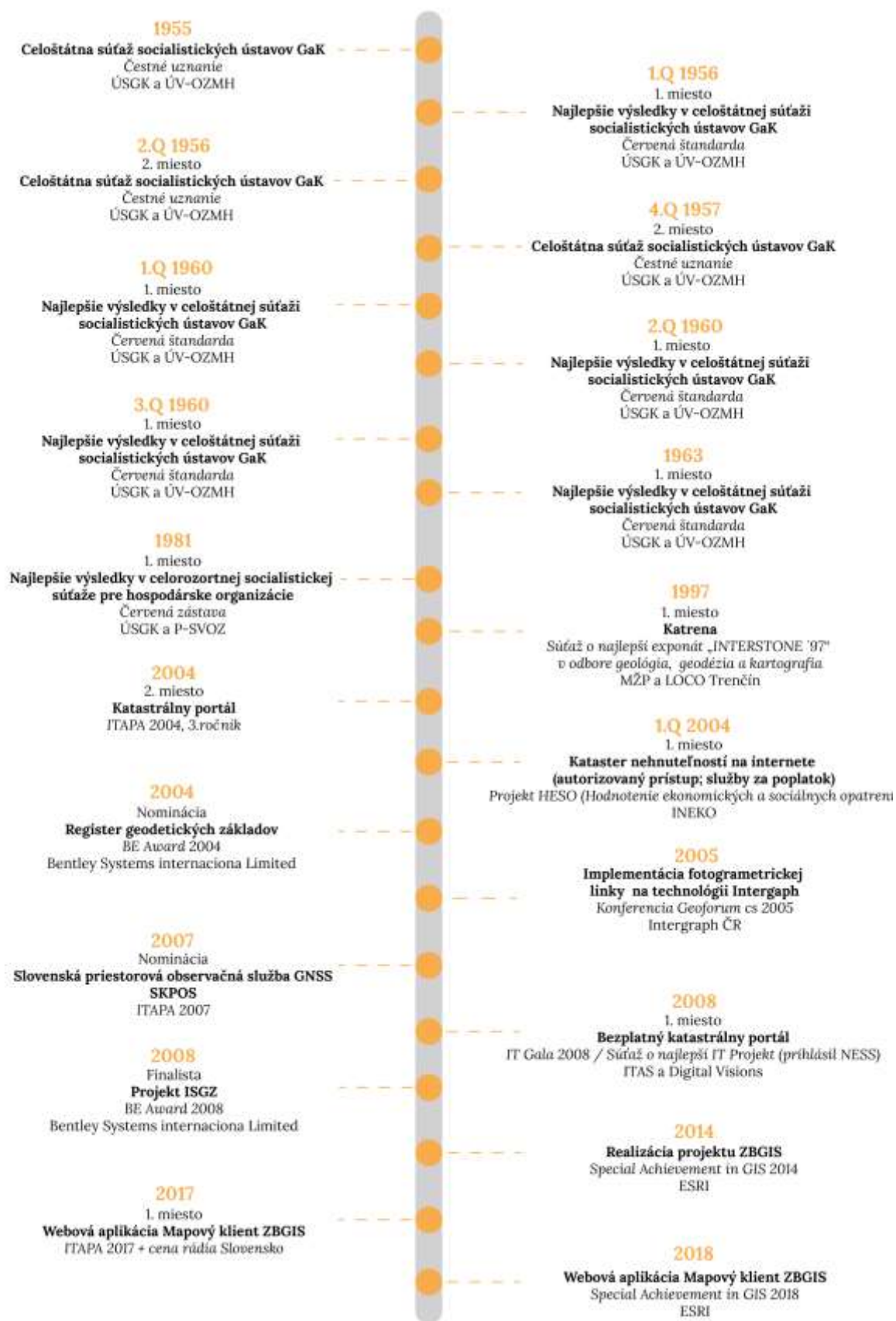

Obr. 161 Webová stránka GKÚ v roku 2020

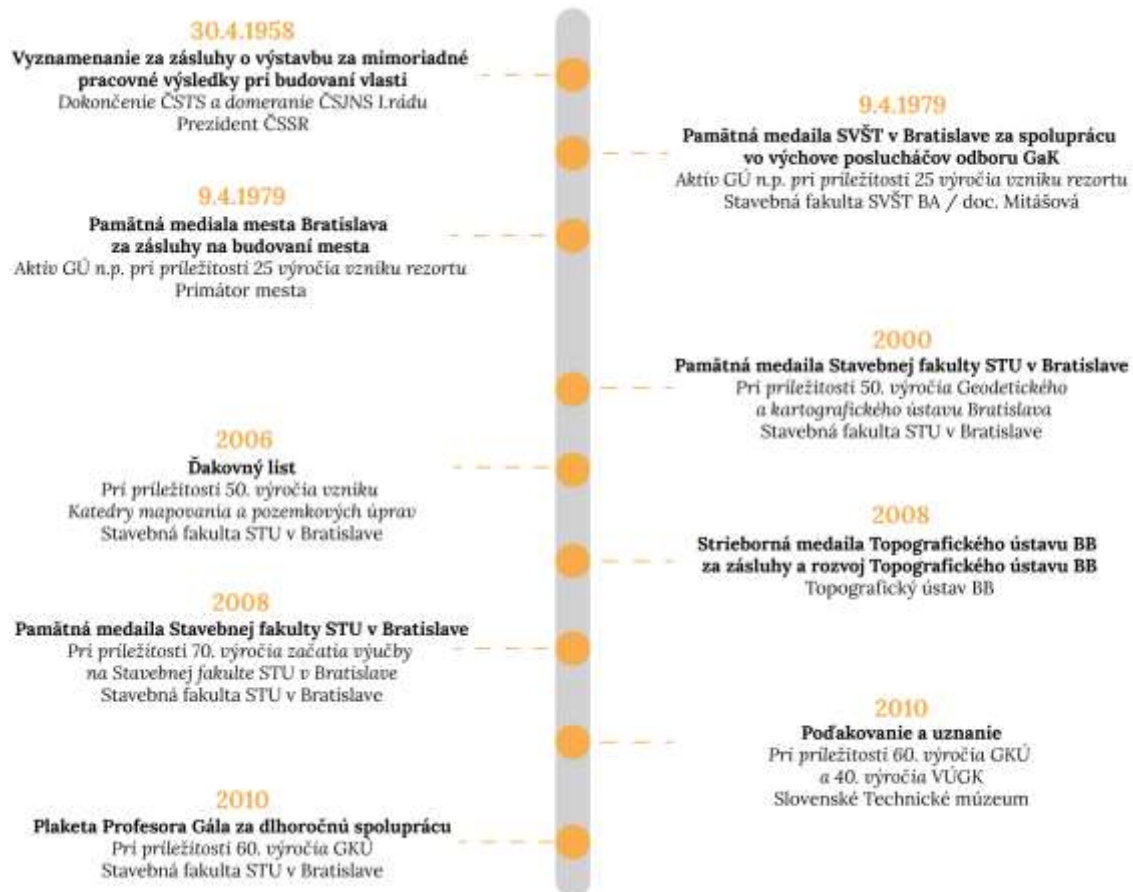
4.8 Prehľad získaných ocenení a uznání

V hlavnom texte, v kapitolách 2 a 3, sú na viacerých miestach uvedené informácie o rôznych oceneniach, uznaniach, alebo úspechoch, ktoré GKÚ alebo jeho predchodcovia počas svojej dlhšej existencie získali. Uvedené ocenenia boli udelené buď priamo GKÚ resp. jeho predchodcom za úspechy, aktivitu, či prínos, alebo rôznym produktom a službám, na ktorých tvorbe, alebo správe sa podieľali alebo zúčastňovali. Kvôli lepšiemu prehľadu sú získané ocenenia a úspechy, rozdelené do dvoch kategórií a to na: vyznamenania, poďakovania a pamätné medaile udelené GKÚ alebo niektorému z jeho predchodcov za ich prínos a ocenenia udelené GKÚ, alebo jeho predchodcom za nominácie a úspechy v súťažiach, alebo za realizáciu projektov, produktov či služieb. Sumár ocenení a uznání sa nachádza na schémach na obr. 162 a 163. Obe kategórie úspechov a ocenení si zástupcovia GKÚ veľmi cenia, nakoľko reprezentujú ohodnotenie kvality vykonanej práce jej zamestnancami. Trofeje reprezentujúce získané ocenenia typu plakiet, diplomov, či pamätných medailí sú

umiestnené na čestnom mieste vo vitríne v zasadačke GKÚ v Bratislave (obr. 90). Na obr. 164 až 172 sú niektoré z týchto trofejí, medailí a plakietsk fotograficky zdokumentované.

Obr. 162 Prehľad nominácií a cien získaných GKÚ a jeho predchodcami v rokoch 1950–2020

Obr. 163 Prehľad uznání, poďakovaní a pamätných medailí získaných GKÚ a jeho predchodcami v rokoch 1950 – 2020

Obr. 164 Medaila Stavebnej fakulty STU z roku 2000 pre GKÚ

Obr. 165 Ďakovný list Stavebnej fakulty STU z roku 2002 pre GKÚ

Obr. 166 Ocenenie od firmy Intergraph z roku 2005 pre GKÚ

Obr. 167 Strieborná medaila TOPÚ z roku 2008 pre GKÚ

Obr. 168 Medaila Stavebnej fakulty STU z roku 2008 pre GKÚ

Obr. 169 Plaketa od firmy Bentley za projekt ISGZ z roku 2008 pre GKÚ

Obr. 170 Plaketa profesora Pavla Gála z roku 2010 pre GKÚ

Obr. 171 Poďakovanie a uznanie od Slovenského technického múzea z roku 2010

Ministerstvo životného prostredia
- sekcia geológie a prírodných zdrojov
v spolupráci s firmou LOCO Trenčín

pri príležitosti V.ročníka medzinárodnej výstavy
kameňopriemyslu, geológie, geodézie a kartografie
INTERSTONE '97

udeľuje

I.MIESTO

v súťaži o najlepší exponát
" INTERSTONE '97 "
v odbore geológia, geodézia a kartografia

firmy *Geodetický a kartografický ústav, Bratislava
a Bank Pro team, Banská Bystrica*

názov výrobku " *KATRENA* "

za Ministerstvo životného
prostredia

za firmu LOCO

V Trenčíne, dňa 21. II. 1997

Obr. 172 Ocenenie za 1. miesto za softvér KATRENA z roku 1997

4.9 Zoznam podujatí zorganizovaných, alebo spoluorganizovaných GKÚ

V hlavnom texte v kapitolách 3 sú na viacerých miestach spomenuté aktivity GKÚ na poli organizovania alebo spoluorganizovania významných, častokrát aj medzinárodných podujatí. V tabuľke 6 nižšie sú všetky tieto podujatia z dôvodu lepšej prehľadnosti zosumarizované. V tabuľke sú okrem názvu a dátumu podujatia, uvedení v prípade spoluorganizátorstva aj ostatní partneri. V tabuľke sú uvedené iba podujatia uskutočnené po roku 1996, nakoľko pred týmto dátumom neboli žiadne také dohľadané. V tabuľke sú taktiež uvedené iba podujatia, ktorých organizačná účasť GKÚ je preukázateľná. V prípade, že zamestnanci GKÚ na niektorých podujatiach organizačne aktívne participovali, ale GKÚ na organizácii podujatia oficiálne nefiguroval (ide najmä o podujatia pod hlavičkou pobočky SSGK pri GKÚ), takéto podujatia do zoznamu zaradené neboli.

Tab. 6 Zoznam podujatí zorganizovaných, alebo spoluzorganizovaných GKÚ v období rokov 1991-2020

Dátum	Názov podujatia	Miesto konania	Organizátor
24.6.1996	Stav budovania nových integrovaných geodetických základov	Bratislava (GKÚ)	GKÚ SSGK – pobočka GKÚ
30.-31.8.2001	Úlohy geodézie a kartografie pri tvorbe a správe ZB-GIS	Trenčín	GKÚ KGE SvF STU SZG KGK
12.6.2002	SPGS s vlastnosťami SAPOS a nové geodetické základy	Bratislava (GKÚ)	GKÚ
07.11.2003	Slovenská permanentná služba na využívanie globálnych navigačných satelitných systémov na určovanie polohy v reálnom čase (SPGS)	Bratislava (DK Ružinov)	SSGK GKÚ
2.-5.6.2004	EUREF 2004 Symposium	Bratislava (Hotel Tatra, GKÚ)	GKÚ SSGK ÚGKK EUREF
18.-19.6.2004	5th EUPOS ISC conference	Bratislava (GKÚ)	GKÚ EUPOS
24.-26.10.2005	Geodetické siete a priestorové informácie	Podbanské	SSGK GKÚ TOPÚ
18.10.2006 19.10.2006 20.10.2006 23.10.2006	Informačné dni o SKPOS - Základné informácie o realizácii slovenskej permanentnej služby využitia globálnych navigačných satelitných systémov na určovanie priestorovej polohy v reálnom čase SKPOS 2006	Žilina Prešov Zvolen Bratislava (DK Ružinov)	SSGK GKÚ
29.-31.10.2007	Geodetické siete a priestorové informácie (2.ročník)	Podbanské	GKÚ TOPÚ SSGK

27.10.2008		Topoľčany	
28.10.2008	Aktívne a pasívne geodetické základy Slovenska SKPOS 2008	Žilina (SK Žilina)	SSGK ÚGKK SR GKÚ
29.10.2008		Prešov	
30.10.2008		Košice	
31.10.2008		Zvolen (SK Zvolen)	
04.11.2008		Bratislava (GKÚ)	
19.05.2009	SKPOS 2009	Prešov (Obvodný úrad)	SSGK
20.05.2009	Aktívne geodetické základy pre vybrané geodetické činnosti	Žilina (Dom techniky)	GKÚ
21.05.2009		Bratislava (DK Cultus)	ÚGKK SR
29.-30.9.2009	Globálne navigačné družicové systémy ako efektívny prostriedok na určovanie priestorovej polohy	Tatranská Lomnica	SSGK KGZ SvF STU GKÚ
22.02.2010	SKPOS 2010 Modernizácia služieb SKPOS a vybrané geodetické činnosti	Bratislava (Doprastav)	SSGK
24.02.2010		Žilina (Dom techniky)	GKÚ
25.02.2010		Košice (Dom techniky)	ÚGKK SR
29.06.2010	Oslavy 60. výročia GKÚ a 20. výročia ÚAGK	Bratislava (Doprastav)	GKÚ
24.-25.11.2011	Využitie moderných geodetických technológií v súčasných geodetických referenčných systémoch (Tatry 2011)	Tatranská Lomnica	SSGK GKÚ KGZA SvF STU
26.-27.3.2012	21st EUPOS ISC conference	Bratislava (GKÚ)	GKÚ SSGK Geotronics Slovakia
21.-22.11.2013	Nové poznatky z realizácie a interpretácie geodetických meraní - Tatry2013	Štrbské Pleso	KGZ SvF STU SSGK GKÚ
8.-9.10.2015	Geodetické základy a geodynamika 2015	Kočovce (Učebno-rekreačné zariadenie SvF STU)	KGZ SvF STU GKÚ
19-20.10.2016	SKPOS2016, seminár pri príležitosti 10. Výročia SKPOS	Bratislava („červená“ zasadačka ÚGKK)	GKÚ
21.-22.11.2017	4th EUPOS Council and Technical meeting	Bratislava („červená“ zasadačka UGKK SR)	GKÚ
13.2.2019	22. stretnutie Regionálnej skupiny UNGEGN – Východná, stredná a juhovýchodná Európa	Bratislava („červená“ zasadačka UGKK SR)	GKÚ ÚGKK SR

4.10 Zoznam výstav a veľtrhov so stánkom GKÚ

Z textu kapitol 3 je zrejmé, že GKÚ okrem organizovania alebo spoluorganizovania významných, častokrát aj medzinárodných podujatí propagoval svoju činnosť, aktivity, produkty a služby aj prostredníctvom výstavných stánkov na viac rôznych významných lokálnych alebo medzinárodných výstavách a veľtrhoch. V tabuľke 7 nižšie sú všetky takéto podujatia s účasťou GKÚ ako vystavovateľa zosumarizované a na obr.173 – 175 sú výstavné stánky z niektorých rokov aj fotograficky zdokumentované. Výstavný stánok z 25. slovenských geodetických dní je zobrazený v rámci kapitoly 3.10.11 na obr. 87.

Tab. 7 Zoznam podujatí (výstav alebo veľtrhov) s výstavným stánkom GKÚ z obdobia rokov 1991-2020

Dátum	Názov podujatia	Miesto konania
28.-30.8.1996	INTERSTONE '96 IV. ročník medzinárodnej výstavy kameňopriemyslu, geológie a kartografie	Trenčín (výstavisko TMM)
21.-32.8.1997	INTERSTONE '97 V. ročník medzinárodnej výstavy kameňopriemyslu, geológie, geodézie a kartografie	Trenčín (výstavisko TMM)
20.-22.8.1998	INTERSTONE '98 VI. ročník medzinárodnej výstavy kameňopriemyslu, geológie, geodézie a kartografie	Trenčín (výstavisko TMM)
24.-26.8.1999	INTERSTONE '99 VII. ročník medzinárodnej výstavy kameňopriemyslu, geológie, geodézie a kartografie	Trenčín (výstavisko TMM)
24.-26.8.2000	INTERSTONE '2000 VIII. ročník medzinárodnej výstavy kameňopriemyslu, geológie, geodézie a kartografie	Trenčín (výstavisko TMM)
9.-10.11.2017	25. Slovenské geodetické dni	Trnava (Hotel Holiday Inn)
8.-9.11.2018	26. Slovenské geodetické dni	Banská Bystrica (Hotel Lux)
7.-8.11.2019	27. Slovenské geodetické dni	Žilina (Hotel Holiday Inn)

Obr. 173 Stánok GKÚ na veľtrhu INTERSTONE '99

Obr. 174 Stánok GKÚ na veľtrhu INTERSTONE '2000

Obr. 175 Stánok GKÚ na 27. Slovenských geodetických dňoch (2019)

POUŽITÁ LITERATÚRA:

- [1] Kapitoly z histórie geodézie v Československu 1945 – 1987, 1. vydanie. Edícia VÚGK, Rad 8. Bratislava, Československý národný komitét pre FIG pri ČSTVS, VÚGK – Odborové informačné stredisko geodézie a kartografie, 1988, 335 strán.
- [2] Kronika GÚ, n. p. Bratislava, založená v júni 1976, spravovaná do roku 1989. 2 diely.
- [3] Organizační řád Státního zeměměřického a kartografického ústavu v Praze a Slovenského ústavu v Bratislavě. Zeměměřický obzor, 1950, číslo 8, strana obálky 2.
- [4] Okresní poradní sbory při úpravu pomístného názvosloví – ustanovení. Zeměměřictví, roč. 2/40, 1952, číslo 11, strana 174.
- [5] PRŮŠA, J.: Vytyčení perspektivy zeměměřického oboru a centralisace zeměměřické a kartografické služby. Zeměměřictví, roč. 3/41, 1953, číslo 5, strany 72-80.
- [6] Nová organizace – předpoklad dalšího rozvoje československé geodesie a kartografie. Zeměměřictví, ročník 4/42, 1954, číslo 3, strana 41.
- [7] Prozatímní úprava pracovních, platových a mzdových podmínek zaměstnanců ústavů geodesie a kartografie, Sbíрка oběžníků Ústřední správy geodesie a kartografie. Normativní hlídka. Zeměměřictví, roč. 4/42, 1954, číslo 4, strana 78.
- [8] PRŮŠA, J.: Za další technický rozvoj československé geodesie a kartografie. Geodetický a kartografický obzor, ročník 2/44, 1956, číslo 1, strany 1-9.
- [9] BARTOŠ, K.: Účast' slovenských geodetov na vývoji československej geodézie a kartografie v období socialistickej výstavby ČSR v r. 1948 – 1958. Geodetický a kartografický obzor, roč. 4/46, 1958, číslo 5, strany 81-84.
- [10] MAREK, J., MATÁK, E., VANKO, J.: Geodeti a kartografi Slovenska 1700 – 2003. Bratislava, SSGK, 2004. ISBN 80-85672-74-X.
- [11] Zřízení Kartografického a geodetického fondu (Kartgeofondu), Sdelení Ústřední správy geodesie a kartografie. Geodetický a kartografický obzor, roč. 12/54, 1966, číslo 1, strana 28.
- [12] Změny názvu, sídla, územní působnosti a některých úkolů geodesie a kartografie. Normativní hlídka. Geodetický obzor a kartografický obzor, roč. 6/48, 1960, číslo 10, strana 199.
- [13] ULM,.: Vyznamenání Za zásluhy o výstavbu. Geodetický a kartografický obzor, roč. 4/46, 1958, číslo 6, strana 117.
- [14] 60 rokov GKÚ. Bratislava, Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2010, 24 strán. ISBN 978-80-970442-2-0.
- [15] BRZIAK, J.: Prehľad geodetických a kartografických aktivít na území Slovenska. Zborník referátov z konferencie pri príležitosti 50. výročia vzniku GKÚ Bratislava, Bratislava, Pobočka SSGK pri GKÚ, 2000, strany 15-26.

- [16] PRŮŠA, J.: Nová soustava řízení v geodézii a kartografii. Geodetický a kartografický obzor, ročník 14/56, 1968, číslo 1, strany 1-5.
- [17] VI. Geodetická konference ČSTVS – Praha 25.-26. Dubna 1968. Z činnosti ČSTVS. Geodetický a kartografický obzor, ročník 14/56, 1968, číslo 5, strany 154-160.
- [18] Zřízení geodetických ústavů v Praze a v Bratislavě. Geodetický a kartografický obzor, ročník 15/57, 1969, číslo 1, strana obálky IV.
- [19] Prehľad organizačného usporiadania Geodetického ústavu v Bratislave. Spravodaj SSGK, ročník I, 1969, čiastka 3, strana 25.
- [20] Úprava riaditeľa SSGK zo dňa 21.12.1972 č. R-303/1972, ktorou sa vydáva štatút národných podnikov v odbore pôsobnosti SSGK. Spravodaj SSGK, ročník V, 1973, čiastka 1-2, strany 3-4.
- [21] Historický vývoj zememěrických činností ve veřejném zájmu a státních orgánů v civilní sféře [1918-2018]. Praha, ČUZK, 2018, 267 strán. ISBN 978-80-88197-10-2.
- [22] ŽEMLA, E.: Nová organizačná štruktúra rezortu Slovenského úradu geodézie a kartografie. Geodetický a kartografický obzor, ročník 19/81, 1973, číslo 7, strany 181-185.
- [23] Prehľad organizačného usporiadania rezortu SÚGK, Geodetický ústav, n. p., Bratislava. Spravodaj SSGK, ročník V, 1973, čiastka 8-9, strany 51-52.
- [24] Rozhodnutie predsedu SÚGK z 10. novembra 1986 č. P-329/1986 o poverení Geodetického ústavu, národný podnik, Bratislava niektorými úlohami pri príprave, výstavbe a prevádzke rýchlodráhy v Bratislave. Spravodajca SÚGK, ročník XVIII, 1986, čiastka 2, strany 4-5.
- [25] Rozhodnutie predsedu SÚGK zo 7. februára 1989 č. P-39/1989 o zmene organizačného začlenenia Útvoru hlavného geodeta rýchlodráhy. Spravodajca SÚGK, ročník XXI, 1989, čiastka 1, strana 5.
- [26] MAREK, J., MATÁK, E., VANKO, J.: Geodeti a kartografi Slovenska 1700 – 2003 (Dodatok 2005). Bratislava, SSGK, 2005. ISBN 80-85672-74-X.
- [27] Rozhodnutie predsedu SÚGK zo dňa 14. júna 1989 č. P-137/1989 o založení štátneho podniku Geodetický podnik, štátny podnik, Bratislava a o vydaní jeho zakladacej listiny. Spravodajca SÚGK, ročník XXI, 1989, čiastka 2, strany 16-17.
- [28] Rozhodnutie predsedu SÚGK z 5. januára 1990 č. P-11/1990 o zmene vecnej pôsobnosti na úseku geodetických základov, dokumentácie, archívnictva, zhromažďovania muzeálií a odbytu máp pre hospodársku výstavbu a technických predpisov. Spravodajca SÚGK, ročník XXII, 1990, čiastka 1, strany 4-5.
- [29] Rozhodnutie predsedu SÚGK z 8. mája 1990 č. 3-762/1990 o rozširovaní máp pre hospodársku výstavbu veľkých mierok a o poskytovaní geodetických údajov o bodoch. Spravodajca SÚGK, ročník XXII, 1990, čiastka 2, strany 18-19.

- [30] Vznik Ústredného archívu geodézie a kartografie a jeho začlenenie medzi archívy osobitného významu. Spravodajca SÚGK, ročník XXII, 1990, čiastka 2, strana 32.
- [31] TISOVČÍK, Š.: Znalecká činnosť z odboru geodézie a kartografie - určovanie hraníc pozemkov. Geodetický a kartografický obzor, ročník 32/74, 1986, číslo 9, strany 233-237.
- [32] Kronika kolektívu nivelácie a gravimetrie GÚ n. p. (1973-88)
- [33] DOBEŠ, J.: Geodetický a kartografický ústav Bratislava v novom spoločensko-ekonomickom prostredí. Zborník referátov z konferencie pri príležitosti 50. výročia vzniku GKÚ Bratislava, Bratislava, Pobočka SSGK pri GKÚ, 2000, strany 27-50.
- [34] NIKŠOVÁ, N.: Využívanie mikrografie v rezorte SÚGK. Geodetický a kartografický obzor, ročník 38/80, 1992, číslo 5, strany 97-99.
- [35] HORŇANSKÝ, I.: Zhodnotenie Akčného programu SÚGK za obdobie 1990 až 1991. Geodetický a kartografický obzor, ročník 38/80, 1992, číslo 6, strany 113-117.
- [36] MAREK, J., NEJEDLÝ, A., PRIAM, Š.: GEODETICKÉ ZÁKLADY – Historický prehľad. Bratislava, SSGK, 2006. ISBN 80-831-0357-1.
- [37] MORAVEC, M.: Realizácia Komplexného projektu reštrukturalizácie rezortu SÚGK. Geodetický a kartografický obzor, ročník 38/80, 1992, číslo 1, strany 2-4.
- [38] Rozhodnutia predsedu SÚGK zo dňa 17. decembra 1990 č. P-482/1990 o zriadení Geodetického a kartografického ústavu Bratislava a č. P-498/1990 o schválení a vydaní Štatútu Geodetického a kartografického ústavu Bratislava. Spravodajca SÚGK, ročník XXIII, 1991, čiastka 1, strany 5-7.
- [39] Rozhodnutia predsedu SÚGK z 26. júna 1991 č. P-329/1991 o zmene Štatútu Geodetického a kartografického ústavu Bratislava. Spravodajca SÚGK, ročník XXIII, 1991, čiastka 3, strana 34.
- [40] NEJEDLÝ, A.: Z histórie fotogrametrie na ústave. Zborník referátov z konferencie pri príležitosti 50. výročia vzniku GKÚ Bratislava, Bratislava, Pobočka SSGK pri GKÚ, 2000, strany 171-180.
- [41] KVARDA, P.: Centrálna databáza katastra nehnuteľností a jej perspektívy. Zborník referátov z konferencie pri príležitosti 50. výročia vzniku GKÚ Bratislava, Bratislava, Pobočka SSGK pri GKÚ, 2000, strany 111-122.
- [42] MAREK, J.: Z histórie tvorby digitálnej katastrálnej mapy na Slovensku. Zborník referátov z konferencie pri príležitosti 50. výročia vzniku GKÚ Bratislava, Bratislava, Pobočka SSGK pri GKÚ, 2000, strany 141-144.
- [43] Dohody Úradu geodézie kartografie a katastra SR zo dňa 16. februára 1993 (číslo 3-338/1993) a Českého úradu zememeračského a katastrálneho zo dňa 24. februára 1993 (číslo 823/1993-21) o delimitácii dokumentačných a archívnych fondov.

- [44] ĎURKOVÁ, E.: Štátne hranice Slovenskej republiky. Zborník referátov z konferencie pri príležitosti 50. výročia vzniku GKÚ Bratislava, Bratislava, Pobočka SSGK pri GKÚ, 2000, strany 51-56.
- [45] DROŠČÁK, B., ĎURKOVÁ, E.: Účasť Geodetického a kartografického ústavu Bratislava pri vyznačovaní a udržiavaní štátnych hraníc Slovenskej republiky. Prezentácia z medzinárodnej konferencie k vývoju územnosprávneho členenia a štátnych hraníc pri príležitosti 100. výročia vzniku Československej republiky. Bratislava, 18.-19.10.2018.
- [46] PAVLÍKOVÁ, G., FIČOR, D.: Tvorba, obnova a vydávanie máp stredných mierok na území Slovenskej republiky do roku 2000. Geodetický a kartografický obzor, ročník 40/82, 1994, číslo 6, strany 116-118.
- [47] Rozhodnutie predsedu ÚGKK SR zo dňa 25. februára 1994 č. P-495/1994 o zrušení Odborového informačného strediska a Odborového strediska pre vzdelávanie pracujúcich vo VÚGK a o prevode správy majetku štátu – knižnice z VÚGK do Geodetického a kartografického ústavu Bratislava a Rozhodnutie predsedu ÚGKK SR z 13. septembra 1994 č. P-2560/1994 o delimitácii pracovníkov a činností súvisiacich so spracovaním Základnej mapy SR 1:10 000 a niektorých ďalších činností do Geodetického a kartografického ústavu Bratislava. Spravodajca ÚGKK SR, ročník XXVI, 1994, čiastka 4, strany 34-38.
- [48] Zákon NR SR č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii, 12.9.1995
- [49] Zákon NR SR č. 261/1995 Z. z. o štátnom informačnom systéme, 14.11.1995.
- [50] BENEŠ, F. a kolektív: Koncepcie modernizácie a rozvoje geodetických základň. Praha a Bratislava 1990.
- [51] PRIAM, Š. a kolektív: Koncepcia modernizácie a rozvoja GZ Slovenska. Bratislava, ÚGKK SR, 1995.
- [52] DROŠČÁK, B., HAVLÍKOVÁ, E., KYSELICOVÁ, M.: Spracovanie lokálnej geodynamickej siete Tatry s uvažovaním rozličného prístrojového vybavenia. Prezentácia z medzinárodnej konferencie Geodetické základy a geodynamika 2015, KGZA SvF STU v Bratislave a GKÚ Bratislava, Kočovce, 8.-9.10.2015.
- [53] Katalóg ŠGS-SR GS – 95. Bratislava, Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 1998.
- [54] Koncepcia tvorby a aktualizácie máp stredných mierok na území SR do roku 2000. Bratislava, ÚGKK SR č. GK-1276/1993, 1993.
- [55] ŠPAČEK, Š. a kolektív: Základná báza údajov o polohe prvkov a javov pre štátny informačný systém a ostatné graficky orientované informačné systémy. Zborník referátov z konferencie pri príležitosti 50. výročia vzniku GKÚ Bratislava, Bratislava, Pobočka SSGK pri GKÚ, 2000, strany 51-56.
- [56] MIROSHNIKOV D.: Kozmický systém včasného varovania – Manuál. Humenné, Vihorlatská hviezdáreň v Humennom. 2015. ISBN 978-80-89308-42-2.

- [57] LEITMANNOVÁ, K., KALIVODA, M.: Projekt leteckého laserového skenovania Slovenskej republiky. Geodetický a kartografický obzor, ročník 64/106, 2018, číslo 5, strany 101-104.
- [58] MÁJOVSKÁ, H.: Formy a podmienky poskytovania GaK informácií. Zborník referátov z konferencie pri príležitosti 50. výročia vzniku GKÚ Bratislava, Bratislava, Pobočka SSGK pri GKÚ, 2000, strany 137-140.
- [59] SOKÁČOVÁ, P.: GKÚ a medzinárodné projekty. Zborník referátov z konferencie pri príležitosti 50. výročia vzniku GKÚ Bratislava, Bratislava, Pobočka SSGK pri GKÚ, 2000, strany 205-208.
- [60] Rozhodnutie predsedu ÚGKK SR z 15. marca 2001 č. P-985/2001 o delimitácii zamestnancov a polygrafickej činnosti z Katastrálneho ústavu v Žiline do Geodetického a kartografického ústavu Bratislava. Spravodajca ÚGKK SR, ročník XXXIII, 2001, čiastka 1, strana 3.
- [61] Organizačný poriadok GKÚ č.1-696/2000, Bratislava, GKÚ, 2000.
- [62] Organizačný poriadok GKÚ č.101-837/2004, Bratislava, GKÚ, 2004.
- [63] Rozhodnutie riaditeľky GKÚ č. j. 101-6990/2003 o zrušení Mapovej služby Banská Bystrica. Spravodajca ÚGKK SR, ročník XXXVI, 2004, čiastka 2.
- [64] OFÚKANÝ, M., KLOBUŠIAK, M.: DMR50 – prvý model reliéfu Slovenska v rezorte ÚGKK SR. Acta Montanistica Slovaca, ročník 10, 2005, číslo 2, strany 167-180.
- [65] Stratégia informatizácie spoločnosti v podmienkach SR a Akčný plán (2003). Bratislava, Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií, 2003.
- [66] KLOBUŠIAK, M., LEITMANNOVÁ K., FERIANC, D., PRIBUL, T.: Slovenská permanentná služba využitia GNSS a inteligentné dopravné systémy. In. CD zborník z konferencie Využitie geografických informácií a geografických informačných systémov na podporu udržateľnej povrchovej dopravy. Žilina, Žilinská univerzita, 31.1.-1.2.2005.
- [67] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (INSPIRE).
- [68] Výročné správy GKÚ pre roky 2000 až 2019. GKÚ, 2000-2020.
- [69] KVARDA P.: Poskytovanie informácií z katastra nehnuteľností. In Zborník referátov z konferencie „Geodetické siete a priestorové informácie“, Podbanské, GKÚ, TOPÚ a SSGK, 29. – 31.októbra 2007.
- [70] 65 rokov Geodetického a kartografického ústavu Bratislava 1950-2015. Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2015, 28 strán. ISBN 978-80-972186-6-9.
- [71] Katalóg produktov. Geodetický a kartografický ústav Bratislava. Bratislava, Máj 2009, 74 strán.

- [72] FERIANC, D., KLOBUŠIAK, M., ŠIMEK J.: Medzinárodné sympóziium EUREF 2004 v Bratislave. Geodetický a kartografický obzor, ročník 50/92, 2004, číslo 4-5, strany 61-63.
- [73] ŠPAČEK, Š., FERIANC, D.: Vyhodnotenie prínosu internetu pre ústav za rok 1997. Interný dokument k plneniu opatrení z porady riaditeľa GKÚ konanej 18.11.1997.
- [74] MICHALÍK, L.: Fotogrametria v rezorte geodézie, kartografie a katastra SR. Geodetický a kartografický ústav Bratislava, prezentácia zo dňa 5.4.2019.
- [75] DROŠČÁK, B.: 10 rokov Slovenskej priestorovej observačnej služby (2006 – 2016). Bratislava, Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2016, 129 strán. ISBN 978-80-972452-0-7.
- [76] Vyhlásenie ÚGKK SR č. PP – 2409/2007 zo dňa 22.8.2007 o platných autorizovaných transformačných parametroch a verzii digitálneho výškového referenčného modelu (DVRM_Bpv). Spravodajca ÚGKK SR, ročník XXXIX, 2007, čiastka 3.
- [77] Rozhodnutie predsedu ÚGKK SR číslo P-3061/2008 zo 16.5.2008 o schválení a vydaní Štatútu GKÚ Bratislava. Spravodajca ÚGKK SR, ročník XL, 2008, čiastka 1, strany 12-14.
- [78] FRINDRICOVÁ, M.: Rok 2013 – rok zmien. Geodetický a kartografický obzor, ročník 60/102, 2014, číslo 1, strany 2-3.
- [79] DEÁK, P., HUTKOVÁ, V., MICHALÍK, L., LEITMANNOVÁ, K.: Geoportál ÚGKK SR. Geodetický a kartografický obzor, ročník 60/102, 2014, číslo 4, strany 69-81.
- [80] DRŠČÁK, B.: Technická správa vyjadrujúca vzťah medzi ETRS89 a S-JTSK (verzia 3.0). Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2018. Dostupná tu: https://www.geoportal.sk/files/gz/etrs89_s-jtsk_tech_sprava_2014_ver3_0.pdf
- [81] DROŠČÁK, B., SMOLÍK, K.: Skúsenosti z analýzy inicializačných časov používateľov SKPOS aplikáciou ASMARUP. Geodetický a kartografický obzor, ročník 59/101, 2013, číslo 11, strany 277-286.
- [82] Smernica na vykonávanie geodetických meraní prostredníctvom Slovenskej priestorovej observačnej služby. Bratislava, ÚGKK SR, 2016. O-84.11.13.31.12.00-16.
- [83] MAJKRÁKOVÁ, M. a kolektív: Výpočet novej realizácie výškového systému na Slovensku. Prezentácia stavu plnenia koncepcnej úlohy. Bratislava, Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 15.3.2019.
- [84] Usmernenie ÚGKK SR č. USM_UGKK SR_10/2013 zo dňa 19.04.2013, ktorým sa ustanovuje obsah a forma podkladov na aktualizáciu súboru geodetických informácií katastra nehnuteľností v katastrálnych územiach, v ktorých je spravovaná nečíselná vektorová katastrálna mapa.
- [85] BRZIAK, J.: Organizačné schémy GÚ, Kartgeofondu, GÚ n. p., GP š. p. a GKÚ v rokoch 1961 – 2006.

- [86] MICHALÍK, L.: Referenčné údaje pre geografické informačné systémy (Od mapy ku geografickým informačným systémom). Prezentácia z podujatia k 60. výročiu GKÚ. Bratislava, 29.6.2010.
- [87] DOBEŠ, J.: fotografia z osláv 50. výročia GKÚ v roku 2020.
- [88] Prezentácia GKÚ na verejnom odpočte za rok 2006. Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2006.
- [89] SKÝPALOVÁ, E.: Katastrálny portál. Prezentácia z konferencie Geodetické siete a priestorové informácie, SSGK, GKÚ, TOPÚ, Podbanské, 24.-26.10.2005.
- [90] KLOBUŠIAK, M. a kolektív: GeoPortál ÚGKK SR základ národnej infraštruktúry priestorových informácií Slovenska. Prezentácia na 12. slovenských geodetických dňoch. Bratislava, KGK, 4.-5.11.2004.
- [91] LEITMANNOVÁ, K., KLOBUŠIAK, M., PRIAM, Š.: Určenie výšok význačných štítov Vysokých Tatier pomocou GPS. Geodetický a kartografický obzor, ročník 46/88, 2000, číslo 11, strany 218-222.
- [92] PORUBČANOVÁ, D.: 22. Stretnutie Regionálnej skupiny UNGEGN – Východná, stredná a juhovýchodná Európa. Geodetický a kartografický obzor, ročník 66/107, 2019, číslo 6, strany 149-150.
- [93] Konceptia tvorby, aktualizácie a správy ZBGIS do roku 2005 [č. P-506/2002]. Bratislava, ÚGKK SR 2002, 9 strán.
- [94] Analýza technológie spravovania vedenia súboru geodetických informácií katastra nehnuteľností a zhotovovania geometrických plánov po 1.4.2011. Bratislava 2013, ÚGKK SR č. KO-1171/2013-275, 19 strán.
- [95] Konceptia rozvoja katastra nehnuteľností na rok 2015 s výhľadom do roku 2020. Bratislava 2014, ÚGKK SR č. P-7101/2014, 11 strán.
- [96] ONDREJIČKA, E.: Quo vadis kataster nehnuteľností? Konferencia k 50. výročiu prijatia zákona o EN v Častej Papierničke, 15.-16.5.2014. Geodetický a kartografický obzor, ročník 60/102, 2014, číslo 5, strany 97 – 102.
- [97] HORŇANSKÝ, I., LEITMAN, M a ONDREJIČKA, E.: Na ceste k homogenizácii katastrálneho mapového diela. Geodetický a kartografický obzor, ročník 60/102, 2014, číslo 9, strany 229 – 240.
- [98] Rozhodnutie predsedu SÚGK z 5.1.1990 č. P-11/1990 o zmene vecnej pôsobnosti na úseku geodetických základov, dokumentácie, archívniectva, zhromažďovania muzeálií a odbytu máp pre hospodársku výstavbu a technických predpisov. Spravodajca SÚGK, roč. XXII, 1990, čiastka 1, strany 4-5.
- [99] KVARDA, P.: Odbor centrálnych databáz katastra nehnuteľností, GKÚ Bratislava. Prezentácia pre UMB Banská Bystrica, Apríl 2002.

ISBN
978-80-972452-2-1

